

Základná umelecká škola v Dunajskej Lužnej

Školský vzdelávací program šk r. 2023/2024

Názov školy:	Základná umelecká škola
Adresa:	Školská 257, 900 42 Dunajská Lužná
Telefón	0911 675 362
www:	zusdl.sk
e-mail:	zus.dunluz@gmail.com
IČO:	318 10 357
Riaditeľ:	Renáta Birová, DiS. art.
Zást. riaditeľa:	Dana Leščenkova, Mgr.
Zriaďovateľ:	Obec Dunajská Lužná
Predkladateľ:	ZUŠ Dunajská Lužná, Renáta Birová DiS. art., riaditeľka ZUŠ
Vyučovací jazyk:	slovenský
Druh školy:	štátna
Koordinátor:	Renáta Birová, DiS.art., riaditeľka ZUŠ
Platnosť dokumentu:	šk. rok 2023/2024

OBSAH

1. Charakteristika základného umeleckého vzdelávania
2. Stupne základného umeleckého vzdelania a ich charakteristika
3. Všeobecná charakteristika ZUŠ v Dunajskej Lužnej
4. Organizácia výchovno-vzdelávacieho procesu v základných umeleckých školách
5. Prijímanie žiakov na štúdium, organizácia prijímacieho konania
6. Ukončovanie štúdia v základnej umeleckej škole
7. Spôsob, podmienky ukončovania výchovy a vzdelávania a vydávanie dokladu o získanom vzdelaní
8. Školský vzdelávací program
9. Učebný plán
10. Učebné osnovy
11. Vnútorný systém kontroly a hodnotenia
12. Záver

1. Charakteristika základného umeleckého vzdelávania

ZUŠ svojimi špecifickými vzdelávacími a kultúrno-výchovnými cieľmi, obsahom a organizáciou umeleckého vzdelávania v značnej miere spĺňa atribúty školy s významným kultúrno-výchovným poslaním. ZUŠ vytvárajú podmienky pre aktívnu umeleckú činnosť žiakov škôl a stávajú sa tak významnou a zmysluplnou súčasťou programu výchovy a vzdelávania a účinným nástrojom úsilia proti negatívnym prejavom.

ZUŠ poskytuje umelecké vzdelávanie pre veľmi širokú vzorku záujemcov o štúdium, vo vekovom rozpätí detí predškolského veku až dospelých uchádzačov. Vzhľadom na špecifiká umeleckého vzdelávania si základná umelecká škola aj v súčasnosti zachováva rozsah svojej pôsobnosti tak ako v predchádzajúcom období. Záujemcom o štúdium ponúka prípravné štúdium, základné štúdium, ktoré sa člení na I. a II. stupeň, rozšírené štúdium, skrátené štúdium a štúdium pre dospelých.

Väčšina žiakov navštevujúcich ZUŠ uplatní nadobudnuté vedomosti, zručnosti a návyky priamo v rámci záujmovej umeleckej činnosti alebo v individuálnej umeleckej tvorbe.

ZUŠ poskytuje mnohým svojim žiakom v rámci základného štúdia základné umelecké vzdelanie v uvedených stupňoch, ktoré je východiskom pre ďalšie umelecké vzdelávanie. Z tohto dôvodu možno chápať štúdium v ZUŠ ako prípravu mnohých žiakov pre ich profesionálne pôsobenie v oblasti umenia.

V ZUŠ možno zriadiť hudobný, výtvarný, tanečný, literárno-dramatický odbor a odbor audiovizuálnej a multimediálnej tvorby.

V hudobnom odbore získavajú žiaci hudobné vedomosti a rozvíjajú svoje zručnosti v hre na strunových, klávesových, dychových nástrojoch, v sólovom a komornom speve, v komornej hre.

Vo výtvarnom odbore získavajú žiaci základné vedomosti v oblasti výtvarného umenia, rozvíjajú svoje schopnosti v predmetoch kresba, maľba, grafika, modelovanie dekoratívne činnosti, počítačová grafika a v ďalších nepovinných predmetoch.

V tanečnom odbore získavajú žiaci základné informácie z dejín tanečného umenia a rozvíjajú svoje pohybové schopnosti v predmetoch hudobno-pohybová výchova, tanečná príprava, klasický tanec, ľudový tanec, kreatívny tanec, džezový tanec, historický tanec, moderný tanec, tance iných národov, pantomíma a v nepovinnom predmete súborová práca.

Literárno-dramatický odbor je syntetizujúcim odborom, ktorý obsahuje dramatické, pohybové, rečové, prednesové a slovesné tvorivé činnosti, hru s bábkou a písané slovo, prostredníctvom ktorých pôsobí na celkový rozvoj myslenia, cítenia a konania žiakov.

2. Stupne základného umeleckého vzdelania a ich charakteristika

Podľa ustanovenia § 17 ods. 1 zákona o výchove a vzdelávaní môže žiak získať úspešným absolvovaním vzdelávacieho programu odboru vzdelávania v ZUŠ základné umelecké vzdelanie.

- **Základné umelecké vzdelanie** sa člení na:

a) **primárne umelecké vzdelanie**, ktoré získa žiak úspešným absolvovaním posledného ročníka vzdelávacieho programu pre prvú časť prvého stupňa základného štúdia ZUŠ; dokladom o získanom stupni vzdelania je vysvedčenie s doložkou,

b) **nižšie sekundárne umelecké vzdelanie**, ktoré získa žiak úspešným absolvovaním posledného ročníka vzdelávacieho programu pre druhú časť prvého stupňa základného štúdia ZUŠ; dokladom o získanom stupni vzdelania je vysvedčenie s doložkou.

- **Medzinárodná štandardná klasifikácia vzdelávania (ISCED – International Standard Classification of Education)**

Pre vypracovanie Štátneho vzdelávacieho programu podľa jednotlivých stupňov vzdelávania používame aj na Slovensku klasifikáciu ISCED (UNESCO, 1999) pre obsahové oblasti vzdelávania, podľa ktorej sa postupuje v Európskej únii a ktorú akceptujú aj iné medzinárodné organizácie (napr. OECD).

Základný stupeň umeleckého vzdelania, podľa International Standard Classification of Education (ďalej len ISCED), poskytujú v Slovenskej republike základné umelecké školy. V tejto súvislosti ide o primárne vzdelanie – 1B a nižšie sekundárne vzdelanie – 2B. Zároveň sú ZUŠ súčasťou sústavy základných a stredných škôl.

- **Medzinárodná klasifikácia vzdelávania ISCED**
Stupeň ISCED

Stupeň školskej sústavy opis v slovenskom školskej sústave ISCED 0

Predprimárne vzdelávanie nultého stupňa – všetky druhy vzdelávania predchádzajúce primárnu úroveň Vzdelávanie prebiehajúce v materských školách.

ISCED 1 ISCED 1B Primárne vzdelávanie – vzdelávanie na primárnej úrovni.

Primárne umelecké vzdelanie 1. časť I. stupňa základného štúdia ZUŠ

ISCED 2 ISCED 2B Nižšie sekundárne vzdelávanie – vzdelávanie na nižšom sekundárnom stupni.

Nadväzuje na primárne vzdelávanie pred vstupom na vyššie sekundárne vzdelávanie.

Nižšie sekundárne vzdelávanie 2. časť I. stupňa základného štúdia ZUŠ

Prvá časť prvého stupňa základného štúdia – primárne umelecké vzdelanie – ISCED 1 B

a) Základné štúdium sa člení na prvý stupeň, ktorý nadväzuje na prípravné štúdium a na druhý stupeň, ktorý nadväzuje na prvý stupeň základného štúdia. Štúdium na prvom stupni má najviac deväť ročníkov a na druhom stupni má najviac štyri ročníky. Je určené pre žiakov, ktorí preukázali požadovanú úroveň umeleckých schopností, zručností a návykov umožňujúci ich ďalší úspešný rozvoj v príslušnom umeleckom odbore.

b) Prvý stupeň základného štúdia sa člení na prvú časť, ktorá má najviac štyri ročníky a na druhú časť, ktorá má najviac päť ročníkov. Úspešným absolvovaním posledného ročníka prvej časti prvého stupňa základného štúdia získa žiak primárne umelecké vzdelanie. Ťažisko výučby spočíva v zapojení poznávacieho procesu (racionálnom i mimoracionálnom) do vzťahu s tvorením.

Ciele primárneho vzdelávania

Súčasná ZUŠ svojimi špeciálnymi vzdelávacími a kultúrno-výchovnými cieľmi, obsahom a organizáciou vzdelávania v značnej miere splňa požadované atribúty školy s významným kultúrno-výchovným poslaním. ZUŠ vytvárajú podmienky pre aktívnu umeleckú činnosť žiakov základných a stredných škôl v čase mimo vyučovania v popoludňajších hodinách, ich náplň sa tak stáva významnou a zmysluplnou súčasťou programu výchovy a vzdelávania a účinným nástrojom úsilia proti negatívnym prejavom správania, drogovej závislosti a kriminalite.

V ontogenetickom vývoji jedinca existujú obdobia, v ktorých sú vytvorené najvhodnejšie podmienky na formovanie určitých vlastností osobnosti. Potreba koordinovať formovanie určitých vlastností a postojov osobnosti počas psychického a somatického vývoja jedinca je vedecky podložená. Jej uplatňovanie je obzvlášť dôležité pri rozvíjaní schopností a najmä zručností a návykov, ktoré sú predmetom umeleckého vzdelávania. Práve tieto procesy, vyžadujúce si rovnomerný rozvoj a koordináciu viacerých zložiek osobnosti a zosúladenie činnosti viacerých systémov, možno úspešne rozvíjať spravidla v období mladšieho a staršieho školského veku.

V postpubertálnom období a v období adolescencie ich už spravidla nie je možné efektívne rozvíjať. Vyššie uvedené je potrebné chápať v súvislosti so špecifikami výchovy a vzdelávania v jednotlivých umeleckých odboroch. Preto aj odporúčaný vek na prijatie do ZUŠ je uvedený v

platných učebných plánov pre ZUŠ podľa jednotlivých umeleckých odborov. Z toho vyplýva opodstatnenosť, v mnohých prípadoch nevyhnutnosť, začať umelecké vzdelávanie v mladšom školskom, prípadne už v predškolskom veku dieťaťa. Učebné plány to umožňujú.

Z vyššie uvedeného jednoznačne vyplývajú nasledovné ciele:

- rozvíjať kreatívne myslenie,
- rozvíjať emočnú inteligenciu, pestovať zmysel pre dobro a krásu,
- budovať v dieťati hodnotový systém a obranyschopnosť voči tlaku reklamy, gýču, preferencii materiálnych hodnôt a pod.,
- usmerňovať dieťa k vyšším duchovným hodnotám,
- prispôbovať sa potrebám konkrétnych oblastí, zohľadňovať nové trendy vo vývoji umení,
- viac sa venovať vývoju vkusovej orientácie detí,
- úzka spoluprácu ZUŠ nielen so základnými školami v mieste pôsobenia, ale i s obcou, kultúrnymi centrami či umeleckými súborami v mieste školy a pod.,
- sústavne vzdelávať a rozširovať obzor žiakov – nielen ich odbornej umeleckej úrovne, ale i v oblasti komunikačno-ľudskej,
- využívať systém projektového vyučovania je možné realizovať dvojakým spôsobom:
 1. formou vytvárania integratívnych hudobno-scénických a výtvarných projektov rôznych typov (vyžaduje medziodborovú spoluprácu v rámci škôl, prípadne i zaangažovanie profesionálnych umelcov z umeleckých súborov, pôsobiacich v mieste školy)
alebo
 2. analytickým spôsobom v rámci teoretických predmetov.

Druhá časť prvého stupňa základného štúdia ZUŠ – nižšie sekundárne umelecké vzdelanie – ISCED 2 B

Prvý stupeň základného štúdia sa člení na prvú časť, ktorá má najviac štyri ročníky a na druhú časť, ktorá má najviac päť ročníkov. Úspešným absolvovaním posledného ročníka druhej časti prvého stupňa základného štúdia získa žiak nižšie sekundárne umelecké vzdelanie.

Nižšie sekundárne vzdelávanie – vzdelávanie na nižšom sekundárnom stupni. Nadväzuje na primárne vzdelávanie pred vstupom na vyššie sekundárne vzdelávanie - 2. časť I. stupňa základného štúdia ZUŠ.

Predpokladom dosiahnutia cieľov nižšieho sekundárneho umeleckého vzdelania je zaistenie kontinuity a plynulého prechodu z primárneho na nižšie sekundárne vzdelanie. Uvedený stupeň vzdelania ZUŠ zodpovedá spravidla nižšiemu sekundárnemu vzdelaniu na základnej škole (5. – 8. ročník). Nadväzuje na primárne vzdelanie v jednotlivých odboroch ZUŠ.

Základom nižšieho sekundárneho vzdelania je hlbšie rozvíjanie a utvrdzovanie odborných zručností, uprednostňovanie kreativity žiakov schopnosťou hľadať a nachádzať originálne riešenia, príprava na štúdium v odborných umeleckých školách alebo v amatérskej umeleckej sfére. Ťažisko výučby spočíva v zapojení poznávacieho procesu (v zmysle racionálnom i mimoracionálnom) do vzťahu s tvorením. ZUŠ formujú žiakov mnohostranne, priamo ovplyvňujú ich odborný umelecký rast variabilnými študijnými programami a alternatívnymi metódami práce. Vychováva návštevníkov kultúrnych umeleckých podujatí, pre ktorých sa umenie stáva neoddeliteľnou súčasťou ich života. Pre najtalentovanejších žiakov a preštúdium pre dospelých, ktorí majú zvlášť intenzívny záujem o štúdium v rôznych odboroch ZUŠ pokračuje rozšírené štúdium z primárneho vzdelania až do ukončenia nižšieho sekundárneho umeleckého vzdelania. Zaradenie žiaka do rozšíreného štúdia navrhuje triedny učiteľ. Návrh predkladá riaditeľovi školy do 31. marca školského roka, ktorý predchádza školskému roku, v ktorom má byť žiak zaradený do rozšíreného štúdia.

Ciele nižšieho sekundárneho umeleckého vzdelania

Umelecké školstvo na Slovensku predstavuje ucelenú sústavu škôl, ktoré poskytujú mladej generácii možnosť rozvíjať svoj talent a nadanie v niektorej z tvorivých umeleckých disciplín. Jednotlivé zložky tejto sústavy a ich výstupy sú usporiadané tak, že umožňujú žiakovi pokračovať v umeleckej príprave na vyššom stupni (konzervatórium, stredné umelecké odborné školy, pedagogické školy a pod.) a postupne sa kvalifikovať pre profesionálny výkon niektorého umeleckého povolania alebo sa stať umeleckým amatérom.

Súčasná ZUŠ svojimi špeciálnymi vzdelávacími a kultúrno-výchovnými cieľmi, obsahom a organizáciou vzdelania v značnej miere spĺňa požadované atribúty školy s významným kultúrno-výchovným poslaním. ZUŠ vytvárajú podmienky pre aktívnu umeleckú činnosť žiakov základných a stredných škôl v čase mimo vyučovania v popoludňajších hodinách, ich náplň sa tak stáva významnou a zmysluplnou súčasťou programu výchovy a vzdelávania a účinným nástrojom úsilia proti negatívnym prejavom správania, drogovej závislosti a kriminalite.

Z vyššie uvedeného jednoznačne vyplývajú nasledovné ciele:

- upevňovať kreatívne myslenie,
- naďalej rozvíjať emočnú inteligenciu,
- neustále pestovať zmysel pre dobro a krásu,
- pokračovať v budovaní hodnotového systému žiaka a obranyschopnosti voči tlaku reklamy, gýču, preferencii materiálnych hodnôt a pod.,
- usmerňovať žiaka k vyšším duchovným hodnotám,
- prispôbovať sa potrebám konkrétnych oblastí, zohľadňovať nové trendy vo vývoji umení,
- usmerňovať vkusovú orientáciu žiakov,
- naďalej úzko spolupracovať nielen so základnými školami v mieste pôsobenia, ale i s obcou, kultúrnymi centrami či umeleckými súborami v mieste školy a pod.,
- sústavne vzdelávať a rozširovať obzor žiakov – nielen ich odbornej umeleckej úrovne, ale i v oblasti komunikačno-ludskej,
- využívanie systému projektového vyučovania je možné realizovať dvojakým spôsobom:
 1. formou vytvárania integratívnych výtvarno-hudobno-scénických projektov rôznych typov (vyžaduje medziodborovú spoluprácu v rámci škôl, prípadne i zaangažovanie profesionálnych umelcov z umeleckých súborov, pôsobiacich v mieste školy)
 - alebo
 2. analytickým spôsobom v rámci teoretických predmetov,
- primerane veku rozvíjať kľúčové spôsobilosti, zmysluplné základné vedomosti a znalosti a vypestovať základ pre záujem o celoživotné vzdelávanie,
- naďalej upevňovať povedomie národného a svetového kultúrneho dedičstva,
- precizovať záujem a potrebu zmysluplnej aktivity a tvorivosti.

3. Všeobecná charakteristika ZUŠ v Dunajskej Lužnej

ZUŠ v Dunajskej Lužnej má 4 umelecké odbory:

- HUDOBNÝ (HO),
- LITERÁRNO-DRAMATICKÝ (LDO),
- TANEČNÝ (TO),
- VÝTVARNÝ (VO).

Vyučuje sa na 3 stupňoch štúdia:

1. PRÍPRAVNÝ (PŠ: PHV, PDV, PTV, PVV)
2. ZÁKLADNÝ – I. STUPEŇ – 1., 2. ČASŤ;
3. ZÁKLADNÝ – II. STUPEŇ;

Dĺžka štúdia:

- PŠ - 1 – 2 ROKY
- HO, LDO, TO, VO

I. STUPEŇ – 1.ČASŤ, MAX. 4 ROKY – 2. ČASŤ MAX. 5 ROKOV / HO /
II. STUPEŇ – VŠETKY ODBORY MAXIMÁLNE 4 ROKY

Forma štúdia:

- individuálne a skupinové vyučovanie,

Zoznam študijných odborov a učebných odborov a ich zameraní:

➤ **hudobný odbor (HO):**

- hra na hudobných nástrojoch: klavír, akordeón, husle, gitara, zobcová flauta, priečna flauta, klarinet, saxofón,
- sólový a komorný spev,
- hudobná náuka,
- sprievod, komorná hra,
- obligátny klavír

➤ **literárno-dramatický odbor (LDO) – oddelenie dramatické a slovesné:**

- dramatická príprava, dramatika a slovesnosť, pohyb, umelecký prednes, práca v súbore .

➤ **tanečný odbor:**

- hudobno-pohybová výchova, tanečná príprava,
- klasický, ľudový, kreatívny, džezový

- tance iných národov
- tanečná prax,
- práca v súbore.

➤ **výtvarný odbor:**

- prípravná výtvarná výchova,
- kresba, maľba, grafika,
- modelovanie, priestorové a akčné vytváranie,
- práca s materiálom,

História školy

Myšlienka na založenie školy vznikla v období pohnutých spoločenských a politických zmien. Písal sa rok 1990, kedy z iniciatívy rodičov, Rady školy pri ZŠ a vtedajšej riaditeľky ZŠ Dr. Mariky Adamcovej-Duckovej, zakladajúcej riaditeľky ZUŠ Eugénie Sklenkovej a ďalších nadšencov z radov rodičov a predstaviteľov obce, prišlo k samotnej realizácii otvorenia ZUŠ. Tomu však predchádzal najskôr široký prieskum záujmu, ktorý zmapoval a potvrdil priaznivé podmienky na otvorenie školy. Ako najvhodnejší objekt na jej umiestnenie sa ukázal bývalý klub mládeže v časti Nová Lipnica, ktorý však v tom čase bol v dezolátnom stave. Vykonané boli potrebné stavebné úpravy, aby vznikli priestory vyhovujúce na vyučovanie. Práce boli ukončené v auguste v roku 1990, a na záverečných úpravách sa zúčastňovali rovnako budúci učitelia novovzniknutej školy spolu s rodičmi budúcich žiakov školy.

Prvá zakladajúca riaditeľka pani Eugénia Sklenková preberala školu dňa 20.8.1990.

3.septembra 1990 bola škola slávnostne otvorená za účasti predstaviteľov obce, školských riadiacich inštitúcií, rodičovskej verejnosti a žiakov školy. V prvom školskom roku svojej existencie mala škola celkom 117 žiakov a vyučovať sa začalo v dvoch umeleckých odboroch. V hudobnom odbore to bol spev a hra na hudobných nástrojoch / klavír, akordeón, dychové nástroje a gitara/. Hudobný odbor navštevovalo 72 žiakov a druhý odbor výtvarný navštevovalo 45 žiakov. Základnú umeleckú školu v Dunajskej Lužnej navštevovali od jej začiatku žiaci z priľahlých obcí: Miloslavov, Alžbetin Dvor, Rovinka, Kalinkovo, Hamuliakovo. Menil sa postupne narastajúci počet žiakov a škola rozširovala možnosti štúdia o ďalšie umelecké odbory. Dobro sa rozvinula i spolupráca s okolitými školami. ZUŠ sa zviditeľňovala svojou činnosťou od samého začiatku na verejných podujatiach obce, ako aj samostatnými podujatiami /koncerty, výstavy, súťaže/. V školskom roku 1991/1992 bol otvorený tanečný odbor, ktorý priniesol spestrenie do činnosti i do programov prezentovaných školou. V nasledujúcom školskom roku škola zaznamenala ďalšie rozširovanie svojej pôsobnosti v rámci regiónu Dunajskej Lužnej. Začalo sa vyučovať na elokovaných pracoviskách v obciach Kalinkovo a Rovinka.

Medzníkom v krátkej histórii školy bolo jej presídlenie do areálu ZŠ. Predchádzalo tomu najskôr technicko-stavebné vyriešenie priestorov v budove ZŠ tak, aby boli plne vyhovujúce pre potreby ZUŠ. Škola získala potrebný počet tried na vyučovanie, avšak v nových priestoroch už nemala koncertnú sálu. Tento nedostatok bol riešený presunutím verejných podujatí do kultúrneho domu. Súčasne sa rozvinula i spolupráca s miestnymi farnosťami a škola usporadúvala koncerty v Evanjelickom i v rímskokatolíckom kostole. V školskom roku 2000/2001 bol otvorený literárno-dramatický odbor, a tak sa stala škola plne organizovanou základnou umeleckou školou so všetkými štyrmi umeleckými odbormi. v Apríli 2002 získala škola právnu subjektivitu v zriaďovateľskej kompetencii Odboru školstva okresu Senec. Po prechode kompetencií na obce sa stala škola od 1.7.2002 rozpočtovou organizáciou s právnu subjektivitu v zriaďovateľskej pôsobnosti obce Dunajská Lužná.

Za uplynulé roky školu reprezentovali žiaci na mnohých podujatiach. Najmä žiaci výtvarného odboru dosiahli pozoruhodné výsledky získaním popredných umiestnení na medzinárodných súťažiach. Ocenenia získali i v zámorí, v Juhoafrickej republike, v Egypte, v Poľsku, v Českej republike. Úspešní boli tiež žiaci hudobného odboru na celoslovenských súťažných prehliadkach / Celoslovenská súťaž Nitrianska lutna pre spev a dychové nástroje, šk.r. 2022/23. Tanečníci v spolupráci s Detským folklórnym súborom Prvosienka každoročne reprezentujú na prehliadkach folklórnych súborov.

Mnohí naši žiaci získali kvalitnú odbornú prípravu na stredoškolské i vysokoškolské štúdium umeleckého zamerania. Ďalší našli uplatnenie v amatérskych i profesionálnych hudobných, tanečných či ochotníckych súboroch. To je len časť úspechu školy, dôležité sú i desiatky absolventov, ktorí si našli cestu k umeniu, stali sa trvalými návštevníkmi divadiel, koncertov a výstav, a touto cestou získali schopnosť v dnešnej dobe komercionalizácie umenia vedieť si vyselektovať z ponúkaných možností tú pravú umeleckú a estetickú hodnotu.

Pri desiatom výročí bola škole udelená Cena starostu obce Dunajská Lužná za dlhoročnú a obetavú prácu s mládežou, za spoluprácu pri spoločenských akciách obce a záslužnú činnosť v prospech obce Dunajská Lužná.

Za plynulých 25 rokov pôsobilo na škole viacero pedagógov, niektorí zotrvali do súčasnosti, iní školou prešli a pokračovali svojou cestou ďalej. Všetci však po sebe zanechali nezmazateľnú stopu. Patrí im vďaka za to, že svojou prácou prispeli k rozvoju a úspešnému napredovaniu školy.

Prehľad zamestnancov, vedenia školy, aktivity školy a ďalšie podrobnosti zo života školy sú spracované samostatne v elektronickej podobe na www.zusdl.sk.

4. Organizácia výchovno-vzdelávacieho procesu v základných umeleckých školách

V ustanoveniach § 50 zákona o výchove a vzdelávaní sú uvedené druhy štúdia, ktoré je možné v ZUŠ organizovať. Zodpovedajú cieľom a obsahu vzdelávania v ZUŠ. Parametre súvisiace s dĺžkou štúdia, jeho cieľmi, obsahom a zameraním sú podrobnejšie spracované v pedagogických dokumentoch.

ZUŠ organizuje prípravné štúdium a základné štúdium.

Prípravné štúdium má najviac dva ročníky. Je určené pre žiakov prvého stupňa základnej školy a pre nadané deti vo veku pred plnením povinnej školskej dochádzky. Je určené na intenzívne diagnostikovanie umeleckých schopností žiaka a jeho následnú profiláciu v príslušnom umeleckom odbore.

Základné štúdium sa člení na dva stupne. Prvý stupeň má najviac deväť ročníkov a druhý stupeň má najviac štyri ročníky; aj pre žiakov, ktorí nenavštevovali prvý stupeň základného štúdia, možno zriadiť jednoročné prípravné štúdium. Základné štúdium je určené pre žiakov, ktorí spravidla v rámci prípravného štúdia preukázali príslušnú úroveň umeleckých schopností, zručností a návykov predpokladajúcu ich úspešný rozvoj v danom umeleckom odbore.

Vyučovanie je individuálne a skupinové. Počty žiakov v jednotlivých vyučovacích predmetoch určujú učebné plány.

Riaditeľ ZUŠ môže prerušiť štúdium žiakovi na jeho žiadosť alebo na žiadosť jeho zákonného zástupcu.

5. Prijímanie žiakov na štúdium, organizácia prijímacieho konania

Termín prijímacích skúšok na školskom rok 2024/2025, bude zverejnený na www.zusdl.sk v mesiaci máj 2024. V § 52 zákona o výchove a vzdelávaní sa ustanovuje postup pre prijímanie žiakov na štúdium v ZUŠ. Vzhľadom na potrebu zabezpečiť objektivnosť prijímacej skúšky riaditeľ školy zriaďuje trojčlennú prijímaciu komisiu a vymenúva jej členov. Prijímacia komisia objektívne posúdi momentálnu úroveň umeleckých schopností, zručností a návykov uchádzača o štúdium. V odôvodnených prípadoch môže zároveň navrhnúť riaditeľovi školy zaradiť niektorých uchádzačov do vyššieho ako prvého ročníka.

Prijímacia komisia na prijímacej skúške do prípravného štúdia posudzuje dispozície žiaka – jeho predpoklady pre štúdium v príslušnom umeleckom odbore. Vzhľadom na to, že v prípravnom štúdiu sa diagnostikujú dispozície žiaka a rozvíjajú sa jeho umelecké schopnosti s tým, že očakávaný výsledok nemusí byť vždy pozitívny, nezaručuje sa žiakovi postup do základného štúdia. Do základného štúdia postupujú iba žiaci, ktorí počas prípravného štúdia preukážu dostatočné umelecké nadanie a perspektívu ďalšieho umeleckého rozvoja.

Do základného štúdia, skráteného štúdia možno prijať aj uchádzačov, ktorí neabsolvovali prípravné štúdium, ale úspešne vykonali prijímaciu skúšku do príslušného štúdia a preukázali požadovanú úroveň umeleckých schopností, zručností a návykov umožňujúcu ich úspešný rozvoj v príslušnom umeleckom odbore. Vzhľadom na špecifiká umeleckého vzdelávania a vzhľadom na osobitý rozvoj každého umeleckého talentu možno na štúdium prijať aj nadaných uchádzačov, ktorí nedosiahli alebo prekročili vek odporúčaný v učebnom pláne umeleckého odboru alebo študijného zamerania. Vzhľadom na rôznu úroveň dispozícií jednotlivých žiakov pre štúdium a rôzne perspektívy rozvoja umeleckých schopností sa vek uvedený v učebných plánoch považuje za odporúčaný, nie záväzný. Rozšírené štúdium je určené pre žiakov, ktorí preukázali mimoriadne nadanie a vynikajúce študijné výsledky. V § 52 ods. 5 zákona o výchove a vzdelávaní sa ustanovuje, že návrh na zaradenie žiaka do rozšíreného štúdia predkladá riaditeľovi školy triedny učiteľ. Riaditeľ školy následne zabezpečí komisionálne preskúšanie žiaka. Skúšobná komisia by mala objektivizovať mimoriadne nadanie žiaka a zväziť aj jeho ďalšie perspektívy rozvoja. Na základe uvedených podkladov potom riaditeľ školy rozhodne o zaradení žiaka do rozšíreného štúdia.

6. Ukončovanie štúdia v základnej umeleckej škole

V ustanovení § 50 ods. 1 zákona o výchove a vzdelávaní je uvedený štandardný spôsob ukončovania štúdia v ZUŠ. Stane sa tak, ak žiak úspešne vykoná záverečnú skúšku.

Zriedkavo sa v ZUŠ vyskytujú prípady, keď žiak sústavne alebo závažným spôsobom porušuje školský poriadok. V týchto prípadoch môže riaditeľ školy rozhodnúť o predčasnom ukončení štúdia podľa § 50 ods. 2 písm. a) zákona o výchove a vzdelávaní. Ustanovenie § 50 ods. 2 písm. b) zákona o výchove a vzdelávaní splnomocňuje riaditeľa školy rozhodnúť o mimoriadnom ukončení štúdia v prípade neuhrádzania príspevku na čiastočnú úhradu nákladov spojených so štúdiom.

7. Spôsob, podmienky ukončovania výchovy a vzdelávania a vydávanie dokladu o získanom vzdelaní

Podmienky ukončenia štúdia v základnej umeleckej škole upravuje § 50, ods. 1 a 2 zákona o výchove a vzdelávaní. Bližšie časť A 2 Charakteristika a organizácia základného umeleckého vzdelávania. Dokladom o získaní vzdelania v základnej umeleckej škole je vysvedčenie s doložkou v príslušnom odbore umeleckého vzdelávania v ZUŠ.

8. ŠKOLSKÝ VZDELÁVACÍ PROGRAM

ZUŠ V DUNAJSKEJ LUŽNEJ

Hudobný odbor - HRA NA KLAVÍRI

- **POSLANIE A CHARAKTERISTIKA PREDMETU:** klavír je medzi hudobnými nástrojmi veľmi obľúbený. Zvukový rozsah klavíra poskytuje deťom nekonečné možnosti hudobného vyjadrenia. Má stanovenú výšku tónu, preto sa žiaci môžu viac zamerať na jeho farebné možnosti.

Veľký rozsah klavíra umožňuje dieťaťu aj väčšie pohybové aktivity, nespočetné improvizačné techniky a tvorivý prístup.

Hudba už v stredoveku bola súčasťou Septem artes liberales (Sedem slobodných umení), ktoré tvorili všeobecné vzdelanie...

Hra na klavíri, tak ako aj hra na iné hudobné nástroje, či spev, má v dieťati

Prípravné štúdium (PŠ)

„PŠ B“ (Príprava ku hre na nástroji – PHV)

- **POČET HODÍN TÝŽDENNE:** 1,0
- **UČEBNÝ PLÁN ČÍSLO:** 1b, B
- **CIELE:**

- vzbudiť u žiaka záujem o svet hudby,
- rozvíjať sluchové a rytmické predpoklady žiakov,
- využiť veľkú hudobnú predstavivosť detí v hudobnej aktivite,
- cez pôsobenie rôznymi hudobnými podnetmi vypestovať u žiaka hudobnú skúsenosť potrebnú pre aktivovanie hudobnej predstavy,
- zacieliť žiakovu vôľu na vystihnutie charakteru a hudobného obsahu skladby. Dôležitým prostriedkom na dosiahnutie tohto cieľa je mať vedomosť o rytmickej štruktúre skladby (ako sa rytmus podieľa na charaktere skladby prostredníctvom rytmickej výraznosti a tempa). Približná predstava na základe emócie nie je dostačujúca.

- **OBSAH:**

- hmatová a sluchová orientácia na klaviatúre v celom rozsahu,
- uvoľňovacie cvičenia hracieho aparátu – celého tela,
- základné návyky pri sedení za nástrojom,
- hra dieťaťu známych jednoduchých ľudových piesní podľa sluchu a ich transpozícia,
- postupnosť budovania prstovej techniky od hry samostatnými jednotlivými prstami úhozom non-legato (spočiatku 3. alebo 2. prstom v oboch rukách, neskôr všetkými prstami non-legato) ku spájaniu dvojíc tónov (odťah), pričom výstavba hracieho aparátu prebieha cez aktivizáciu sluchovej sféry (hudobný obraz)
- zameranie sluchu dieťaťa na kvalitu tónu (znelosť) a jeho dopyčovanie,
- aktivizovanie vôle k tvorbe tónu presne určeným spôsobom.

- **NOTOVÝ MATERIÁL:** každá z rôznych koncepcií elementárneho vyučovania (notový materiál) má svoje prednosti aj slabé stránky, preto je vhodné prístupy rôznych klavírnych škôl kombinovať. Pri výbere vhodného repertoáru pedagóg prihliada na vek, temperament, záujmy žiaka a predpísané výstupy štúdia. Po štádiu hry riekaniak a detských piesní podľa sluchu je vhodné zvoliť niektorú z klavírnych škôl autorov F. Emonts, M. Kurteva, A. Nikolajev, M. Aaron, Z. Janžurová/M. Borová, J. Mašinda, F. Beyer, Z. Böhmová/A. Grünfeldová/A. Sarauer atď.

OBSAHOVÉ ŠTANDARDY - KOMPETENCIE: ▪ **VÝKONOVÉ ŠTANDARDY - VÝSTUPY:**

- osvojiť si správne sedenie za nástrojom, uvoľnenie hracieho aparátu, postavenie rúk a orientáciu na klaviatúre,
 - vedieť zahrať jednoduché ľudové piesne podľa sluchu kombinovane, jednou rukou a spolu s jednoduchým sprievodom, pričom prioritou je dosiahnuť plynulé vedenie melódie
 - sluchovo vnímať vzdialenosť dvoch tónov: sekundu, terciu - vedieť rozlíšiť a zahrať,
 - poznať notový zápis v husľovom a basovom kľúči v rozsahu minimálne 1 oktávy,
 - poznať a vedieť správne rytmicky zadeliť a zahrať hodnoty nôt a pomlčiek (celé, polové, štvrt'ové, osminové),
 - intuitívne vedieť rozoznávať 2-dobé a 3-dobé metrum,
 - zvládnuť hru non legato, tenuto, odťahy,
 - poznať základné dynamické znamienka (f, mf, p),
 - zvládnuť zahrať a vystihnúť nálady a tempá rôznorodých skladbičiek (vyčítanky, rečňovanky, ľudové piesne, prípadne výber z klavírnych škôl podľa uváženia pedagóga – minimálne 15 skladbičiek v PŠ A a 10 skladbičiek v PŠ B).

- postupová skúška do 1. ročníka (bez ohľadu na dĺžku absolvovaného PŠ – A alebo B) – **2 skladby** predvedené verejne, z toho aspoň 1 ľudová pieseň formou melódie s elementárnym sprievodom;

2. skladba môže byť interpretovaná formou jednohlasu deleného do 2 rúk, príp. ľubovoľná skladba z vybranej klavírnej školy

• **DIDAKTICKÉ POSTUPY A METÓDY PRÁCE:**

Charakteristickými vlastnosťami detí v období prípravného štúdia sú krátkodobá koncentrácia pozornosti, hravosť, nesústredenosť, neschopnosť abstraktného myslenia. Vyučovanie musí byť preto maximálne názorné, spojené s činnosťami a predmetmi, ktoré dieťa pozná z bežného života a prebiehať hravou formou. Odporúča sa prispôbiť obsah vyučovania záujmom dieťaťa a striedať rôzne druhy činností. Elementárne návyky si dieťa osvojí spoľahlivejšie, pokiaľ sú do hodiny zapájané všetky jeho zmyslové orgány; je vhodné zaradiť pohybové, dramatické a výtvarné činnosti, využívať rytmizovanú reč – riekanky.

Požiadavky na vyučovanie:

- systematickosť,
- postupnosť, nadväznosť vyučovacej látky od jednoduchšieho ku zložitejšiemu,
- názornosť (vychádzať z každodennej životnej skúsenosti dieťaťa),
- zrozumiteľnosť,
- aktívnosť pedagóga aj žiaka, stimulácia žiaka motivujúcimi otázkami a požiadavkami,
- primeranosť požiadaviek,
- výchovný aspekt – prednosť individuálneho typu vyučovania,
- zásada psychickej uvoľnenosti, podporovať zdravé sebavedomie – každý psychický blok sa zákonite prejaví na fyziológii v hre; kľúčom k úspechu je správnosť metodického postupu pedagóga,
- dbať na prirodzenosť prejavu (agogika, dynamika vychádzajúca z hudobného obrazu),
- vyvarovať sa prílišnej prísnosti, netrpezlivosti, nezadávať neprimerane náročnú látku, neriešiť viacero problémov súčasne (spôsobuje rozptýlenie pozornosti viacerými smermi a krčovitosť aparátu),

Postup vyučovania so začiatovníkom:

- 1. etapa - zistiť, ktoré ľudové piesne a slovo-rytmické cvičenia (rytmizovaná reč) žiak pozná; hrať voľným pádom na ktorýkoľvek prst neorganizovanou rukou; ruka sa formuje nepriamo napodobňovaním pedagóga; cieľom je podnietiť fantáziu žiaka pri stvárňovaní skladby – pri menej otvorených deťoch využiť hru z obrázka; najdôležitejšie je docieľiť, aby prvé inštrumentálne skúsenosti boli založené na predstave a nie pohybe,
- 2. etapa – organizácia ruky: na materiáli slovo-rytmických cvičení už konkrétnym prstom podľa zadania pedagóga od jednotlivých prstov až po zapojenie všetkých 5 prstov úhozom non-legato, rytmicky presne, znelým tónom a s predstavou charakteru a nálady,
- 3. etapa – hra podľa nôt: keďže dochádza ku zapojeniu zraku, koordinácia všetkých zložiek je náročná, hra žiaka sa môže rapídne zhoršiť; nevyberať rytmicky, melodicky a rozsahovo náročné skladby.

Zaradenie dieťaťa do prípravnej hudobnej výchovy má veľký význam pre jeho budúci psychický a emocionálny rast. Nie každé dieťa je však schopné prípravné štúdium absolvovať – ide o prípady, keď nemá dostatočne vyvinutý hrací aparát (detský krč, neschopnosť koordinácie pohybov) a nie je schopné ani krátkodobej koncentrácie pozornosti.

Požiadavky na overenie spôsobilosti postupu do 1. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia:

Komisionálna skúška.

Po absolvovaní prípravného ročníka žiak musí spĺňať:

- Správne sedenie za nástrojom.
- Postavenie ruky a uvoľnenie hracieho aparátu.
- Orientácia na klávesnici – rozpoznanie tónov – biele a čierne klávesy, orientácia
- Hra portamento s použitím päťprstovej techniky
- Hra podľa sluchu. Hra z nôt krátkych piesní a hud. fragmentov, každou rukou zvlášť, striedavo rukami, spolu rovnomerne s jednoduchým sprievodom v ľavej ruke.
- Hra z nôt v husľovom kľúči c1 – h1, v basovom c1 – g, podľa klav. Literatúry
- Rozpoznanie základných hudobných prostriedkov – čítanie nôt, hodnota noty, pomlčky, základné dynamické znamienka, trnutto, staccato.
- Schopnosť rozvoja hudobnej pamäte.

1. ročník, 1. časť základného štúdia základnej umeleckej školy, ISCED 1 B

- **POČET HODÍN TÝŽDENNE:** 1, 5 (individuálne vyučovanie)
- **UČEBNÝ PLÁN ČÍSLO:** 3

CIELE: prebudiť u žiaka túžbu preniknúť do sveta hudby, rozvíjať u neho hudobnú predstavivosť, cibriť sluchovú vnímavosť a využiť chuť objavovať stále niečo nové. Nevtieravým spôsobom učiť žiaka milovať hudbu a svoj nástroj, inšpirovať ho vlastnou tvorivosťou a zápalom. Pri vyučovacom procese voliť také metódy práce, ktoré sú primerané chápaniu žiaka, jeho psychickej zrelosti a talentu. Formovať inštrumentálne návyky postupne, čo najviac využívať názorné vyučovanie, postupovať od živého pozorovania k abstraktnému, od hry podľa sluchu k teoretickým vedomostiam. Viest' žiaka k emocionálnemu prežívaniu hudby. Prispieť k rozvoju všestranne rozvinutej osobnosti.

- **OBSAH:**

- zistiť hudobné dispozície žiaka,
- rozvíjať rytmické, tempové a hudobné cítenie,
- delenie taktov, hodnoty nôt a pomlčiek,
- intervalové cítenie,
- upevňovať inštrumentálno-pohybové návyky,
- hra podľa sluchu,
- notové písmo, hra podľa nôt,
- základné dynamické znamienka,
- rozvoj hudobnej pamäti,
- príprava ku hre stupníc a akordov,
- rozvinúť žiakove sluchovo hudobné skúsenosti.

- **NOTOVÝ MATERIÁL:** je možné variovať podľa pedagogických skúseností učiteľa a podľa individuálnych dispozícií žiaka.

OBSAHOVÉ ŠTANDARDY - KOMPETENCIE:

- získať rytmické a hudobné cítenie pomocou riekaniek, hádaniek, hier a piesní,
- rozlišovať jednoduché taktové delenie (2/4, 3/4, 4/4 takt),
- poznať a vedieť správne rytmicky zadeliť a zahrať hodnoty nôt a pomlčiek (celé, polové, štvrt'ové, osminové, nota s bodkou),
- vedieť zahrať jednoduché ľudové piesne podľa sluchu s jednou rukou, kombinovane a spolu s jednoduchým sprievodom,
- sluchovo vnímať vzdialenosť dvoch tónov: terciu, kvartu, kvintu vedieť rozlíšiť a zahrať,
- zvládnuť hru tenuto, staccato, legato, odťahy,
- osvojiť si: správne sedenie za nástrojom, uvoľnenie hracieho aparátu, postavenie rúk a orientáciu na klaviatúre (celý rozsah),
- rešpektovať notový zápis, zdokonaľiť čítanie nôt v husľovom a basovom kľúči,
- poznať základné dynamické znamienka (f, mf, p, cresc., a decresc.),

VÝKONOVÉ ŠTANDARDY - VÝSTUPY:

1 durová stupnica spolu v protipohybe s tonickým kvintakordom s obratmi: - tenuto, staccato, legato.

1 pieseň s jednoduchým sprievodom a 2 –3 skladbičky rôzneho charakteru naspamäť.

Žiak v rámci polroka vystúpi verejne 1x (sólová hra), hra naspamäť.

Žiak bez PŠ vystúpi až v II. polroku.

- rozvíjať hudobnú pamäť, zvládnutím čo najväčšieho množstva skladbičiek,
- hrať stupnice durové zvlášť, spolu v protipohybe, s tonickým kvintakordom, aj jeho obraty, v tenute, legate, staccate (C dur – E dur),
- zvládnuť zahrať a vystihnúť nálady a tempá rôznorodých skladbičiek (výber z klavírných škôl podľa uváženia pedagóga – minimálne 15 skladieb),
- hra z listu.

DIDAKTICKÉ POSTUPY A METÓDY PRÁCE:

Učebnú látku 1. ročníka, ktorú majú žiaci zvládnuť, prispôsobujeme jeho primeranej mentálnej úrovni a podľa toho či absolvoval PŠ.

Na vyučovanie začiatkov sa musí klásť mimoriadne veľký dôraz. Vstup do hudby v elementárnej klavírnej pedagogike by mal byť nenúteným a hlboko premysleným procesom.

Je veľa metodík významných pedagógov a autorov klavírných škôl, je veľa postupov, ktoré sa generáciami menia, podľa potrieb danej doby a získaných nových poznatkov, ale ani jeden z nich by nevedol k úspechu, keby sme nevníмали individualitu žiaka a nevzbudili v ňom lásku k hudbe.

Nevyhnutnou podmienkou na ceste k úspechu v oblasti klavírnej hry je prirodzene rozvíjať hudobné vnímanie, zručnosti, schopnosti, pamäť a talent.

Klavírne školy sú návodom na vyučovanie, ale osobnosť učiteľa je dôležitá pri tvorivej činnosti, v ktorej sa treba zamerať aj na individualitu žiaka. Aby bolo vyučovanie pre žiaka atraktívne, zaujímavé, efektívne a zároveň cieľavedomé, mal by tu pôsobiť ešte prvok zábavnosti. Vzájomné porozumenie učiteľa a žiaka je základnou podmienkou jeho pozitívneho rozvoja.

Moderná klavírna škola by mala interpretovať základné požiadavky súčasnej klavírnej metodiky, predstavuje scenár ako najlepšie dôjsť k naplneniu snáh k osvojeniu si základov klavírnej hry.

Klavírna literatúra je veľmi obsiahla, záleží len na pedagógovi po ktorej siahne a ako s ňou bude pracovať. Niekedy nestačí používať len 1 klavírnu školu, preto je možné ich kombinovať.

2. ročník, 1. časť základného štúdia základnej umeleckej školy, ISCED 1 B

- **POČET HODÍN TÝŽDENNE:** 1, 5 (individuálne vyučovanie)
- **UČEBNÝ PLÁN ČÍSLO:** 3
- **CIELE:** upevňovať a naďalej rozvíjať u žiaka doteraz nadobudnuté nástrojové zručnosti. Prístupovať k žiakovi tak, aby sa prejavila jeho osobnosť, vypestovať u neho vlastnosti, ktoré mu uľahčia prácu s notovým materiálom, nadšenie pre hudbu, lásku ku klavíru, sústredenosť, cieľavedomosť, trpezlivosť, dôslednosť. Viest' žiaka k väčšej samostatnosti a čo najefektívnejšej domácej príprave.
- **OBSAH:**

Naďalej rozvíjať hudobné dispozície žiaka, sluchovú sféru, hudobnú predstavivosť.
Zdokonaľovať získané inštrumentálne návyky, neustále dbať na uvoľnenie hracieho aparátu.
Rozvíjať kantilénu v oboch rukách.
Oboznámiť žiaka s polyfóniou.
Venovať sa zložitejším rytmickým modelom.
Hra podľa sluchu- improvizácia, transponovanie.
Postupne u žiaka vypestovať harmonické cítěnie.
Melodické ozdoby - nátril, mordent.
Rozšíriť výrazové prostriedky o nové dynamické znamienka, používanie pedálu.

Zdokonaľiť hru z nôt.
Rozvíjať intelekt žiaka častejšou hrou spamäti.
Zaradiť molové stupnice.

Do repertoáru zahrnúť skladby z obdobia baroka, klasicizmu, romantizmu i hudby 20. a 21. storočia.

- **NOTOVÝ MATERIÁL:** používa učiteľ podľa svojich skúseností, rešpektujúc individualitu žiaka.

OBSAHOVÉ ŠTANDARDY - KOMPETENCIE:

▪ **VÝKONOVÉ ŠTANDARDY - VÝSTUPY:**

- nadobudnúť rytmické a hudobné cítenie zaradením skladieb rôzneho žánru a charakteru,
- rozšíriť taktové delenie (2/4, 3/4, 3/8),
- prirodzené cítenie bodkového rytmu a trioly,
- poznať a sluchovo vnímať intervaly, durové a molové stupnice,
- hra stupnic:

durové v kombinovanom pohybe spolu, kvintakord s obratmi spolu - tenuto, staccato, legato;

molové harmonické, melodické zvlášť (podľa dispozícií žiaka aj rovný pohyb spolu),

- vedieť zahrať dieťaťu známe ľudové piesne s jednoduchým sprievodom s použitím hlavných harmonických funkcií - T, S, D, s nadpriemerne nadanými jedincami využívať transponovanie piesní, prípadne ich variácie,
- zdokonaľiť hru tenuto, legato, staccato, odťah,
- bezproblémové čítanie nôt v husľovom kľúči, zdokonaľovanie sa v čítaní nôt v basovom kľúči,
- zvládnuť skladby po technickej i výrazovej stránke na vyššej úrovni, využívať hru s pedálom,
- hrať spamäti nielen prednesové skladby,
- zvládnuť jednoduché polyfonické skladby (šikovnejší žiaci môžu začať hrou skladieb z „Knižočky skladieb pre Annu Magdalénu Bachovú“ od J. S. Bacha),
- hra z listu.

zahrať:

- jednu durovú stupnicu v kombinovanom pohybe s tonickým kvintakordom a jeho obratmi: - tenuto, staccato, legato spolu;
- jednu molovú stupnicu harmonickú, melodickú zvlášť (prípadne v rovnom pohybe spolu) s tonickým kvintakordom a jeho obratmi: - tenuto, staccato, legato zvlášť.
- 2 - 3 skladby rôzneho charakteru naspamäť.
- žiak vystúpi verejne 1x

v rámci polroka (sólová hra), hra naspamäť.

• DIDAKTICKÉ POSTUPY A METÓDY PRÁCE:

Tak ako rodičia vstúpajú do detí od ich útleho veku hodnoty, návyky, ktoré chcú, aby ich ratolesť prijali za svoje a žili podľa nich, aj učiteľ hudby - klavíra je v istom zmysle „rodičom“, ktorý s láskou žiakovi predostiera určité „pravidlá“ hry na klavíri. Základ je najdôležitejší! Od neho sa odvíja celá budúca cesta hudobníka, či už ako poslucháča vážnej hudby, budúceho učiteľa hry na klavíri (ktorý bude takisto vstúpať pevné základy hry na nástroji, na ktorých bude môcť dotýchny žiak stavať) alebo výkonného umelca - preto si táto neľahká, ale zato krásna práca vyžaduje nie len pedagóga - absolventa konzervatória či ktorejkoľvek vysokej umeleckej školy, ale predovšetkým človeka, ktorý pracuje sám na sebe, neustále sa profesijne zdokonaľuje prostredníctvom rôznych odborných seminárov, knižných publikácií a tiež je otvorený „hudobnej komunikácii“ medzi učiteľom a žiakom, lebo učiteľ vo vyučovacom procese nie len učí, ale sa aj učí (od každého jedného žiaka). Pedagóg pozná a využíva vo svojom pedagogickom procese „časom overené“ metódy, metodické postupy či vlastné efektívne „kroky k dokonalosti“, ale nikdy nezabúda na individualitu žiaka, snaží sa nenásilne priviesť dieťa k vlastnému (ale učiteľom kontrolovanému) osobitému prejavu. Nikdy sa neuchýliť k tomu, aby žiakovo hudobné poňatie bolo iba obyčajným plagiátom jeho učiteľa.

3. ročník, 1. časť základného štúdia základnej umeleckej školy, ISCED 1 B

- **POČET HODÍN TÝŽDENNE:** 1, 5 (individuálne vyučovanie)
1,0 (štvorročná hra alebo sprievod alebo komorná hra, skupinové vyučovanie 1x týždenne)
- **UČEBNÝ PLÁN ČÍSLO:** 3

CHARAKTERISTIKA PREDMETU:

Klavír už dlhé roky vedie v rebríčku záujmu o hru na hudobný nástroj. Deti k nemu inklinujú, pretože vstup do hudby je nenútený – klavír má stanovenú výšku tónu, má pomerne jednoduchý prstoklad, hra je názorná, umožňuje reprodukciu všetkej hudobnej literatúry, čím vytvára široké zázemie poslucháčov hudby, ktorí sa uplatňujú v oblastiach záujmovej umeleckej činnosti alebo profesionálnych umeleckých oblastiach. Klavír nachádza široké uplatnenie nielen ako sólový nástroj, ale i ako rovnocenný sprevádzajúci nástroj v komornej, súborovej a orchestrálnej hre. Hra na klavíri rozvíja osobnostný potenciál detí v rovine vzdelávacej, citovej a v neposlednej rade aj stimulačnej a rehabilitačnej.

Ciele:

- naďalej rozvíjať rozumovú a citovú zložku dieťaťa pre dosiahnutie všestranného vývinu
- rozvíjať sluchovú sféru ako hlavný prvok hudobného prejavu
- rozvíjať základné princípy klavírnej hry a podporovať individuálny hudobný prejav žiaka
- rozvíjať schopnosť žiaka, samostatne pracovať a pestovať vôľu, trpezlivosť aj nadšenie pre klavírnú hru

Obsah:

- pracovať s polyfóniou a rozvíjať kantilénu v oboch rukách
- analyzovať základné harmonické funkcie
- transponovať jednoduché melódie a vytvoriť vlastný akordický sprievod
- používať pedál v rôznych tempách, zložitejšie rytmické modely a jednoduché melodické ozdoby
- zintenzívňovať hru spamäti, hru z listu a zmysel pre súhru pestovať prostredníctvom štvorročnej hry

HUDOBŇNÝ MATERIÁL:

Stupnice

Pristúpiť k hraniam všetkých durových stupníc i molových harmonických stupníc v rovnom pohybe, prípadne v protipohybe. Počet stupníc a spôsob hrania volíme podľa dispozícií dieťaťa.
Stupnice hrať rôznymi spôsobmi hry.

Akordy

Tónický kvintakord + obraty + malý rozklad

Školy – etudy a technické cvičenia

Podľa potreby žiaka dokončiť klavírnú školu z prvého tematického celku
KLEINOVÁ, FISCHEROVÁ, MULLEROVÁ: Album etud II., III.
CZERNÝ: op. 599, op. 261, op. 821

B. BARTÓK: Mikrokozmos zošit II., III.
J. B. DUVERNOY: op. 176, op. 120
H. LEMOINE: Detské etudy, op. 37
V. KURZ: 78 elementárnych etud
B. MILIČ: Fortepiano – Kyjev 1978
B. GODÁR: Etudes enfantines op. 149
K. SLAVICKÝ: 12 malých etud – Supraphon
I.HURNÍK: Etudy
E. HRADECKÝ: Jazz Études – Ivo Žurek MUSIC 1993

Prednesová literatúra

A. ALBRECHT: Drobné skladby pre mládež, opus, Bva, 2-4 r.
Album pre mládež 1 (Pappová), 1. - 2. r. SHV
Album pre mládež 2 (Pappová), 2. - 3. r. SHV
Album pre mládež 3 (Pappová), 2. - 4. r. SHV
Album pre mládež 4 (Lackner), 2. - 6. r. SHV
Album pre mládež 5 (M. Strausz), Výber klavírných skladieb sovietskych skladateľov, 2.-6.r. SHV
Album ruských klavírných skladieb pre mládež, SNKLHU, 2.-6.r.
Album najmladších pianistu, Panton, 2.-3. r.
Album starých mistru (Sarauer, Křížová), SHV 1960, 3.-4.r.
B. BARTÓK: Zongorázi ifjuság I, EMB
Deťom I, 2.-6.r.
Deťom II, 2.-6.r.
Deťom III, 2.-7.r.
Mikrokozmos I, 2.-3.r.
Mikrokozmos II, 2.-4.r.
Mikrokozmos III, 2.-5.r.
B.BARTÓK: Desať ľahkých klavírných skladieb, EMB
J. BARTOŠ: Hudba pro mládež, op. 27. 4.-5.r
L.van BETHOVEN: Leichte Klavierstücke (r. H. Steuer), Peters 3.-5.r., sonatina G dur
BERGER: Invencie
V.BOKES: Detský cyklus, op. 13 (Riekanky)
V.BOKES: Detský cyklus cyklus I. Sonatina, 3.-4.r.
V.BOKES: Vianočné koledy
J.BLOUBRAVA: Pro pět prstu
První polky, 2.-3.r.
J.BLATNÝ: Instruktivní skladbičky, zoš. 1,2, 2.-3.r.
J.BLATNÝ: Sonátinky, SHV 1956, 3.-4.r.
J.BLATNÝ: Sešit pro mládež, Supraphon, 4.-6.r.
Z. BLAŽEK: Maličkosti I, II, Panton, 2.-3.r.
Z. BLAŽEK: Čtvero instruktivních skladbiček, Panton, 4.- 6.r.
F. BROŽ: Prostá hudba, 2.-3.r.
A. CASELLA: 11 detských skladieb (r. Z. Slivinskij), výber
D.CIMAROSA: Vybrané sonáty, Muzgiz, 4.-7.r.
J. CIKKER: Čo mi deti rozprávali (Akvarely) 4.-7.r.
M.CLEMENTI, KUHLAU, DUSÍK: Sonatiny a rondá, Supraphon 4.-6.r.
Collectio clavichordium I – ľahké úpravy piesní a tancov z uchovaných pamiatok na Slovensku – Uhorská zbierka, Tabulatura Victoris, Melodiarium A. Szirmay-Keczer atď.
Collectio clavichordium II – detto pre 4. ročník a vyššie
P. CÓN: Vianočné piesne (spev a klavír)
P. CÓN: Koledy (spev a klavír)
Czytanki muzyczne K (E. Alberg), PWM, 2.-4.r.
Czytanki muzyczne 2 (E. Alberg), PWM 3.-6.r.
Czytanki na fortepian 1,2, PWM, 3.-5.r.

P.I.ČAJKOVSKIJ: Osem detských skladieb, Moskva 1974, 4.r.
 P. ČOTEK: Klavírní chvílky, Supraphon, 1973, 2.-4.r.
 Dawny tance i melodie 1, PWM, 3.-5.r.
 2, PWM, 3.-7.r.
 3, PWM, 4.-7.r.
 I.DIBÁK: Suity
 I.DIBÁK: Čriepky
 P. DESSAU: Zehn Kinderstucke fur Klavier, Peters, 4.-5.r.
 M.DLOUHÝ: Písničky z lesa Řáholce, 2.-3.r.
 Čtyři drobné skladby, 3.-4.r.
 Ptám se, ptám se, pampeliško, 2.-5.r.
 E.DOUŠA: Miniatury, Panton, Praha, 1.-2.r.
 Drobné skladby 17., 18. st., EdLŠU, 2.-4.r.
 M.DROBNER: Ulica mistrzów zegarmistrzów, PWM, 2.-3.r.
 A.DVOŘÁK: Dve perličky, 3.-4.r.
 P.EBEN: Lidové písně a koledy, Panton, 1.-4.r.
 100 lidových písní, Panton, 1.-3.r.
 J.FLÉGL: Dětská suita, op. 17, 2.-3.r.
 T. FREŠO: V detskej izbičke, Opus 1961, 2.-3.r.
 A. GEDIKE: 60 ľahkých klav. Skladieb, op. 36, I. A II. d., Moskva, 2.-4.r.
 10 Miniatur, op. 8, 3.-5r.
 40 melodických etud pro začátečníky, op. 32
 20 malých skladeb pro začátečníky op. 6, č. 5,8,15,19, 3.-4.r.
 Op. 46 Téma s variáciami 2.-3.r.
 60 ľahkých klavírných skladieb pre začiatočníkov, op. 36, II, GMI, Moskva 1957
 (sonatína C dur), 2.-4.r.
 Prelúdiá, op. 58
 A.GLIER: Zwolf Kinderstucke, op. 31, Peters, 4.-6.r.
 E. GNESINA: Přípravná cvičení
 A. GREČANINOV: Sklenené pery, op. 123, 3.-4.r., Moskva 1957
 E.H.GRIEG: Lyrické skladby I, 4.-7.r.
 C.GURLITT: První přednes, Supraphon, 1.-4.r.
 A. HÁJEK: Pohádkový klavír, Panton 1.-2.r.
 J.HANUŠ: Vteřiny v přírode, Praha 1956, 3.-5.r.
 O deseti bratrech, 2.-4.r.
 J.HATRÍK: Devět malých prelúdií
 J. HATRÍK: Malá suita
 J. HATRÍK: Hniezdenie v strunách – pre klavír a prázdne gitarové struny
 J. HATRÍK: 3. Rozprávka pre Barborku – Braček a sestrička
 J. HATRÍK: 2. Rozprávka pre Barborku – Žabí kráľ
 J. HATRÍK: 1. Rozprávka pre Barborku – O srnčekovi Parožtekovi
 J. HATRÍK: O troch panáčikoch a zrkadle
 G. F. HANDEL: Zwolf leichte Klavierstucke, (Bullow, Teichmuller), Peters, 4.-6.r.
 L.HOLOUBEK: Deti v prírode
 L.HOLOUBEK: Detské hry
 J.HORÁČEK: Daleká plavba
 Tercie (Mladá Boleslav)
 Dobrá správa 2.-4.r.
 E.HRADECKÝ: Detský karneval
 Ivo Žurek Music 1993
 Malé jazzové album
 I.HURNÍK: První melodie, 1958, 3.-4.r.
 Džezík, Supraphon 1979, 4.-5.r.
 M.IGLO: Abeceda, 24 instrukt. Miniatur (r. B. Kabeláčová), Panton 1969, 3.-6.r.
 L.JANÁČEK: Téma s variáciami (Zdenčiny variácie)

M.KABELÁČ: Snadná preludia, op. 26, 2.-3.r.
 D.KABALEVSKIJ: Žert
 P.KADOSA: Dvanásť malých detských kusov, EMB, 4.-5.r.
 D.KARDOŠ: Tanec pre Danku
 F.KOCIÁN: První kručky 2, Panton, 2.-3.r.
 J.KRESÁNEK: Poľné kvietky 3, Matica sl., 2.-4.r.
 V.KUBIČKA: O lúke, o lese, o šťastí
 Kutnohorská knižka menuetu, 4.-5.r.
 W.LUTOSLAWSKI: Folk Melodies for Piano, PWM 1971, 3.-5.r.
 R.MACUDZINSKI: Malá fantázia, SHV 1961, 3.-4.r.
 Maďarská klavírna knižočka, EMB, 2.-5.r.
 J.MENDELSSOHN-BARTHOLDY: Šesť detských skladieb, op. 72, výber
 W.A.MOZART: Skicownik londynski, PWM, 2.-6.r.
 Chléb s máslem, Praha
 Mladý MOZART pre mladých klaviristov (r. R.Macudzinski), 1958, 2.-5.r.
 W.A.MOZART: 14 skladieb mladého Mozarta
 M.MOYZES: Naším deťom, 1.-2.r.
 V.NIKOLAJEV: Detský album, 2.-4.r.
 J.NOVÁK: Hry a popěvky, Panton, 3.-5.r.
 Z prírody, 3.-4.r.
 Chvilky se zvířátky, Panton, 1.-3.r.
 M.NOVÁK: Hory, hory zelené, 40 slovenkých ľudových piesní, Supraphon 1968, 2.-4.r.
 A.OČENÁŠ: Poľné kvietky 2, Matica sl., 2.-4.r.
 O.PALCOVSKÝ: Cvičení a tanečky, 1957
 PIANO PROGRESSIVE: W.A.MOZART 0-1 Kvinta Prague 1993
 S.PROKOFJEV: Album klav. Skladieb, Moskva 1964, 3.-7.r.
 C.REINECKE: Miniaturní sonatíny, op. 137, 2.-4.r.
 F.RYBICKI: Ľudové piesne, PWM, 3.-4.r.
 A.SARAUER: Dětem, 12 klavírných skladbičiek, SNKLHVU 1967, 2.-4.r. (r. Kubeláčová)
 Od rána do večera, drobné skladby pro klavír, Supraphon 2.-4.r.
 Jitro, Panton 1967, 2.-4.r.
 V ranní rose, Supraphon 1969, 2.-4.r.
 Drobnosti, 8 malých skladeb, SHV, Praha 1964, 3.-5.r.
 Z kraje rybníku Supraphon 1975, 2.-4.r.
 Obrázky z detského života
 Poetické variácie, SHV, 4.-5.r.
 Chvilie pohody, Panton 1976
 Z mladých let, Supraphon
 Črty, Panton, 4.-5.r.
 E.SATIE: Detské kresbičky
 F.SCHUBERT: Valčíky, Supraphon, EdLŠU 1962, 4.-5.r.
 R.SCHUMANN: Album pre mládež, op. 68, 2.-7.r.
 K.SLAVICKÝ: Na bílých a černých, Panton 1968, 1.-4.r.
 Klavír a mládí, 10 skladeb pro mládež (r. Kleinová) 1966, Panton, 4.-6.r.
 L.SLUKA: Hrátky, Panton 1970
 Chvilky u klavíru, 4.-5.r.
 K.SOROKIN: Detský album, Moskva
 Detská sonatina, Moskva
 J. STACHOWIAK: Miniatury, PWM, 3.-4.r.
 Staré tance pre deti, EMB, 3.-6.r.
 E.SUCHOŇ: Maličká som, SVKL Bratislava 1957, 2.-3.r.
 Keď sa vlci zišli – suita, 4.-5.r.
 T.SZELIGOWSKI: Sonatina C dur
 O.ŠÍN: Písničky a tanečky, SNKLHVU 1957
 Od jitra do soumraku, 3.-4.r.

D.ŠOSTAKOVIČ: Tance panenek (Gavotta a Tanec)
J.TOMAN: Drobnosti, Orbis, 2.-3.r.
G.H.TELEMANN: Dve skladbičky, Ed. LŠU
O.URBANEK: Skladbičky pre 1. roč.
I.VALENTA: Najkrajšie menuety z Uhrovca
Nové Vianoce
J.VAŇHAL: Snadné sonatíny, Supraphon, 2.-4.r.
E.VIKLICKÝ: Zelený satén
J.VODÁK: Dítě si hraje, 2.-3.r.
V.VOLKOV: 30 skladeb pro klavír, Muzyka, Moskva, 2.-3.r.
I.ZELJENKA: 31 klavírných drobností pre deti
Album pre mladých klavíristov
J.ZIMMER: Desiat' detských skladbičiek, op. 13, SVKL Bratislava 1957, 2.-4.r.
J.ZIMMERMANN: Prelúdium
Žabky i inne utwory (r. S. Raube), PWM, 1.-3.r.

Polyfónne skladby

J. S. BACH: Knižočka skladieb
B. BARTÓK: Mikrokozmos
Dawne tance i melodie PWM
G.F.HANDEL: Leichte Tanze und Stucke
D.KŘÍŽKOVÁ: První knížka polyfónní hry
A.GEDIKE: Invencia, Prelúdium
Z.KODÁLY: 24 kis kánon a feketé buleten
G.F.TELEMANN: Klavírna knížočka
J.G.TURK: 60 Handstucke
Zborník polyfónnych skladieb
J.F.DANDRIEU: Suita č. 3
Alte Meister – Leichte Klavierstucke
Š.NÉMETH – ŠAMORÍNSKY: Lýdická tónina (A.Pappová: Album pre mládež I)
P.PRKOWSKI: Latwe utwory na fortepian, Kanon
Polyfonické skladby DHŠ (KMK) (r. Natanson), 1.-5.r.
Polyfonické skladby sov. Skladateľov (r. K. Sorokin)
Polyfonické skladby sov. Skladateľov, Moskva 1968, 1.-2.r.
Progresívny klavír Baroko I.II.3.-4.r.
Kvinta Prague 1991
Piano Progressive: Barowueo
Kvinta Prague 1991 2.-3.r.
Collectio Clavichordium Výber tancov a piesní z rukopisov a zbierok
a 18. st. na Slovensku I.diel II.diel, SHF 1993
Skladby väčšej formy (sonatíny a variácie)

B.BARTÓK: Mikrokozmos III, IV, Variácie
I.BERKOVIČ: Sonatína C dur (r. Milič)
L.van BEETHOVEN: Sonatína F dur, G dur
J.BENDA: Sonatína a mol
V.BOKES: Sonatína
M.CLEMENTI: Sonatína G dur
Sonatína C dur, op. 36 č.1
D.CIMAROSA: Sonáta Es dur
A.DIABELLI: Sonatína č.1 G dur
I.DIBÁK: Rondíno pre klavír a sláčikový orchester (Úprava pre 2 klavíre)
A.GEDIKE: op. 36 sonatína, téma s variáciami
J.HATRÍK: Variácie na synovu tému

J.HAYDN: Roxolane
D.KABALEVSKIJ: op. 51, No 1: Variácie na ruskú národnú Pieseň F dur
E.KRIŽAN: Medzi deťmi (dedinské obrázky)
W.A.MOZART: Sonatina C dur
Variácie C dur
C.REINECKE: Sonatina C dur
K.SOKORIN: Detská sonatina
Téma s variáciami
E.SUCHOŇ: Maličká som (Suita)
A.ŠTEJBELT: op.33 Sonatina

Štvorročné skladby

Album čtyřručních skladeb starých českých mistrů (Kleinová, Fišerová, Mullerová)

A.ALBRECHT: Malým umelcom, SHC Praha 1961, 2.-3.r.
A.S.ARENSKIJ: Šest dětských skladeb, op. 34, 3.-5.r.
B.BARTÓK: Mikrokozmos II, č. 43, 44 (2 klavíry) EMB
Z.BARTOŠ: Malý oznamovateľ, 1.-3.r.
L.van BEETHOVEN: Tanze, Peters, 3.-7.r.
K.BENDL: Z dětského světa, SNKLHU, 2.-4.r.
K.BENDL: Z dětského světa
I.BERKOVIČ: Čtyřruční skladby pro klavír, op. 30
I.BERKOVIČ: Fortepianni ansambli, Kyjev 1962 (2 kusy pre 2 klavíry)
Z.BLAŽEK: Písničky na dobrou noc
Z.BOHRMOVÁ – A. GUNFELDOVÁ: Klavírní škola pro začátečníky
A.SARAUER: Výber štvorročných skladiel
A.DIABELLI: Radosti mládí, op. 163, výber
Sonáta, op. 73 (R. Schulze), Litolf
op. 32, 33, 37, 38
A.DIBÁK: Arabesky
M.DLOUHÝ: Čtyřruční skladbičky pro všední den
Drobiasgi (r. S. Raube) PWM, 3.-5.r.
Z.FIBICH: Skladbičky a cvičení, SNKLHU, 1.-7.r.
J.FILC: Dwa kotki, PWM (pre 2 klavíry), 3.-4.r.
J.GARSCIA: Hrajme štvorročne 1, PWM, 3.-4.r.
3, PWM, 1.-4.r.
J.GARSCIA: Malá suita op. 16 pre 2 klavíry
E.H.GRIEG: Norvegische Tanze, Peters, 4.-6.r.
A.GREČANINOV: Op.99 (Na zelené louce)
J.HANUŠ: Lidové písně
J.HANUŠ: Polní kvítí, Panton, 2.-7.r.
J.HATRÍK: Krajinou šťastného princa
J.HATRÍK: Búvaj, dieťa krásne – koledy
J.HATRÍK: Pod' do môjho náručia
J.HATRÍK: Štvoro pesničiek – herečiek
J.HATRÍK: Pätoro pesničiek – hračičiek
I.HLAVÍČEK: Zahrajme si do tance, 3.-5.r.
J.HLUCHÁŇ: Zahrajme si čtyřručne, Supraphon
Národní písně a tance
H.HOPP: Dětem pro radost, op. 21, I.d., (r. L. Láska) Supraphon 1969, 2.-3.r.
I.HRADECKÝ: Džezové kousky
I.HURNÍK: Valčíky, Supraphon
M.IGLO: Sedm dvojpisní v odlišných taktech, Panton, 3.-6.r.
M.IGLO: Sedm trojpisní – pre klavír šesťručne
K.JANEČEK: Deťom, 12 jehoslovanských písní (r. J. Hanuš), Panton 1978, 2.-4.r.

D.KABALEVSKIJ: Album fortepiannych pies, Moskva 1962
 M.KABELÁČ: Malá suita, op. 42, výber
 E.KLEINOVÁ: Cvičebnice hry z listu na podklade 4-ruční hry (v tlači)
 M.KOPELANT: Zkratky, Panton 1969, 2.-4.r.
 A.KOŠTÁL: 20 lidových písní
 A.KŘIČKA: Ukolébavky, Panton
 V.LEJSEK: Zahrajme si
 J.LETŇAN: Naše zábavky, Panton
 R.MACUDZINSKI: 10 skladeb pre štvoručnú hru na klavír, SVKL, 2.r., 2.stup.
 S.MAJKAPAR: Prvé kroky, op. 29, PWM 1.-6.r.
 Malý pianista, 2. d. (Junij pianist) (r. Rojzman, Natanson)
 J.MÁSLO: Malým pro radost, Supraphon, 1.-4.r.
 M.MOYZES: Malým deťom
 Na cztery rece (Altberg, Romszkowa), PWM 2.-5.r.
 M.NOVÁK: Gaudeamus
 I.PARÍK: Pastierik z Drábska
 J.PFEIFFER: Miniatury, Krakow, 3.-4.r.
 Pod, zahráme si (zost. A. Brezová)
 M.ROHÁČ: Co se hraje, to se zpíva
 M.ROWLEJ: Sechs kleine Tanzstucke, Peters, 3.-7.r.
 V.ŘÍHOVSKÝ: Od stupně k stupni, op. 79, sonatiny
 V.SEDLÁK: Rozprávky, Supraphon, 1.-4.r.
 V.SLAVICKÝ: Triste, Kozlíčková polka, EdLŠU, 4.-6.r.
 J.SNÍŽKOVÁ: Start, 3.-5.r.
 A.SOLEKORN: Zehn Kinderstucke, op. 182, Leipzig, 2.-4.r.
 R.SUGÁR: Magyar gyermekdalok, 2.-4.r.
 T.SYGIETINSKI: Piosenky „Mazowska“, PWM, 2.-4.r.
 I.SZELÉNYI: 20 ľahkých klavírných skladiel I.
 O.ŠÍN: Zpěvem a tancem
 Štvoručná hudba pre začiatčníkov, EMB, 2.-7.r.
 Štvoručné skladby I (výber pre 1.-2.r. ZUŠ)
 Štvoručné skladby II (výber pre 3.-4.r. ZUŠ)
 Učiteľ a žiak (Ruthardt), Peters, 1.-4.r.
 M.VACEK: Detské motívy 3.-5. r. Panton 1989
 M.VELÍŠEK: Vánoční koledy
 M.VILEC: Rozhovory pri klavíri, 3.-7.r.
 M.VILEC: Z brehov Dunaja, 4.-7.r.
 S.VORLOVÁ: Veselé intervaly, Panton, 1.-7.r.
 Vybrané štyruční skladby I. d. (Izbrannyje ansamli/r. v. Natanson)
 L.WEINER: Tri malé štvoručné klavírne skladby pre začiatčníkov, op. 36
 J.ZIMMER: Dvaja pri klavíri, 3.-4.r.

Skladby pre improvizáciu a hru z listu

Detské skladby pre hur z listu, Moskva 1975
 I.DIBÁK: Nebojme sa improvizácie SHW 1993
 J.DOSTÁL: Hraj co chceš, Supraphon 1976, 2.-3.r.
 J.LUCIUK: Improvizacje dziecięce na fortepiano, PWM, 2.-6.r.
 Z.JANŽUROVÁ: S písničkou u klavíru

METODICKÉ A DIDAKTICKÉ POKYNY:

(Metódy a formy práce):

Problémom klavírnej výučby sa zaoberajú pedagógovia, interpreti a metodici už od samého začiatku klavírneho umenia. Vznik nových klavírných škôl, skladieb, každá generácia žiakov prináša ďalšie špecifické problémy, preto univerzálny postup výučby neexistuje a definitívne riešenie nikdy existovať nebude. Je nutné pristupovať ku každému dieťaťu individuálne.

Zámerom hudobno – výchovnej práce v 3. ročníku I. Stupňa základného štúdia ZUŠ v hre na klavíri je nielen spoznanie psychiky žiakov a ich osobnostných potrieb a záujmov, ale aj fyzických dispozícií pre klavírnu hru. Postupovať treba podľa individuálneho vnímania, bystroti, záujmu dieťaťa o hudbu a postupne nenásilne zväčšovať rozpätie jeho ruky.

Okrem nadobúdania technickej zručnosti usmerňovať tvorivé schopnosti detí, ich hudobné cítenie a estetický vkus. Do výberu skladieb pre žiaka zahrnúť všetky štýlové obdobia a oboznámiť žiaka s ich históriou a interpretačnými zákonitosťami a tým posilňovať a prehľbovať vnútornú predstavu skladby žiaka pri samostatnom štúdiu.

OBSAH	VŠEOBECNÉ A ODBORNÉ KOMPETENCIE	VÝSTUP
Hru na klavíri rozvíjať v úzkej spolupráci so spevom aj pohybom. Do výchovno – vyučovacieho procesu začleniť aj systematickú percepciu hudby. Umelými úpravami ľudových piesní oboznamovať dieťa s národnou ľudovou tradíciou. Prostredníctvom detských inštruktívnych skladieb budovať základy techniky hry na klavíri, zvládať melodizáciu a rytmizáciu skladby a vyjadrenie jej nálady a obsahu slovom aj pohybom.	Vokálno – intonačné činnosti Intonácia jednotlivých stupňov v durovej aj mólovej tónine na základe intonačných nápovedí, nápevov z ľudových piesní aj na základe solmizácie. Rozlíšenie oboch tónorodov.	Vokálno – intonačné činnosti Pri speve skladby vystihnúť jej charakter a obsah, správne realizovať hodnoty nôt a pomlčiek, spievať intonačne čisto a rytmicky správne.

INŠTRUMENTÁLNE ČINNOSTI

Všeobecné a odborné kompetencie	Výstup
Okrem osvojovania si základných princípov a rôznych spôsobov klavírnej hry rozvíjať osobitosť prejavov žiaka, chrániť ho pred vyumelkovaným, alebo povrchným spôsobom hry. Tvorivý potenciál žiaka rozvíjať transponovaním melódie do inej tóniny, vytvorením samostatného akordického sprievodu z melódií alebo hrou na detské Orffove hudobné nástroje.	Zvládnuť zložitejšie rytmické figúry pozostávajúce aj z metrických nepravidielností, z bodky pri note a pod. Okrem ľudových piesní, riekaniek, interpretovať skladby s náročnejším obsahom, väčšej hudobnej formy a viacerých štýlových období s nárokmi na charakter interpretácie a vlastnú vnútornú predstavu skladby žiaka.

HUDOBNO – DRAMATICKÉ ČINNOSTI

Všeobecné a odborné kompetencie	Výstup
Rozvíjať detskú tvorivosť výberom jednotlivých nástrojov na vykreslenie postáv, prostredia, či nálad. Vytvoriť si vlastný hudobný príbeh alebo vlastnú hudobnú krajinu v danom tónovom priestore.	Uskutočniť minimálne jedno hudobno – dramatické vystúpenie.

HUDOBNO – POHYBOVÉ ČINNOSTI

Všeobecné a odborné kompetencie	Výstup
Vedieť vystihnúť tempo a základnú metrickú jednotku v takte prostredníctvom chôdze, reagovať na zmeny tempa aj dynamiky.	Pohybom správne reagovať na hudbu.

PERCEPČNÉ ČINNOSTI

Všeobecné a odborné kompetencie	Výstup
Poznať čo najviac veku primeraných hudobných skladieb rôznych štýlových období, charakterizovať hlavné štýlové znaky a interpretačné dobové zákonitosti. Vedieť vyjadriť náladu a charakter počutej skladby, spoznávať dominantné výrazové prostriedky a rozlišovať jednotlivé hudobné nástroje.	Poznať čo najviac hudobných skladieb, ich obsah a autorov. Podľa farby zvuku vedieť rozlíšiť jednotlivé hudobné nástroje.

4. ročník, 1. časť základného štúdia základnej umeleckej školy, ISCED 1 B

- **POČET HODÍN TÝŽDENNE:** 1, 5 (individuálne vyučovanie)
1,0 (štvorročná hra alebo sprievod alebo komorná hra, skupinové vyučovanie 1x týždenne)
- **UČEBNÝ PLÁN ČÍSLO:** 3
- **Ciele:**
 1. Nadalej rozvíjať sluchovú sféru žiaka ako hlavný prvok hudobného prejavu.
 2. Rozvíjať osobitosť hudobného prejavu žiaka, usmerňovať jeho hudobné cítenie a estetický vkus.
 3. Rozvíjať schopnosť žiaka samostatne pracovať.
 4. Nenásilne u žiaka zväčšovať rozpätie ruky.
 5. Dbať na neformálnosť vyučovacieho procesu.
 6. Uplatňovať individuálny prístup ku každému žiakovi.

Obsah:

1. Pri reprodukcii hudby viesť žiaka k neustálej spätnej sluchovej kontrole.
2. Podporovať vlastný osobnostný vklad žiaka, chrániť ho pred vyumelkovaným alebo povrchným spôsobom hry.

3. Podnecovať u žiaka vnútornú hudobnú predstavu skladieb z obdobia 20. storočia a romantizmu.
4. Pristúpiť ku hre sext (prípadne oktáv) a akordov.
5. Aplikovať nové stimulačné a tvorivé prístupy vo vyučovacom procese.
6. Rešpektovať osobnostné vlastnosti žiaka, poznať jeho motivačné činitele.

HUDOBNÝ MATERIÁL:

Stupnice:

Pristúpiť k hraniu všetkých durových stupníc a niektorých molových harmonických aj melodických stupníc v rovnom pohybe, príp. V protipohybe. Počet stupníc volíme podľa dispozícií dieťaťa. Stupnice hráme rôznymi spôsobmi hry (staccato, legato, non legato, portamento) a v rôznej dynamike.

Akordy:

Tónický kvintakord s obratmi + malý rozklad
Dominantný septakord + malý rozklad

Školy – etudy a technické cvičenia:

KLEINOVÁ, FISCHEROVÁ, MULLEROVÁ: Album etud II., III.
CZERNY: op. 599, op. 261, op. 821
B. BARTÓK: Mikrokozmos zošit II. III.
J. B. DUVERNOY: op. 176, op. 120
H. LEMOINE: Detské etudy, op. 37
V. KURZ: 78 elementárnych etud
B. MILIČ: Fortepiano – Kyjev 1978
E. HRADECKÝ: Jazz études – Ivo Žurek MUSIC 1993

Prednesová literatúra:

A. ALBRECHT: Drobné skladby pre mládež, Opus, Bva, 2-4 r.
Album pre mládež 1 (Pappová), 1. - 2. r. SHV
Album pre mládež 2 (Pappová), 2. - 3. r. SHV
Album pre mládež 3 (Pappová), 2. - 4. r. SHV
Album pre mládež 4 (Lackner), 2.- 6. r. SHV
Album najmladších pianistu, Panton, 2. 3. r.
Album starých mistru (Sarauer, Krížová), SHV 1960, 3. - 4.r.
B. BARTÓK: Zongorázi ifjuság I, EMB
Deťom I, 2. – 6. r.
Deťom II, 2.- 6. r.
Deťom III, 2. - 7.roč.
Mikrokozmos I, 2. - 3.r.
BERGER: Invencie
V. BOKES: Detský cyklus, op. 13 (Riekanky)
V. BOKES: Detský cyklus I. Sonatina, 3. - 4. r.
V. BOKES: Vianočné koledy
A. CASELLA: 11 detských skladieb, výber
D. CIMAROSA: Vybrané sonáty, Muzgiz, 4. - 7. r.
M. CLEMENTI, KUHLAU, DUSÍK: Sonatíny a rondá, Supraphon, 4. - 6. r.
P. I. ČAJKOVSKIJ: Album pre mládež, op. 39, SHV, 2. - 6. r.
P. I. ČAJKOVSKIJ: Osem detských skladieb, Moskva 1974, 4.r.
I. DIBÁK: Suity

I. DIBÁK: Čriepky
 P. EBEN: Svět malých (r. I. Hurník), SHV, 2. - 5.r.
 P. EBEN: Lidové písně a koledy, Panton, 1. - 4. r.
 P. FIALA: Dětem, Panton 3. - 4.r.
 J. FLÉGL: Dětská suita, op. 17, 2. - 3.r.
 J. GARSCIA: Najlatwiejsze utwory dla dzieci op. 3, PWM
 A. GEDIKE: 60 ľahkých klavírnych skladieb, op. 36, I. a II. d. Moskva, 2. - 4.r.
 J. HATRÍK: O troch panáčikoch a zrkadle
 J. HAYDN: Kleine Tänze für Jugend
M. IGLO: 100 osmitaktových cvičení pro nejmenší klaviristy
L. JANÁČEK: Téma s variáciami (Zdenčiny variácie)
Š. JUROVSKÝ – Malý tanec
M. KABELÁČ : Snadná preludia, op. 26, 2. - 3. r.
D. KABALEVSKIJ: Žert
V. LEJSEK: Zahrajme si – 8 kousku pro klavír (2 štvorroč.), 3.r.
V. LICHNEROVÁ: Zahraj mi pesničku, SHF 1990
 W. A. MOZART: Szkicownik londyński, PWM,

M. MOYZES: Naším deťom, 1. - 2. r.
V. NIKOLAJEV: Detský album, 3. - 4. r.
 J. NOVÁK: Hry a pověvky Panton 3. - 5.r .
 J. OLIVA: Budeme hrát o jaru, 3. - 4. r.
 K. ODSTRČIL: Vesmírny chlapec
 J. PAUER: Na šťastnou cestu
 J. V. PAUS: Menuety, Supraphon, 2. - 5.r.
 S. PROKOFJEV: Album klavírnych skladieb, Moskva 1964, 3. - 7. r.
 REINER: Sedm skladeb pro děti, Supraphon, 4. - 5. r.
 RÁNKI: Sedem ľahkých skladieb na vietnamské melódie, EMB, 4. - 6. r.
 A. SARAUER: Dětem, 12 klav. Skladbičiek, SNKLHVU 1967, 2. - 4. r. (r. Kubeláčová)
 Od rána do večera, drobné skladby pro klavír, Supraphon 2. - 4. r.
 E. SATIE: Detské kresbičky
 G. H. TELEMANN: Dve skladbičky, Ed. LŠU
 J. TANDLER: Klavírne skladbičky
 O. URBANEC: Skladbičky pre 1. roč.
I. VALENTA: Najkrajšie menuety z Uhrovca
I. VALENTA: Nové Vianoce
I. ZELJENKA: 31 klavírnych drobností pre deti
 A. ZEMANOVSKÝ: Kytica slov. Ľud. Piesní, Opus, 2. - 4. r.
 Kytica piesní, Tance a pochody, Supraphon

Skladby s polyfónnymi prvkami:

J. S. BACH: Knižočka skladieb
 B. BARTÓK: Mikrokozmos
 G. F. HANDEL: Leichte Tänze und Stücke
D. KRÍŽKOVÁ: První knížka polyfónní hry
 A. GEDIKE: Invencia, Prelúdium
 Z. KODÁLY: 24 kis kánon a feketé buleten
 G. F. TELEMANN: Klavírna knižočka
 J. G. TURK: 60 Handstücke
 Zborník polyfónnych skladieb
 J. F. DANDRIEU: Suita č. 3
 P. PRKOWSKI: Latwe utwory na fortepian, Kanon
 Polyfonické skladby DHŠ (KMK) (r. V. Natanson), 1. - 5. r.
 Polyfonické skladby sov. Skladateľov (r. K. Sorokin)

Polyfonické skladby sov. Skladateľov, Moskva 1968, 1. - 2.r.
Progresivní klavír Baroko I. II. 3 – 4. r.
Kvinta Prague 1991
Piano Progressive : Barowueo
Kvinta Prague 1991, 2. - 3. r.

Štvorročné skladby:

Album čtyřručních skladeb starých českých mistrů
(Kleinová, Fišerová, Mullerová)

A. ALBRECHT: Malým umelcom, SHV Praha 1961, 2. - 3: r.
B. BARTÓK: Mikrokozmos II, č. 43, 44 (2 klavíry) EMB
L. v. BEETHOVEN: Tänze, Peters, 3 . - 7. r.
A. DIABELLI: Radosti mládí, op. 163, výber

Sonáta , op. 73 (R. Schulze), Litolff

DIBÁK: Arabesky

M. DLOUHÝ: Čtyřruční skladbičky pro všední den

Drobiazgi (r. S. Raube) PWM, 3. - 5. r.

Z. FIBICH: Čtyřruční skladby

J. FILC: Dwa kotki, PWM (pre 2 klavíry), 3. - 4. r.

J. J. GARSCIA: Hrajme štvorročne 1, PWM, 3. - 4. r.

3, PWM, 1. - 4. r.

J. J. GARSCIA: Malá suite op. 16 pre 2 klavíry

J. HANUŠ: Lidové písně

J. HANUŠ: Polní kvítí, Panton, 2. - 7. r.

M. IGLO: Sedm dvojpísní v odlišných taktech, Panton, 3. - 6. r.

Sedm trojpísní – pre klavír šest' ručne

K. JANEČEK: Deťom, 12 jihoslavanských písní (r. J. Hanuš), Panton, 1978, 2. - 4. r.

D. KABALEVSKIJ: Album fortepiannych pies, Moskva 1962

E. KLEINOVÁ: Cvičebnice hry z listu na podkladě 4 – ruční hry (v tlači)

V. LEJSEK: Zahrajme si

J. LETŇAN: Naše zábavky, Panton

S. MAJKAPAR: Prvé kroky, op. 29, PWM .1.– 6. r.

Malý pianista, 2. d. (Junij pianist) (r. Rojzman, Natanson)

J. MÁŠLO: Malým pro radost, Supraphon, 1. - 4. r.

NOVÁK: Gaudeamus

J. PARÍK: Pastierik z Drábska

J. PFEIFFER: Miniatury, Krakow, 3. - 4. r.

M. ROHÁČ: Co se hraje, to se zpívá

M. ROWLEJ: Sechs kleine Tänzstucke, Peters, 3. - 7. r.

SEDLAK: Rozprávky, Supraphon, 1. - 4. r.

R. SUGÁR: Magyar gyermekdalok, 2. - 4. r.

O. ŠÍN: Zpěvem a tancem

Štvorročná hudba pre začiatocníkov, EMB, 2. - 7. r.

M. VACEK: Detské motívy 3. - 5. r. Panton 1989

VELÍŠEK: Vánoční koledy

M. VILEC: Z brehov Dunaja, 4. - 7. r.

J. ZIMMER: Dvaja pri klavíri, 3. - 4. r.

Skladby pre improvizačnú hru a hru z listu:

Detské skladby pre hru z listu , Moskva 1975

I. DIBÁK: Nebojme sa improvizácie SHF 1993

J. DOSTÁL: Hraj co chceš, Supraphon 1976, 2. - 3. r.

J. LUCIUK: Improvizacje dziecięce na fortepiano, PWM, 2. - 6. r.

Z. JANŽUROVÁ: S písničkou u klavír

OBSAHOVÉ ŠTANDARDY - KOMPETENCIE:

- neustále pracovať na rytmickom cítení, oboznámiť žiaka s polyrytmiou a skladbami, v ktorých sa mení metrum,
- zdokonaľiť cítenie bodkového rytmu a triol,
- viac sa zaoberať artikuláciou v interpretácii,
- stále rozvíjať sluchovú predstavivosť, vnímanie intervalov
- hra stupnic: durové v kombinovanom pohybe spolu, kvintakord s obratmi spolu - tenuto, staccato, legato, rozložený dominantný septakord; molové harmonické, melodické spolu v rovnom pohybe - do 4 posuviak, rozložený zmenšený septakord,
- bezproblémové čítanie nôt v husľovom kľúči aj basovom kľúči,
- zvládnuť skladby po technickej i výrazovej stránke na vyššej úrovni ako v predchádzajúcich ročníkoch, prirodzene využívať hru s pedálom,
- hrať spamäti nie len prednesové skladby,
- podstatne viac času venovať hre skladieb s polyfonickým zameraním (výber ostáva na učiteľovi),
- hra z listu,
- hra v komornom zoskupení alebo 4-ručná hra, prípadne sprievod iného nástroja.

VÝKONOVÉ ŠTANDARDY - VÝSTUPY:

- 1x verejné vystúpenie polročne (sólová hra),
- 2 menšie skladbičky alebo 1 skladba väčšieho rozsahu, podmienka hra naspamäť.
- 1x verejné vystúpenie polročne v rámci štvorročnej hry alebo v komornom zoskupení, príp. sprievod iného nástroja (1 skladba).

Záverečná skúška – obsah:

- 2 menšie skladbičky alebo 1 skladba väčšieho rozsahu, rôzneho charakteru, štýlu, obdobia, (sólová hra), podmienka hra naspamäť.
- 1 skladba v rámci štvorročnej hry alebo v komornom zoskupení, príp. sprievod iného nástroja.

DIDAKTICKÉ POSTUPY A METÓDY PRÁCE:

Pedagóg prirodzene vedie žiaka cestou, ktorá je vlastná jemu samému, no s prihliadnutím na žiakovu osobnosť sa snaží hľadať aj iné možné spôsoby osvojovania si umenia klavírnej hry. Vstupuje mu zdravé návyky, učí ho štýlovosti hry a prebúda v ňom jeho vlastný názor. Pedagóg pomáha žiakovi zorientovať sa v spleti rôznych pianistických názorov na interpretáciu, žiaden nezavrhuje a snaží sa žiakovi objasniť všetky prednosti či nevýhody toho ktorého pohľadu. Žiak tak nadobúda väčší diapazón svojich vedomostí a na základe tohto poznania sa posúva dopredu. Pedagóg klavírnej hry by mal teda byť tým, ktorý sa postará o technický rast žiaka, ktorý mu ukáže ako sa cez hudbu dá „rozprávať“ a tiež ho dokáže usmerniť a vybrať pre neho ten najvýhodnejší spôsob výchovy i seba výchovy.

1. ročník, 2. časť základného štúdia základnej umeleckej školy, ISCED 2 B

- **POČET HODÍN TÝŽDENNE:** 1,5 (individuálne vyučovanie)
1,0 (štvorročná hra alebo sprievod alebo komorná hra, skupinové vyučovanie 1x týždenne)
- **UČEBNÝ PLÁN ČÍSLO:** 3
- **CIELE:** Keďže toto a aj nasledujúce roky štúdia budú sprevádzané telesným, motorickým a psychickým dospievaním detí, učiteľ preto vo vyučovacom procese pristupuje k žiakovi obzvlášť citlivo, pričom dbá na jeho ďalší umelecký rast, ktorý zahŕňa hlbší rozvoj technickej zručnosti, sluchu a sluchových predstáv.
- **OBSAH:**
 - Neustále rozvíjať najdôležitejší element kvalitnej interpretácie – sluch a sluchovú predstavu hudobného diela
 - Pracovať na „zdravom“ tóne a na rôznych spôsoboch tónovo „farebnej“ hry
 - Naďalej objavovať dynamické možnosti nástroja
 - Vo vyučovacom procese stále viac siahť po polyfonických skladbách
 - Intenzívnejšie sa zaoberať artikuláciou, štýlovosťou hry a charakterom interpretovaných skladieb
 - Donútiť žiaka k vedomému učeniu sa spamäti, kombinovať sluchovú, hmatovo-motorickú, zrakovú, asociatívnu - symbolickú a logickú - analytickú pamäť
 - Zdokonaľovať drobnú prstovú techniku i pasážovú techniku
 - Viac času venovať hre stupníc a akordov
 - Do repertoáru zaradiť skladby, v ktorých sa žiak oboznámi so zložitejšími melodickými ozdobami, chromatikou a glissandami
 - Pracovať na vylepšení pedalizácie
 - Hrať rytmicky náročnejšie skladby
 - Častejšie sa zaoberať hrou z listu
- **NOTOVÝ MATERIÁL:** volí učiteľ podľa individuálnych dispozícií žiaka, svojich pedagogických skúseností a dostupnosti študijného materiálu, tak ako v predchádzajúcich ročníkoch.

OBSAHOVÉ ŠTANDARDY - KOMPETENCIE:

- zaradiť skladby (samozrejme aj etudy), v ktorých sa bude žiak konfrontovať so zložitejšími technickými a rytmickými problémami, oboznámiť žiaka s hrou 3 ku 4
- hlbšie preniknúť do možností artikulácie
- naďalej rozvíjať sluchovú predstavivosť, ktorá podporuje aj fantáziu žiaka
- hra stupníc: durové v kombinovanom pohybe spolu v rýchlejšom tempe, kvintakord s obratmi spolu - tenuto, staccato, legato, rozložený dominantný

VÝKONOVÉ ŠTANDARDY - VÝSTUPY:

- 1x verejné vystúpenie polročne (sólová hra), podmienka hra naspamäť.
- 1x verejné vystúpenie polročne v rámci štvorročnej hry alebo v komornom zoskupení, príp. sprievod iného nástroja.

septakord; molové harmonické, melodické spolu v kombinovanom pohybe - do 4 posuviak, rozložený zmenšený septakord

- kvalitnejšie pedalizovať
- počas štúdia sa zaoberať aj náročnejšími polyfonickými skladbami alebo vyberať diela, v ktorých sa nachádzajú polyfónne úseky
- neustále zdokonaľovať hudobnú pamäť
- hra z listu
- hra v komornom

• DIDAKTICKÉ POSTUPY A METÓDY PRÁCE:

Učiteľ a žiak tvoria dvojicu, ktorá vzájomným pôsobením kooperuje na vytváraní hudobného diela. Ak vo vzťahu pedagóga a jeho zverenca navyše neabsentuje ľudský rozmer, môže takéto spojenie aj pri menej talentovaných jedincoch nadobudnúť uspokojivé pianistické napredovanie vďaka „priaznivej atmosfére“ vyučovacieho procesu. Žiak po nadobudnutí určitých skúseností z predchádzajúceho štúdia dokáže aj sám riešiť niektoré pianistické a hudobné oblasti, no v zásade stále žiada od svojho učiteľa „odobrenie“ svojho názoru na danú problematiku, čo je prirodzené. Učiteľ sa neustále snaží viesť žiaka tak, aby on na základe získavaných poznatkov mohol rýchlejšie zvládať nový notový materiál a pracovať s ním. Motivácia zo strany učiteľa je taktiež samozrejmosťou.

2 . ročník, 2. časť základného štúdia základnej umeleckej školy, ISCED 2 B

POČET HODÍN TÝŽDENNE: 1, 5 (individuálne vyučovanie)

1,0 (štvorročná hra alebo sprievod alebo komorná hra, skupinové vyučovanie 1x týždenne)

- **UČEBNÝ PLÁN ČÍSLO:** 3
- **CIELE:** Do vyučovacieho procesu zaradiť technicky náročnejšie skladby, ktoré však musia korešpondovať so žiakovými technickými možnosťami. Takto postupne a nenútené budeme žiakovi otvárať novú škálu technických výrazových prostriedkov slúžiacich na „vykreslenie“ hudobných emócií, ktoré idú ruka v ruke s technickou vyspelosťou.
- **OBSAH:**

Dbáť na pianistickú disciplínu a domácu prípravu

Zdokonaľovať sluchovú predstavu, ktorá už musí byť jasnejšia ako po minulé roky

Upevňovať dobré technické návyky

Postupne sa stretávať pri hre s ťažšími technickými prvkami

Napredovať v štúdiu polyfónnej hry

Dbáť na vernú interpretáciu rytmického zápisu

Do repertoáru zaradiť technicky aj výrazovo náročnejšie skla

Ovládať prednesové a výrazové označenia vyskytujúce sa v skladbách (Attacca, Accelerando, A tempo, Coda, Da capo, Dal segno, Meno mosso, Molto, Ossia, Piú, Subito, Tenuto, Sforzato, Senza, Sempre, Rubato, Poco a poco)

Nadalej cvičiť stupnice a akordy, hra by mala byť plynulejšia a v rýchlejšom tempe

- **NOTOVÝ MATERIÁL:** volí učiteľ podľa individuálnych dispozícií žiaka, svojich pedagogických skúseností a dostupnosti študijného materiálu, tak ako v predchádzajúcich ročníkoch.

OBSAHOVÉ ŠTANDARDY - KOMPETENCIE:

- voliť repertoár, ktorého obtiažnosť bude oproti predchádzajúcim rokom náročnejšia po technickej i výrazovej stránke,
- zdokonaľovať hru 3 ku 4, prípadne podľa dispozícií žiaka oboznámiť ho aj s inými náročnejšími rytmickými postupmi,
- v študovaných skladbách sa žiak stretáva s hrou melodických ozdôb, arpeggií, glissánd, chromatiky, tremola, väčších skokov
- stále sa zaoberať štýlovosťou hry
- hra stupnic: durové v kombinovanom pohybe spolu, s ťahom, rozložený dominantný septakord; molové melodické, harmonické spolu v kombinovanom pohybe - zdatnejší žiaci hrajú všetky stupnice, ostatní preberajú stupnice do 4 posuviok, rozložený zmenšený septakord
- zaoberať sa polovičným a štvrtinovým pedálom u nadanejších žiakov, u menej talentovaných dbať na čistotu pedalizácie a sluchovú kontrolu
- neustále sa zdokonaľovať v plasticke hre, pričom treba využívať polyfónne skladby
- neustále pracovať na zlepšovaní hry z pamäti
- hra z listu
- hra v komornom zoskupení alebo 4-ručná hra, prípadne sprievod iného nástroja.

VÝKONOVÉ ŠTANDARDY - VÝSTUPY:

1x verejné vystúpenie polročne (sólová hra), podmienka hra naspamäť.

1x verejné vystúpenie polročne v rámci štvorročnej hry alebo v komornom zoskupení, príp. sprievod iného nástroja.

DIDAKTICKÉ POSTUPY A METÓDY PRÁCE:

Pre dosiahnutie určitého cieľa je vždy potrebná motivácia. Preto aj vo vyučovacom procese hry na klavíri sa kladie dôraz na to, aby učiteľ vedel správne namotivovať žiaka a neustále v ňom prebúdzať túžbu po nových vedomostiach. Správne motivovaný žiak je pre samého učiteľa lepším tvárnym „materiálom“, a tým sa vlastne utvrdzujeme v tom, že aj keď veľa krát nie je dieťaťu daná potrebná dávka talentu, dokáže pozitívna motivácia spustiť v žiakovi procesy, ktoré v konečnom dôsledku prinesú výsledky. Keďže v tomto roku štúdia sa kladie dôraz na interpretáciu náročnejších diel, o to viac je potrebné hovoriť so žiakom o trpezlivosti a precíznosti vypracovávaní skladieb. Učiteľ a žiak neustále kooperujú na vytváraní hudobného obrazu, pričom pedagóg za istých priaznivých okolností už ponecháva určitú mieru zodpovednosti na žiakovi, ktorý už nadobudol hudobný vkus, kryštalizuje sa jeho vlastný názor a cítenie.

3 . ročník, 2. časť, I. stupeň základného štúdia základnej umeleckej školy, ISCED 2 B

POČET HODÍN TÝŽDENNE: 1,5 (individuálne vyučovanie)

1,0 (štvorročná hra alebo sprievod alebo komorná hra, skupinové vyučovanie 1x týždenne)

- **UČEBNÝ PLÁN ČÍSLO: 3**

CIELE:

- vytvoriť harmonickú vyváženosť medzi sluchovou a motorickou sférou žiaka
 - rozvíjať schopnosť žiaka k samostatnému štúdiu
 - podporovať osobnostný prístup žiaka pri štúdiu skladby v súlade s interpretačnými zákonitosťami štýlového obdobia
 - prehĺbovať záujem o klavírnu hru prostredníctvom 4 ručnej hry alebo účinkovaním v rôznych hudobných zoskupeniach a vytvoriť priestor nielen na interpretačné zvládnutie skladieb, ale aj na diskusiu o interpretácii.
- do viesť žiaka k úspešnému ukončeniu štúdia v ZUŠ

OBSAH :

- Pri reprodukcii skladby nehrať intuitívne ale sledovať vytvorenú zvukovú predstavu
- Upevňovať drobnú prstovú aj pasážovú, sextovú, alebo oktavovú techniku na väčších hudobných plochách, čo súvisí s pochopením fungovania pohybového aparátu
- Zvyšovať nároky na štýlovosť, charakter a náladu interpretovaných skladieb
- Rozborom skladieb podporiť rozvinutie hudobnej pamäti, zahrnúť formovú analýzu, harmonický rozbor, aj historické porovnanie z hľadiska dejín hudby.
- Rozvíjať pohotovosť čítania nôt hrou z listu, 4 ručnou hrou alebo formou korepetície

HUDOBNÝ MATERIÁL

Stupnice a akordy

Zvládnuť hru durových i molových stupníc v kvintovom a kvartovom kruhu, zamerať sa na hru veľkého rozkladu akordov (kvintakord, sextakord, kvartsextakord, dominantný septakord) a zvyšovať tempo pri zachovaní čistoty, zvukovej a rytmickej vyrovnanosti a kultúry tónov. Pri hre akordov uvedomelo striedať fixáciu a uvoľnenie, pre zvukovú plnosť hry je potrebné zapojiť celý hrací aparát žiakov.

Etudy a technické cvičenia

- C. Czerny : op. 261 : 125 pasážových cvičení
op. 718 : Etudy pre ľavú ruku
op. 849 : Príprava zručnosti
op. 299 : Škola zbehlosti
- S.Heller : 40 klavírnych etúd op. 45, 46, 47
- S.Majkapar : 20 pedálových etúd
- Kleinová, Fischerová, Müllerová : Album etud IV, V, VI
- I. Hurnik : Etudy
- A. Biehl : Ľahké oktávové etudy op.140

Prednesová literatúra

- Bohmová, Grunfeldová : Album ruských klavírnych skladieb pre mládež
- L. Albeniz : ŠPANIELSKA SUITA č. 5
- B. Bartók : 10 ľahkých klavírnych skladieb
: Album pre mládež
: Mikrokozmos
- L.V. Beethoven : Bagately a Ecosaises
: 6 ľahkých variácií E dur
: 6 ľahkých variácií F dur
: 6 ľahkých variácií C dur
: Sonatiny
- J. Berkovič : Variácie na tému Paganini
- J. Brahms : Valčíky op.39
- J. Cikker : Čo mi deti rozprávali
- P.I.Cajkovskij : Ročné obdobia
- A. Dvořák : Humoresky
- J.S. Bach : Francúzske suity
: Partity

- : Malé prelúdiá a fugetty
- : Dvojhlasné a trojhlasné invencie
- C. Debussy : Dve arabesky
- I. Dibák : Klavírne suity, malá op.20, melancholická
- G. Gerhwin : Prelúdiá pre klavír
- E.H. Grieg : Klavírne kusy
- : Lyrické kus
- J. Hatrík : Malá suita pre klavír
- F. Chopin : Mazúrky, Valčíky, Prelúdiá, Nokturná
- D. Kabalevskij : Album pre mládež
- D. Kardoš : Bagately
- F.M. Bartholdy: Piesne bez slov
- W.A. Mozart : Klavírne sonáty, Variácie
- S. Prokofiev : Album klavírnych skladieb
- : Hudba pre mládež
- R. Schumann Detské scény
- : Album pre mládež
- : Lístky do pamätníka
- B. Smetana : Polky
- E. Suchoň : Preletel sokol
- : Suita Keď sa vlci zišli

METODICKÉ A DIDAKTICKÉ POKYNY :

Problémom klavírnej výučby sa zaoberajú pedagógovia , interpreti a metodici už od samého začiatku klavírneho umenia. Vznik nových klavírnych škôl, skladieb, každá generácia žiakov prináša ďalšie špecifické problémy, preto univerzálny postup výučby neexistuje a definitívne riešenie nikdy existovať nebude. Je nutné pristupovať ku každému žiakovi individuálne.

Zámerom hudobno-výchovnej práce v 3.ročníku 2. časti prvého stupňa základného štúdia ZUŠ v hre na klavíri je okrem zvládnutia interpretačnej praxe aj rozvoj osobnosti mladých ľudí, ich citové zrenie, kultivovanosť a formovanie ich charakteru.

Pedagóg rozvíja tvorivý a interpretačný potenciál žiaka podľa jeho individuálnych daností pričom vytvára priestor aj na diskusiu o interpretácii, motivuje ho k návšteve koncertov alebo knižníc s cieľom porovnávania interpretácie študovanej skladby. Pedagóg buduje so žiakom komplexný repertoár, ktorý zahŕňa rôzne štýlové obdobia, hudobné formy či žánre.

VOKÁLNO INTONAČNÉ ČINNOSTI

Všeobecné a odborné kompetencie

Vokálno intonačná predstavivosť žiaka rozvíjať prostredníctvom rôznych riekaniek, hudobných hier, spevom piesní, ich nápevmi a solmizáciou.

Žiak vie zaspievať zadanú melódiu alebo pieseň a zahrá ju bez nôt vyhľadávaním na klavíri. Vytvára vlastný sprievod k melódii formou gajdošskej kvinty, ostináta, proti melódie alebo akordického sprievodu. Žiak rozlišuje základné intervaly a obidva tónorody.

Výstup

Žiak vie spievať intonačne čisto a rytmicky správne, učí sa správne frázovať a pracovať s dychom.

INŠTRUMENTÁLNE ČINNOSTI

Všeobecné a odborné kompetencie

Žiak disponuje farebnosťou tónu a dostatočne rozvinutou dynamickou škálou zvuku, zvláda zložitejšie melodické ozdoby, chromatické postupy, jeho rytmické cítenie je prehĺbené polyrytmiou. Pri hre akordov je schopný odlišovať melodický tón, je schopný zvukovo diferencovať melodickú líniu od sprievodného charakteru, je schopný počuť niekoľko simultánne znejúcich hlasov naraz. Žiak má vypestovanú potrebnú sluchovú kontrolu a klavírnu zručnosť, ktorá mu umožňuje zvukovú predstavu skladby adekvátne pretaviť do interpretácie.

Výstup

Žiak nadobudol klavírne zručnosti na takej úrovni, aby bol schopný orientovať sa na všeobecnú hudobnú prax, prípadne pokračovať v odbornom štúdiu na škole vyššieho typu.

HUDOBNO DRAMATICKÉ ČINNOSTI

Všeobecné a odborné kompetencie

Rozvíjať tvorivosť žiaka výberom jednotlivých nástrojov na vykreslenie postáv, prostredia alebo nálad. Vytvoriť si vlastný hudobný príbeh alebo vlastnú hudobnú krajinu v danom tónovom priestore.

Výstup

Uskutočniť minimálne jedno hudobno-dramatické vystúpenie

HUDOBNO - POHYBOVÉ ČINNOSTI

Všeobecné a odborné kompetencie

Vedieť vystihnúť tempo a základnú metrickú jednotku v takte prostredníctvom chôdze, hrou na telo a reagovať na zmeny tempa a dynamiky.

Výstup

Pohybom správne reagovať na hudbu.

PERCEPČNÉ ČINNOSTI

Všeobecné a odborné kompetencie

Poznať čo najviac veku primeraných hudobných skladieb rôznych štýlových období, charakterizovať hlavné štýlové znaky a interpretačné dobové zákonitosti. Vedieť vyjadriť náladu a charakter počutej skladby, spoznať dominantné výrazové prostriedky a rozlišovať jednotlivé hudobné nástroje.

Výstup

Poznať čo najviac hudobných skladieb, ich obsah a skladateľov. Podľa farby zvuku vedieť rozlíšiť hudobné nástroje.

4. ROČNÍK, 2. ČASŤ základného štúdia základnej umeleckej školy, ISCED 2 B

- **POČET HODÍN TÝŽDENNE:** 1,5 (individuálne vyučovanie, 2x týždenne)
1,5 (štvorročná hra alebo sprievod alebo komorná hra, skupinové vyučovanie 1x týždenne)
- **UČEBNÝ PLÁN ČÍSLO:** 3

CIELE:

- vytvoriť harmonickú vyváženosť medzi sluchovou a motorickou sférou žiaka
- rozvíjať schopnosť žiaka k samostatnému štúdiu
- podporovať osobnostný prístup žiaka pri štúdiu skladby v súlade s interpretačnými zákonitosťami štýlového obdobia
- prehlbovať záujem o klavírnú hru prostredníctvom 4 ručnej hry alebo účinkovaním v rôznych hudobných zoskupeniach a vytvoriť priestor nielen na interpretačné zvládnutie skladieb, ale aj na diskusiu o interpretácii.
- doviest' žiaka k úspešnému ukončeniu žiaka v ZUŠ
- pripraviť ho, v prípade záujmu, na pokračovanie štúdia na strednej umeleckej škole a konzervatóriu, prípadne štúdia na hudobnej fakulte, pokiaľ ide o absolventa navštevujúceho strednú školu.
- Rozširovať hudobný rozvoj žiakov s iným profesijným zameraním.

OBSAH :

- Pri reprodukcii skladby nehrať intuitívne ale sledovať vytvorenú zvukovú predstavu
- Zdokonaľiť farebnosť tónu a dynamickú škálu
- Upevňovať drobnú prstovú aj pasážovú, sextovú, alebo oktavovú techniku na väčších hudobných plochách, čo súvisí s pochopením fungovania pohybového aparátu
- Študovať zložitejšie polyfónne skladby
- Používať chromatiku, glisandá, aleatoriku, zložitejšie melodické ozdoby
- Zvyšovať nároky na štýlovosť, charakter a náladu interpretovaných skladieb
- Rozborom skladieb podporiť rozvinutie hudobnej pamäti, zahrnúť formovú analýzu, harmonický rozbor aj historické porovnanie s hľadiska dejín hudby.
- Rozvíjať pohotovosť čítania nôt hrou z listu, 4 ručnou hrou alebo formou korepetície

HUDOBNÝ MATERIÁL

Stupnice a akordy

Zvládnuť hru dur i mol stupníc v kvintovom a kvartovom kruhu, zamerať sa na hru veľkého rozkladu akordov (kvintakord, sextakord, kvartsextakord, dominantný septakord) a zvyšovať tempo pri zachovaní čistoty, zvukovej a rytmickej vyrovnanosti a kultúry tónov. Pri hre akordov uvedomene striedať fixáciu a uvoľnenie, pre zvukovú plnosť hry je potrebné zapojiť celý hrací aparát žiakov.

Etudy a technické cvičenia

C. Czerny : op. 261 : 125 pasážových cvičení

op. 718 : Etudy pre ľavú ruku

op. 849 : Príprava zručnosti

op. 299 : Škoda zbehlosti

S.Heller : 40 klavírnych etúd op. 45, 46, 47

S.Majkapar : 20 pedálových etúd

Kleinova, Fischerova, Mullerova : Album etúd IV, V, VI

II. Hurnik : Etudy

B. Biehl : Ľahké oktavové etudy op.140

Prednesová literatúra

Bohmova, Grunfeldova : Album ruských klavírnych skladieb pre mládež

L. Albeniz : ŠPANIELSKA SUITA č. 5

B. Bartók : 10 ľahkých klavírnych skladieb

: Album pre mládež

: Mikrokozmos

L.V. Beethoven : Bagately a Ecosaises

: 6 ľahkých variácií E dur

: 6 ľahkých variácií F dur

: 6 ľahkých variácií C dur

: Sonatíny

J. Berkovič : Variácie na tému Paganini

- J. Brahms : Valčíky op.39
- J. Cikker : Čo mi deti rozprávali
- P.I.Čajkovskij : Ročné obdobia
- A. Dvořák : Humoresky
- J.S. Bach : Francúzske suity
 : Partity
 : Malé prelúdiá a fugety
 : Dvojhlasné a trojhlasné invencie
- C. Debussy : Dve arabesky
- I. Dlibák : Klavírne suity malá op.20, melancholická
- G. Gerhwin : Prelúdiá pre klavír
- E.H. Grieg : Klavírne kusy
 : Lyrické kusy
- J. Hatrík : Malá suita pre klavír
- F. Chopin : Mazúrky, valčíky, Prelúdiá, Nokturná
- D. Kabalevskij : Album pre mládež
- D. Kardoš : Bagately
- F.M. Bartholdy : Piesne bez slov
- W.A. Mozart : Klavírne sonáty, Variácie
- S. Prokofiev : Album klavírnych skladieb
 : Hudba pre mládež
- R. Schumann : Detské scény
 : Album pre mládež
 : Lístky do pamätníka
- B. Smetana : Polky
- E. Suchoň : Preletel sokol
 : Suita Keď sa vlci zišli

METODICKÉ A DIDAKTICKÉ POKYNY :

Zámerom hudobno výchovnej práce v 4.ročníku 2. časti prvého stupňa základného štúdia ZUŠ v hre na klavíri je okrem zvládnutia interpretačnej praxe aj rozvoj osobnosti mladých ľudí, ich citové zrenie, kultivovanosť a formovanie ich charakteru.

Pedagóg rozvíja tvorivý a interpretačný potenciál žiaka podľa jeho individuálnych daností pričom vytvára priestor aj na diskusiu o interpretácii, motivuje ho k návšteve koncertov alebo knižníc s cieľom porovnávania interpretácie študovanej skladby. Pedagóg buduje so žiakom komplexný repertoár, ktorý zahŕňa rôzne štýlové obdobia, hudobné formy či žánre.

VOKÁLNO INTONAČNÉ ČINNOSTI

Všeobecné a odborné kompetencie

Vokálno - intonačnú predstavivosť žiaka rozvíjať prostredníctvom rôznych riekaniek, hudobných hier, spevom piesní, ich nápevmi a solmizáciou.

Žiak vie zaspievať zadanú melódiu alebo pieseň a zahrá ju bez nôt vyhľadávaním na klavíri. Vytvára vlastný sprievod k melódii formou gajdošskej kvinty, ostináta, protimelódie alebo akordického sprievodu. Žiak rozlišuje základné intervaly a obidva tónorody.

Výstup

Žiak vie spievať intonačne čisto a rytmicky správne, učí sa správne frázovať a pracovať s dychom.

INŠTRUMENTÁLNE ČINNOSTI

Všeobecné a odborné kompetencie

Žiak disponuje farebnosťou tónu a dostatočne rozvinutou dynamickou škálou zvuku, zvláda zložitejšie melodické ozdoby, chromatické postupy, jeho rytmické cítenie je prehĺbené polyrytmikou. Pri hre akordov je schopný odlišovať melodický tón, zvukovo diferencovať melodickú líniu od sprievodného charakteru a dokáže počuť niekoľko simultánne znejúcich hlasov naraz. Žiak má vypestovanú potrebnú sluchovú kontrolu a klavírnu zručnosť, ktorá mu umožňuje zvukovú predstavu skladby adekvátne pretaviť do interpretácie.

Výstup

Žiak nadobudol klavírne zručnosti na takej úrovni, aby bol schopný orientovať sa na všeobecnú hudobnú prax, prípadne pokračovať v odbornom štúdiu na škole vyššieho typu.

HUDOBNO DRAMATICKÉ ČINNOSTI

Všeobecné a odborné kompetencie

Rozvíjať tvorivosť žiaka výberom jednotlivých nástrojov na vykreslenie postáv, prostredia alebo nálad. Vytvorí si vlastný hudobný príbeh alebo vlastnú hudobnú krajinu v danom tónovom priestore.

Výstup

Uskutočniť minimálne jedno hudobno - dramatické vystúpenie

HUDOBNO - POHYBOVÉ ČINNOSTI

Všeobecné a odborné kompetencie

Vedieť vystihnúť tempo a základnú metrickú jednotku v takte prostredníctvom chôdze, hrou na telo a reagovať na zmeny tempa a dynamiky.

Výstup

Pohybom správne reagovať na hudbu.

PERCEPČNÉ ČINNOSTI

Všeobecné a odborné kompetencie

Poznať čo najviac veku primeraných hudobných skladieb rôznych štýlových období, charakterizovať hlavné štýlové znaky a interpretačné dobové zákonitosti. Vedieť vyjadriť náladu a charakter počutej skladby, spoznať dominantné výrazové prostriedky a rozlišovať jednotlivé hudobné nástroje.

Výstup

Poznať čo najviac hudobných skladieb, ich obsah a skladateľov. Podľa farby zvuku vedieť rozlíšiť hudobné nástroje.

OBSAHOVÉ ŠTANDARDY - KOMPETENCIE:

V etudách nacvičovať:

- Repetícia tónu
- Rozdelenie melódie do oboch rúk
- Hra lomených dvojhmatov

Hra stupníc :

- Durové do 4 posuviak v kombinovanom pohybe spolu, v terciách, decimách a sextách v rovnom pohybe, rozložený dominantný septakord spolu, rozklad štvorzvuku spolu
- Molové do 4 posuviak harmonické, melodické v kombinovanom pohybe spolu, v terciách a decimách v rovnom pohybe, rozložený zmenšený septakord spolu, rozklad štvorzvuku spolu

Hra z listu,

Hra v komornom zoskupení alebo 4-ručná hra, prípadne sprievod iného nástroja

VÝKONOVÉ ŠTANDARDY - VÝSTUPY:

1 x polročne verejné sólové vystúpenie:

- 1 väčšia skladba hraná spamäti

- 1 štvorručná skladba hraná z nôt, / alebo hra v komornom zoskupení, prípadne sprievod iného nástroja /

Záverečná skúška :

- 1 väčšia skladba - sólová hra spamäti a

- 1 štvorručná skladba – hra z nôt, / prípadne hra v komornom zoskupení, sprievod iného nástroja /

DIDAKTICKÉ POSTUPY A METÓDY PRÁCE:

- V tomto veku po dlhšej hudobnej skúsenosti žiaka vedieme k analýze hudobno-výstavbových prostriedkov

- Približujeme technické a umelecké aspekty interpretácie s prihliadnutím na intelektovú a hudobnú úroveň žiaka

- Individuálne pristupujeme v hodnotení, t.j. posudzujeme pomer medzi výkonom a schopnosťami. V prvom rade hodnotíme pozitívne, pričom pochvala je niečím podložená, je zaslúžená

- Žiakovi častejšie približujeme skladbu bezprostredne interpretáciou učiteľa hlavne v záverečnej fáze nácviaku. Poukážeme aj na nesprávnosť interpretácie skladby aj v prehnanej podobe, čím žiak rýchlejšie odhalí správnu interpretáciu.

ŠKOLSKÝ VZDELÁVACÍ PROGRAM

ZUŠ V DUNAJSKEJ LUŽNEJ

HUDOBNÁ NÁUKA

Vyučovaci predmet hudobná náuka sa vyučuje:

v 1. - 4. ročníku primárneho umeleckého vzdelávania - 1 hod. týždenne,
v 1. - 3. ročníku nižšieho sekundárneho umeleckého vzdelávania – 1,5 hod. týždenne,

v 4. ročníku sa vyučuje hudobná náuka pre žiakov pripravujúcich sa na prijímacie skúšky na školy s umeleckým zameraním – 1,5 hod. týždenne.

Charakteristika a poslanie predmetu: poslaním predmetu PHV a HN je vytvárať a usmerňovať záujem a vzťah žiaka k hudbe, kultivovať jeho osobnosť, rozširovať a rozvíjať hudobné skúsenosti, vedomosti a zručnosti. Predmet má poskytovať žiakom základy odborného vzdelania a vychovávať poslucháča hudby i aktívneho hudobníka, ktorému je hudba životnou potrebou.

Aby sme dosiahli tieto ciele, treba rozvíjať najmä:

- hudobnú predstavivosť, fantáziu, orientáciu v hudobnom priestore a výraze,
- spevácke návyky žiakov, potrebné pre správny kultivovaný vokálny prejav,
- schopnosť rozlišovať jednotlivé vyjadrovacie prostriedky: metrum, tempo, rytmus, melodiku, harmóniu, dynamiku, farbu tónu,
- hudobnú pamäť v spojení s jednotlivými činnosťami,
- orientáciu v hudobných formách, žánroch a slohoch,
- schopnosť samostatne vyhľadávať, vyberať, vyhodnotiť a spracovať informácie a uviesť ich do vzťahu s obsahom hudobného diela (sociálna funkcia hudby).

PHV a HN sú samostatné predmety s vlastnými cieľmi a alternatívnymi formami práce. Diferencovať treba výučbu tých žiakov, ktorí sa pripravujú na ďalšie odborné štúdium. Žiakov je potrebné aktivizovať využívaním hudobných nástrojov, súvisiacimi pohybovými, výtvarnými a dramatickými aktivitami a využívaním audiovizuálnych a multimedialných pomôcok.

Na rozdiel od individuálnej nástrojovej a speváckej výučby sa PHV a HN systematicky zaoberajú tými disciplínami, ktoré individuálne vyučovanie môže dať len okrajovo. PHV a HN pripravuje a dopĺňa inštrumentálne a spevácke predmety a súčasne nadväzuje na poznatky a skúsenosti z individuálneho a skupinového vyučovania, prehľbuje ich, zovšeobecňuje a uvádza do širších súvislostí celej hudobnej kultúry.

CIELE:

1. Poskytnúť žiakovi **zážitok** a od neho odvíjať niť **poznania**. Od vnímania celku prejsť cez preniknutie do hudobnej štruktúry k abstrakcii poznatku, osvetliť ho z rôznych strán a v rôznych súvislostiach a zafixovať tak, aby ho žiak vedel sám vedome používať.
2. Umožnenie vytvorenia a usporiadania obsahovej náplne predmetov PHV a HN tak, aby boli pre žiakov prítlačivé, zvýšili ich **záujem** počúvať hudbu a porozumieť jej, aktivizovali ich schopnosť vnímania a súčasne ich pripravili na vlastnú interpretačnú činnosť. ZUŠ vychovávajú nielen budúcich profesionálnych hudobníkov, ale i budúcich poslucháčov – milovníkov umenia, preto je náročnosť hudobno-teoretických vedomostí rozdelená do dvoch úrovní:

Z - Základná, povinná pre všetkých žiakov.

R - Rozširujúca, určená žiakom mimoriadne talentovaným, pripravujúcim sa na profesionálnu dráhu..

3. Viest' žiakov k vlastnému hudobnému vyjadreniu, hľadaniu hudobných tvarov, ktoré zodpovedajú ich osobnej skúsenosti na úrovni doterajšieho poznania. Postupne prechádzať k drobnokresbe, spoznáva **význam** hudobných tvarov a štruktúr a viesť k tvarovaniu väčších, zmysluplných celkov.
4. Hľadať spolu širšie **súvislosti** – s históriou, s inými druhmi umenia, s kognitívnymi predmetmi, s prírodou, životným prostredím a životom človeka v spoločnosti všeobecne.

Východiská pre učiteľa:

- Ak dieťaťu predložíme akýkoľvek problém (úlohu, neznámu skutočnosť, umelecké dielo) zaujímavo, zaktivizujeme jeho vnútorné dispozície v celej šírke a tým pozitívne ovplyvníme rozvoj jeho osobnosti.
- Dieťa má silne vyvinutú potrebu zmyslu – hľadanie zmyslu všetkého, čo dieťa robí, je nevyhnutné.
- Abstraktné myslenie, pochopenie systému, princípu musí ísť cez zážitkovú formu. Cez konkrétne zážitky, ktoré postupne prechádzajú viacerými zmyslovými orgánmi (receptormi) – cez pohyb celého tela, zrak, hmat a sluch so zapojením reči, jazyka pochopí systém. Zovšeobecňovanie, hľadanie spoločných znakov tvorí základ pre abstraktné myslenie. Cez návraty a vzájomné prieniky tento abstraktný systém spoľahlivo ukladáme do pamäti.
- Žiadne umelecké dielo nevzniklo oddelene od spoločensko-historických súvislostí, bez spojitosti so životom skladateľa – jeho individuálneho osudu i aktuálnej spoločenskej situácie. Toto poznanie nám pomôže dešifrovať obsah.

OBSAH: je v každom ročníku zoradený do **tematických celkov** (okruhov), ktoré umožňujú prepojenie jednotlivých hodín v rámci mesačného (vo vyšších ročníkoch dvojmesačného) celku, a tým prirodzené návraty a opakovanie prebratej látky. Tematické celky sú vo všetkých ročníkoch v priereze v každom mesiaci rovnaké, resp. nadväzujúce alebo príbuzné s ohľadom na celkový vývoj žiaka. Výber hudobného materiálu je v kompetencii učiteľa (odporúčané sú všetky dostupné učebnice, metodické príručky či alternatívne učebné osnovy s metodikami, tlačené, zvukové i audiovizuálne materiály). Pri výbere hudobných ukážok zohľadňujeme predovšetkým prístupnosť z hľadiska vývinovej psychológie, schopnosť pochopiť, vyhodnotiť a použiť jednotlivé prvky a zákonitosti hudobnej štruktúry.

METODICKÉ A DIDAKTICKÉ POKYNY: prvá hodina v mesiaci (resp. tematickom celku) je motivačná – aktívna perцепcia alebo hudobná dielňa, príp. kombinovaný útvar pripravený učiteľom, nasledujúce 2 – 3 hodiny sú určené na prácu s detailom, utvrdzovanie poznatkov a tvorivé rozvíjanie. Úlohou učiteľa je novými spôsobmi približovať a osvetľovať jednotlivé problémy, nadväzovať a smerovať svoje výchovno-vzdelávacie pôsobenie tak, aby na konci mesiaca mali deti všetko uložené v pamäti bez nutnosti učiť sa doma a mali schopnosť kedykoľvek vedome čokoľvek použiť; postupne a čo najskôr treba prechádzať k poukázaniu na systém (hlavne pri spoznávaní hudobnej abecedy, teda stupnice, intervaly, akordy atď.). Zafixovanie poznatku robíme formou hier, súťaží, rozhovorov okolo „okrúhleho stola“ a pod. Základným princípom je: čo najviac pracovať s jedným hudobným tvarom, aby deti abstrahovali na základe zmien – teda najdôležitejšie je hľadanie podobnosti a rozdielnosti, príbuznosti a kontrastu a vzťahov medzi jednotlivými prvkami a výrazovými polohami.

Odporúčané metodické postupy:

1) **workshop** (dielňa - v našom prípade tvorivá hudobná, kde sa dieťa zoznamuje s jednotlivými prvkami, motívmi, výrazotvornými prostriedkami hudby a v priaznivých podmienkach môžu vzniknúť i malé "súčiastky" - krátke motívy alebo malé celky, ktoré sa dajú spájať a rôzne kombinovať - sem patrí napríklad osvedčená hra na otázku a odpoveď, ale hrať sa dajú aj rôzne predmety a činnosti, napríklad cukríky, pečenie klobások pri ohníku či cesta autobusom a pod.),

2) **round-table** (rozhovor okolo okrúhleho stola, kedy každý, vrátane učiteľa, pridá svoj poznatok, názor, postreh...),

3) **brainstorming** (spoločné uvažovanie, tvorivé rozvíjanie myšlienok a nápadov),

4) **aktívna percepcia** (opakované počúvanie, kedy dieťa sleduje určitý prvok, motív, hudobný nástroj a pod. a reaguje naň vlastnou činnosťou - spevom, pohybom, hrou na telo a ľahkoovládateľné nástroje),

5) **metaforizácia** (prirovnanie obsahu, formotvorných zákonitostí, výrazových a systémových prvkov hudby k reálnemu životu, doterajšej životnej skúsenosti dieťaťa – priestor pre medzipredmetové vzťahy),

6) **samostatná práca s informáciami** (vyhľadanie, vyhodnotenie a výber podľa určených kritérií, ich spracovanie a prezentácia),

7) **vytvorenie projektu**, kde sa spoja výsledky všetkých metód a foriem práce a výsledkom je nielen samotná prezentácia (vystúpenie), ale predovšetkým to, čo v deťoch zostane (teda nielen zážitok a vedomosť, ale hlavne chuť do ďalšieho poznávania...).

Postup preberaného učiva je zoradený špirálovito. Tematické celky v priereze jednotlivými ročníkmi majú spravidla rovnaké alebo nadväzujúce zameranie, pričom je zohľadnený didaktický postup, psychologicky premyslený s ohľadom na priebeh školského roka, tematickú príbuznosť a súčasne pestrosť. Tematické celky sú zoradené so zámerom, aby sa učiteľ v jednom mesiaci (dni, týždni) zaoberal príbuznou problematikou vo všetkých ročníkoch, čo mu umožní lepšie sa sústrediť na danú oblasť a prípadne môže pracovať v rôznych ročníkoch s tým istým materiálom. Aktuálne možno zaradiť i iné témy – učiteľ môže urobiť napríklad mozartovský (bachovský, beethovenovský a pod.) týždeň, týždeň slovenskej hudby či zohľadniť iné aktuálne výročia z oblasti hudby vrátane regionálnych udalostí či špecifik.

V PHV a na primárnom stupni hudobného vzdelávania má vyučovací proces prevažne činnostný charakter, ktorý sa postupne na nižšom sekundárnom stupni prikloní k percepčným a analytickým činnostiam.

Interpretačné činnosti: spevácke a intonačné, rytmicko-pohybové, improvizáčne a inštrumentálne. Činnosti možno pestovať oddelene i spájať.

- *Percepčné činnosti: počúvanie hudby, verbalizácia hudobného zážitku, sluchová analýza.*
- **Hudobno-náukové pojmy:** vyvodzujeme zásadne zo znejúcej hudby. Hudobno-teoretické poznatky fixujeme hravou formou a overujeme ich zvládnutie opätovným spojením so živou hudbou.
- **Práca s informáciami, výchova k porozumeniu hudbe a k estetickému cíteniu:**

Dejiny hudby, hudobné slohy a žánre, sociálna funkcia hudby. Využívanie literatúry i moderných informačných zdrojov.

Využívame možnosti IKT (solfeggio, fixácia poznatkov, vytváranie vlastných hudobných štruktúr).

Prípravné štúdium hudobného odboru v základnej umeleckej škole

- **POČET HODÍN TÝŽDENNE:** 1,0

Charakteristika:

Poslaním predmetu PHV a HN je vytvárať a usmerňovať záujem a vzťah žiaka k hudbe, kultivovať jeho osobnosť, rozširovať a rozvíjať hudobné skúsenosti, vedomosti a zručnosti. Predmet má poskytovať žiakom základy odborného vzdelania a vychovávať poslucháča hudby i aktívneho hudobníka, ktorému je hudba životnou potrebou.

Aby sme dosiahli tieto ciele, treba rozvíjať najmä:

- hudobnú predstavivosť, fantáziu, orientáciu v hudobnom priestore a výraze,
- spevácke návyky žiakov, potrebné pre správny kultivovaný vokálny prejav,
- schopnosť rozlišovať jednotlivé vyjadrovacie prostriedky: metrum, tempo, rytmus, melodiku, harmóniu, dynamiku, farbu tónu,
- hudobnú pamäť v spojení s jednotlivými činnosťami,
- orientáciu v hudobných formách, žánroch a slohoch,
- schopnosť samostatne vyhľadávať, vyberať, vyhodnotiť a spracovať informácie a uviesť ich do vzťahu s obsahom hudobného diela (sociálna funkcia hudby).

PHV a HN sú samostatné predmety s vlastnými cieľmi a alternatívnymi formami práce. Diferencovať treba výučbu tých žiakov, ktorí sa pripravujú na ďalšie odborné štúdium. Žiakov je potrebné aktivizovať využívaním hudobných nástrojov, súvisiacimi pohybovými, výtvarnými a dramatickými aktivitami a využívaním audiovizuálnych a multimediálnych pomôcok.

Na rozdiel od individuálnej nástrojovej a speváckej výučby sa PHV a HN systematicky zaoberajú tými disciplínami, ktoré individuálne vyučovanie môže dať len okrajovo. PHV a HN pripravuje a dopĺňa inštrumentálne a spevácke predmety a súčasne nadväzuje na poznatky a skúsenosti z individuálneho a skupinového vyučovania, prehľbuje ich, zovšeobecňuje a uvádza do širších súvislostí celej hudobnej kultúry.

Ciele:

1. Poskytnúť žiakovi zážitok a od neho odvíjať niť poznania. Od vnímania celku prejsť cez preniknutie do hudobnej štruktúry k abstrakcii poznatku, osvetliť ho z rôznych strán a v rôznych súvislostiach a zafixovať tak, aby ho žiak vedel sám vedome používať.

2. Umožnenie vytvorenia a usporiadania obsahovej náplne predmetov PHV a HN tak, aby boli pre žiakov prístupné, zvýšili ich záujem počúvať hudbu a porozumieť jej, aktivizovali ich schopnosť vnímania a súčasne ich pripravili na vlastnú interpretačnú činnosť. ZUŠ vychovávajú nielen budúcich profesionálnych hudobníkov, ale i budúcich poslucháčov – milovníkov umenia, preto je náročnosť hudobno-teoretických vedomostí rozdelená do dvoch úrovní:

Z Základná, povinná pre všetkých žiakov.

R Rozširujúca, určená žiakom mimoriadne talentovaným, pripravujúcim sa na profesionálnu dráhu (pre ostatných žiakov ako dopĺňujúca ponuka).

3. Viest' žiakov k vlastnému hudobnému vyjadreniu, hľadaniu hudobných tvarov, ktoré zodpovedajú ich osobnej skúsenosti na úrovni doterajšieho poznania. Postupne prechádzať k drobnokresbe, spoznávať význam hudobných tvarov a štruktúr a viesť k tvarovaniu väčších, zmysluplných celkov.

4. Hľadať spolu širšie súvislosti – s históriou, s inými druhmi umenia, s kognitívnymi predmetmi, s prírodou, životným prostredím a životom človeka v spoločnosti všeobecne.

Východiská:

- Ak dieťaťu predložíme akýkoľvek problém (úlohu, neznámu skutočnosť, umelecké dielo) zaujímavo, zaktivizujeme jeho vnútorné dispozície v celej šírke a tým pozitívne ovplyvníme rozvoj jeho osobnosti.
- Dieťa má silne vyvinutú potrebu zmyslu – hľadanie zmyslu všetkého, čo dieťa robí, je nevyhnutné.
- Abstraktné myslenie, pochopenie systému, princípu musí ísť cez zážitkovú formu. Cez konkrétne zážitky, ktoré postupne prechádzajú viacerými zmyslovými orgánmi (receptormi) – cez pohyb celého tela, zrak, hmat a sluch so zapojením reči, jazyka pochopí systém. Zovšeobecňovanie, hľadanie spoločných znakov tvorí základ pre abstraktné myslenie. Cez návraty a vzájomné prieniky tento abstraktný systém spoľahlivo ukladáme do pamäti.
- Žiadne umelecké dielo nevzniklo oddelene od spoločensko-historických súvislostí, bez spojitosti so životom skladateľa – jeho individuálneho osudu i aktuálnej spoločenskej situácie. Toto poznanie nám pomôže dešifrovať obsah.

V PHV sú témy postavené tak, aby obsahovali potenciálne možnosti rozvíjania na ďalších hodinách a prenášania ťažiska vždy na jeden problém. Využívame najmä deťom blízke rozprávkové motívy a hry. Žiaci sú na konci 1. polroka pripravení na hru na hudobnom nástroji, na konci školského roka ovládajú základy hudobnej abecedy (notová osnova, husľový a basový kľúč, takt a taktová čiara, čítanie nôt v jednočiarkovanej oktáve, rozoznávanie základných dĺžkových hodnôt nôt a pomlčiek) a informatívne sa orientujú v rytme, tempe, dynamike a farbe tónu. Pri vyučovaní využívame tvorivé metódy – improvizácia, pohyb, spev s inštrumentálnym (najmä rytmickým) sprievodom, postupne hra a transpozícia jednoduchých známych motívov na melodických nástrojoch, dramatická akcia

Ciele:

Cieľom prípravnej hudobnej výchovy je vyvolať tvorivú aktivitu žiaka a jeho radosť z objavovania hudobného krásna. Vychádzať pritom z detskej mentality – hravosti, spontánnosti, napodobňovacej schopnosti, obrazotvornosti a doterajšieho stupňa vyspelosti. Prostredníctvom primeraného hudobného materiálu rozvíjať elementárne hudobné zručnosti, návyky, poznatky, vedomosti, hudobnú pamäť, predstavivosť a fantáziu. Poskytovať základné informácie o hudbe a kultúrnom živote okolia.

• **Interpretačné činnosti:**

Základné spevácke zručnosti a návyky. Spev jednoduchých piesní. Melodické cítenie a orientácia v rozsahu oktávy ($c^1 - c^2$).

Zmysel pre pravidelnú pulzáciu (metrum) v rozličných tempách. Rytmické cítenie v dvojdobom a trojdobom takte. Schopnosť vyjadrenia hudobného toku pohybom.

Schopnosť zapamätať si a reprodukovať krátky rytmický alebo melodický motív, rytmizovať a melodizovať slová, detské texty a riekanky. Motorické zručnosti získané hrou na ľahkoovládateľné nástroje.

• **Percepčné činnosti:**

Rozoznať kontrasty v hudbe. Poznať hudobné nástroje – klavír, akordeón, husle, violončelo, flauta, gitara. Zapojením predstavy a fantázie sledovať obsah krátkych hudobných skladbičiek a hudobných rozprávok.

Cítenie tonálneho centra od trichordálnych a tetrachordálnych melódií po orientáciu v rozsahu oktávy. Sluchové rozlišovanie dvojdobého a trojdobého taktu. Vlastnosti tónu – výška, dĺžka, dynamika a farba.

• **Hudobno-náukové pojmy:**

Notová osnova, husľový kľúč, basový kľúč (informatívne). Taktová čiara, dvojštvrt'ový, trojštvrt'ový a štvorštvrt'ový takt. Dvojica osminových nôt, nota štvrt'ová, polová, polová s bodkou, celá a pomlčky. Základné dynamické označenia – piano, mezzoforte, forte. Opakovacie znamienko. Noty c^1 - c^2 . Rozlišovanie základných vyjadrovacích prostriedkov hudby: veselo-smutne, rázne - nežne, rýchlo-pomaly, vyššie - nižšie, silno-slabo, zosilňovať-zoslabovať a pod.. Pochod, tanec, uspávanka.

Prehľad tematických celkov:

september	Čo hudba vie – maľuje, rozpráva, tancuje... prvé kroky k orientácii v hudobnom priestore
október	Hudobná abeceda a gramatika I – orientácia v hudobnom priestore
november	Tónový priestor, prenikanie do hudobnej štruktúry I – hudobné hry
december	Rozhovory rozumných bytostí – rozvoj motorických zručností, znaky
január	Výrazové a formotvorné prostriedky hudby – pokračovanie, cesta k notopisu
február	Pohyb v hudbe – rozvíjanie rytmického cítenia a zmyslu pre tempo
marec	Základy hudobnej formy I – rozvíjanie motívu, „sadenie hudobných semienok“
apríl	Hudobná rozprávka I – zameranie na viachlas a harmóniu
máj	Rozvoj sluchovej predstavivosti – „vidieť ušami“
jún	Sociálna funkcia hudby – hudba okolo nás

Odporúčaný hudobný materiál:

Juraj Hatrík: Medzi Trpaslúšikmi - cyklus hudobných rozprávok
Ol'ga Podstavková: Hudobná prípravka I, II
F. Chopin: Prelúdium
J. Hatrík: Pieseň o čiernom Jánovi, Motýľ, Litánie okamihu – úryvok (časť Motýľ)
P. I. Čajkovskij: Škovránok
R. Schumann: Trällerliedchen
J. Hatrík: Mechúrik – Koščúrik s kamarátmi
A. Vivaldi: Zima
P. Dukas: Čarodejníkov učeň (Fantázia 2000 – vizualizácia)
Schumann: Divoký jazdec, Rytier na drevenom koni
Čajkovskij: Pochod drevených vojačikov
Eben: Vlák sa rozbieha
A. Dvořák: Rusalka (Motív Ježibaby)
M.P. Musorgskij: Gnomus
J. Hatrík: Blší odzemok (in: Krajinou Šťastného princa II)
S. Prokofiev: Peter a vlk
A. Podhorná – O. Podhorná: Krtko v krajine tónov

1. ročník, 1. časť základného štúdia základnej umeleckej školy, ISCED 1 B

- **POČET HODÍN TÝŽDENNE:** 1,0

Ciele:

Nadväzne na PHV hravou formou motivovať žiakov, rozvíjať ich záujem o hudbu, aktivizovať ich tvorivosť, fantáziu a predstavu. Rozvíjať vnímanie základných výrazových prostriedkov hudby. Zdokonaľovať melodicko-rytmické čítanie a pamäť. Spoznávať hudobnú abecedu a pestovať prepojenie sluchová skúsenosť – znak – predstava.

Interpretačné činnosti

Správna intonácia jednohlasných piesní, správne dýchanie, výslovnosť a nenásilné tvorenie tónu. Intonácia trichordálnych a tetrachordálnych detských piesní z listu, durových a molových melódií a piesní bez náročných intervalových skokov, s návratom k základnému tónu, s možnosťou uplatnenia solmizačnej metódy. Intonácia durového a molového kvintakordu, intonácia celého tónu a poltónu ako príprava na uvedomenú intonáciu modálnych melódií.

Schopnosť interpretovať základné metrické hodnoty dvojdobé a trojdobé s rozlišovaním prízvučnej a neprízvučnej doby, ich kombinácie a spájanie s pohybom (napr. pochod, valčík). S udávaním základného metra vedieť interpretovať rytmické útvary s použitím páru šestnástinových a osminových nôt, štvrtovej, štvrtovej s bodkou, polovej, polovej s bodkou, celej noty a pomlčky v štvorštvrtových a osminových taktach. Taktovať dvojdobý a trojdobý takt.

Rytmické ozveny, rytmicko-melodické dialógy, rytmizácia a melodizácia riekaniek, detských alebo vlastných textov. Schopnosť zahrat' na melodicko-rytmických nástrojoch jednoduché piesne, transponovať ich a vytvárať k nim sprievod (ostinátne rytmické a melodické modely).

Percepčné činnosti

Schopnosť sústredeného počúvania krátkych skladbičiek rôzneho charakteru. Vybrané skladby sledovať v notovom zápise. Na základe ich počúvania charakterizovať náladu skladby, pohyb melódie, dynamiku, tempo, metrum, tonálny charakter skladby, farbu. Schopnosť sluchom rozpoznať základné stavebné prvky hudobnej formy (opakovanie, kontrast, rozvíjanie motívu, fráza, prízvuk, záver).

Rozlišovať durový a molový charakter skladby, piesne alebo úryvku. Rozpoznať základný tón, durový a molový trojzvuk, celý tón a poltón.

Hudobno-teoretické poznatky:

Z Noty v husľovom kľúči $c^1 - g^2$, noty v basovom kľúči $c - c^1$, posuvky #, bé, odrážka, stupnica a tónina durová (do 2 # a 1bé), molová tónina (rozpoznávanie sluchom podľa tercie), trojzvuk, 2/4, 3/4, 4/4, 3/8, 4/8 takt, nota s bodkou, p, mf, f.

R Fermata, predznamenanie, legato, staccato, ligatúra, pp, ff, crescendo, decrescendo, moderato, adagio, allegro, allegretto, ritardando, accelerando; triola, synkopa; ľudské hlasy (soprán, alt, tenor, bas).

Tematické celky:

september	Čo hudba vie – <i>maľuje, rozpráva, tancuje... II</i>
október	Hudobná abeceda a gramatika II – <i>špecifikácia hudobného priestoru, základné hudobné pojmy a znaky</i>
november	Tónový priestor, prenikanie do hudobnej štruktúry II – aplikácia: <i>Ideme na výlet</i>
december	Rozhovory rozumných bytostí – <i>účinky hudby, spoznávanie jej zložiek</i>
január	Výrazové a formotvorné prostriedky hudby – <i>„domček hudby“</i>
február	Pohyb v hudbe – <i>premeny hudobného výrazu</i>
marec	Základy hudobnej formy II – <i>„pestovanie hudobných rastliniek“</i>
apríl	Hudobná rozprávka II – <i>hudobné charakteristiky postáv a ich vzťahy</i>
máj	Rozvoj sluchovej predstavivosti – <i>„televízor v hlave“</i>
jún	Blížia sa prázdniny – čo nás čaká?

Odporúčaný hudobný materiál:

I. Hurník: Umění poslouchat hudbu - Pohádka o princezně žabce, Měsíc nad rybníkem

J. Hatrík: Medzi Trpaslúšikmi - výber

J. Hatrík: Záhadné pesničky - výber

B. Britten: Simple symphony - Hravé pizzicato

D. Hevier / J. Hatrík: Keď v nebi vyhrávajú

E. Suchoň: Maličká som – 1. cyklus z cyklu Obrázky zo Slovenska

C. Saint-Saëns: Karneval zvierat - Akvárium

M. Schneider-Trnavský: Ružičky, Oráč

J. Letňan: Zázračná muzika

V. Trojan: Kuriatko a slon

J. Hatrík: Krajinou Šťastného princa II - Pod balkónom dvornej dámy

J.S.Bach: Gajdy

E. Krák: Collectio clavichordium I, II

Tabulatura Vietoris a iné staré hudobné pamiatky z územia Slovenska

mazurky, menuety, polonézy, valčíky, iné spoločenské a ľudové tance

<i>obsah 1. ročníka</i>	<i>kompetencie</i>	<i>výstupy</i>
<p>Tematické celky:</p> <p>Čo hudba vie – maľuje, rozpráva, tancuje...</p> <p>Hudobná abeceda a gramatika</p> <p>Tónový priestor – špecifikácia hudobného priestoru, základné hudobné pojmy a znaky</p> <p>Rozhovory rozumných bytostí – účinky hudby, spoznávanie jej zložiek, vzájomné súvislosti</p> <p>Výrazové a formotvorné prostriedky hudby – „domček hudby“</p> <p>Pohyb v hudbe – premeny hudobného výrazu</p> <p>Základy hudobnej formy – „pestovanie hudobných rastliniek“</p> <p>Hudobná rozprávka – hudobné charakteristiky postáv a ich vzťahy</p> <p>Rozvoj sluchovej predstavivosti – „televízor v hlave“</p> <p>Hudobný materiál:</p> <p>Hudobné rozprávky a príbehy (Juraj Hatrík: Medzi Trpaslúšikmi, Záhadne pesničky - výber), Ilja Hurník: Umění poslouchat hudbu) a iné, detské</p>	<p><i>Interpretačné činnosti</i></p> <p>Žiak je schopný správne intonovať jednohlasné detské ľudové a umelé piesne v rozsahu jednočiarkovanej oktávy, ovláda správne dýchanie, výslovnosť a nenásilné tvorenie tónu. Intonuje trichordálne a tetra-chordálne detské piesne z listu, durové a molové melódie bez náročných intervalových skokov, s návratom k základnému tónu.</p> <p>Má schopnosť interpretovať základné metrické hodnoty dvoj-dobé a trojdobé s rozlišovaním prízvučnej a neprízvučnej doby, ich kombinácie a spájanie s pohybom (napr. pochod, valčík). S udávaním základného metra vie interpretovať rytmické útvary s použitím páru šestnástinových a osminových nôt, štvrt'ovej, štvrt'ovej s bodkou, polovej, polovej s bodkou, celej noty a pomlčky v štvorštvrt'ových a osminových taktach.</p> <p><i>Percepčné činnosti</i></p> <p>Žiak má schopnosť sústredeného počúvania krátkych skladbičiek rôzneho charakteru. Vybrané skladby sleduje v notovom zápise. Na základe počúvania vie charakterizovať náladu skladby, pohyb melódie, dynamiku, tempo, metrum, tonálny</p>	<p>Zaspievať podľa notového záznamu alebo zahrať na nástroji podľa sluchu určenú melódiu.</p> <p>Vytvárať rytmické ozveny, rytmicko-melodické dialógy, rytmizovať a melodizovať riekanky, detské alebo vlastné texty.</p> <p>Zahrať na melodicko-rytmických nástrojoch jednoduché piesne, transponovať ich a vytvárať k nim sprievod (ostinátne rytmické a melodické modely).</p> <p>Určenie základných stavebných prvkov hudobnej formy</p>

<p>piesne a skladby podľa odporúčania Učebných osnov HN, Učebných osnov Projektového vyučovania HN, učebníc HN, zbierok detských piesní pod.</p>	<p>charakter skladby, farbu. Sluchom rozpozná základné stavebné prvky hudobnej formy (opakovanie, kontrast, rozvíjanie motívu).</p> <p>Rozlišuje durový a molový charakter skladby, piesne alebo úryvku. Rozpozná základný tón, durový a molový trojzvuk, celý tón a poltón. Cíti frázu, prízvuk, záver, opakovanie, kontrast.</p> <p>Hudobno-teoretické poznatky:</p> <p>Z Noty v husľovom kľúči g – c³, noty v basovom kľúči c – e¹, posuvky #, bé, odrážka, stupnica a tónina durová a molová (do 2 # a 2 b), rovnomenné stupnice, predzna-menanie, trojzvuk, 2/4, 3/4, 4/4, 3/8, 4/8 takt, bodkovaný rytmus, p, mf, f.</p> <p>R Fermata, legato, staccato, ligatúra, pp, ff, crescendo, decrescendo, moderato, adagio, allegro, allegretto, ritardando, accelerando; triola, synkopa; ľudské hlasy (soprán, alt, tenor, bas).</p>	<p>(opakovanie, kontrast, rozvíjanie motívu).</p> <p>Rozlíšenie durového a molového charakteru vybranej skladby, piesne alebo úryvku. Určenie základného tónu, durového a molového trojzvuku, celotónovej a poltónovej vzdialenosti.</p> <p>Žiak ovláda hudobno-teoretické poznatky v určenom rozsahu.</p>
--	--	--

2. ročník, 1. časť základného štúdia základnej umeleckej školy, ISCED 1 B

- **POČET HODÍN TÝŽDENNE:** 1,0

Ciele:

Ďalej rozvíjať kreatívne myslenie a emočnú inteligenciu, pestovať zmysel pre dobro a krásu. V špecificky odbornom vzdelávaní rozvíjať hudobnú predstavivosť a pamäť, sledovať účinok hudobných tvarov, rozoznávať zmeny výrazu, jeho závislosti od jednotlivých hudobných zložiek a vypestovať schopnosť sledovať vzájomné vzťahy v hudobnej štruktúre. Rozširovať piesňový repertoár, upevňovať správne spevácke návyky a citlivo reagovať na učiteľovo gesto. Viest' žiakov

k uvedomovaniu si hodnoty a krásy ľudovej piesne a položiť základy poznávania hudobnej histórie Slovenska.

Interpretačné činnosti:

Spevacké a intonačné:

Z Rozšírenie hlasového rozsahu žiakov (a – d²). Rozlíšenie ľudových piesní podľa regiónu (východné, stredné a západné Slovensko). Kánonické spievanie, resp. jednoduchý ľudový dvojhlas. Uvedomená intonácia durových a molových piesní s melodikou, obsahujúcou sekundové postupy, durový a molový kvintakord aj rozšírený, resp. so spodnou kvintou.

R Intonácia základného tónu kvintakordu, sextakordu a kvartsextakordu.

Rytmicko – pohybové, improvizčné a inštrumentálne:

Metrické čítanie a schopnosť rytmizovať 2/4, 3/4, 4/4, 3/8, 4/8, 6/8 takt. Pohybom reagovať na prízvukné doby. Taktovať štvordobý takt. Schopnosť rytmizovať triolový, synkopický a bodkovaný rytmus, tiež rytmické útvary začínajúce pomlčkou a predtaktím.

Rytmizácia a melodizácia riekaniek a schopnosť sprevádzať ich ostinátnym rytmickým alebo melodickým sprievodom s využitím základných tónov toniky, dominanty a subdominanty (T D S). Vyhľadávanie jednoduchého harmonického sprievodu, napríklad v C dur: T (c - g), D (h - g), S (c - a). Schopnosť reagovať na partnera (spoluhrača) a viesť hudobný rozhovor.

Percepčné činnosti:

Rozoznávanie zvukovo kontrastných nástrojov (napr. husle – kontrabas, flauta – fagot, trúbka – pozauna, triangel – bubon). Rozlišovanie vokálnych a inštrumentálnych zoskupení (sólo, duo, trio, ďalej zbory mužský, ženský, miešaný a detský). Poznanie základných zákonitostí stavby hudobnej formy a rozvíjania hudobného procesu.

Rozlišovať durový a molový charakter tóniny, durové a molové kvintakordy, sextakordy a kvartsextakordy.

Vedieť určiť metrum skladby, príp. jej rytmické zvláštnosti.

Hudobno-teoretické poznatky:

Z Orientácia v durových stupniciach do 3 # a 2 bé; paralelné molové (informatívne), dynamické označenia pp, ff, tempové označenia moderato, allegretto; pomenovanie stupňov v stupnici: prima – oktáva; kvintakord, sextakord, kvartsextakord; fermata, legato, staccato, ligatúra, crescendo, decrescendo.

R Stavba prirodzenej molovej stupnice, paralelné (rovnobežné) stupnice; predtaktie, synkopa, triola; adagio; ritardando, rallentando, accelerando; prima volta, seconda volta.

Tematické celky:

september **Čo hudba vie**

október **Hudobná abeceda a gramatika III – z čoho sa robí hudba**

november **Tónový priestor, prenikanie do hudobnej štruktúry III – aplikácia:**

História hudby na Slovensku

december	Rozhovory rozumných bytostí – o spolupráci
január	O čom hudba hovorí – o obsahu
február	Pohyb v hudbe – o premene
marec	Základy hudobnej formy III – časopriestor hudby
apríl	Hudobný príbeh – špecifikácia použitých hudobných prostriedkov
máj	Rozvoj sluchovej predstavivosti – hudba ako tajomstvo
jún	Ideme na koncert – pripravme sa!

Odporúčaný hudobný materiál:

J. Hatrík: Záhadné pesničky - výber

P.I. Čajkovskij: Október

R. Schumann: Poľovnícka

Tabulatura Vietoris - Polonica, Corant

Píseň o zámku Muránském

E. Krák: Collectio clavichordium – Hungaricus, Mazurka, Turcicus march

W.A. Mozart: Turecký pochod

čardáš, polka, mazurka, valčík ap. – podľa vlastného výberu

M. Schneider-Trnavský: Keby som bol vtáčkom

A. Moyzes: Trávnice

C. Debussy: Cakewalk

A. Vivaldi: Zima

W.A. Mozart: Sláčikové kvarteto

R. Schumann: Divoký jazdec

W.A. Mozart: Sonáta C dur

P.I. Čajkovskij: Chorá bábika, Pohreb bábiky

L. van Beethoven: Veselo – smutne

J. Hatrík: Vysoký otec, široká mať

P.I. Čajkovskij: Škovránok

A. Vivaldi: Jar

D. Kardoš: Bagately

J. Letňan: Zázračná muzika

B. Britten: Sprievodca mladého človeka orchestrom

obsah 2. ročníka	kompetencie	výstupy
<p>Tematické celky:</p> <p>Čo hudba vie</p> <p>Hudobná abeceda a gramatika - z čoho sa robí hudba</p> <p>Tónový priestor – prenikanie do hudobnej štruktúry, téma História hudby na Slovensku</p> <p>Rozhovory rozumných bytostí – o spolupráci</p> <p>O čom hudba hovorí – o obsahu v hudbe</p> <p>Pohyb v hudbe – o premene</p> <p>Základy hudobnej formy – časopriestor hudby</p> <p>Hudobný príbeh – špecifikácia použitých hudobných prostriedkov</p> <p>Rozvoj sluchovej predstavivosti – hudba ako tajomstvo</p> <p>Hudobný materiál:</p> <p>Hudobné rozprávky a príbehy (Juraj Hatrík: Záhadne pesničky - výber, návrat k vybraným príbehom z cyklu Medzi Trpaslíkmi.), Ilja Hurník: Umění poslouchat hudbu), staré hudobné pamiatky z územia Slovenska, detské piesne a primerané jednoduché klavírne a komorné skladby alebo úryvky (Čajkovskij, Schumann, Mozart, Bach, Vivaldi, Hatrík, Schneider-Trnavský, Karoš a i.) podľa</p>	<p>Interpretačné činnosti</p> <p>Žiak je schopný správne intonovať jednohlasné detské ľudové a umelé piesne v rozsahu a - d². Intonuje jednoduché piesne z listu. V skupine udrží svoj hlas pri kánonickom speve. Má schopnosť interpretovať metrické hodnoty v párnom a nepárnom metre s rozlišovaním prízvučnej a neprízvučnej doby a ich kombinácie v živej hudbe. Rytmizuje triolový, synkopický a bodkovaný rytmus.</p> <p>Žiak vie vyhľadať vhodný jednoduchý harmonický sprievod a reaguje na spoluhráča.</p> <p>Percepčné činnosti</p> <p>Žiak má schopnosť sústredeného počúvania krátkych skladbičiek rôzneho charakteru. Vybrané skladby sleduje v notovom zápise. Na základe počúvania vie charakterizovať náladu skladby, pohyb melódie, dynamiku, tempo, metrum, tonálny charakter skladby. Sluchom rozpozná základné stavebné prvky hudobnej formy (opakovanie, kontrast, rozvíjanie motívu). Cíti frázu, prízvuk, záver.</p> <p>Rozlišuje durový a molový charakter skladby, piesne alebo úryvku. Rozpozná základný tón, durový a molový kvintakord a jeho obraty. Rozlišuje ľudské hlasy a zvukový charakter hudobných nástrojov symfonického orchestra. Vie</p>	<p>Zaspievať podľa notového záznamu alebo zahrať na nástroji podľa sluchu určenú melódiu.</p> <p>Vytvárať rytmické ozveny, rytmicko-melodické dialógy, rytmizovať a melodizovať riekanky, detské alebo vlastné texty.</p> <p>Zahrať na melodicko-rytmických nástrojoch jednoduché piesne, transponovať ich a vytvárať k nim sprievod (ostínatne rytmické a melodické modely).</p> <p>V závislosti od hudobného obsahu v znejúcej (interpretovanej) hudbe určenie základných stavebných prvkov hudobnej formy (opakovanie, kontrast, rozvíjanie motívu, fráza, záver).</p> <p>Rozlíšenie durového a molového charakteru vybranej skladby, piesne alebo úryvku. Určenie základného tónu, durového a molového kvintakordu a obratov, celotónovej a poltónovej vzdialenosti, veľkej a malej tercie, čistej kvinty a kvarty.</p>

<p>odporúčania Učebných osnov HN, Učebných osnov Projektového vyučovania HN, učebníc HN, zbierok detských piesní pod.</p>	<p>určiť metrum skladby a jej rytmické zvláštnosti. Hudobno-teoretické poznatky: Z Žiak sa orientuje v durových stupniciach do 3 # a 2 bé; v paralelných molových tóninách (informatívne), dynamických označeniach pp, ff, tempových označeniach moderato, allegretto; vie pomenovať stupne v stupnici: prima – oktáva; ovláda kvintakord, sextakord, kvartsextakord; fermatu, legato, staccato, ligatúru, crescendo, decrescendo. R Paralelné (rovnobežné) stupnice; predtaktie, synkopa, triola; adagio; ritardando, rallentando, accelerando; prima volta, seconda volta.</p>	<p>Sluchové rozlíšenie ľudských hlasov a nástrojov symfonického orchestra. Žiak ovláda hudobno-teoretické poznatky v určenom rozsahu.</p>
---	--	--

3. ročník 1. stupeň základného štúdia základnej umeleckej školy, ISCED 1 B

- **POČET HODÍN TÝŽDENNE:** 1,0

CHARAKTERISTIKA UČEBNÉHO PREDMETU

Poslaním predmetu HN je vytvárať a usmerňovať záujem a vzťah žiaka k hudbe, kultivovať jeho osobnosť, rozširovať a rozvíjať hudobné skúsenosti, vedomosti a zručnosti. Predmet má poskytovať žiakom základy odborného vzdelania a vychovávať poslucháča hudby i aktívneho hudobníka, ktorému je hudba životnou potrebou.

Aby sme dosiahli tieto ciele, treba rozvíjať najmä:

- hudobnú predstavivosť, fantáziu, orientáciu v hudobnom priestore a výraze,
- spevácke návyky žiakov, potrebné pre správny kultivovaný vokálny prejav,
- schopnosť rozlišovať jednotlivé vyjadrovacie prostriedky: metrum, tempo, rytmus, melodiku, harmóniu, dynamiku, farbu tónu,
- hudobnú pamäť v spojení s jednotlivými činnosťami,
- orientáciu v hudobných formách, žánroch a slohoch,
- schopnosť samostatne vyhľadávať, vyberať, vyhodnotiť a spracovať informácie a uviesť ich do vzťahu s obsahom hudobného diela (sociálna funkcia hudby).

HN je samostatný predmet s vlastnými cieľmi a alternatívnymi formami práce. Diferencovať treba výučbu tých žiakov, ktorí sa pripravujú na ďalšie odborné štúdium. Žiakov je potrebné aktivizovať

využívaním hudobných nástrojov, súvisiacimi pohybovými aktivitami a využívaním audiovizuálnych a multimediálnych pomôcok.

Na rozdiel od individuálnej nástrojovej a speváckej výučby sa HN systematicky zaoberá tými disciplínami, ktoré individuálne vyučovanie môže dať len okrajovo. HN pripravuje a dopĺňa inštrumentálne a spevácke predmety a súčasne nadväzuje na poznatky a skúsenosti z individuálneho a skupinového vyučovania, prehĺbuje ich, zovšeobecňuje a uvádza do širších súvislostí celej hudobnej kultúry.

CIELE UČEBNÉHO PREDMETU

- hlbšie rozvíjanie intonačných, rytmických a ostatných hudobných schopností v súvislosti s ich využitím v hudobnej praxi
- rozvoj hudobného sluchu, harmonického cítenia, rozoznávajúce jemnejších nuansí
- rozšírenie hudobnej predstavivosti (nástroje symfonického orchestra, komorné hudba, ľudské hlasy)
- pochopenie a osvojenie nových hudobno-náukových pojmov
- zdokonaľovanie hudobnej pamäte a zvýšenie vnímavosti a sústrednosti prostredníctvom aktívneho počúvania hudby
- rozvoj vlastnej kreativity a spontánnosti v hudobnom prejave

DIDAKTICKÉ POSTUPY A METÓDY PRÁCE

- Výchovné a motivačné metódy:
 - metóda rozprávania – slovná motivácia, priblíženie obsahu preberanej látky
 - aktualizácia obsahu – spojenie učiva s príkladom zo života, s tým, čo žiaka zaujíma, s jeho vlastnými zážitkami, s praxou hry na nástroji, resp. spevu, uvedomenie si zmyslu činnosti
 - metóda povzbudenia - zhodnotenie silných aj slabých stránok práce žiaka, spoločné hľadanie a navrhnutie riešenia, pozitívna motivácia
 - komunikácia s rodičom – spoločný záujem o priebeh vyučovacieho procesu na vyučovaní, aj v domácich podmienkach
- Expozičné metódy:
 - monologické slovné metódy:
 - opis - charakteristické znaky skladby, piesne, nástroja, hlasu, osobnosti skladateľa, hudobného štýlu, žánru a pod.
 - rozprávanie – zamerané na vytváranie predstáv, uvedomovanie pocitov, rozvoj fantázie
 - vysvetľovanie – osvojenie teoretických pojmov

- hudobná dielňa – improvizračné činnosti (prepojenie s inými druhmi umenia – výtvarné, pohybové, dramatické stvárnenie hudby)
- problémová metóda - rozbor piesní, skladieb, rytmizácia, harmonizácia
- metóda samostatnej práce – domáca príprava, samostatná odpoveď, písomná práca
- zážitková metóda – návšteva koncertov, počúvanie hudobných ukážok
- metóda mimovoľnej činnosti – učenie „vlastným príkladom“ pedagóga, preberanie záujmu smerom od pedagóga ku žiakovi, napodobovanie činností
- Fixačné metódy:
 - kontrola a osvojených zručností a kompetencií formou ústneho, písomného opakovania
 - upevňovanie hudobných zručností ich použitím v tvorivých činnostiach improvizračného charakteru
 - domáca príprava
- Diagnostické a klasifikačné metódy:
 - hodnotenie známku
 - slovné hodnotenie
 - komisionálna skúška (postupová, opravná)

UČEBNÉ ZDROJE

Na aktiváciu a podporu vyučovania a učenia sa žiakov využívajú sa nasledovné materiály :

Učebnica hudobnej náuky pre 3. ročník základných umeleckých škól (SPN)

Ludové piesne: Polka, polka; Ej, padá, padá; Búvajže, len; Ide verbunk; Gazda; Všetko vodienka; Keby moje nôžky; Bodaj by vás; Mikulášku; Nesem vám; Jak si krásne; Veselé vánoční hody; Narodil sa nám; Počkej, povím na tě; Ztratil žebrák kabelu; Kukurica strapatá

- prípadne iné piesne podobného charakteru

Hudobné ukážky: B. Smetana: Vyšehrad; E. Suchoň: Horalská suita; Aká si mi krásna; M. Sch.-Trnavský: Hoj, vlast' moja; A. Dvořák: Largo; D. Kardoš: Bagatela; G. Bizet: Detské hry; F. Schubert: Valčík As dur; F. Chopin: Prelúdiu; C. Saint-Saëns: Skameneliny; L. van Beethoven: Symf. . 9 – 3. asť; L. Janáček: Lašské tance; J. Brahms: Koncert pre husle a orchester – 2. asť; F. Chopin: Mazúrka gis mol; M. Praetorius: Jubilate Deo, J. S. Bach: Invencia . 2; J. Haydn: Škovránčie kvarteto – Finále; J. Ibert: Tri malé skladby, F. Poulenc: Sexteto, L. van Beethoven: Okteto; G. Bizet: Karneval

- prípadne iné hudobné ukážky podobného charakteru

OBSAH	KOMPETENCIE	VÝSTUPY
<p>Hudobné nástroje: harfa, anglický roh, trúbka, xylofón, tympany, hobo</p> <p>Orchester – symfonický, komorný (džezový, sláčikový, dychový), zbor, partitúra</p> <p>Komorné telesá – duo, trio, kvarteto, kvinteto, sexteto, septeto, okteto, noneto</p> <p>Samba, pieseň – ľudová, umelá, znárodnená, furiant, mazúrka, kánon, invencia, triová sonáta</p> <p>Predtaktie, striedavé takty</p> <p>Stupnice E dur, cis mol, H dur, gis mol, As dur, f mol, Des dur, b mol, lydická stupnica, dvojité posuvky</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Interpretáčné: <p>Oboznámenie s ľudovou a umelou piesňou</p> <p>Spev umelých piesní s klavírnym sprievodom</p> <p>Intonovanie V.2 (celý tón), m.2 (poltón), V.3, m.3, č.4, č.5, V.6, m.6</p> <p>Intonovanie jednoduchých melódií v lydickéj tónine</p> <p>Rytmizovanie predtaktia, striedavých taktov, verbunkového rytmu, trioly, synkopy</p> <p>Tvorenie jednoduchého harmonického sprievodu</p>	<p>Žiak vie:</p> <p>Vysvetliť intervaly, ich rozdelenie, rozlíšiť ich podľa zápisu</p> <p>Charakterizovať a rozlíšiť stupnice do 5 # a b</p> <p>Vysvetliť tvorenie lydickéj stupnice</p> <p>Vysvetliť princíp a odvodzovanie rovnomenných, paralelných stupníc</p> <p>Poznať obsadenie komorných telies, komorných orchestrov, nástroje symfonického orchestra</p> <p>Rozoznať v skladbe dvoj- a trojdielnu formu</p> <p>Správne používať osvojené hudobnonáukové pojmy</p>
	<ul style="list-style-type: none"> • Percepčné: <p>Rozlíšenie durového, molového, lydického tónorodu</p> <p>Sluchové rozlíšenie - V.2 (celý tón), m.2 (poltón), V.3, m.3, č.4, č.5, V.6, m.6</p>	
	<ul style="list-style-type: none"> • Hudobnoteoretické <p>Dvojité posuvky</p> <p>Viachlasné skladby – triová sonáta, invencia, kánon</p> <p>Lydická stupnica</p>	

	<ul style="list-style-type: none"> • Afektívne: 	
	Kontrast v hudbe	

4. ročník 1. stupeň základného štúdia základnej umeleckej školy, ISCED 1 B

- **POČET HODÍN TÝŽDENNE:** 1,0

Ciele: poukázať na ľudovú pieseň a tanec ako inšpiračný zdroj v tvorbe skladateľov. Na základe ukážok rôznych štýlových období viesť žiakov k pochopeniu malých foriem a rozlišovaniu charakteristických zvláštností v hudbe rôznych národov a ukázať žiakom formy zachovávaní a rozvíjania národných tradícií. Rozvíjať silnejúcu racionálnu zložku myslenia, využívať spôsobilosť

v oblasti matematického a prírodovedného myslenia na odhaľovanie logických postupov a zákonitostí hudobnej štruktúry diela. Tematické zameranie celého ročníka: **Pieseň a tanec** ako základné zdroje hudobného prejavu.

- **Interpretačné činnosti:** schopnosť intonovať durové a molové melódie, dvojhlas, základné intervaly, durové a molové kvintakordy a ich obraty. Pomocou ľudových piesní intonovať dórske melódie s uvedomením si ich charakteru a špecifických tónov. Striedanie dvojdobého a trojdobého taktu. Pohybom alebo melodicko-rytmickými nástrojmi zvládnuť rytmický dvojhlas alebo trojhlas (v skupinách). Využitím IKT trénovať rôzne rytmické kombinácie. Používanie hlavných harmonických funkcií v sprievode k jednoduchým diatonickým melódiám, ktoré si žiaci môžu vytvárať aj sami.
- *Percepčné činnosti:*

Počúvanie hudby:

Rozlišovanie tradičnej hudby okolitých národov, charakterizovanie rôznych štýlov jej spracovania pre folklórne súbory a v tvorbe skladateľov. Vnímanie premeny piesne v historických a funkčných súvislostiach. Rozoznávanie rytmických figúr najznámejších tancov.

Sluchová výchova:

- Rozšírenie sluchového vnímania o ďalšie tóniny, rozlišovať hlavné harmonické funkcie ako striedanie napätia a uvoľnenia v hudbe. Analyzovať zväčšenú kvartu.
- Analyzovať zmenšenú kvintu, zväčšený a zmenšený kvintakord. Využitím IKT trénovať sluchovú predstavu intervalov, akordov, stupníc.
- **Hudobno-teoretické poznatky:**
- Všetky durové a molové stupnice s bé (kvartový kruh), lýdická stupnica, pentatonická, chromatická a celotónová stupnica, enharmonická zámena, hlavné harmonické funkcie, harmonická kadencia, ľudová a umelá pieseň, ľudový a spoločenský tanec.
- Princíp zväčšeného a zmenšeného intervalu, zväčšený a zmenšený kvintakord, dórska stupnica, melodické ozdoby – trilok, nátril, náraz, príraz, obal, skupinka.

➤ **Tematické celky:**

september **Spevy a tance domova**

október	Veda a technika v hudbe I
november	Sme všetci rovnakí? – <i>piesne a tance iných národov</i>
december	Učíme sa počúvať – <i>zo slovenskej histórie</i>
január	Odkiaľ prišiel džez?
február	História piesne a tanca I. - <i>duchovná a svetská pieseň od počiatkov do 17. storočia</i>
marec	História piesne a tanca II. - <i>tanec v období baroka a klasicizmu</i>
apríl	História piesne a tanca III. - <i>cesta k romantickej piesni, za hudobným programom</i>
máj	História piesne a tanca IV. - <i>rozvoj sluchovej predstavivosti, balet a moderný tanec</i>
jún	Hudba okolo nás – <i>organizácia hudobného života, práca s literatúrou a internetom</i>

• **Obsah tematických celkov:**

september Spevy a tance domova

Slovenské ľudové hudobné nástroje. Charakteristické prvky a varianty v ľudovej interpretačnej praxi. Typy ľudových piesní (príležitostné, pracovné, tanečné, vojenské, regrútske atď.). Spracovanie folklóru pre ľudové súbory (Lúčnica, SĽUK a i.).

• **Odporúčaný hudobný materiál:**

Ako sme pesničku obliekali (výchovný koncert – OLUN)

Spievanky, spievanky

A. Moyzes: Tance z Pohronia

T. Andrašovan: Tance zo Slovenska

Páslo dievča pávy

E. Suchoň: Krútnava

videozáznamy z folklórnych vystúpení

október Veda a technika v hudbe I

Zvukový záznam – história a súčasnosť, základy nahrávacej techniky, kopírovanie. Vývoj notopisu. Základy notopisu – pravidlá, rozmnožovacie techniky, nototlač. Využitie počítača – počítačová notosadzba. Harmonické funkcie – praktické použitie, improvizácia, transpozícia.

• **Odporúčaný hudobný materiál:**

V. Lichnerová: Zahraj mi pesničku

I. Dibák: Nebojme sa improvizácie

Já, písnička

A teraz túto

november Sme všetci rovnakí ?

Ľudové piesne a tance okolitých národov a ich spracovanie skladateľmi (prípadne vplyvy na Slovensko). Tance v histórii hudby. Latinskoamerické tance a ich vplyv na európsku hudobnú kultúru - samba, rumba, tango, cha-cha.. Polyrytmické hry s rytmickými figúrami tancov (hudobná dielňa).

• **Odporúčaný hudobný materiál:**

A. Dvořák: Slovanské tance

L. Janáček: Pilky

M.I. Glinka: Kamarinskaja

B. Bartók: Bulharské tance, Rumunské tance, Variácie na slovenskú ľudovú pieseň (Mikrokozmos IV., č. 112)

F. Chopin: Mazurka

J.S. Bach – výber z klavírnych skladbičiek podľa uváženia

W.A. Mozart (tanečná časť z niektorej symfónie)

J. Haydn: Menuet

december Učíme sa počúvať

Zo slovenskej histórie. Koledy. Prehľad intervalov a akordov, harmonické vzťahy, kontrapunkt, improvizácia, harmonizácia piesní.

- **Odporúčany hudobný materiál:**

ako v októbri a v novembri

koledy rôznych národov

G. Gershwin: Rhapsody in Blue

D. Milhaud: Scharamouche

január Odkiaľ prišiel džez?

Černošské pracovné piesne, blues, gospel, spirituál, ragtime. Čo je improvizácia? Slovenský džez.

- **Odporúčany hudobný materiál:**

/pôvodné blues, gospelové piesne, spirituály

S. Joplin – ragtime, klavírna verzia, rôzne aranžmány (The Entertainer, Cleopha, The Maple Leaf Rag)

L. Armstrong - improvizácie

P. Lipa – výber

W. Marsalis: Džez a dychová hudba

február História piesne a tanca I.

Duchovná a svetská pieseň od počiatkov do 17. storočia.

- **Odporúčany hudobný materiál:**

Hospodi, pomiluj

Trotto

Dobru noc

Klobucký tanec

Ach, smutná Sýra

J. Hatrík: Turci idú! (výchovný koncert)

marec História piesne a tanca II.

Tanec v období baroka a klasicizmu. Veľkonočné piesne a zvyky.

- **Odporúčany hudobný materiál:**

W.A. Mozart: Pieseň o jari, Ländler

J.N. Hummel

J.S. Bach: Suita h mol

Rok na dedine (film)

apríl História piesne a tanca III.

Cesta k romantickej piesni. Za hudobným programom. Vzťah obsahu a formy v hudbe.

- **Odporúčaný hudobný materiál:**

F. Schubert: Pstruh

F. Schubert: Klavírne kvinteto A dur

G. Mahler: Šiel som ráno cez pole (Piesne potulného tovariša)

G. Mahler: 1. symfónia Titan, 1. časť

máj História piesne a tanca IV.

Rozvoj sluchovej predstavivosti. Balet a moderný tanec.

- **Odporúčaný hudobný materiál:**

P.I. Čajkovskij: Labutie jazero, Luskáčik

S. Prokofiev: Rómeo a Júlia

I. Stravinskij: Svätenie jari, Príbeh vojaka

W. Marsalis: O hudbe

jún Hudba okolo nás

Organizácia hudobného života. Práca s literatúrou a internetom

- **Odporúčaný hudobný materiál:**

Tanec nad zlato (film, r. J. Bednárík)

Ako Benjamín melódiu našiel (film, r. J. Bednárík)

Obsah 4. ročníka

Tematické celky:

Spevy a tance domova – charakteristické prvky a varianty v ľudovej hudbe

Veda a technika v hudbe I – základy notopisu, tlače; improvizácia a transpozícia

Sme všetci rovnakí? – piesne a tance iných národov

Učíme sa počúvať – zo slovenskej histórie

Odkiaľ prišiel džez? – černošské piesne; čo je improvizácia

História piesne a tanca I. - duchovná a svetská pieseň od počiatkov do 17. storočia

História piesne a tanca II. - tanec v období baroka a klasicizmu

História piesne a tanca III. - cesta k romantickej piesni, za hudobným programom

História piesne a tanca IV. - rozvoj sluchovej predstavivosti, balet

Kompetencie

Interpretačné činnosti:

Žiak je schopný intonovať durové a molové melódie, dvojhlas, základné intervaly, durové a molové kvintakordy a ich obraty. Pomocou ľudových piesní je schopný intonovať dórske melódie s uvedením si ich charakteru a špecifických tónov.

Žiak dokáže zvládnuť rytmický dvojhlas alebo trojhlas (v skupinách) a striedanie dvojdobého a trojdobého taktu. Využitím IKT trénovať rôzne rytmické kombinácie.

□□ **Používanie hlavných harmonických funkcií v sprievode k jednoduchým diatonickým melódiám, ktoré si žiaci môžu vytvárať aj sami.**

Percepčné činnosti:

Počúvanie hudby:

Rozlišovanie tradičnej hudby okolitých národov, charakterizovanie rôznych štýlov jej spracovania pre folklórne súbory a v tvorbe skladateľov. Vnímanie premeny piesne v historických a funkčných súvislostiach. Rozoznávanie rytmických figúr najznámejších tancov.

Sluchová výchova:

Z Rozšírenie sluchového vnímania o ďalšie tóniny, rozlišovať hlavné harmonické funkcie ako striedanie napätia a uvoľnenia v hudbe.

Výstupy

Vedieť zaspievať podľa notového záznamu alebo zahrať na nástroji podľa sluchu určenú melódiu.

Pohybom, hrou na telo alebo melodicko-rytmickými nástrojmi udržať svoj part v rytmickom viachlase.

Vedieť zharmonizovať jednoduchú diatonickú melódiu hlavnými harmonickými funkciami.

Vedieť rozpoznať slovenskú ľudovú hudbu a charakterizovať spôsob jej spracovania.

Vedieť rozlíšiť podľa rytmu európske a latinskoamerické tance (mazurka, menuet, valčík, polka, čardáš, samba, tango, cha-cha).

Vedieť verbalizovať svoj zážitok z hudby.

Podľa sluchu určiť základný tón

a moderný tanec

Hudba okolo nás – organizácia
*hudobného života, práca s
literatúrou a internetom*

Hudobný materiál:

Podľa odporúčania učebných
osnov HN, výber z učebných
osnov, učebnica HN

Analyzovať zväčšenú kvartu.

R Analyzovať zmenšenú kvintu,
zväčšený a zmenšený kvintakord.
Využitím IKT trénovať sluchovú
predstavu intervalov, akordov,
stupníc.

Hudobno-teoretické poznatky:

Z Všetky durové a molové
stupnice s krížikmi a s bé
(kvintový a kvartový kruh),
lýdická stupnica, pentatonická,
chromatická a celotónová
stupnica, enharmonická zámena,
hlavné harmonické funkcie,
harmonická kadencia.

R Princíp zväčšeného a
zmenšeného intervalu, zväčšený a
zmenšený kvintakord, dórska
stupnica, melodické ozdoby –
trilok, nátril, náraz, príraz, obal,
skupinka.

tóniny, kvintakordu a jeho
obratov. Vedieť určiť intervaly a
obraty kvintakordu.

Vedieť určiť podľa sluchu
základné harmonické funkcie (T-
S-D)

Žiak ovláda:

Z Všetky durové a molové
stupnice s krížikmi a s bé
(kvintový a kvartový kruh),
lýdická stupnica, pentatonická,
chromatická a celotónová
stupnica, enharmonická zámena,
hlavné harmonické funkcie,
harmonická kadencia.

R Princíp zväčšeného a
zmenšeného intervalu, zväčšený a
zmenšený kvintakord, dórska
stupnica, melodické ozdoby –
trilok, nátril, náraz, príraz, obal,
skupinka.

1. ročník, 2.časť I. stupeň základného štúdia základnej umeleckej školy, ISCED 2 B

- **POČET HODÍN TÝŽDENNE:** 1,5

- **Ciele:**

V tomto ročníku sa začínajú vyhraňovať záujmy žiakov, dochádza k postupnej špecializácii, ktorá sa javí v rozličnej intenzite práce (až po výber budúcich profesionálov). Učiteľ musí podporovať snahu žiakov o seberealizáciu, povzbudzovať sebavedomie menej aktívnych žiakov. Využívať vedomosti žiakov aj z iných predmetov. Vytvárať príjemné a zaujímavé prostredie a postupne im približovať hudbu, aby získali k nej vzťah. Využitím IKT trénovať sluchovú analýzu, získavať základy počítačovej notosadzby a pravidiel notopisu. Popri práci s literatúrou využívať na prácu s informáciami multimédií a internet, čo je základný predpoklad prípravy projektov vo vyšších ročníkoch.

Interpretačné činnosti:

Komplexné spevácke, intonačné, rytmické a improvizované:

Z Schopnosť kolektívneho vytvorenia malého hudobnodramatického útvaru. Schopnosť improvizovaného sprevádzania piesní (sólovo alebo kolektívne).

R Kultivovaný prednes aj dvojhlasných, resp. trojhlasných ľudových a umelých piesní. Spev z listu. Schopnosť zaspievať jednotlivé tóny trojzvuku. Intonovať dominantný septakord, intervaly s použitím rôznych intonačných metód, diatonické melódie obohatené o chromatické striedavé citlivé tóny.

Percepčné činnosti:

Počúvanie hudby:

Vedieť poukázať na rôzne druhy skladieb, kde sa uplatňuje ľudský hlas . Čiže oboznámovat' žiakov s piesňou a zborovou tvorbou, operetou, muzikálom, kantátou, oratóriom a melodramou.

Sluchová analýza:

Z Rozpoznať veľkú a malú septimu, zväčšený a zmenšený kvintakord, dominantný septakord, modálne melódie (lýdickú, dórsku, mixolýdickú). Vedľajšie harmonické stupne (informatívne), otvorený (klamný) záver.

R Sledovať melodickú zmenu jedného alebo dvoch tónov trojzvuku a uvedomiť si zväčšovanie alebo znižovanie harmonického napätia medzi dvoma až tromi nasledujúcimi akordami.

1. Hudobno-teoretické poznatky:

Z Prepojenie doteraz získaných poznatkov s praktickým uplatnením pri percepcii, vo vlastnej tvorivej (interpretačnej, integratívno-kreatívnej) činnosti či teoretickej reflexii.

R Gregoriánsky chorál, homofónia, polyfónia, šansón, kantáta, chorál, scénická kantáta, oratórium, omša, opera, opereta, ária, recitatív, muzikál, monodráma, melodráma, renesancia, barok, a capella, dominantný septakord, modulácia.

R Gregoriánsky chorál, homofónia, polyfónia, šansón, kantáta, chorál, scénická kantáta, oratórium, omša, opera, opereta, ária, recitatív, muzikál, monodráma, melodráma, renesancia, barok, a capella, dominantný septakord, modulácia.

Tematické celky:

september	Ludová pieseň a jej podoby v súčasnosti
október	Renesancia, barok – porovnanie hudobno-výrazových prostriedkov
november	Klasicizmus, romantizmus- ich znaky, tonalita, harmónia; Kadencie + dom. sept.
december	Národná hudba – americká, poľská, talianská...; Vianočná hudba
január	Hudobný výraz u rôznych skladateľov; Opakovanie stupníc
február	Opera; Tónina a modulácia
marec	Opera a opereta
apríl	Slovenská opereta; Prechádzka storočiami
máj	Muzikál
jún	Tanečná hudba + opakovanie

Obsah tematických celkov:

september: Ludová pieseň a jej podoby v súčasnosti

Odporúčaný hudobný materiál:

Ludová hudba na Slovensku (výchovný koncert HC)
autentický folklór podľa vlastného výberu úpravy pre ľudové súbory (Andrašovan, Stračina) odraz
ľudovej hudby v tvorbe súčasných slovenských skladateľov

október: Renesancia, barok – porovnanie hudobno-výrazových prostriedkov

Odporúčaný hudobný materiál:

Hudobná náuka pre 5. ročník ZUŠ, N. Hrčková – Renesancia; L. Kačic - Barok

- G. P. da Palestrina – Missa brevis; C. Jannequin – Spev vtákov;
- J.S. Bach: Umenie fúgy, Temperovaný klavír
- J. Hatrík: Ak sa nám fúga vydarí

november: Klasicizmus, romantizmus- ich znaky, tonalita, harmónia; Kadencie + dominantný septakord

Odporúčaný hudobný materiál:

F. Chopin: Prelúdiu č. 4 e mol
L. van Beethoven: Sonáta op. 2 č. 2 A dur (3. časť Rondo)
L. van Beethoven: Sonáta op. 7 Es dur (1. a 4. časť Rondo)
F. M. Bartholdy – Pieseň bez slov

december: Národná hudba – americká, poľská, talianská...; Vianočná hudba

Odporúčaný hudobný materiál:

Dvořák – Dumky, Cikker – Spomienky, Chopin – Etuda c mol „Revolučná“, Beethoven – 3. symfónia „Eroica“, 5. symfónia „Osudová“
B. Bartók – Allegro barbaro
I. Zeljenka – Rapotala straka, Kde žijú vtáčiky
J. Hatrík – Litánie okamihu

február: Opera; Tónina a modulácia

Odporúčaný hudobný materiál:

C. Orff: Carmina burana
C. Monteverdi: Korunovácia Poppey
Amadeus – film M. Formana

marec: Opera a opereta

Odporúčaný hudobný materiál:

A. Dvořák: Rusalka
G. Puccini: Turandot, Madam Butterfly
Bájka – J. Hatrík (Bájky o levovi), (DVD)
Opereta – J. Strauss ml. (Cigánsky barón),

apríl: Slovenská opereta; Prechádzka storočiami

Odporúčaný hudobný materiál:

- G. Dusík – slovenská opereta „Modrá ruža“ (tango), Lebo tu, lebo tam (fox)
- skladby, ktoré sme v tomto roku počúvali, zoradiť podľa obdobia vzniku

máj: Muzikál

Odporúčaný hudobný materiál:

Muzikál – L. Bernstein (West side story)
Pavol Hammel, Marián Varga – slovenský muzikál „Cyrano z predmestia“
Staršie i aktuálne muzikály (My Fair Lady, Dracula a i.)

jún: Tanečná hudba + opakovanie

Odporúčaný hudobný materiál:

Slovenské a zahraničné skupiny, podľa výberu žiakov

Obsah 1. ročníka 2 B

Tematické celky:

September:

Ľudová pieseň a jej podoby v súčasnosti

Október:

Renesancia, barok – porovnanie hudobno-výrazových prostriedkov

Kompetencie

Interpretačné činnosti:

Komplexné spevácke, intonačné, rytmické a improvizované:

Z Schopnosť kolektívneho

vytvorenia malého

hudobnodramatického útvaru.

Schopnosť improvizovaného sprevádzania piesní (sólovo alebo kolektívne).

R Kultivovaný prednes aj dvojhlasných, resp. trojhlasných ľudových a umelých piesní. Spev

Výstupy

Vedieť zaspievať ľudovú pieseň dvojhlasne, poprípade trojhlasne. Správne intonovať dominantný

z listu. Schopnosť zaspievať
jednotlivé tóny

<i>November:</i>	<i>trojzvuku. Intonovať dominantný septakord, intervaly s použitím rôznych intonačných metód, diatonické melódie obohatené o chromatické striedavé citlivé tóny.</i>	septakord, rôzne intervaly, trojzvuk.
<i>Klasicizmus, romantizmus- ich znaky, tonalita, harmónia; Kadencie + domin. sept</i>		.
<i>December:</i>	<i>Percepčné činnosti:</i>	
<i>Národná hudba – americká, poľská, talianska...; Vianočná hudba</i>	<i>Počúvanie hudby: Vedieť poukázať na rôzne druhy skladieb, kde sa uplatňuje ľudský hlas . Čiže oboznámať žiakov s piesňou a zborovou tvorbou, operetou, muzikálom, kantátou, oratóriom a melodramou.</i>	
<i>Január:</i>	<i>Sluchová analýza:</i>	
<i>Hudobný výraz u rôznych skladateľov; Opakovanie stupníc</i>	<i>Z Rozpoznať veľkú a malú septimu, zväčšený a zmenšený kvintakord, dominantný septakord, modálnemelódie (lýdickú, dórsku, mixolýdickú). Vedľajšie harmonické stupne (informatívne), otvorený (klamný) záver.</i>	
<i>Február:</i>	<i>□ R Sledovať melodickú zmenu jedného alebo dvoch tónov trojzvuku a uvedomiť si zväčšovanie alebo zmenšovanie harmonického napätia medzi dvoma až tromi nasledujúcimi akordami.</i>	
<i>Opera; Tónina a modulácia</i>		
<i>Marec:</i>		
<i>Opera a opereta</i>		
<i>Apríl:</i>		
<i>Slovenská opereta; Prechádzka storočiami</i>		Rozoznať operu, operetu, muzikál, zborovú tvorbu... Rozoznať v.7 a m.7, rôzne stupnice Vedieť prepojiť získané poznatky vo svojej interpretácii.
<i>Máj:</i>		
<i>Muzikál</i>		
<i>Jún:</i>		
<i>Tanečná hudba + opakovanie</i>	<i>Hudobno-teoretické poznatky: Z Prepojenie doteraz získaných poznatkov s praktickým uplatnením pri percepcii, vo vlastnej tvorivej (interpretačnej, integratívno-kreatívnej) činnosti či teoretickej reflexii. R Gregoriánsky chorál, homofónia, polyfónia, šansón, kantáta, chorál, scénická kantáta, oratórium, omša, opera, opereta, ária, recitatív, muzikál, monodráma, melodráma,</i>	

*renesancia, barok, a capella,
dominantný septakord,
modulácia.*

2. ročník, 2.časť, I. stupeň základného štúdia základnej umeleckej školy, ISCED 2 B

- **POČET HODÍN TÝŽDENNE:** 1,5

CHARAKTERISTIKA UČEBNÉHO PREDMETU

Od 1. ročníka nižšieho sekundárneho stupňa dochádza HN k určitým zmenám, ktoré sa týkajú proporcionálneho rozloženia činností. Prevažujú percepčné činnosti nad vokálnymi. Počúvanie hudby dostáva väčší priestor. Dôvodom pre rozšírenie percepčných činností je prudká akcelerácia fyzického a psychického vývoja žiaka (predpuberta a puberta), z neho vyplývajúca mutácia, ktorá si vyžaduje šetrenie hlasu. Neznamená to však úplné zredukovanie vokálnych činností, len ich operatívne prispôsobenie podľa schopností žiaka.

Obsahovou náplňou jednotlivých ročníkov sú tematické okruhy zamerané na počúvanie hudby, ku ktorým sa viažu aj ostatné činnosti. Tieto má učiteľ možnosť zaraďovať a pracovať s nimi podľa vlastného uváženia, schopností a vkusu.

Tematické okruhy:

1. roč. - Ľudský hlas a jeho uplatnenie v tvorbe skladateľov
2. roč. - Cyklické skladby
3. roč. - Štýlové obdobia a ich charakteristické znaky; štýlová rôznorodosť hudby 20. Storočia.

Každý ročník má o svojom tematickom okruhu zastúpené všetky štýlové obdobia.

Nadalej platí zásada, že predmet hudobná náuka má činnostný ráz. Všetky hudobné pojmy odvodzujeme z počúvanej alebo interpretovanej hudby.

CIELE:

V druhom ročníku pokračovať v cieľavedomom rozširovaní hudobného obzoru žiakov, využívať ich skúsenosti a vedomosti získané v predchádzajúcich ročníkoch. Brať do úvahy prudký fyzický a psychický vývoj žiaka. Hudobnými činnosťami usmerňovať emocionálny vzťah k životu i okoliu a rozvíjať aj intelektuálnu stránku osobnosti žiaka. Okruh pôsobenia hudby na žiaka rozširovať z predmetu HN na návštevy koncertov, rôznych umeleckých podujatí (divadelné a operné predstavenia, výstavy obrazov, hudobné kvízy a i.). Umožniť tak intenzívnejšie prežívať, chápať, hodnotiť hudbu a tvoriť si o nej vlastné názory. Tematické zameranie celého ročníka sú hudobné formy zasadené do historického kontextu na jednej strane, priblíženie rôznych hudobných druhov a žánrov z hľadiska ich sociálnej funkcie na strane druhej a formovanie estetického názoru.

Percepčné činnosti

Počúvanie hudby a sluchová analýza:

Sledovať jednotlivé motívy (témy) v znejúcej hudbe a verbálne ich vyjadriť. Porovnať charakter

(náladu) jednotlivých častí cyklickej skladby. Sledovať vývoj hudobného procesu. Podľa notovej

predlohy poznať počúvanú ukážku.

V znejúcom zvuku rozlíšiť znenie troch alebo štyroch tónov, sledovať melodickú zmenu jedného

až dvoch tónov v trojzvuku a štvorzvuku (septakorde). Uvedomovať si zväčšovanie alebo znižovanie harmonického napätia medzi dvoma, prípadne tromi po sebe nasledujúcimi akordami.

Cvičiť hudobnú pamäť na jednoduchých jednotaktových a dvojtaktových melódiách v durových,

molových a modálnych tóninách v dvojdobých, trojdobých a štvordobých taktach s použitím triol,

bodkovaného a synkopického rytmu. Sluchovo rozlišovať intervaly, kvintakordy, septakordy (dominantný a zmenšený).

Interpretačné činnosti

Komplexné spevácke, intonačné, rytmické a improvizované:

Kolektívne vytvorenie malého hudobnodramatického útvaru. Improvizované sprevádzanie piesní

(sólovo alebo kolektívne) s použitím hlavných aj vedľajších harmonických funkcií.

Kultivovaný prednes aj dvojhlasných, resp. trojhlasných ľudových a umelých piesní. Spev z listu.

Schopnosť zaspievať jednotlivé tóny trojzvuku, intonovať dominantný a zmenšený septakord, intervaly s použitím rôznych intonačných metód, diatonické melódie obohatené o chromatické striedavé citlivé tóny. Z počutého trojzvuku zaspievať ktorýkoľvek tón.

Hudobno-náukové pojmy vyvodzovať z percepčných a interpretačných činností: cyklická skladba, interpretácia, opus, sonáta, sonatina, suite, concerto grosso, symfónia (sinfonia), divertimento, predohra, tónorod, baroko, klasicizmus, neoklasicizmus; formové členenie: piesňová forma, rondo, variácie, sonátová forma.

Hudobný materiál

B.TURZA, V. SLUJKOVÁ, R: FIALA: Hudobná náuka pre 6. roč. ĽŠU

Metodická príručka HN pre 6. ročník ĽŠU

Zborníky a spevníky ľudových a umelých piesní

J.S.BACH: Triolová sonáta Es dur

G.F.HÄNDEL: Vodná hudba

J.V.STAMIC: Mannheimská sinfonia G dur

F.X.RICHER: Triové sonáty

F.BENDA: Sinfonia

J.HAYDN: Synfónia fis mol Na rozlúčku; Synfónia D dur Hodiny

J.HAYDN: Sláčikové kvarteto C dur op.33 č.3

W.A.MOZART: Malá nočná hudba; Divertimentá

L.van BEETHOVEN: Sonáta G dur op. 14 č. 2 pre klavír

L.van BEETHOVEN: Trojkonzert pre husle, violončelo, klavír a orchester

F.SCHUBERT: Kvinteto A dur Pstruh; Sonatina D dur pre husle a klavír

J.CH.BACH: Dychové kvinteto

G.Ph.TELEMANN: Koncert pre tri trúbky dva hoboje, tympany, sláčiky a čembalo D dur

Fr.COUPERIN: Pièces en concert pre violončelo a sláčiky
A.CORELLI: 8. koncert z cyklu 12 concerti grossi op. 6
H.PURCELL: Suita pre čembalo G dur
R. SCHUMANN: Detské scény
V.NOVÁK: Sonatina G dur op. 54 č. 1 Jarná
M.P. MUSORGSKIJ: Obrázky z výstavy
L.JANÁČEK: Mládí – dychové sexteto
B.BRITTEN: Simple Symphony
O.RESPIGHI: Rímske pínie
O.ŠOSTAKOVIČ: Symfónia č.9
J.CIKKER: Spomienky op. 25; Slovenská suita op. 22
E.SUCHOŇ: Serenáda pre sláčikový orchester
A.HONEGGER: Concertino pre klavír a orchester
F.LISZT: Koncert pre klavír a orchester Es dur
A.VIVALDI: Koncert pre zobcovú flautu a orchester op. 10 č. 3 II gardelino
I.ZELJENKA: Hudba pre Warchala
F.MENDELSSOHN-BARTHOLDY: Symfónia č. 4 Talianska
D.MILHAUD: Suita pre husle, klarinet a klavír
A.DVOŘÁK: Dumky op. 90

3. ročník, 2.časť, I. stupeň základného štúdia základnej umeleckej školy, ISCED 2 B

- **POČET HODÍN TÝŽDENNE:** 1,5

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Charakteristickým znakom predmetu hudobná náuka (HN) je prevažne jeho činnostný ráz. Podstatou tohto predmetu sú:

Interpretačné činnosti: spevácke a intonačné
rytmicko-pohybové
improvizačné
inštrumentálne

percepčné činnosti: počúvanie hudby
sluchová analýza

Osvojenie si hudobných pojmov treba získať z interpretačných a percepčných činností. Dôraz v PHV a HN klásť na komplexnosť činností a tvorivý prístup.

Nevyhnutnou zásadou pri plnení požiadaviek učebných osnov je nepoužívať a ani nevyžadovať definície. Skúsenosti, zručnosti a zážitky z interpretačných a percepčných činností premietnuté do pojmovej oblasti sú zárukou, že učiteľ dosiahol stanovený cieľ.

Účinnými formami a prostriedkami na dosiahnutie esteticko-výchovného pôsobenia na

žiacov je prepojenie hudobnej výchovy s inými umelecko-výchovnými zložkami, ako sú výtvarné umenie, pohyb - tanec, hovorené slovo - literatúra. Tieto vzájomným pôsobením umocňujú hudobný zážitok a približujú umenie ako prostriedok pre pochopenie krásna v širších súvislostiach.

Poslaním predmetu PHV a HN je kultivovať osobnosť žiaka, rozširovať okruh hudobných skúseností, vytvárať a usmerňovať záujem a vzťah k hudbe, rozvíjať jeho hudobné vedomosti a zručnosti. Predmet má poskytovať žiakom základy odborného vzdelania a vychovávať nadšeného poslucháča hudby a aktívneho amatérskeho hudobníka, ktorému je hudba životnou potrebou.

Aby sme dosiahli tieto ciele, treba rozvíjať najmä:

- hudobnú predstavivosť, fantáziu, orientáciu v hudobnom výraze, podporenú aj inými umelecko-výchovnými činnosťami a zážitkami,
- spevácke návyky žiakov, potrebné pre správny kultivovaný vokálny prejav,
- schopnosť rozlišovať jednotlivé vyjadrovacie prostriedky: metrum, tempo, rytmus, melodicu, harmóniu, dynamiku, farbu tónu,
- orientáciu v hudobných formách, žánroch a slohoch,
- hudobnú pamäť v spojení s jednotlivými činnosťami.

PHV a HN sú samostatné predmety s vlastnými cieľmi a alternatívnymi formami práce. Diferencovať treba výučbu tých žiakov, ktorí sa pripravujú na ďalšie odborné štúdium. Žiakov je potrebné aktivizovať využívaním auditívnych, vizuálnych a audiovizuálnych pomôcok, ako sú napríklad: magnetická notová tabuľa, žiacke magnetické tabuľky, diagram klaviatúry, magnetofón, gramofón, súbor Orffových nástrojov atď.

Na rozdiel od individuálnej nástrojovej a speváckej výučby sa PHV a HN systematicky zaoberajú týmito disciplínami, ktoré individuálne vyučovanie môže dať len okrajovo. PHV a HN pripravuje a dopĺňa inštrumentálne a spevácke predmety a súčasne nadväzuje na poznatky a skúsenosti z individuálneho a skupinového vyučovania, prehľbuje ich, zovšeobecňuje a uvádza do širších súvislostí celej hudobnej kultúry.

CIELE

V 3. ročníku ukončia žiaci I. stupeň základného štúdia hudobného odboru ZUŠ.

V predchádzajúcich ročníkoch sa rozvíjala hudobná predstavivosť a schopnosť preniknúť do štruktúry a obsahu hudobného diela. V 3. ročníku by žiaci mali nadobudnúť prehľad o jednotlivých hudobných štýloch, vedieť ich chronologicky usporiadať, v skladbách rozoznať typické znaky slohových období. Tým sa vytvorí predpoklad stať sa aktívnymi poslucháčmi koncertov a reprodukovanej hudby. Vlastnými interpretačnými schopnosťami a skúsenosťami sa môžu zapojiť do hudobného života aj mimo školy. Vytvorením záverečného projektu (individuálneho teoretického alebo kolektívneho umeleckého) preukážu svoju spôsobilosť uplatniť a využiť získané vedomosti a zručnosti vo svojom ďalšom živote.

Percepčné činnosti

V počúvaných skladbách vystihnúť typické znaky jednotlivých období. Orientovať sa v štýlovej rôznorodosti hudby 20. storočia, sledovať prieniky medzi jednotlivými obdobiami a rôznymi žánrami v súčasnej hudbe. Získať prehľad o súčasnom hudobnom živote.

V znejúcich úryvkoch hudby určiť tonálne centrum, základné tóny subdominanty a dominanty, s použitím notového záznamu určiť harmonický pôdorys úryvku skladby.

Zapísať jednoduchú melódiu. Zharmonizovať jednoduchú melódiu.

Interpretačné činnosti

Intonovať melódie v prebraných tóninách (durové, molové, lýdické, mixolýdické, dórske a podhalanské). Na základe skúseností z počúvania skladieb 20. storočia intonovať úryvky modálnych, celotónových a pentatonických melódií. Z daného štvorzvuku zaspievať jednotlivé tóny.

Rozvíjať rytmickú predstavivosť na základe notovej predlohy a analyzovať rytmus v počúvanej skladbe. Upevňovať rytmickú pamäť aj formou zápisu z počúvanej skladby.

Hudobno-teoretické poznatky:

Časové zadelenie a charakteristika slohových období, štýlov a žánrov: gotika, renesancia, barok, rokoko, klasicizmus, romantizmus, impresionizmus, expresionizmus, neoklasicizmus, neofolklorizmus, hudba na pomedzí (prieniky medzi žánrami), etno a world music, folklór, džez, populárna hudba. Význam akordických značiek.

Motív, téma, hudobná veta, predvetie a závetie, partitúra, modálna hudba, tonálna hudba, atonálna hudba. Dominantný septakord a jeho obraty. Basso continuo, symfonická báseň.

Hudobný materiál

B:TURZA, V. SLUJKOVÁ, R. FIALA: Hudobná náuka pre 7. ročník ZUŠ

Metodická príručka HN pre 7. ročník ZUŠ

J.TRANOVSKÝ: Almi parentis omnium

Uhrovecká zbierka: Hungarikus, Smutní slawik spiva, Bubak

A.CORELLI: Triová sonáta op.1 č.1

J.Ch. BACH: Kvinteto F dur

W.A. MOZART: Kvinteto A dur

L.van : Symfónia č. 5 c mol (1časť)

H.BERLIOZ: Rímsky karneval

F.CHOPIN: Etuda c mol Revolučná; Valčík cis mol op. 64 č.2

R.SCHUMANN: Hovorí básnik (z cyklu Detské scény)

P.I.ČAJKOVSKIJ: Variácie na rokokovú tému op. 33

J.BRAHMS: Variácie na tému Josepha Haydna

C.FRANCK: Sonáta A dur pre husle a klavír

J.S. BACH: Vianočné oratórium

B. SMETANA: Šárka (z cyklu symfonických básní Moja vlasť)

J. SUK: Serenáda pre sláčikový orchester Es dur

C.DEBUSSY: Plachetnice

C.DEBUSSY: More (3.časť)

A.WERBEN: 6 bagatel pre sláčikové kvarteto op.9

B.BARTÓK: Pentatonická melódia (z cyklu Mikrokozmos)

B.BARTÓK: Sonáta pre dva klavíry a bicie nástroje (3 časť)

V.GODÁR: Concerto grosso (2 časť)

B.MARTINŮ: Sonáta pre flautu a klavír (1časť)

J.HARTÍK: Symfónia č. 9

F.POULENC: Vidiecky koncert pre čembalo a orchester

G.GERSHWIN: Rapsódia v modrom

O. di LASSO: Madrigaly

J.S.BACH: Brandenburské koncerty

J.BRAHMS: Koncert D dur pre husle a orchester

R.STRAUSS: Eulenspiegelove šibalstvá

S.PROKOFIEV: Klasická symfónia
E.SUCHOŇ: Metamorfózy
B.BRITTEN: Sprievodca mladého človeka orchestrom
Spevníky a zborníky ľudových a umelých piesní

ŠKOLSKÝ VZDELÁVACÍ PROGRAM

ZUŠ V DUNAJSKEJ LUŽNEJ

HRA NA AKORDEÓNE

POSLANIE A CHARAKTERISTIKA PREDMETU: akordeón je nástroj, ktorý má v praxi uplatnenie nielen ako nástroj sprievodný, ale najmä sólový až koncertný, v hudobnej oblasti od vážnej po populárnu hudbu. Štúdium hry na akordeóne umožňuje žiakom získať odborné vzdelanie a uplatniť sa nielen v profesionálnej činnosti, ale hlavne v záujmovo-umeleckej. Poslaním a cieľom predmetu je rozvoj muzikality žiaka, jeho hudobnej predstavivosti a cítenia, v rovnováhe s technickým vývojom žiaka (rozvoj mechovej a prstovej techniky) a výchova jeho estetického hudobného cítenia.

Profil absolventa

Absolvent **prvej časti I. stupňa základného štúdia** - primárneho umeleckého vzdelávania (ISCED 1 B):

- ✓ osvojil si základnú hudobnú gramotnosť a odbornú terminológiu, nadobudol správne základné návyky pri sedení a ovládaní hracieho aparátu, manipulácie s nástrojom a získal samostatnosť pri cvičení,
- ✓ dokáže adekvátne hudobne vyjadriť tempovo a štýlovo kontrastné skladby,
- ✓ v rámci nadobudnutých kompetencií dokáže samostatne naštudovať technicky a výrazovo náročnejšiu prednesovú skladbu,
- ✓ reprodukuje primerane náročnú skladbu spamäti,
- ✓ je schopný zahrat' z listu hudobnú literatúru nižších ročníkov, transponovať jednoduché piesne a melódie do blízkych tónin,
- ✓ dokáže zahrat' jednoduché improvizácie,
- ✓ je schopný zapojiť sa do komornej alebo súborovej hry,
- ✓ úroveň rozvinutosti kompetencií však nie je ukončená, vytvára len základ pre následné stupne vzdelania.

Absolvent **druhej časti I. stupňa základného štúdia** - nižšieho sekundárneho umeleckého vzdelávania (ISCED 2 B):

- ✓ je schopný vlastného inštrumentálneho prejavu, dokáže primerane preniknúť do výrazu a štruktúry hudobného diela, naštudovať nové skladby podľa svojho záujmu a možností,
- ✓ orientuje sa v rôznych hudobných štýloch a žánroch,
- ✓ má schopnosť súhry s akordeónmi a inými hudobnými nástrojmi (komorná, súborová a orchestrálna hra),
- ✓ je schopný jednoduchej improvizácie (melodické ozdoby, rytmické obmeny a harmonická zmena – obohatenie),
- ✓ vie prakticky využiť teoretické poznatky, orientuje sa v hre z listu, je pripravený verejne vystupovať a dokáže sa primerane správať na javisku.

Absolvent II. stupňa základného štúdia:

- ✓ dokáže sa orientovať v akordeónovej literatúre, vie posúdiť audio nahrávky z portálov internetu, ich technickú a umeleckú kvalitu ako aj technickú vybavenosť akordeónu,
- ✓ je schopný profilovať sa v sólovej a skupinovej hre,
- ✓ má zvládnuté spôsobilosti techniky hrania na akordeóne, rozumie prstovej a mechovej artikulácii a tvorí kultivovaný tón, ktorý vie správne nasadiť i ukončiť (mäkké, rovné a ostré nasadenie a ukončenie tónu),
- ✓ dokáže zahrat' skladbu z rôznych hudobných štýlov a charakterov,
- ✓ svojou interpretáciou dokáže vyjadriť charakter skladieb rôznych období a štýlov,
- ✓ v rámci svojich daností dokáže

PRÍPRAVA KU HRE NA NÁSTROJI

Prípravné štúdium

- POČET HODÍN TÝŽDENNE: 1,0
- UČEBNÝ PLÁN ČÍSLO - prípravné štúdium 1b, B

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiaci:</p> <ul style="list-style-type: none">✓ poznajú a majú osvojenú hru na akordeóne (orientácia pravej a ľavej ruky),✓ majú osvojené základné návyky správneho ovládania nástroja (sedenie za nástrojom, držanie nástroja, držanie pravej ruky, atď.),✓ vedia zahrať jednoduchú ľudovú alebo umelú pieseň, či skladbu jednoduchým sprievodom ľavej ruky (základné basy).	<ul style="list-style-type: none">✓ Správne sedenie a postavenie pravej a ľavej ruky, základy ovládania mechu✓ Melodizácia a rytmizácia slov, detských riekaniak a detských textov✓ Hudobno-teoretické poznatky na úrovni prípravného štúdia✓ Hra jednoduchých cvičení a piesní (najskôr len v pravej ruky, neskôr spolu s ľavou rukou – sprievod)

Požiadavky na overenie spôsobilosti postupu do 1. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia:

Komisionálna skúška:

Žiaci zahrajú 1 – 2 ľudové piesne v jednoduchej úprave, prípadne jednoduchú inštruktívnu skladbu.

Literatúra:

1. O. HRICOVÁ: Abeceda akordeonistu. Hudobný fond, Bratislava. 2002
2. J. VAŠICA: Praktická škola hry na akordeóne. Opus, Bratislava. 1971
3. HAVLÍČEK, MACHALÍČKOVÁ, ONDRUŠ: Škola hry na akordeon. Bärenreiter Praha. 2012
4. DEMJAN, LENKO, URDOVÁ, VLAKH: Škola hry na akordeóne. Hudobné centrum Bratislava. 2009
5. Jednoduché ľudové a umelé piesne (podľa sluchu)

Kritériá hodnotenia:

1. sedenie pri nástroji, držanie nástroja
2. hra zvlášť, striedanie rúk
3. základná práca s mechom – rovný tón, plynulé ťahanie mechu, bez trhania

Primárne umelecké vzdelanie - ISCED:

1. ročník, 1.časť, I.stupeň základného štúdia základnej umeleckej školy, ISCED 1 B

- **POČET HODÍN TÝŽDENNE:** 1,5 (individuálne vyučovanie, 2x týždenne)
- **UČEBNÝ PLÁN ČÍSLO:** 4
- **CIELE:** prebudiť u žiaka záujem preniknúť do sveta hudby, rozvíjať jeho hudobnú predstavivosť, cibriť sluchovú vnímavosť a využiť chuť objavovať stále niečo nové. Primeraným spôsobom učiť žiaka mať rád hudbu a svoj nástroj, inšpirovať ho vlastnou tvorivosťou i zápalom. Pri vyučovanom procese voliť také metódy práce, ktoré sú primerané chápaniu žiaka, jeho psychickej zrelosti a talentu. Formovať inštrumentálne návyky postupne, čo najviac využívať názorné vyučovanie, postupovať od živého pozorovania k abstraktnému, od hry podľa sluchu k teoretickým vedomostiam. Viest' žiaka k emocionálnemu prežívaniu hudby. Snažiť sa rozvíjať žiaka vo všestranne rozvinutú osobnosť.

OBSAH:

Ak žiak neabsolvoval PŠ

- zistiť hudobné dispozície žiaka (intonácia, sluch, rytmus), manuálne a fyzické predpoklady žiaka,
- vzbudiť záujem žiaka o hru na nástroji hravou formou.

Ak žiak absolvoval PŠ:

- rozvíjať záujem žiaka o hru na nástroji,
- upevňovať správne pracovné návyky k základom mechovej a prstovej artikulácie,
- rozvíjať jeho tvorivé schopnosti a hudobnosť,
- osvojovať si správne návyky nástrojovej hry.
- viesť žiaka ku sluchovej kontrole (bez zrakovej) hracieho aparátu,
- rozvíjať zmysel pre súhru oboch rúk,
- hra podľa sluchu, notové písmo, hra podľa nôt,
- rozvíjať hru naspamäť,
- rozširovať intonačné schopnosti, rytmické, harmonické a muzikálne cítenie,
- prebúdzajú tvorivé schopnosti žiaka
- rozvíjať hru naspamäť, rozvoj hudobnej pamäti,
- rozširovať intonačné schopnosti, rytmické, harmonické a muzikálne cítenie,
- prebúdzajú tvorivé schopnosti žiaka.

OBSAHOVÝ ŠTANDARD - KOMPETENCIE

- osvojiť si správne sedenie s nástrojom, uvoľnenie hracieho aparátu, postavenie rúk a orientáciu na klaviatúre (celý rozsah),
- základy mechovej artikulácie,
- rešpektovať notový zápis, zdokonaľiť čítanie nôt v husľovom a basovom kľúči,
- hra legato, tenuto, staccato,
- rozšíriť ostré a rovné nasadenie a ukončenie tónu,
- rozšíriť 5 prstovú polohu pravej ruky,
- orientácia na základných a terciových basoch s príslušnými durovými akordami,
- dvojhmaty,
- získať rytmické a hudobné cítenie pomocou riekaniek, hádaniek, hier, piesní, rozlišovať jednoduché taktové delenie (2/4, 3/4, 4/4 takt),
- poznať a vedieť správne rytmicky zadeliť a zahrať hodnoty nôt a pomlčiek,
- vedieť zahrať ľudové piesne podľa sluchu, spolu s jednoduchým sprievodom,
- tvoriť jednoduchý sprievod k piesňam,
- poznať základy dynamiky a druhy tempa,
- rozvíjať hudobnú pamäť, zvládnutím čo najväčšieho množstva skladbičiek,
- hrať stupnice durové (C, G, D, A, F) zvlášť každou rukou, v rozsahu 1 oktávy,
- hrať základný kvintakord pravou rukou harmonicky, melodicky,
- zvládnuť zahrať a vystihnúť nálady a tempá rôznorodých skladbičiek (výber zo školy podľa uváženia pedagóga – minimálne 10 skladieb),
- hra z listu.

NOTOVÝ MATERIÁL:

- O. Hricová Abeceda akordeonistu
- J. Vašica Praktická škola pre akordeón
- T. Lunquist – L.Holm Akordeon Schulle
- P. Londonov Škola hry na akordeóne

Prípadne iná vhodná dostupná literatúra. Pri vyučovaní melodického basu možnosť využiť klavírnú literatúru.

DIDAKTICKÉ POSTUPY A METÓDY PRÁCE: učebnú látku 1. ročníka, ktorú majú žiaci zvládnuť, prispôbujeme jeho primeranej mentálnej úrovni a podľa toho či absolvoval PŠ. Na vyučovanie začiatkov sa musí kľásť mimoriadne veľký dôraz. Vstup do hudby by mal byť nenúteným a hlboko premysleným procesom.

Napriek tomu, že existuje veľa metodík významných pedagógov a autorov, veľa postupov, ktoré sa generáciami menia, podľa potrieb danej doby a získaných nových poznatkov, ak chceme byť úspešní,

VÝKONOVÝ ŠTANDARD - VÝSTUPY:

1 pieseň s jednoduchým sprievodom a 1 - 2 skladbičky rôzneho charakteru.

Verejné vystúpenie (sólová hra) najmenej 1x v polroku, hra naspamäť podmienkou.

Žiak bez PŠ vystúpi až v II. polroku.

musíme vnímať individualitu žiaka a vzbudiť v ňom lásku k hudbe. Nevyhnutnou podmienkou je prirodzene rozvíjať hudobné vnímanie, zručnosti, schopnosti, pamäť a talent.

Osobnosť učiteľa je dôležitá pri tvorivej činnosti žiaka. Aby bolo vyučovanie pre žiaka zaujímavé, efektívne a zároveň cieľavedomé, musí tu pôsobiť ešte prvok uvoľnenosti. Vzájomné porozumenie učiteľa a žiaka je základnou podmienkou jeho pozitívneho rozvoja.

Literatúra je pomerne obsiahla, záleží len na pedagógovi, po ktorej siahne a ako s ňou bude pracovať.

2. ročník, 1.časť, I.stupeň základného štúdia základnej umeleckej školy, ISCED 1 B

- **POČET HODÍN TÝŽDENNE:** 1,5 (individuálne vyučovanie, 2x týždenne)
 - **UČEBNÝ PLÁN ČÍSLO:** 4
 -
 - **CIELE:**
 - usmerňovať správne pracovné návyky z prvého ročníka. Podporovať rozvoj muzikality a technickú stránku žiaka. Rozvíjať základy prstovej a mechovej artikulácie. Viest' žiaka k hre spamäti.
- OBSAH:**
- upevňovať správne doteraz získané pracovné návyky,
 - rozvíjať základy prstovej a mechovej artikulácie,
 - základy hry z listu,
 - rozvíjať tvorivý prístup k harmonizácii jednoduchých piesní,
 - viest' sústavne žiaka k hre bez zrakovej kontroly,
 - podporovať rozvoj muzikality v súlade s technickým napredovaním žiaka.

OBSAHOVÝ ŠTANDARD - KOMPETENCIE

- rozšíriť 5 prstovú polohu pravej ruky,
- zdokonaľovať hru legato, tenuto, staccato,
- vedieť zahrať jednoduché ľudové piesne podľa sluchu, spolu s jednoduchým sprievodom, transponovať do iných tónin,
- tvoriť sprievod k piesňam,
- hra v rôznych durových tóninách, začiatky hry v molovej tónine,
- pri nácviku akordického sprievodu použiť terciový a kvintový bas,
- rozšíriť oblasť dynamiky a tempa,
- nácvik jednoduchých melodických ozdôb,
- bodkovaný rytmus, triola, synkopa,
- základy registrácie,
- stupnice durové (C,G,D,A,E,H,F,B) oboma rukami spolu, v rozsahu 1 oktávy, začiatky molovej stupnice,
- durový kvintakord s obratmi harmonicky a melodicky, každou rukou zvlášť,
- hra naspamäť pri prednesových skladbách podmienkou,
- Zahrať a vystihnúť nálady a tempá rôznorodých skladbičiek (výber zo školy podľa uváženia pedagóga-minimálne 15 skladieb),
- hra z listu.

VÝKONOVÝ ŠTANDARD - VÝSTUPY:

1 pieseň s jednoduchým sprievodom
A 2 – 3 skladbičky rôzneho charakteru.

Verejné vystúpenie (sólová hra) najmenej 1x v polroku, hra naspamäť podmienkou.

Verejné vystúpenie (sólová hra) najmenej 1 x v polroku, hra naspamäť podmienkou.

NOTOVÝ MATERIÁL:

O.Hricová: Abeceda akordeonistu
J.Vašica: Praktická škola pre akordeón
Dukanová-Ondruš: Akordeónová etudy I.
Czerny-Tomšík: Opus 599 (výber)
P.Londonov: Škola hry na akordeón
J.Kotík: 50 ľudových piesní
S.Stračina: Svet detí (výber)
J.Letňan: Slovenské ľudové piesne 1., 2.
zošit (výber)

Prípadne iná vhodná dostupná literatúra.

DIDAKTICKÉ POSTUPY A METÓDY PRÁCE:

Nad'alej rešpektovať individualitu žiaka voľbou vhodných a primeraných spôsobov a metód práce, ktoré budú rozvíjať jeho interpretačné a tvorivé schopnosti. Pedagóg má žiaka motivovať aj k návštevám koncertov, počúvaniu kvalitných nahrávok, čím si žiak vytvára svoj vlastný názor na dobrú či zlú interpretáciu a rovnako budovať v žiakovi schopnosť reflexie a postupnej samostatnosti.

3. ročník, 1. časť, I. stupeň základného štúdia základnej umeleckej školy, ISCED 1 B

- **POČET HODÍN TÝŽDENNE:** 1,5 (individuálne vyučovanie, 2x týždenne)
1,0 komorná hra, alebo 2,0 hra v súbore alebo hra v orchestri (skupinové vyučovanie 1x týždenne)
- **UČEBNÝ PLÁN ČÍSLO:** 4
- **CIELE:** pestovať zmysel pre pekný tón a dynamický výraz. Viesť k správne pochopeniu a správnej interpretácii skladieb rôzneho charakteru. Nad'alej rozvíjať prstovú a mečovú techniku, rozšíriť ju o ďalšie technické prvky. Podporovať tvorivý prístup žiaka pri úprave piesní.

OBSAH:

- rozvíjať prstovú a mečovú techniku o ďalšie technické prvky,
- rozvíjať tvorivý prístup pri úprave jednoduchých piesní,
- pestovať zmysel pre kultúru tónu a výraz,
- viesť žiaka k pochopeniu a k správnej interpretácii skladieb rôzneho charakteru
- začiatky komornej hry.

OBSAHOVÝ ŠTANDARD - KOMPETENCIE

- sústavne zdokonaľovať hru legato, tenuto, staccato, nácvik portata, súhra oboch rúk, rôzne kombinácie, pasážové behy v tempe,
- melodické ozdoby – rozšíriť o ďalšie druhy jednoduchých ozdôb,
- zdokonaľovať hru dvojhmatov (tercie), rozšíriť o jednoduchý dvojhlas v pravej ruke,
- osvojovať si zásady správneho nácviku,
- viesť žiaka k schopnosti transponovať melódie, tvoriť k nim sprievod (v dur a mol tóninách),
- interpretovať skladbičky rôzneho charakteru s pestovaním vnútornej predstavy (kontrast, výraz, tempo, dynamika)
- stupnice durové (C - H, F - As) oboma rukami spolu, rozsah 1 oktáva,
- stupnice molové harmonické (a – cis, d – f), každou rukou zvlášť,
- durový kvintakord trojhlasný s obratmi, harmonicky a melodicky, oboma rukami spolu,
- molový kvintakord s obratmi, harmonicky a melodicky, každou rukou zvlášť
- hra naspamäť pri prednesových skladbách podmienkou,
- etudy – minimálne 5,
- prednesové skladbičky menšieho rozsahu – minimálne 5,
- hra z listu,
- zapojiť žiaka podľa schopnosti do hry sprievodu alebo komornej (súborovej) hry.

NOTOVÝ MATERIÁL:

O. Hricová Abeceda akordeonistu
Dukanová-Ondruš Akordeónové etudy I.
Czerny-Tomšík Opus 599 (výber)
J. Bažant Akordeón – automat, I. a II. zošit
S. Stračina Svet a deti (výber) 90

J. Letňan Slovenské ľudové piesne 1., 2., 3. zošit (výber)
J. S. Bach Knižička skladieb pre A. M. Bachovú

Prípadne iná vhodná dostupná literatúra.

DIDAKTICKÉ POSTUPY A METÓDY PRÁCE: pedagóg pozná a využíva vo svojom pedagogickom procese overené metódy, metodické postupy či vlastné efektívne „kroky k dokonalosti“, ale nikdy nezabúda na individualitu žiaka, sústavne a intenzívne sa snaží nenásilne priviesť dieťa k vlastnému (ale učiteľom kontrolovanému) osobitému prejavu. Nikdy sa neuchýli k tomu, aby žiakovo hudobné poňatie bolo iba obyčajným plagiátom jeho učiteľa. Pedagóg by mal viac dbať na využívanie logiky žiaka pri hre, využívať analyticko-syntetickú metódu, ukázať mu vzťahy a súvislosti, ktoré pomôžu s nácvikom a interpretáciou skladby, viesť žiaka k vedomým

VÝKONOVÝ ŠTANDARD - VÝSTUPY:

2–3 skladbičky rôzneho charakteru.

Verejné vystúpenie (sólová hra) najmenej 1x v polroku, hra naspamäť podmienkou.

v II. polroku vystúpenie aj v komornom (súborovom) zoskupení.

krokom pri zapamätávaní si učiva, rozvíjať myslenie a aktivitu žiaka a tak ho postupne viesť k samostatnosti.

4. ročník, 1. časť základného štúdia základnej umeleckej školy, ISCED 1 B

- POČET HODÍN TÝŽDENNE:** 1,5 (individuálne vyučovanie, 2x týždenne)
- 1,0 komorná hra, alebo 2,0 hra v súbore alebo hra v orchestri (skupinové vyučovanie 1x týždenne)
- UČEBNÝ PLÁN ČÍSLO:** 4
- CIELE:** zvyšovanie nárokov na technickú vyspelosť žiaka. Rozvíjať harmonické cítenie a hudobnú predstavivosť žiaka. Pestovať hru z listu a súhru v komornej a súborovej hre. Upevňovať správne návyky pri hre na vyučovaní i pri domácej príprave.
- OBSAH:**

- v súlade s výrazovou stránkou hry sústavne zvyšovať nároky na technickú vyspelosť žiaka (prstovú, mechovú, registračnú),
- upevňovať správne návyky pri hre na vyučovacej hodine a domácej príprave,
- rozvíjať tvorivé schopnosti v súčinnosti s harmonickým cítením a hudobnej predstavivosti,
- pestovať hru z listu a zmysel pre súhru v komornej a súborovej hre.

OBSAHOVÝ ŠTANDARD - KOMPETENCIE

- nadviazať na doposiaľ získané schopnosti technického a muzikálneho rozvoja a rozšíriť ich o ďalšie prvky,
- zvyšovať náročnosť prstovej techniky v zmysle tempa,
- zdokonaľovať prstovú mechovú techniku a kombinácie prstovej a mechovej artikulácie,
- využívať registráciu,
- dvojhmaty, viachlas, začiatky polyfónnej hry,
- stupnice durové a molové harmonické spolu cez dve oktávy,
- akordy – durové a molové troj a štvorzvuky s obratmi oboma rukami,
- rozvíjať tvorivé schopnosti žiaka (samostatnosť pri úprave piesní, improvizáčne obohatenie melódie),
- pestovať hru spamäti,
- hra z listu,

hra sprievodu alebo v komornom (súborovom) zoskupení.

VÝKONOVÝ ŠTANDARD - VÝSTUPY:

2 menšie skladbičky rôzneho charakteru alebo 1 väčšia skladba.

Verejné vystúpenie (sólová hra) najmenej 1x v polroku, hra naspamäť podmienkou.

Verejné vystúpenie 1x v polroku, v komornom (súborovom) zoskupení.

Záverečná skúška – obsah:

2 menšie skladbičky rôzneho charakteru, štýlu, obdobia, (sólová hra) alebo 1 skladba väčšieho rozsahu, podmienka hra naspamäť.

V rámci KH – 1 skladba.

NOTOVÝ MATERIÁL:

J. Vašica Praktická škola pre akordeón
Dikanová- Ondruš Etudy II. (výber)
S. Stračina Svet a deti
M. Szokeová Návčik artikulácie a frázovanie na akordeóne
J. Letňan Slovenské ľudové piesne II., III.
M. Chudoba Malý akordeonista
J. Pospíšil 5 drobných skladieb

Prípadne iná vhodná dostupná literatúra, výber prednesovej literatúry rozšíriť o skladby rôznych žánrov a štýlových období.

DIDAKTICKÉ POSTUPY A METÓDY PRÁCE: pedagóg vedie žiaka k samostatnosti, naďalej systematicky rozvíja a podporuje jeho osobný prejav. Nezanedbáva technickú stránku, nakoľko skladby stále náročnejšie to vyžadujú. Vyzýva k návštevnosti kultúrnych podujatí, vedie o nich so žiakom diskusiu, úrovňou vhodnú k jeho veku. Naďalej dbá o presnosť a správnosť hry notového zápisu, o rozvoj hudobnosti, učí žiaka

1. ročník, 2. časť, I.stupeň základného štúdia základnej umeleckej školy, ISCED 2 B

- **POČET HODÍN TÝŽDENNE:** 1,5 (individuálne vyučovanie, dvakrát týždenne)

1,0 komorná hra, alebo 2,0 hra v súbore alebo hra v orchestri (skupinové vyučovanie 1x týždenne)

- **UČEBNÝ PLÁN:** č. 4

- **OBSAH:**

- Upevňovať získané teoretické vedomosti a manuálnu zručnosť, rozšíriť interpretačnú náročnosť o zložitejšie rytmické útvary a ich kombinácie pri súhre oboch rúk.
- Zvyšovať náročnosť na získanie techniky v rýchlejších tempách, ozdoby.
- Interpretácia polyfónnych a viachlasných skladieb.
- Mechová artikulácia - BELOWSHAKE.
- Zameriť sa aj na oblasť zábavnej hudby

OBSAHOVÝ ŠTANDARD - KOMPETENCIE

- Rozširovať hudobný repertoár o skladby rôznych žánrov a štýlových období, osvojovať si zásady správnej štýlovej interpretácie.
- Zvyšovať náročnosť v oblasti hudobného rozvoja, technickej, prednesovej a pamäťovej zložky.
- Viesť žiaka k pochopeniu skladby prostredníctvom analýzy a formového rozboru.
- Pestovať zmysel pre kultúru tónu, prednesovú výstavbu a využívanie registrácie nástroja.
- Zvyšovať nároky a rozvíjať zmysel pre harmonizáciu ľudových piesní s obohatením

VÝKONOVÝ ŠTANDARD - VÝSTUPY:

3- 4 piesne so sprievodom

a 3 –4 skladbičky rôzneho charakteru.

Verejné vystúpenie najmenej 1x v polroku, hra naspamäť podmienkou,

melódie i sprievodu s možnosťou využitia v II. polroku aj v komornom (súborovom) rytmov moderných tancov. zoskupení.

- Rozvíjať cit pre kolektívne muzicírovanie.
- Hra z listu, pohotové sprevádzanie nenáročných piesní a melódií.
- Stupnice – durové a molové harmonické a melodické v rovnom pohybe a protipohybe v rozsahu dvoch oktáv.
- Akordy – durový a molový štvorhlasný s obratmi, dominantný septakord s obratmi

NOTOVÝ MATERIÁL:

J. Bažant : Akordeón – automat II.

S. Stračina: Svet a deti

O. Kvěch: Momentky

J. Letňan: Slovenské ľudové piesne

J.S.Bach: Knižočka skladieb pre A.M.Bachovú

M.Chudoba: Malý akordeonista

Klasické sonatíny, menuety, rondá a iné staré tance rôznych starých majstrov

Výber skladieb z inej vhodnej našej aj zahraničnej hudobnej literatúry

DIDAKTICKÉ POSTUPY A METÓDY PRÁCE: pedagóg pozná a využíva vo svojom pedagogickom procese overené metódy, metodické postupy či vlastné efektívne „kroky k dokonalosti“, ale nikdy nezabúda na individualitu žiaka, sústavne a intenzívne sa snaží nenásilne priviesť dieťa k vlastnému (ale učiteľom kontrolovanému) osobitému prejavu. Nikdy sa neuchýli k tomu, aby žiakovo hudobné poňatie bolo iba obyčajným plagiátom jeho učiteľa. Pedagóg by mal viac dbať na využívanie logiky žiaka pri hre, využívať analyticko-syntetickú metódu, ukázať mu vzťahy a súvislosti, ktoré pomôžu s nácvikom a interpretáciou skladby, viesť žiaka k vedomým krokom pri zapamätávaní si učiva, rozvíjať myslenie a aktivitu žiaka a tak ho postupne viesť k samostatnosti.

2. ročník, 2. časť, I.stupeň základného štúdia základnej umeleckej školy, ISCED 2 B

POČET HODÍN TÝŽDENNE: 1,5 (individuálne vyučovanie, 2x týždenne)

1,5 komorná hra, alebo 2,0 hra v súbore alebo hra v orchestri (skupinové vyučovanie 1x týždenne)

UČEBNÝ PLÁN: č. 4

OBSAH:

- Zdokonaľovať a prehľbovať získanú zručnosť a vedomosti.
- Hudobný repertoár rozšíriť o rozsiahlejšie a obsahovo náročnejšie skladby (variácie, suite, sonatína)
- Rešpektovať zásady štýlovej a žánrovej interpretácie.
- Pestovať zmysel na udržanie tempa, vyrovnanosť rytmu, gradáciu, agogické a dynamické zmeny.
- Usmerňovať záujmy a vkus žiaka v oblasti pop hudby.

**OBSAHOVÝ ŠTANDARD -
KOMPETENCIE**

VÝKONOVÝ ŠTANDARD - VÝSTUPY:

- Rozvíjať zmysel pre formu, prednesovú výstavbu a obsahové pochopenie skladby.
 - neustále skvalitňovať mechovú a prstovú artikuláciu, hru v tempách.
 - Rozvíjať schopnosť samostatnej, dokonalej interpretácie a pochopenia diela na základe analýzy (práce s témou a motívom).
 - Zvyšovať nároky na interpretáciu náročnejších melodických ozdôb, rytmických kombinácií a viachlasu.
 - Úpravy ľudových piesní, pop skladieb s obohatením melódie a sprievodu a schopnosť transpozície melódií.
 - Podporovať kreativitu, harmonizáciu a transpozíciu ľudových piesní, rozšírenú aj o oblasť populárnej hudby.
 - Hra z listu, pohotové sprevádzanie nenáročných piesní a melódií.
 - Stupnice – durové a molové harmonické a melodické v rovnom pohybe a protipohybe v rozsahu dvoch oktáv(alebo podľa veľkosti nástroja).
 - Akordy – durový a molový štvorhlasný s obratmi, dominantný septakord s obratmi
 - Žiaci, ktorí hrajú na nástroji s melodickými basmi:
 - Stupnice – durové a molové v rovnom pohybe a protipohybe, durové stupnice v terciách v pravej ruke
 - Akordy – hrať tak ako na nástroji so SB, ale na melodickom manuáli
- 3- 4 piesne so sprievodom
- a 3 –4 skladbičky rôzneho charakteru.
- Verejné vystúpenie najmenej 1x v polroku, hra naspamäť podmienkou,
- v II. polroku aj v komornom (súborovom)

• NOTOVÝ MATERIÁL:

J.Ondruš – Harmonika pre pokročilých
 J.B.Duvernoy – Opus 176, opus 120 – výber etud
 J. Bažant – Akordeón – automat II
 H.Lemoine – Výber detských etud
 G.Vas – Malý akordeonista
 J.Podprocký- Suita choreica
 D.Harvan – Na ľudovú nôtu
 J.Hurt – Capriccia
 J.Pospíšil – Päť dobrých skladieb
 K.Bartók – Malé prednesové skladby pre akordeón

Klasické sonatíny, menuety, rondá a iné staré tance rôznych starých majstrov

Výber skladieb z inej vhodnej našej aj zahraničnej hudobnej literatúry

- **DIDAKTICKÉ POSTUPY A METÓDY PRÁCE:** pedagóg pozná a využíva vo svojom pedagogickom procese overené metódy, metodické postupy či vlastné efektívne „kroky k dokonalosti“, ale nikdy nezabúda na individualitu žiaka, sústavne a intenzívne sa snaží

nenásilne priviesť dieťa k vlastnému (ale učiteľom kontrolovanému) osobitému prejavu. Nikdy sa neuchýli k tomu, aby žiakovo hudobné poňatie bolo iba obyčajným plagiátom jeho učiteľa. Pedagóg by mal viac dbať na využívanie logiky žiaka pri hre, využívať analyticko-syntetickú metódu, ukázať mu vzťahy a súvislosti, ktoré pomôžu s nácvikom a interpretáciou skladby, viesť žiaka k vedomým krokom pri zapamätávaní

3. ročník, 2. časť, I.stupeň základného štúdia základnej umeleckej školy, ISCED 2 B

- **POČET HODÍN TÝŽDENNE:** 1,5 (individuálne vyučovanie)
1,5 komorná hra, alebo 2,0 hra v súbore alebo hra v orchestri (skupinové vyučovanie 1x týždenne)
- **UČEBNÝ PLÁN:** č. 4
- **CIELE:** Štúdium náročnejších prednesových skladieb, rozvíjanie zmyslu pre štýlovú hudobnú interpretáciu, rozvíjanie hudobnej pamäte, estetického cítenia, rozvoj technických zručností a práce s nástrojom (registrácia, práca s mechom)

OBSAH:

- Zdokonaľovať a prehľbovať získanú zručnosť a vedomosti.
- Rozvíjať zmysel na udržanie tempa, vyrovnanosť rytmu, gradáciu,agogické a dynamické zmeny
- Hra stupnic cez 2 oktávy s príslušnými akordami (troj-zvuky, štvor-zvuky, D7) akordicky, melodicky
- Hudobný repertoár i naďalej rozširovať o rozsiahlejšie a obsahovo náročnejšie skladby (variácie, suite, sonatína)
- Rešpektovať zásady štýlovej a žánrovej interpretácie.
- Rozvíjať schopnosť samostatného naštudovania skladieb
- Využívanie všetkých zvládnutých technických prvkov – mechová artikulácia, prstová artikulácia, registrácia, hra v rýchlych tempách po celej klaviatúre i basovej tastatúre...
- Zložitejšie úpravy ľudových piesní a populárnych skladieb pri sprievode iných nástrojov, spevu, tanca.
- Oboznamovať sa s charakterom jednotlivých tancov, rytmov a tempa.

OBSAHOVÝ ŠTANDARD - KOMPETENCIE

- I naďalej rozvoj zmyslu pre formu, prednesovú výstavbu a obsahové pochopenie skladby.
- neustále skvalitňovanie mechovej, prstovej techniky a mechovej artikulácie artikuláciu.
- Hru v tempách na oboch tastatúrach.
- I naďalej rozvíjať schopnosť samostatnej štýlovej interpretácie na základe analýzy (práce s témou a motívom) a pochopenia diela.
- Zvyšovať nároky na interpretáciu náročnejších melodických ozdôb, rytmických kombinácií a viachlasu.
- Úpravy ľudových piesní, pop skladieb s obohatením melódie a sprievodu a schopnosť transpozície melódií.
- Podporovať kreativitu, harmonizáciu a transpozíciu ľudových piesní, rozšírenú aj o oblasť populárnej hudby.

VÝKONOVÝ ŠTANDARD - VÝSTUPY:

3- 4 piesne so sprievodom
a 3 skladby rôzneho charakteru, aj rozsahu.
Verejné vystúpenie najmenej 1x v polroku, hra naspamäť podmienkou,
v II. polroku aj v komornom (súborovom) zoskupení.

- Hra z listu, pohotové sprevádzanie nenáročných piesní a melódií.
- Prehľbovanie technickej zručnosti pri hre stupníc a akordov žiakov so štandardnými i melodickými basmi

• **NOTOVÝ MATERIÁL:**

- J. Ondruš – Harmonika pre pokročilých
- J. B. Duvernoy – Opus 276, opus 120 – výber etud
- J. S. Bach: 15 malých prelúdií
- C. Czerny – výber etud, opus 599, 849
- H. Lemoine – Výber detských etud
- J. Podprocký- Partita Regenschorica
- J. Hurt – Capriccia
- K. Bartók – Malé prednesové skladby pre akordeón
- Š. Eperješi: Zborník viachlasných skladieb II
- B. Bláha: Jazzový akordeon I., II.
- Klasické sonatíny, menuety, rondá a iné staré tance rôznych starých majstrov

Výber skladieb z inej vhodnej našej aj zahraničnej hudobnej literatúry

- **DIDAKTICKÉ POSTUPY A METÓDY PRÁCE:** pedagóg naďalej využíva vo svojom pedagogickom procese overené metodické postupy, ktoré sú v súlade s individualitou žiaka. Sústavne sa snaží viesť žiaka k vlastnému (učiteľom kontrolovanému) osobitému prejavu. Snaha o rozvoj hudobnej pamäte, rozvoj hudobného cítenia a myslenia v súvislostiach s cieľom priviesť žiaka k samostatnosti v štúdiu i interpretácii.

4.ročník, 2.časť, I.stupeň základného štúdia Základnej umeleckej školy, ISCED 2B

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiaci:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ ovládajú hrací aparát –správne sedenie, držanie nástroja a postavenie rúk a prstov, ✓ dokážu zahrať chromatickú stupnicu, ✓ ovládajú rôzne prstové a mechové artikulačné možnosti hry na akordeóne, ✓ dokážu v rámci notového zápisu hudobne vyjadriť požadované frázovanie, dynamické a tempové označenia, ✓ dokážu adekvátne hudobne vyjadriť tempovo a štýlovo kontrastné skladby, 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Dokonalá hmatová orientácia na pravom a ľavom manuáli. ✓ Mechová technika –mäkké a ostré nasadenie, ukončenie tónu, striedavý mech, rýchly striedavý mech – bellowsshake. ✓ Zvyšovanie technickej náročnosti. ✓ Pasážová prstová technika, dvojhmaty, oktávy pravou rukou, skoky, melodické ozdoby. ✓ Registračná technika pravej aj ľavej ruky počas hry náročnejších skladieb.

<ul style="list-style-type: none"> ✓ dokázu emocionálne aj racionálne pristupovať k rozboru skladieb z rôznych hľadísk, ✓ dokázu v rámci nadobudnutých kompetencií samostatne naštudovať technicky a výrazovo náročnejšiu prednesovú skladbu, ✓ reprodukovujú primerane náročnú skladbu spamäti, ✓ dokázu zahrať z listu hudobnú literatúru nižších ročníkov, transponovať jednoduché piesne a melódie do blízkych tónin, ✓ dokázu zahrať jednoduché improvizácie, ✓ dokázu sa zapojiť do komornej alebo súborovej hry, ✓ vedú kriticky zhodnotiť vlastný výkon a výkony iných. 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Výrazová štylistika hudobných období podľa výberu skladby. ✓ Hudobné formy: sonatina, rondo, sonáta. ✓ Rozlíšenie dynamickej gradácie a uvoľnenia. ✓ Rozlišovanie farby tónu dostupných registrov. ✓ Náročnejšie rytmické útvary. ✓ Dokonalá interpretácia po stránke technickej, výrazovej a štylovej.
--	--

Záverečná skúška:

- 1 etuda,
- 1 polyfonická skladba,
- 2 prednesové skladby odlišného charakteru,
- hra spamäti

Literatúra:

Podľa individuálnych dispozícií žiaka nastaviť výber (siahnúť po literatúre z 3.2./I.) tak, aby spĺňal podmienky záverečnej skúšky.

Kritériá hodnotenia:

- maximálny počet bodov, ktoré žiak môže získať je 20, každá zložka hodnotenia je max. 4 body:

- ✓ postoj (posed), držanie nástroja
- ✓ technická úroveň hry, rôzne spôsoby hry podľa ročníka – obe ruky, hra spamäti
- ✓ práca s mechrom, dynamika
- ✓ práca s tvorbou tónu, so zvukom nástroja, registrácia
- ✓ vlastný vklad, celkový dojem, splnenie učebného plánu a programu na skúšky podľa jednotlivých ročníkov

ŠKOLSKÝ VZDELÁVACÍ PROGRAM

ZUŠ V DUNAJSKEJ LUŽNEJ

HRA NA KEYBOARDE

V školskom roku 2023/2024 sa hra na keyborde nevyučuje.

POSLANIE A CHARAKTERISTIKA PREDMETU: hudba ako jedna z múz veľmi úzko súvisí s fyzikou a matematikou. Možno práve vďaka fyzikálnej podstate zvuku prenikla do oblasti hudby v značnej miere práve elektronika, ktorá má za sebou približne sto rokov vývoja. Je to celkom logický vývoj hudobného inštrumentária, ktorý ide ruka v ruke s celkovým vývojom technológií. Do skupiny elektronických klávesových hudobných nástrojov patria: organy, digitálne klavíry, syntetizátory, keyboardy. Práve keyboard sa stal na prelome 20. a 21. storočia veľmi populárny a žiadaný. Tento hudobný nástroj, ktorý sa teší rastúcej obľube, nám ponúka široké možnosti využitia. Je veľmi dôležité, aby príslušný systém výučby zodpovedal možnostiam nástroja a želaniam a očakávaniam žiakov. Elektronický keyboard sa teší stále väčšej obľube u žiakov. Stelesňuje spojenie klasického umenia s modernou technológiou. Nástroj môže byť ovládaný klasickým spôsobom ale aj elektronicky, prípadne vo vhodnej kombinácii oboch spôsobov. Vyučujúci predmetu hry na keyboarde musí zvažovať mieru použiteľnosti a vyváženosti klasického, populárneho a folklórneho materiálu s ohľadom na schopnosti a individuálne možnosti žiaka. Ako najvhodnejší sa javí ten smer výučby, ktorý vychádza z čiastočného prepojenia učebných osnov hry na klavíri s bohatými možnosťami, ktoré poskytuje tento moderný nástroj. Pritom musíme mať na pamäti, že tieto dva nástroje nemožno porovnávať, pretože vo svojej podstate sú úplne odlišné.

Prípravné štúdium

- **POČET HODÍN TÝŽDENNE:** 1,0
- **UČEBNÝ PLÁN ČÍSLO - prípravné štúdium 1b, B**

CIELE:

-cieľom predmetu je vzbudiť u žiakov záujem o hudbu a nástroj. Naučiť žiakov počúvať a prežívať hudbu. Vyučovanie viesť hrovou formou s využívaním všetkých didaktických zásad- zásad názornosti, primeranosti, postupnosti, individuálny prístup atď.
-osvojovať si správne návyky nástrojovej hry

OBSAH

-získanie základných hudobných návykov-postavenie pravej a ľavej ruky, sedenie za nástrojom,
-rozvoj sluchovej predstavivosti,
-základné znalosti technického ovládania nástroja-jeho funkcií (Acmp., Sync-Start, Voice, Style, Main A/B, Eding),
-sluchová orientácia v nástrojoch: Clavi, String, Drum-Percussion,
-rozvíjanie rytmického cítenia (C, ¾, 2/4 takt),
-hra tenuto, legato, dynamika, frázovanie,
-hra jednoduchých ľudových piesní v päťprstovej polohe v využitím akordického sprievodu, pomocou harmonických funkcií (T,D),
-orientácia v základných akordických značkách (C,G...)

NOTOVÝ MATERIÁL:

V.Patejdl: Klávesová škola Casio
E.Spáčil: Hrajeme s Yamahou
A.Benthien: Nová škola hry na keyboarde
Yamaha Song Book
F.Emonts: Európska klavírna škola I.diel
V.Lichnerová: Zahraj mi pesničku
Ľudové piesne a prednesové skladby podľa schopností žiaka.

Hudobná literatúra, ktorá je odporúčaná v týchto učebných osnovách slúži k základnej orientácii učiteľa a je možné variovať študijný materiál podľa pedagogických skúseností učiteľa a podľa individuálnych dispozícií žiaka.

OBSAHOVÝ ŠTANDARD- KOMPETENCIE	VÝKONNÝ ŠTANDARD – VÝSTUPY:
Žiak: -má schopnosť zahráť na keyboarde spolu oboma rukami melódiu so sprievodom (T,D), -dodržiava správne uvoľnené držanie ruky a celú polohu tela pri hre, -cíti rytmus v dvoj- a trojdobom metre, začiatok a koniec frázy, -ovlád základné funkcie keyboardu a vie ich použiť pri hre	-dve prednesové skladbičky (ľudová pieseň, tanec), s použitím základných funkcií (adekvátne vospelosti žiaka), -postupová skúška do 1.ročníka (bez ohľadu na dĺžku ansolvovaného PŠ-A alebo B) – dve skladby predvedené na verejnom vystúpení, 1.melódia s elementárnym akordickým sprievodom (s využitím / bez STYLE), 2.ľubovoľná ľudová pieseň-klavírny typ sprievodu

DIDAKTICKÉ POSTUPY PRÁCE:

V prípravnom štúdiu je hra na primeranej úrovni žiaka. Pestujeme predovšetkým sluch, rytmické cítenie a hudobnú predstavivosť. Vyučovanie je potrebné viesť hravou formou s využívaním zásady názornosti.

1.ročník, 1.časť, I.stupeň základného štúdia základnej umeleckej školy, ISCED 1 B

POČET HODÍN TÝŽDENNE: 1,5 (individuálne vyučovanie 2 x týždenne)

UČEBNÝ PLÁN ČÍSLO: 3

CIELE: cieľom predmetu je naučiť žiakov, že invenčný umelec a interpret môže pomocou elektronických systémov vytvárať veľmi kvalitnú hudbu, ktorá nemusí byť používaná k masovej prezentácii banality.

Vzbudiť i detí záujem o hru na nástroji, naučiť ich hudbu počúvať, prežívať a vytvárať.Najdôležitejším momentom pri formovaní kladného vzťahu žiaka k hudbe a hudobnému nástroju sú jeho prvé kontakty s hudbou prostredníctvom pedagóga. Preto je potrebné už od začiatku štúdia venovať pozornosť predpokladom žiaka (fyzickým, psychickým) pre hru na nástroji a citlivým prístupom tieto predpoklady rozvíjať. Výučba hry na keyboarde v 1.ročníku sa opiera najmä o hru melódií (ľudových i umelých) s automatickým sprievodom, čiastočne i polyfónnu a kolektívnu hru.

OBSAH:

- upevňovanie základných hudobných návykov-postavenie ruky, sedenie (postoj),
- rozvoj sluchovej predstavivosti,
- využívanie základných funkcií nástroja (Start-Stop, Display, Voice (+ Style, mód Normal, Demo, Intro),
- sluchová orientácia v nástrojoch (Clavi, String, Drum-Percussion),
- rozvíjanie rytmického čítania (C, $\frac{3}{4}$, $\frac{2}{4}$ takt, nota s bodkou).
- hra legato, tenuto, staccato, dynamika, frázovanie,
- podkladanie palca, príprava k hre stupníc,
- hra durových stupníc do dvoch krížikov a bé - vprotipohybe, kvintakord,
- dodržiavanie klavírneho prstokladu,
- stupnica a-mol prirodzená,
- hra jednoduchých ľudových piesní s využitím harmonických funkcií (T,D),
- orientácia v základných akordických značkách (C,F,E...)

NOTOVÝ MATERIÁL:

- J.Mašinda: Slovenská klavírna škola
V.Patejdl: Klávesová škola Casio
E.Spáčil: Hrajeme s Yamahou
A.Benthien: Nová škola hry na keyboarde
Yamaha Song Book
F.Emonts: Európska klavírna škola I.diel
M.Kurteva: Klavírna škola pre začiatočníkov 1. a 2. diel
V.Lichnerová: Zahraj mi pesničku

Ľudové piesne a prednesové skladby podľa schopností žiaka.

Hudobná literatúra, ktorá je odporúčaná v týchto učebných osnovách, slúži k základnej orientácii učiteľa a je možné variovať študijný materiál podľa pedagogických skúseností učiteľa a podľa individuálnych dispozícií žiaka.

OBSAHOVÝ ŠTANDARD-KOMPETENCIE	VÝKONOVÝ ŠTANDARD-VÝSTUPY:
<p>Žiak:</p> <ul style="list-style-type: none">-má schopnosť zahrat' na keyboarde spolu oboma rukami melódiu so sprievodom,-dodržiava správne uvoľnené držanie ruky a celú polohu tela pri hre,-cíti rytmus v dvoj a trojdobom metre, začiatok a koniec frázy,-dodržiava artikuláciu a tempo,-vie zahrat' jednoduchú melódiu podľa sluchu a dokáže ju transponovať do inej tóniny,-ovláda základné funkcie keyboardu a vie ich použiť pri hre,-hra z listu.	<p>2 prednesové skladbičky (ľudová pieseň, tanec) s použitím základných funkcií (adekvátne vyspelosti žiaka).</p> <p>Verejné vystúpenie najmenej 1 x polročne (sólová hra), podmienka hra naspamäť.</p> <p>Žiak bez prípravného štúdia vystúpi až v II.polroku.</p>

DIDAKTICKÉ POSTUPY A METÓDY PRÁCE: v prvom ročníku predmet hra na keyboarde nadväzuje na prípravné štúdium, preto osvedčeným médiom pedagogického procesu je hra na primeranej menálnej úrovni žiaka. Pestujeme predovšetkým sluch, rytmus a hudobnú predstavivosť,

preto vo výučbe využívame prenášanie melódie do inej tóniny (transpozícia), posúvanie v rámci tóniny (translácia a zmeny zvukovej kvality (farba). Vyučovanie viest' hravou formou s využívaním zásady názornosti.

2.ročník, 1.časť, I.stupeň základného štúdia základnej umeleckej školy, ISCED 1 B

POČET HODÍN TÝŽDENNE: 1,5 (**individuálne vyučovanie, 2 x týždenne**)

UČEBNÝ PLÁN ČÍSLO 3

CIELE: podľa schopností a vyspelosti žiaka sa snaží pedagóg uskutočniť prechod z počiatočného štádia klavírnej hry. Technicky zdokonaľuje základ vytvorený v predošlom ročníku, rozširuje ho a hudobne smeruje od detských pesničiek a skladbičiek k náročnejším populárnym, folklórnym a prípadne klasickým skladbičkám. Melódie budú zložitejšie, môže dochádzať k rôznym kombináciám na základe možnosti nástroja samozrejme vždy podľa vyspelosti žiaka. Vzťah k hudbe treba pestovať na vysokej úrovni, viest' žiaka k poznávaniu hodnotných skladieb.

OBSAH:

- rozširovať znalosť funkcií nástroja-práca s transpozíciou,
- Voice (hľadanie zvukov a farieb),
- práca s tempom, CACMPV,
- 6/8 takt,
- a-mol, prípadne e-mol harmonická,
- znalosť funkcií septakordov- napr. C7, D7, G7,
- čiasťočná znalosť molových akordov

NOTOVÝ MATERIÁL:

- C.Czerny: Etudy op.599
- E.Spáčil: Hrajeme s Yamahou
- E.Spáčil: Vianoce s Yamahou
- F.Emonts: Európska klavírna škola I.diel
- Ľudové piesne - výber
- Prednesové skladby podľa vyspelosti žiaka.

OBSAHOVÝ ŠTANDARD-KOMPETENCIE	VÝKONOVÝ ŠTANDARD-VÝSTUPY:
<ul style="list-style-type: none"> -schopnosť hrať dvoma rukami: meódia+sprievod, -hrať osminové takty, -reagovať na zmeny v melódii, začiatok improvizácie -ovládanie funkcií nástroja, akordy dur, mol a dur7, -hra z listu. 	<p>2 ľudové piesne, alebo ľahšie populárne piesne, prípadne ľahké klasické skladbičky s použitím rôznych funkcií nástroja.</p> <p>Verejné vystúpenie najmenej 1 x polročne (sólová hra), podmeinka hra naspamäť.</p>

--	--

DIDAKTICKÉ POSTUPY A METÓDY PRÁCE: nadväzujeme na prácu a znalosti z 1.ročníka. Melódie môžu byť dlhšie a zložitejšie s popužitím zložitejších funkcií nástroja. Cíbrime sluch pre Duál+Harmony (viac farieb a hlasov). Snaha o malú formu-tvorba malej skladbičky ktorá má zmysel. Podľa schopnosti žiaka pedagóg dokáže variovať notový materiál, dáva priestor na kreatívny prejav žiaka.

3.ročník, 1.časť, I.stupeň základného štúdia základnej umeleckej školy, ISCED 1 B

POČET HODÍN TÝŽDENNE: 1,5 (individuálne vyučovanie, 2 x týždenne)

1,0 (skupinové vyučovanie: štvorročná hra, sprievod, alebo komorná hra 1 x týždenne)

UČEBNÝ PLÁN ČÍSLO: 3

CIELE: rozširovať u žiakov štúdium rozmanitých hudobných žánrov (skladby klasické, populárne a tanečné) podľa individuálnych schopností a záujmu žiaka. Rozvíjať u žiaka zmysel pre štýlovú reprodukciu. Orientovať sa v tabuľke ťažších akordov ako sú molové akordy, septakordy, molové septakordy. Rozvíjať hru z listu a fantáziu s cieľom sledovať prípravu neskoršej improvizácie.

OBSAH:

- práca s keyboardom (mód Single Finger, mód Split, mód Fingerd, funkcia DUAL, Harmony a rôzne štýly ako napr. po, rock, beat, jazz),
- znalosť funkcií septakordov - napr. F7, B7, Es7, a-mol7, e-mol7, h-mol7,
- stupnice E-Dur, h-mol, d-mol.

NOTOVÝ MATERIÁL:

- C.Czerny: Etudy, op.599
- E.Spáčil: Hrajeme s Yamahou
- E.Hradecký: Hrajeme na klavíri podľa akordických značiek
- Z.Prušová-Z.Janžurová: S pesničkou u klavíra
- Ludové piesne výber

OBSAHOVÝ KOMPETENCIE:	ŠTANDARD-	VÝKONOVÝ ŠTANDARD-VÝSTUPY:
-zvyšovať schopnosť hrať dvoma rukami: melódia a sprievod so správnym rytmickým zadelením, -zvyšovať obratnosť pri ovládaní funkcií nástroja,		2 náročnejšie skladby (ľudová alebo populárna), prípadne aj s jej úpravou, s využitím rôznych funkcií nástroja.

<p>-bežná znalosť v obsahu uvedených akordov,</p> <p>Hra z listu,</p> <p>-zapojiť žiaka podľa schopností do štvorročnej hry, sprievodu iného nástroja, alebo do komornej hry.</p>	<p>Verejné vystúpenie najmenej 1 x polročne, (sólová hra), podmienka hra naspamäť.</p> <p>V II.polroku prezentácia v rámci štvorročnej hry, sprievodu, alebo v komornom zoskupení (podľa schopnosti žiaka).</p>
---	---

DIDAKTICKÉ POSTUPY A METÓDY PRÁCE: nadväzujeme na vedomosti a získané zručnosti z 2.ročníka. Melódie môžu byť dlhšie a zložitejšie s použitím zložitejších funkcií nástroja. Snažiť sa o čiastočné dosiahnutie improvizacyjnych schopností žiaka. Podľa schopností žiaka pedagóg dokáže variovať notový materiál, dáva priestor samostatnej tvorivosti.

4.ročník, 1.časť, I.stupeň základného štúdia základnej umeleckej školy, ISCED 1 B

POČET HODÍN TÝŽDENNE: **1,5** (individuálne vyučovanie, 2 x týždenne)
1,0 (skupinové vyučovanie: štvorročná hra, sprievod, alebo komorná hra, vyučovanie 1 x týždenne)

UČEBNÝ PLÁN ČÍSLO: **3**

CIELE: obohatiť žiakov zmysel pre rozmanité hudobné žánre o skladby z latinsko-americkéj oblasti, prípadne alternatívnu hudbu (rock, hard-rock) podľa záujmu žiaka. Orientovať sa v tabuľke ťažších akordov ako sú septakordy s veľkou septimou (mai-akordy). Budovať schopnosť improvizácie na vytváraní rôznych foriem hudobnej myšlienky.

OBSAH:

-práca s keyboardom (rozlišovanie charakteru rôznych druhov predvolených sprievodov),
 -znalosť funkcií septakordov s veľkou septimou-napr. F mai, e mai,
 -stupnice g-mol, c-mol

NOTOVÝ MATERIÁL:

C.Czerny: Etudy, op.261
 Z.Prušová-Z.Janžurová: S pesničkou u klavíra
 E.Kleinová: Album etud II.
 Ľudové, folkové, rockové piesne-výber

OBSAHOVÝ ŠTANDARD-KOMPETENCIE:	VÝKONOVÝ ŠTANDARD-VÝSTUPY:
<p>-prehlbiť žiakovo chápanie tempa, dynamiky a charakteru predvolených sprievodov,</p> <p>Hra z listu</p>	<p>2-3 náročnejšie skladby (ľudovú alebo populárnu) prípadne aj s jej úpravou, s využitím rôznych funkcií nástroja.</p> <p>Verejné vystúpenie najmenej 1 x polročne (sólová hra), podmienka hra naspamäť.</p>

<p>-zapojiť žiaka podľa schopností do štvorročnej hry, sprievodu iného nástroja, alebo komornej hry.</p>	<p>V rámci štvorročnej hry, sprievodu, alebo komornej hry vystúpenie polročne (1 skladba).</p> <p>Záverečná skúška-obsah:</p> <p>2 menšie skladby, alebo 1 skladba väčšieho rozsahu, rôzneho charakteru, štýlu, obdobia (sólová hra). V rámci KH - 1 skladba.</p>
--	---

DIDAKTICKÉ POSTUPY A METÓDY PRÁCE: nadväzujeme na získané vedomosti a zručnosti z 3.ročníka. Žiak vie samostatne vybrať charakterovo vhodný sprievod pre danú melódiu. V improvizácii využíva nové znalosti z oblasti harmónie a formy.

1.ročník, 2.časť, I.stupeň základného štúdia základnej umeleckej školy, ISCED 2 B

POČET HODÍN TÝŽDENNE: 1,5 (individuálne vyučovanie, 2x týždenne)
1,0 (skupinové vyučovanie: štvorročná hra, sprievod, alebo komorná hra, bvyučovanie 1 x týždenne)

UČEBNÝ PLÁN ČÍSLO: 3

CIELE:pracovať so zvukovými možnosťami nástroja vytváraním nových kombinácií predvolených nástrojov, rozvíjať orientáciu v harmonickom priestore tónin s viacerými predznamenaniami, naučiť sa modulovať do príbuzných tónin.

OBSAH:

- prehlbovať znalosť durových a molových stupní s 3 - 5b,
- prehlbovať znalosť základných akordov a ich obratov v durových a molových tóninách s 3 - 5 krížikmi
- prehlbovať znalosť septakordov a ich obratov v C-Dur a a-mol,
- prehlbovať znalosť štýlov (pop, rock, latino),
- štúdium folklórnej hudby (najmä slovenskej) a znalosť možností jej spracovania.

NOTOVÝ MATERIÁL:

- vlastné úpravy populárnych skladieb
- klavírne etudy na základe vlastného výberu (Czerny op.599, Yamaha school a pod.),
- notové materiály populárnych skladieb podľa pedagóga (napr.:Mládek-pop.piesne, Šlitr/Suchý, Uhlíř a pod.)

OBSAHOVÝ KOMPETENCIE:	ŠTANDARD- VÝKONOVÝ ŠTANDARD-VÝSTUPY:
Žiak má schopnosť samostatne vytvoriť úpravu ľudovej alebo populárnej piesne s využitím základných harmonických funkcií i septakordov v danej tónine.	3 náročnejšie skladby v aspoň dvoch rôznych štýloch. Verejné vystúpenie najmenej 1 x polročne (sólová hra), výhodou je hra spamäti- nie je podmienka. V rámci štvorročnej hry, sprievodu alebo v komornom zoskupení aspoň jedno vystúpenie polročne.

DIDAKTICKÉ POSTUPY A METÓDY PRÁCE: nadväzujeme na prácu a získané vedomosti a zručnosti zo 4.ročníka 1B časti prvého stupňa základného štúdia. Žiak je vedený k analýze harmonickej stránky a formových postupov originálu upravovanej skladby a k využitiu vlastných postupov podľa požadovaného charakteru úpravy.

2.ročník, 2.časť, I.stupeň základného štúdia základnej umeleckej školy, ISCED 2 B

POČET HODÍN TÝŽDENNE: 1,5 (individuálne vyučovanie, 2 x týždenne)

1,0 (skupinové vyučovanie: štvorročná hra, sprievod, alebo komorná hra, vyučovanie 1 x týždenne)

UČEBNÝ PLÁN ČÍSLO: 3

CIELE: pracovať so zvukovými možnosťami nástroja vytváraním nových kombinácií predvolených nástrojov, štýlov, prehlbovať znalosti o možnostiach nástroja: dual, split...Zdokonaľovať technickú zručnosť pravej i ľavej ruky. Rozvíjať hru z listu a orientovať sa v tabuľke akordov.

OBSAH:

- prehlbovať znalosti všetkých stupníc,
- vytvárať sluchovú predstavu u žiaka,
- využívanie zvukových efektov,
- štúdium rytmov blues, swing, ragtime...
- hra melódie viachlasne

NOTOVÝ MATERIÁL:

- vlastné úpravy populárnych skladieb
- využitie klavírnej literatúry podľa toho, ktorý hudobný prvok chceme precvičovať (technika, ľava ruka, viachlas...),
- výber skladieb z keyboardovej literatúry (E.Spáčil, K.Baker, Yamaha...)

OBSAHOVÝ ŠTANDARD-KOMPETENCIE:	VÝKONOVÝ ŠTANDARD-VÝSTUPY:
<p>Žiak má schopnosť samostatne vytvoriť úpravu ľudovej alebo populárnej piesne s využitím základných harmonických funkcií a septakordov v danej tónine v zložitejšej forme oproti minulému roku.</p>	<p>3 náročnejšie skladby v aspoň dvoch odlišných štýloch. Verejné vystúpenie najmenej 1 x polročne (sólová hra), výhodou je hra spamäti - nie je podmienka. V rámci štvručnej hry, sprievodu, alebo komornom zoskupení aspoň jedno vysúpenie polročne.</p>

DIDAKTICKÉ POSTUPY A METÓDY PRÁCE:nadväzujeme na prácu, vedomosti a získané zručnosti z 1.ročníka, 2B časti prvého stupňa základného štúdia. Žiak je vedený k analýze harmonickej stránky a formových postupov originálu upravovanej skladby a k využitiu vlastných postupov podľa požadovaného charakteru úpravy. Zvyšujeme náročnosť.

3.ročník, 2.časť, I.stupeň základného štúdia základnej umeleckej školy, ISCED 2 B

POČET HODÍN TÝŽDENNE: 1,5 (individuálne vyučovanie, 2 x týždenne)

1,0 (skupinové vyučovanie: štvorročná hra, sprievod, alebo komorná hra, vyučovanie 1 x týždenne)

UČEBNÝ PLÁN ČÍSLO: 3

CIELE: aj naďalej pracovať so zvukovými možnosťami nástroja vytváraním nových kombinácií predvolených nástrojov, štýlov, prehlbovať znalosti o možnostiach nástroja (dual, split,...). Zdokonaľovať technickú zručnosť pravej a ľavej ruky. Rozvíjať hru z listu a orientovať sa v tabuľke akordov. Viest' žiaka k samostatnému prístupu k pochopeniu a štúdiu skladby. Učiť žiaka základom improvizácie a transpozície prostredníctvom hry ľudových piesní.

OBSAH:

-prehlbovať znalosti všetkých stupníc

-hra stupníc v terciách

-vytvárať sluchovú predstavu u žiaka

-využívanie zvukových efektov

-štúdium rytmov blues, swing, ragtime...

-hra melódie viachlasne

-využívanie aj zložitejších funkcií nástroja základy programovania - práca so sequencerom, prepojenie nástroja s PC, intervalové posuny, využívanie pamäte nástroja...)

NOTOVÝ MATERIÁL:

- vlastné úpravy skladieb
- využitie klavírnej literatúry podľa toho, ktorý hudobný prvok chceme precvičovať (technika, ľavá ruka, viachlas a pod.)
- výber skladieb z keyboardovej literatúry (E.Spáčil, K.Baker, Yamaha, Jak hrát pop a rock album 1-5)
- výber literatúry iných nástrojov, najmä pre gitaru (populárne skladby s akordickými značkami)

OBSAHOVÝ ŠTANDARD-KOMPETENCIE:	VÝKONOVÝ ŠTANDARD-VÝSTUPY:
Žiak má schopnosť samostatne vytvoriť úpravu ľudovej alebo populárnej piesne s využitím základných harmonických funkcií a septakordov s použitím oboch rúk (pravá ruka akord, ľavá ruka bas) v zložitejšej forme oproti minulému roku, aplikuje pri hre spájanie akordických sledov formou zadržiavania spoločného tónu (príbuznosť akordov).	3 náročnejšie skladby v aspoň dvoch odlišných štýloch. Verejné vystúpenie najmenej 1 x polročne (sólová hra), výhodou je hra spamäti - nie je podmienka. V rámci štvrručnej hry, sprievodu, alebo v komornom zoskupení aspoň jedno vysúpenie polročne.

DIDAKTICKÉ POSTUPY A METÓDY PRÁCE: nadväzujeme na prácu, vedomosti a zručnosti z

2.ročníka, 2B časti prvého stupňa základného štúdia. Žiak je vedený k hlbšej analýze harmonickej stránky a formových postupov originálu upravovanej skladby a k využitiu vlastných postupov podľa požadovaného charakteru úpravy. Zvyšujeme náročnosť.

4.ročník, 2.časť, I.stupeň základného štúdia základnej umeleckej školy, ISCED 2 B

POČET HODÍN TÝŽDENNE: 1,5 (individuálne vyučovanie, 2 x týždenne)
1,0 (skupinové vyučovanie: štvorročná hra, sprievod, alebo komorná hra, vyučovanie 1 x týždenne)

UČEBNÝ PLÁN ČÍSLO: 3

V tomto ročníku sa uzatvára základné vzdelanie žiaka na I.stupni štúdia ZUŠ záverečnou skúškou.

CIELE: aj naďalej pracovať so zvukovými možnosťami nástroja vytváraním nových kombinácií predvolených nástrojov, štýlov, prehlbovať znalosti o možnostiach nástroja (dual, split,.....). Zdokonaľovať technickú zručnosť pravej a ľavej ruky. Rozvíjať hru z listu a orientovať sa v tabuľke akordov (dur, mol, septakordy, malé, zmenšené akordy, nonakordy). viesť žiaka k samostatnému prístupu k pochopeniu a štúdiu skladby. Učiť žiaka základom improvizácie a transpozície prostredníctvom hry ľudových piesní, populárnych piesní a pod.).

OBSAH:

- prehlbovať znalosti všetkých stupníc: dur, mol, chromatická,
- hra stupníc v terciách, hra akordov (trojzvuk, štvorzvuk, D7,D9) - melodicky, harmonicky,
- rozvíjať sluchovú predstavu žiaka,
- využívanie zvukových efektov,
- štúdium rytmov blues, swing, ragtime, disco, gospel...
- hra melódie viachlasne,
- využívanie aj zložitejších funkcií nástroja základy programovania - práca so sequencerom, prepojenie nástroja s PC, intervalové posuny, využívanie pamäte nástroja...)

NOTOVÝ MATERIÁL:

- vlastné úpravy populárnych skladieb
- využitie klavírnej literatúry podľa toho, ktorý hudobný prvok chceme precvičovať (technika, ľavá ruka, viachlas a pod.)
- výber skladieb z keyboardovej literatúry (E.Spáčil, K.Baker, Yamaha, Jak hrát pop a rock album 1-5)
- výber skladieb z klavírnej literatúry (J.S.Bach:Malé prelúdiá a fugetty, M.Dvořák: Jazzové klavírne etudy I.diel, B.Bartók: Mikrokozmos)
- výber literatúry iných nástrojov, najmä pre gitaru (populárne skladby s akordickými značkami)

OBSAHOVÝ ŠTANDARD-KOMPETENCIE:	VÝKONOVÝ ŠTANDARD-VÝSTUPY:
Žiak má schopnosť samostatne vytvoriť úpravu ľudovej alebo populárnej piesne s využitím základných harmonických funkcií a septakordov s použitím oboch rúk (pravá ruka akord, ľavá ruka bas) v zložitejšej forme oproti minulému roku, aplikuje pri hre spájanie akordických sledov formou zadržiavania spoločného tónu (príbuznosť akordov).	3 náročnejšie skladby v aspoň dvoch odlišných štýloch. Verejné vystúpenie najmenej 1 x polročne (sólová hra), výhodou je hra spamäti - nie je podmienka. V rámci štvručnej hry, sprievodu, alebo v komornom zoskupení aspoň jedno vysúpenie polročne. Záverečná skúška: 1 sólová náročnejšia skladba a 1 skladba v rámci komornej hry (odlišný charakter-štýl, s využitím možností nástroja).

DIDAKTICKÉ POSTUPY A METÓDY PRÁCE: nadväzujeme na prácu, vedomosti a zručnosti z 3.ročníka, 2B časti prvého stupňa základného štúdia. Žiak je vedený k hlbšej analýze harmonickej stránky a formových postupov pri úprave originálu skladby a k využitiu vlastných postupov podľa požadovaného charakteru úpravy. Zvyšujeme náročnosť.

ŠKOLSKÝ VZDELÁVACÍ PROGRAM ZUŠ V DUNAJSKEJ LUŽNEJ

HRA NA HUSLIACH

POSLANIE A CHARAKTERISTIKA PREDMETU: husle sú jedným zo skupiny sláčikových nástrojov s vysokými nárokmi na hudobné a fyziologické dispozície žiaka. Rozvíjajú všetky zložky hudobných schopností ako zmysel pre intonáciu, rytmus, kvalitu tónu, frázovanie. Žiak má možnosť začať už v ranom veku na najmenších osminových cez štvrtkové, polové, trojštvrťové až k celým husliam. Husle sa svojím zvukom možno najviac približujú ľudskému hlasu a v tom spočíva prítlačivosť tohto nástroja, ktorého štúdium podporuje ďalší hudobný aj ľudský rast osobnosti jedinca.

Prípravné štúdium - PPHV a PHV

- **POČET HODÍN TÝŽDENNE:** 1,0
- **UČEBNÝ PLÁN ČÍSLO - prípravné štúdium 1b, B**

Úlohou prípravného štúdia je oboznámiť žiaka s nástrojom, nácvik držania huslí a sláka, rozvíjanie rytmického, intonačného a harmonického cítenia. V začiatku hra pizzicato prázdne struny, neskôr nácvik ťahov po prázdnych strunách. Postupne postavenie jednotlivých prstov s pizzicatom, keď sú prsty trochu usadené, hra arco.

V PPHV prebieha nácvik pomalšie a hravou formou, dosiahnuté výsledky závisia od zrelosti a dispozícií daného dieťaťa. Dieťa by sa malo pri výučbe baviť.

V PHV sa postupuje rýchlejšie, na konci roka by si deti mali vedieť založiť nástroj, držať slák, ťahať minimálne dva druhy ťahov (krátke a celým slákom), mať postavené všetky prsty (minimálne však tri). Mali by vedieť zahrať aspoň dve známe jednoduché melódie, prípadne ľudové piesne.

Požiadavky na overenie spôsobilosti postupu do 1. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia:

Komisionálna skúška:

Žiaci zahrajú 1 – 2 ľudové piesne v jednoduchej úprave, prípadne jednoduchú inštruktívnu skladbu.

1. ročník, 1. časť, I.stupeň základného štúdia základnej umeleckej školy, ISCED 1 B

- **POČET HODÍN TÝŽDENNE:** 1,5 (individuálne vyučovanie)
- **UČEBNÝ PLÁN ČÍSLO:** 4
- **CIELE:** cieľom 1.ročníka je rozvíjať záujem žiaka o hru na husliach, pestovať lásku k hudbe. Vytvárať u žiaka správne návyky v držaní nástroja a v činnosti oboch rúk.
- **OBSAH:** dbať na postoj a držanie huslí a činnosť oboch rúk. Snažiť sa o skvalitňovanie tónu, hladké prechody cez struny. U veľmi zdatných jedincov možno začať s prípravnými cvičeniami vibrata, prípadne výmeny polôh. Rozvíjať muzikalitu žiaka hrou prednesov a ľudových piesní. Technické schopnosti rozvíjať hrou krátkych etud a stupník v rozsahu 1 oktávy.

□ NOTOVÝ MATERIÁL:

J. Beran – J. Čermák: Husľová škola, 1. diel

V. Kruček: Škola husľových etud

V. Kořínek: Melodické etudy 1.

prípadne iné zahraničné školy (ruská – Baklanova, maďarská) podľa dostupnosti učiteľa.

OBSAHOVÝ ŠTANDARD -

KOMPETENCIE:

Žiak vie:

- upevniť správne návyky v držaní huslí a sláčika,
- intonačne hmatovo rozlíšiť a zahrať skladbičky v dur. a v mol. hmata s použitím intonačnej sebakontroly,

- ovládať základné smykové cvičenia – detaché a legato a ich kombinácie v hranom materiáli,

- zahrať stupnice v rozsahu 1 oktávy s rozloženým kvintakordom – G+, D+, A+ od prázdnej struny,

. kontrolovať si správne vedenie sláka a jeho nasadenie,

- hrať jednoduchý notový zápis – poznať a čítať noty – hra z listu.

VÝKONOVÝ ŠTANDARD - VÝSTUPY:

Žiak:

- udrží nástroj pri hre bez klesania rúk v správnej polohe,

- hrá celým slákom i jeho časťami v detaché a legate.

- zahrá 2 melodické etudy v detaché, prípadne v kombinácii detaché a legato a 2 prednesové skladbičky.

- minimálne 1-krát polročne verejne vystúpiť (sólová hra), podmienka hra naspamäť.

Žiak bez PŠ vystúpi až v II. polroku.

- **DIDAKTICKÉ POSTUPY A METÓDY PRÁCE:** vyššie uvedené husľové školy sú dobre a prehľadne spracované. Dobre sa podľa nich učí aj z dôvodu melodickosti jednotlivých etud, ktorá deťom veľmi vyhovuje.

2. ročník, 1. časť, I.stupeň základného štúdia základnej umeleckej školy, ISCED 1 B

- **POČET HODÍN TÝŽDENNE:** 1,5 (individuálne vyučovanie)
- **UČEBNÝ PLÁN ČÍSLO:** 4
- **CIELE:** cieľom 2. ročníka je upevniť správne návyky z 1. ročníka . Pokračovať v rozvíjaní zručnosti pravej a ovládania ľavej ruky. Skvalitnenie tónu a výrazu, upevňovanie pódiových skúseností.
- **OBSAH:** intonačná kontrola a sebakontrola. Práca na kvalite tónu, rozvíjanie muzikálneho cítenia, hra z listu, hra spamäti. Príprava na vibrato a výmeny polôh. Učebné plány prispôsobiť schopnostiam žiaka.

NOTOVÝ MATERIÁL:

V. KRŮČEK: Škola husľových etud, 1. časť

V. KOŘÍNEK: Melodické etudy

J. MICKA: Elementárne etudy

prípadne iné zahraničné školy (napr. ruská – Rodionov, Baklanova, maďarská a iné), podľa uváženia pedagóga.

OBSAHOVÝ ŠTANDARD - KOMPETENCIE: VÝKONOVÝ ŠTANDARD - VÝSTUPY:

- kontrola zapájania všetkých častí ruky do činnosti pri hraní,
 - uvoľnenosť rúk pri hraní,
 - intonačná kontrola a sebakontrola,
 - upevnenie durového a molového hmatu, nácvik nových hmatov (zvýšený 3. prst, znížený 1. prst),
 - stála kontrola ťahu sláka a hladký prechod cez struny, nácvik nových ťahov (staccato, martelé),
 - prípravné cvičenia na nácvik vibrata bez sláčika,
 - hra 1- a 2- oktávových stupníc v 1. polohe s # a b,
 - čítanie nôt v 1. polohe,
 - hra z listu.
- žiak dokáže koordinovať prácu pravej a ľavej ruky,
 - ovláda ťahy v každej časti sláka (csl, dp, hp, str), dokáže hrať detaché, legato a staccato,
 - správne ukladá prsty v minimálne troch hmatoch (durový, molový, zvýšený 3. alebo znížený 1. prst),
 - dokáže sa sám počúvať a dolad'ovať (intonačná sebakontrola),
 - ovláda hru 1- a 2- oktávových stupníc v 1. polohe,
 - minimálne 1x polročne verejne vystúpiť (sólová hra), podmienka hra naspamäť.

- **DIDAKTICKÉ POSTUPY A METÓDY PRÁCE:** stabilizovať základy z 1. ročníka, využiť väčšiu zrelosť žiaka v oblasti rozumovej aj fyziologickej. Ide o upevnenie činnosti oboch rúk, sebakontrolu žiaka v držaní nástroja, vedení sláčika, v kladení prstov a intonačnej presnosti (dolad'ovanie).

3. ročník, 1.časť,I. stupeň základného štúdia základnej umeleckej školy, ISCED 1 B

- **POČET HODÍN TÝŽDENNE:** 1,5 (individuálne vyučovanie)
1,0 komorná hra alebo 2,0 hra v súbore alebo hra v orchestri (skupinové vyučovanie 1x týždenne)
- **UČEBNÝ PLÁN ČÍSLO:** 4

CHARAKTERISTIKA UČEBNÉHO PREDMETU

Husle sú najznámejším zo skupiny sláčikových nástrojov a majú hlbokú tradíciu v európskej klasickej hudbe. Svojou melodickosťou sa približujú ľudskému hlasu, čím sa stávajú prít'azlivé pre žiaka. Ako hudobný nástroj majú svoje uplatnenie nielen v sólovej hre, ale aj ako súčasť komorných a orchestrálnych hudobných telies v oblasti klasickej hudby, ako aj folklórnych, folkových, popových a iných kapiel, čím umožňujú hráčovi vstup do širokej škály hudobných žánrov.

Vyučovaci predmet „hra na husliach“ kladie vysoké nároky na hudobné, fyziologické a psychomotorické dispozície žiaka. Žiak, ktorý má predpoklady dobre zvládať hru na husliach, by mal v sebe spájať inteligenciu, vnímavosť, dobrý hudobný sluch a súčasne vysokú mieru svedomitosti.

Hra na tomto nástroji rozvíja všetky zložky hudobných schopností, ako zmysel pre intonáciu, rytmus, kvalitu tónu, farbu a frázovanie. Forma individuálnej práce umožňuje pedagógovi zamerať svoje úsilie na komplexný rozvoj zjavných i latentných vlôh a schopností žiaka, a tým napomáha získaniu sebakontroly, sústredenia a jeho celkovému osobnostnému rozvoju. Kontakt s umením prostredníctvom hry na nástroji poskytuje žiakovi priestor na spoznávanie bohatstva hudby a umenia a zároveň postupné objavovanie vlastného vnútorného sveta.

Zmyslom štúdia je zvládnutie nástrojovej hry na takej úrovni, ktorá umožní adeptovi husľovej hry buď pokračovať v štúdiu na vyššom type školy, alebo sa aktívne zúčastňovať na amatérskom hudobnom živote, či nechať na seba pôsobiť krásu hudby ako na poslucháča. Vo všetkých prípadoch získa absolvent vďaka kontaktu s hudobným umením hodnotný prostriedok pre seba vyjadrenie, ako aj priestor pre celoživotné zdokonaľovanie a neustále citové a duševné obohacovanie.

CIELE UČEBNÉHO PREDMETU

- naviazať a ďalej rozvíjať zručnosti, návyky a spôsobilosti získané v 2. ročníku
- ďalej formovať a upevňovať vzťah k hudbe a hudobnej interpretácii poukazovaním na vhodné vzory
- formou prehlbovania a systematického obohacovania technických a výrazových prostriedkov pri hre na nástroji rozvíjať hudobný obzor žiaka
- pokračovať vo využívaní individuálneho prístupu ako prostriedku ku komplexnému rozvoju hudobných schopností žiaka
- viesť žiaka k tvorivej interpretácii pri osvojovaní skladieb, vytvárať priaznivé podmienky pre jeho osobnostný prejav, rozvíjať jeho sebareflexiu
- nadobudnuté zručnosti uplatňovať na verejných vystúpeniach
- sprostredkovať žiakovi zážitok radosti z hry, z učenia sa a objavovania nového

DIDAKTICKÉ POSTUPY A METÓDY PRÁCE

- Výchovné a motivačné metódy:
 - metóda rozprávania – slovná motivácia, priblíženie obsahu preberanej látky, skladby – charakter skladby, hudobný štýl, osobnosť skladateľa, okolnosti jej vzniku, nové technické prvky
 - aktualizácia obsahu – spojenie učiva s príkladom zo života, s tým, čo žiaka zaujíma, s jeho vlastnými zážitkami, uvedomenie si zmyslu činnosti
 - metóda povzbudenia - zhodnotenie silných aj slabých stránok práce žiaka, spoločné hľadanie a navrhnutie riešenia, pozitívna motivácia
 - komunikácia s rodičom – spoločný záujem o priebeh vyučovacieho procesu na vyučovaní, aj v domácich podmienkach
- Expozičné metódy:

- problémová metóda – identifikácia technických problémov skladby, navodenie a spoločné nachádzanie ich riešenia, voľba vhodných a primeraných výrazových prostriedkov, vedenie žiaka k tvorivej interpretácii a nachádzaniu vlastného prístupu ku skladbe
 - demonštrácia činnosti – predhrávanie ako účinný prostriedok pri nadobúdaní nových zručností alebo pri riešení pretrvávajúcich technických problémov
 - metóda samostatnej práce – zostavenie úlohy určenej na domácu prípravu žiaka, samostatná práca na hodine: hra z listu, jednoduchá improvizácia, muzicírovanie
 - zážitková metóda – počúvanie nahrávok, návšteva koncertov, samostatné verejné vystúpenie
 - metóda hrania rolí – výmena úloh „učiteľ - žiak“ s cieľom zistiť úroveň pochopenia poznatkov a osvojenia zručností a vytvoriť priestor pre seba prezentáciu
 - metóda mimovoľnej činnosti – učenie „vlastným príkladom“ pedagóga, preberanie záujmu smerom od pedagóga ku žiakovi, napodobovanie činností
- Fixačné metódy:
 - kontrola a upevňovanie osvojených zručností a kompetencií formou opakovania
 - domáca príprava
 - Diagnostické a klasifikačné metódy:
 - hodnotenie známku
 - slovné hodnotenie
 - komisionálna skúška (prijímacia, postupová, absolventská)

UČEBNÉ ZDROJE

Na aktiváciu a podporu vyučovania a učenia sa žiakov využívajú sa nasledovné notové materiály :

J. Čermák – J. Beran: Husľová škola

J. Guldán: Malý huslista

J. Brabec: Polohy

H. Schradieck: Škola husľovej techniky - 1. diel

O. Ševčík: Škola sláčikovej techniky op. 2

V. Kořínek: Husľová škola, Melodické etudy

F. Wohlfahrt: op. 45

K. Fortunatov: Výber etud I., II.

J. Faust: Dve jednoveté kocnertína

J. Krejčí: Koncertino h mol

O. Rieding: Koncertino h mol

J. Vedral: Pre mladý svet

J. Svoboda: Koncertino e mol

A. Vivaldi: výber z technicky jednoduchších koncertov

Zo zápisníka slovenských klasikov

Etudy a prednesové skladby podobného charakteru a technickej náročnosti s výmenami do prebratých polôh

OBSAH, KOMPETENCIE, VÝSTUPY

OBSAH	KOMPETENCIE	VÝSTUPY
<p>Zdokonaľovanie hmatovej istoty v prebratých prstokladoch a polohách</p> <p>Využitie kombinácie rôznych smykov s dôrazom na súčinnosť všetkých častí ruky</p> <p>Používanie vibráta následne po prípravných cvičeniach</p> <p>Vypracovanie výrazovej stránky hraných skladieb, rozvoj muzikálneho cítenia</p>	<ul style="list-style-type: none">• Interpretáčné: Zahrať skladbu súvisle, rytmicky presne a intonačne čistoTvoriť nenásilný, ale znelý tón, aj s použitím vibrátaPlynule spájať rôzne druhy smykovČisto intonovať v prebratých prstokladoch a polohách	<p>Žiak vie zahrať:</p> <p>Stupnice a akordické kadencie cez 2 oktávy</p> <p>Prstoklad s 3. prstom zvýšeným, 1. prstom zníženým</p> <p>Hra dvojmatov</p> <p>Hra v 3. polohe</p> <p>Hra s vibrátom</p> <p>Kombinácie rôznych smykov</p>
<p>Zapájanie žiaka do koncertnej činnosti školy, uplatňovanie pamäte a vedomostí</p> <p>Rozvíjanie súhry, improvizácie</p>	<ul style="list-style-type: none">• Percepčné: Rozvíjať sluchovú sebakontrolu, schopnosť počúvať sám sebaSamostatne korigovať prípadné nepresnosti pri hreAktívne reagovať pri improvizáčnych činnostiach, muzicírovaníOboznamovať sa s kvalitnou interpretáciou osvojovaných	<p>Prednesové skladby spamäti</p> <p>Verejné vystúpenie na triednom koncerte minimálne raz za polrok</p> <p><u>Postupové technické skúšky:</u></p> <p>1 stupnica s použitím b spamäti</p> <p>1 etuda s použitím b</p> <p>1 prednesová skladba spamäti</p>

	skladieb – hudobné nahrávky, návšteva koncertov	
	<ul style="list-style-type: none"> • Hudobnoteoretické <p>Samostatne sa orientovať v notovom zápise</p> <p>Používať správnu hudobnú terminológiu</p>	
	<ul style="list-style-type: none"> • Afektívne: <p>Pochopiť charakter, náladu skladby a vedieť ju vyjadriť primeranými výrazovými prostriedky – dynamika, agogika, frázovanie</p>	

4. ročník, 1. časť, I.stupeň základného štúdia základnej umeleckej školy, ISCED 1 B

- **POČET HODÍN TÝŽDENNE:** 1,5 (individuálne vyučovanie)
1,0 komorná hra alebo 2,0 hra v súbore alebo hra v orchestri (skupinové vyučovanie 1x týždenne)
- **UČEBNÝ PLÁN ČÍSLO:** 4
- **CIELE:** upevňovať zručnosti nadobudnuté v 3. ročníku. Nácviť nových techník, prehlbovanie muzikality. Viest' žiaka k vlastným hudobným predstavám. Zapájať žiaka do komornej, prípadne súborovej hry.
- **OBSAH:** venovať dostatočný priestor výmenám do 3.položky, intonačná kontrola a sebakontrola. Nácviť vibrata. Práca na tóne, rozvíjanie muzikality. Umožniť žiakovi verejne predviesť nadobudnuté schopnosti.
- **NOTOVÝ MATERIÁL:**

V. Krůček: Škola husľových etud I. a II. diel

F. Wohlfart: Etudy, op.45

E. Kayser: Etudy, op.20

OBSAHOVÝ ŠTANDARD - KOMPETENCIE:

- hmatová istota v rôznych hmatoch 1. polohy, upevňovanie hmatov v 3. polohe
- intonačná kontrola a sebakontrola
- uvoľnené výmeny medzi 1. a 3. polohou
- kontrola vedenia sláka a tvorby tónu
- hra vibrato
- väčšie využívanie dynamiky pri tvorbe skladieb
- hra z listu,
- hra v komornom alebo súborovom zoskupení.

VÝKONOVÝ ŠTANDARD - VÝSTUPY:

- žiak sa vie intonačne kontrolovať v rôznych hmatoch 1. polohy, získava hmatovú istotu v 3. polohe
- dokáže zahrať stupnicu a akord s výmenou do 3. polohy (2- a 3- oktávové)
- snaží sa vibrovať aspoň tromi prstami
- skúša naplniť svoju hudobnú predstavu
- 1x polročne verejne vystúpiť (sólová hra), mal by hrať spamäti
- vystúpenie v II. polroku aj v rámci komorného alebo súborového zoskupenia.

Záverečná skúška – obsah:

1 stupnica a rozložený akord s výmenou do 3. polohy
 1 etuda primeranej náročnosti v 1. polohe, alebo aj s výmenou do 3. polohy
 V rámci KH – 1 skladba.

- **DIDAKTICKÉ POSTUPY A METÓDY PRÁCE:** snaha viesť žiaka k vlastným hudobným predstavám diela a jeho napĺňania. Technická stránka a muzikalita by mali byť v súlade. Tomu napomáha aj vedenie k efektívnemu cvičeniu v domácom prostredí.

1. ročník, 2. časť, I.stupeň základného štúdia základnej umeleckej školy, ISCED 2 B

- **POČET HODÍN TÝŽDENNE:** 1,5 (individuálne vyučovanie)
 1,0 komorná hra alebo 1,5 hra v súbore alebo hra v orchestri (skupinové vyučovanie 1x týždenne)
- **UČEBNÝ PLÁN ČÍSLO:** 4
- **CIELE:** Kontinuálne pokračovať vo vývoji z predchádzajúceho obdobia. Viesť žiaka k väčšej samostatnosti, rozvoj technickej i muzikálnej časti jeho prejavu. Zapájať žiaka do komornej, prípadne súborovej hry.
- **OBSAH:** Dbať na uvoľnenosť výmen do 3. polohy, zdokonaľovať hru v polohe. Vyspelejších žiakov oboznámiť aj s inými polohami. Stupňovať nároky na techniku oboch rúk, na prehlbovanie výrazu skladieb (tón, dynamika, vibrato).
- **NOTOVÝ MATERIÁL:**

V. Krůček: Škola husľových etud I. a II. diel
F. Wohlfahrt: Etudy op. 45
E. Kayser: Etudy op. 20

OBSAHOVÝ ŠTANDARD - KOMPETENCIE: VÝKONOVÝ ŠTANDARD - VÝSTUPY:

- vyššie nároky na intonačnú kontrolu a sebakontrolu
 - dobrá orientácia žiaka v rôznych hmatoch 1. polohy, upevňovanie hmatov v 3. polohe
 - uvoľnené výmeny medzi polohami (ak to možnosti žiaka dovoľujú, aj do 4., 5., 2. ...)
 - lepšie ovládanie sláka – nácvik rôznych smykov (martelè, spiccato ...)
 - nácvik výrazových prostriedkov – frázovanie, vibrato, dynamika
 - hra z listu
 - hra v komornom alebo súborovom zoskupení
- žiak dokáže intonačne kontrolovať väčšinu hmatov v 1. polohe, upevňuje si hmaty v 3. polohe
 - vie zahrať stupnicu s akordom s výmenou do 3., prípadne 4. polohy (3 –oktávové)
 - snaží sa vibrovať všetkými prstami
 - vie už samostatnejšie pristúpiť k nácviku skladieb
 - väčšiu pozornosť venuje štýlu skladby a výrazovým prostriedkom (frázovanie, vibrato, dynamika)
 - lepšie sa orientuje v neznámom notovom materiáli – hra z listu
 - 1 x polročne verejne vystúpi, mal by hrať spamäti
 - vystúpi v oboch polrokoch aj v rámci komorného alebo súborového zoskupenia

- **DIDAKTICKÉ POSTUPY A METÓDY PRÁCE:** viesť žiaka k väčšej samostatnosti, apelovať na jeho racionálnu stránku (uvedomelá príprava), ktorá však musí byť v rovnováhe s emocionálnou stránkou.

2. ročník, 2. časť, I.stupeň základného štúdia základnej umeleckej školy, ISCED 2 B

- **POČET HODÍN TÝŽDENNE:** 1,5 (individuálne vyučovanie, 2x týždenne)
1,0 komorná hra alebo 1,5 hra v súbore alebo hra v orchestri (skupinové vyučovanie 1x týždenne)
- **UČEBNÝ PLÁN ČÍSLO:** 4

Ciele:

- zdokonaľovať techniku pravej ruky,
- upevňovať intonačnú čistotu a tónovú predstavivosť,

- stupňovať nároky na muzikálny prejav žiaka,
- rozširovať hudobný obzor,
- rozvíjať schopnosť racionálneho spôsobu samostatného nácviku skladieb,
- cvičiť pamäť, hru z listu,
- improvizácia, komorná hra.

Obsah:

- sústredene odstraňovať nedostatky pri výmenách sláčika, kombinácie rôznych smykov dôsledne precvičovať,
- stupňovať nároky na kvalitu tónu,
- sústavne precvičovať plynulé výmeny polôh s dôrazom na súčinnosť celého tela, ňcvičenie stupníc a akordických kadencií (pribrať D 7, zm. 7) v rýchlejších tempách – dbať na zrozumiteľnú artikuláciu,
- kultivovať vibrato, rozširovať výrazové možnosti nástroja,
- zaradiť skladby Ďalších štýlových období do študijného plánu žiaka,
- výber vhodných skladieb (i etud) na samostatné štúdium,
- pokračovať v nácviku dvojhmatov,
- rozvíjať pohotovosť v čítaní nových notových textov,
- melodické ozdoby a ostatné prebrané prvky improvizácie využívať na nových melódiách a piesňach,
- ďalej zapájať žiakov do komornej (súborovej) hry.

Hudobný materiál:

O. ŠEVČÍK: opus 6, opus 7, op. 2, op. 1

J. BRABEC: Škola polôh

Štúdium stupníc a akordov

B. VOLDAN: Nová škola polôh

V. KOŘÍNEK: Stupnice II.

Prednesové etudy

E. KAYSER: op. 20 (2)

V. KRÚČEK (upravil): Škola husľových etud

Prednesové skladby:

N. BAKLANOVA: Staccato etuda

Ch. BERIOT: Italské melódie

Ch. DANCL: Malá škola melódií

D. KARDOŠ: Bagately

N. KUBÁT: 13 koncertných kusov op. 20

A. VIVALDI: Koncert G dur

O. RIEDING: Koncertino G dur

A. SIMONETTI: Madrigal

Komorná hra:

J. BARTOŠ: 4 duetá pre 2 huslí

L. JANSA: 6 duet pre husle

J. KOWALSKI: Hudba pre 3 nástroje

6 miniatúr pre 2 mladých huslistov

Husľové kvartetíno

F. MAZAS: 9 elementárnych duet op. 86

6 brilantných duet venovaných amatérom

3 progresívne duetá

Odporúčaná literatúra:

J. FOLTÝN: Metodika husľovej hry a jej súčasné vývojové smery

M. GARLICKÝ: Krok za krokom

JANKELIEVIČ: Prvé zastavenia huslistu

J. PAZDĚRA: Metodika husľovej hry

KAMILAROV: O technike ľavej ruky

Vyučovacie metódy pedagóga:

- metóda výkladu učiva
- predvedenie (demonštrácia)
- metóda porovnávacia (komparatívna)

- analytická metóda
- metóda syntetická
- metóda vývojová
- metóda rozhovoru so žiakom
- metóda precvičovania
- metóda napodobňovania
- metóda reprodukcie
- metóda samostatného objavovania hudby

Špecifické princípy umeleckej výchovy:

- princíp emocionálnosti
- princíp jednoty technických a umeleckých zreteľov
- princíp jednoty produktívnej a receptívnej výchovy
- princíp jednoty umeleckého a mimoumeleckého vzdelania

Voľba metód, zásad, princípov a štýlov práce je podmienená i úrovňou sociálno – psychologických a asertívnych schopností pedagóga, vrátane kultúry jeho jazykového vyjadrovania.

3. ročník, 2. časť, I.stupeň základného štúdia základnej umeleckej školy, ISCED 2 B

- **POČET HODÍN TÝŽDENNE:** 1,5 (individuálne vyučovanie, 2x týždenne)
1,0 komorná hra alebo 1,5 hra v súbore alebo hra v orchestri (skupinové vyučovanie 1x týždenne)
- **UČEBNÝ PLÁN ČÍSLO:** 4

Ciele:

- upevňovať nadobudnuté vedomosti, zručnosti a návyky,
- motivovať záujem žiaka o kultúrny život a hudobné nadanie

Obsah:

- sústrediť sa na intonačnú a tónovú sebakontrolu,
- ďalej rozvíjať techniku ľavej ruky, zdokonaľovať pohybovú súčinnosť celej ruky pri rôznych druhoch sláčikových ťahov,
- skvalitňovať výrazovú stránku hry (kvalitu vibrata, dynamika, agogika, frázovanie),
- počúvať nahrávky vynikajúcich huslistov a fixovať v žiakovi hlavné zásady interpretácie rôznych štýlových období,
- cvičenie stupníc (dur, mol) v 3 oktávach aj v dvojhmatoch, akordické kadencie do rýchlejšieho tempa,

- inšpirovať žiaka k vyžívaniu improvizračných prvkov aj pri spoločnom muzicírovaní.

Hudobný materiál:

O. ŠEVČÍK: opus 1, 2, 8

J. BRABEC: Škola polôh

Štúdium stupníc a akordov

V. KOŘÍNEK: Stupnice II.

V. KRÚČEK: Škola husľových etud

F. MAZAS: op. 36

Prednesové skladby:

J. B. ACCOLAY: Koncertino a mol

B. BARTÓK: Bagately

A. CORELLI: Sonáty

A. DVOŘÁK: Sonatina G dur

Romantické kusy (1)

L. JANÁČEK: Romance

Š. JUROVSKÝ: Romanca

J. KOCIAN: Melódia

A. KOMAROVSKÝ: Koncert e mol

B. MARTINŮ: Sonatina

J. MAŘÁK: Classique et moderna

W. A. MOZART: Malý koncert

N. PAGANINI: Téma s variáciami

O. RIEDING: Koncertino v uhorskom slohu

Koncertino D dur op. 5, op. 7

F. SEITZ: Koncert D dur č. 4, op. 15

Žiacky koncert op. 5, op. 7

J. V. STAMIC: Koncert B dur

A. VIVALDI: Koncert E dur

Slovenské husľové skladby – rev. V. Kořínek

Slovenská husľová tvorba – zost. A. Vrteľ

Komorná hra:

N. BASTL: 3 koncertné duetá

B. CAMPAGNOLLI: 6 duet op. 14

L. JANSA: 6 duet op. 46

6 duet op. 81

J. KOWALSKI: 6 miniatúr pre 2 mladých huslistov

Hudba pre 3 nástroje

Husľové kvartetíno

F. MAZAS: 9 lementárnych duet op. 86

F. MAZAS: 6 briliantných duet venovaných amatérom

3 progresívne duetá

A. VIVALDI: Koncert a mol pre 2 huslí

a podobné skladby.

4. ročník, 2. Časť, I.stupeň základného štúdia základnej umeleckej školy, ISCED 2 B

- **POČET HODÍN TÝŽDENNE:** 1,5 (individuálne vyučovanie)
1,0 komorná hra alebo 1,5 hra v súbore alebo hra v orchestri (skupinové vyučovanie 1x týždenne)
- **UČEBNÝ PLÁN ČÍSLO:** 4

Ciele: Hlavným cieľom je výchova umením (formovanie osobnosti), k umeniu (rozvoj schopnosti tvoriť a prijímať umenie) a pre umenie (príprava na profesionálnu umeleckú činnosť). Vyvážene sa venuje pozornosť nielen poznávacím (kognitívnym) a intelektuálnym aspektom vzdelávania, ale rovnocenne aj sociálnemu a emocionálnemu rozvoju žiakov. Kládie dôraz na činnostne orientované vyučovanie. Čím viac skúseností žiak získa vlastnou

poznávacou činnosťou, tým sú jeho predstavy o svete prepracovanejšie, viac zvnútornené a získané poznatky vie lepšie využívať v živote.

Výkonové štandardy:

- žiaci uložia prsty ľavej ruky na hmatník bez vzájomnej fixácie,
- preukážu zručnosť pri tvorbe spevného husľového tónu
- demonštrujú hru na husliach v rozsahu celého hmatníka vo všetkých naučených tóninách,
- zahrajú intonačne čisto a s plynulým prechodom do polôh jednooktávovú stupnicu od prvého s druhým prstom do V. polohy na jednej strune,
- definujú noty z notového zápisu v rozsahu do V. polohy alebo minimálne interpretovaných hudobných skladieb,
- aplikujú vhodný prstoklad v interpretovaných skladbách,
- dokážu sa priestorovo orientovať na hmatníku za účelom dosiahnutia intonačne čistých polohových výmen a čistého, kultivovaného tónu vo vyšších polohách,
- uplatňujú dĺžku sláčika a tlak na sláčik adekvátny tempu, technickému spôsobu, dynamickej intenzite, použitým hudobno-výrazovým prostriedkom,
- aplikujú v hre technické spôsoby détaché, legato, martelé, spiccato, staccato, radové staccato, sautillé, ich kombinácie a rytmické obmeny,
- interpretujú skladby s uplatnením dvojhmatov a akordov,
- vyjadrujú emocionálny charakter skladby a vlastné pocity vedomým frázovaním, využívaním progresívnej dynamiky, agogiky a iných hudobno-výrazových prostriedkov,
- použijú vibráto podľa charakteru hraného úseku,
- reagujú pohotovo a samostatne na predložený notový materiál,
- zahrajú fragment melódie alebo obľúbenú hudobnú skladbu (pieseň) bez notovej predlohy,
- aplikujú zásady uvedomelého nácviku skladby pri samostatnom štúdiu
- interpretačne rozlíšia žánre a štýlové osobitosti v hre technických spôsobov a hudobno-výrazových prvkov v sólovej, komornej, súborovej a orchestrálnej hre,
- majú prehľad o hudobných telesách a osobnostiach svojho mesta alebo regiónu,
- naštudované skladby interpretujú s klavírnym sprievodom, prípadne s iným harmonickým nástrojom na koncertnom pódiu spamäti,

- v rámci sebareflexie dokážu verbálne vyjadriť svoj názor na vlastný výkon, vlastnú hru,
- transponujú jednoduché melódie do blízkych tónin podľa sluchu,
- aplikujú technické spôsoby hry a výrazové prostriedky pri sólovej improvizácii aj pri spoločnom muzicírovaní,
- preukážu teoretické poznatky, technické a interpretačné zručnosti podľa obsahu vzdelávania na I. stupni základného štúdia.

Hudobný materiál:

O. ŠEVČÍK: op. 2, op. 8, op. 9

V. KRÚČEK: Škola husľových etud

F. MAZAS: op. 36

R. KREUTZER: 42 etud

Prednesové skladby:

W. A. MOZART: Sonáty

F. M. VERACINI: Sonáta E dur

J. S. BACH: Koncert a mol

W. A. MOZART: Koncert B dur K. s. 211

G dur K. s. 216

G. B. VIOTTI: Koncert č. 20, 22, 24, 28, 29

A. VIVALDI: Koncert G mol (č. 1), B dur (č. 5)

F. BENDA: Koncert Es dur

L. BOCCHERINI: Koncert D dur

Ch. BÉRIOT: Koncert D dur č. 1, a mol č. 9

Air varieés op. 5, 7, 15

J. MAŘÁK: Classique et moderna

G. PUGNANI – F. KREISLER: Prelúdium a Allegro

A. DVOŘÁK: Romantické kusy

Balada d mol

V. NOVÁK: Tri skladby

L. v. BEETHOVEN: Romanza F dur op. 50, G dur op. 40

▪ **Závěrečná skúška:**

- jedna molová a jedna durová dvojoktávová stupnica,
- dve etudy rôzneho technického zamerania,
- jedna prednesová skladba alebo jedna časť koncertu.

▪ **Profil absolventa:** Absolvent druhej časti I. stupňa základného štúdia - nižšieho sekundárneho umeleckého vzdelávania (ISCED 2 B):

- ovláda na vyššej úrovni základy hudobnej štruktúry, hudobnú abecedu, terminológiu a techniku umeleckej interpretácie na vekovo primeranej úrovni a individuálnymi psychofyziologickými dispozíciami,
- orientuje sa v historickom vývoji a uplatnení svojho nástroja v sólovej, komornej, súborovej a orchestrálnej hre,
- počas interpretácie spája všetky získané technické, hudobno-výrazové a interpretačné schopnosti a zručnosti, dokáže samostatne naštudovať primerane náročnú hudobnú skladbu, speje k intonačnej a rytmickej sebakontrolu,
- aplikuje všetky doposiaľ osvojené interpretačné prostriedky a možnosti hudobného nástroja na vyjadrenie vlastných emócií a predstáv počas interpretácie,
- zvláda hru z listu a jednoduchú improvizáciu primerane svojim schopnostiam a nadaniu,
- nadobudnuté vedomosti a zručnosti z individuálnej výučby aplikuje v rámci skupinových predmetov komorná hra, hra v súbore, orchestri, ľudová hudba, hra v ľudovom orchestri.

ŠKOLSKÝ VZDELÁVACÍ PROGRAM

ZUŠ v Dunajskej Lužnej

HRA NA DYCHOVÝCH NÁSTROJOCH

Profil absolventa

Absolvent **prvej časti I. stupňa základného štúdia** - primárneho umeleckého vzdelávania (ISCED 1 B): 27

- ✓ ovláda základné teoretické poznatky nadobudnuté v predmete hudobná náuka, ktoré primeranou formou k svojmu veku aplikuje v hre na hudobnom nástroji,
- ✓ počas štúdia nadobudol základné elementárne návyky (hygiena nástroja, správny postoj, držanie nástroja, nasadenie a tvorba tónu, dýchanie),
- ✓ preukazuje samostatnosť pri nácviku jednoduchších skladieb primerane k svojmu veku,
- ✓ je schopný zaradiť sa do komorných zoskupení,
- ✓ zároveň ovláda techniku interpretácie na vekovo primeranej úrovni,
- ✓ úroveň rozvinutosti kompetencií však nie je ukončená, vytvára len základ pre následné stupne vzdelávania.

Absolvent **druhej časti I. stupňa základného štúdia** - nižšieho sekundárneho umeleckého vzdelávania (ISCED 2 B):

- ✓ žiak má zvládnuté základné kompetencie v hre na dychovom nástroji,
- ✓ využíva a rozširuje správne reberno-bránicové dýchanie,
- ✓ dokáže tvoriť ľahký, intonačne čistý tón s primeranou prstovou a jazykovou technikou s adekvátnym nasadením a ukončením,
- ✓ je schopný pracovať s farbou a kvalitou doteraz získaného tónu,
- ✓ pozná základnú výrazovú charakteristiku jednotlivých hudobných období, vie ju vyjadriť pri hre, pozná základné hudobné formy i druhy hudobného umenia,
- ✓ je schopný samostatne naštudovať primeranú hudobnú skladbu, zahrá adekvátnu hudobnú skladbu z listu,
- ✓ dokáže adekvátne vnímať a interpretovať na základe doteraz získaných teoretických poznatkov,
- ✓ je pripravený verejne vystupovať, je spôsobilý flexibilne čítať notový zápis.

Absolvent II. stupňa základného štúdia:

- ✓ má osvojené praktické zručnosti v hre na hudobnom nástroji,
- ✓ samostatne rieši problematiku nástrojovej techniky, používa celú škálu dynamických odtieňov,
- ✓ hrá bez intonačnej zmeny, uplatňuje spôsob nazývaný vibráto a vie ho citlivo použiť pri interpretácii hudobných skladieb,
- ✓ dokáže používať získané vedomosti a skúsenosti k samostatnému štúdiu nových skladieb, vyhľadáva skladby podľa vlastného výberu, orientuje sa v hudobnej literatúre,
- ✓ je schopný sa uplatniť ako samostatný hudobník, či už v sólovej, komornej alebo orchestrálnej hre.

ŠKOLSKÝ VZDELÁVACÍ PROGRAM

ZUŠ v Dunajskej Lužnej

HRA NA SOPRÁNOVEJ - ZOBICOVEJ FLAUTE

- **POSLANIE A CHARAKTERISTIKA PREDMETU:** vyučovanie hry na zobcovej flaute je vhodnou metódou v systéme hudobno-vzdelávacej elementaristiky. Táto skutočnosť má viacero príčin. Základy hry na tomto nástroji môžu z hľadiska fyziologického a psychologického zvládnuť deti od 5 rokov. Okrem toho hra na zobcovej flaute je akousi základnou bázou pre hru na iných dychových nástrojoch – drevených alebo plechových. Význam takejto iniciatívy má u dieťaťa aj veľmi vyhranený zdravotný rozmer. Dychová hygiena, držanie tela, práca rúk v súčasnosti s dychom – to všetko sú veľmi dôležité atribúty zdravého vývinu detského organizmu. Nie je to isto náhoda, že hra na zobcovej flaute slúži ako podporná liečba pri astmatických poruchách, prípadne môže slúžiť ako prevencia pred negatívnymi prejavmi v dýchaní jedinca.

Nezanedbateľná je aj ekonomická stránka. Zobcová flauta je cenovo jedným z najdostupnejších hudobných nástrojov, čo je možné využiť pri vytváraní zdrojov motivácie.

Prípravné štúdium

- **POČET HODÍN TÝŽDENNE:** 1,0
- **UČEBNÝ PLÁN ČÍSLO - prípravné štúdium 1b, B**
- **CIELE:** Poskytnúť žiakovi motiváciu pri vytváraní jeho vzťahu k umeniu, k hudbe a k hudobnému nástroju. Oboznámiť ho s možnosťami hry na sopránovej zobcovej flaute a jej stavbou. Vo vyučovacom procese brať veľký ohľad na mentálne, citové a fyziologické možnosti žiaka. Vytvoriť základné hygienické návyky pri udržiavaní nástroja. V oblasti fyziológie venovať veľkú pozornosť elementárnym návykom a úkonom: postoj, držanie nástroja, držanie rúk, nasadenie, bránicové dýchanie, správne pochopenie funkcie ľavého palca. Podporovať rozvoj hudobnej predstavivosti - kreativity (výška tónu) a rytmického cítenia. Hravou formou viesť žiaka k rozvíjaniu nielen hudobných daností, ale aj schopností sebadisciplíny. Od začiatku výučby upozorňovať na intonačné zákonitosti – zvukovo vyrovnané tóny (intenzita, farba tónu). Motivovať žiaka k hre spamäti, vedieť sa počúvať, k súhre s pedagógom (duo - sopránové zobcové flauty), v prípade daností aj s klavírnym sprievodom.

Cieľom prípravného štúdia je prvom rade vytvoriť pevný základ pre ďalšie plynulé a prirodzené napredovanie v štúdiu hry na sopránovej zobcovej flaute.

- **OBSAH:** Dbáť na vývoj rytmického cítenia – porozumieť základným metrorytmickým prvkom a ich úlohe: nota, pomlčka celá, polová, štvrtová, metrické predpisy 4/4, 2/4, 3/4, značenie

**OBSAHOVÉ ŠTANDARDY -
KOMPETENCIE:**

VÝKONOVÝ ŠTANDARD - VÝSTUPY:

Osvojenie držania nástroja a tela. Plynulé čítanie a priradovanie hmatov v predpísanom rozsahu. Schopnosť samostatne odohrať niekoľko cvičení z preberanej látky; v spolupráci s klavírnym sprievodom - alebo sólovo - odohrať jednoduchšie skladbičky v súlade s výstupom, nasadenie tónu, artikulácia, rozoznávanie základných metroritmických prvkov a metrických predpisov;

L. Daniel, škola: 1. diel – 10 lekcíí.

Ladislav Daniel: Škola hry na sopránovej zobcovej flaute 1. diel – 2 cvičenia od 6. lekcie vyššie;

Rudolf Gruber: Rozfúkaj sa pišťalôčka: 1 – 2 skladbičky, alebo 1 - 2 slovenské ľudové detské piesne - s klavírnym sprievodom (alebo sólovo). Verejne vystupovať najmenej 1x za polrok. V druhom roku štúdia nasleduje skúška, na ktorej sa rozhodne, či žiak postupuje do základného štúdia – 1, alebo 2 skladbičky so sprievodom.

NOTOVÝ MATERIÁL:

ŽILKA, Václav: Veselé pískanie, zdravé dýchanie – Malá škola hry na sopránovú zobcovú flautu

KLEMENT, Miloslav: Škola hry pre sopránovú zobcovú flautu

DANIEL, Ladislav: Škola hry pre sopránovú zobcovú flautu

Prednesové sklady:

GRUBER, Rudolf: Rozfúkaj sa, pišťalôčka – výber

KLEMENT, Miloslav: Prednesová časť Školy hry pre sopránovú zobcovú flautu (príloha)

↳ **DIDAKTICKÉ POSTUPY A METÓDY PRÁCE:** Práca je postavená na vzťahu učiteľ – žiak. Zamerať sa na čo najdokonalejšie zafixovanie správnych interpretačných návykov už v ranom veku. Neustále vstúpať žiakovi základné hudobné návyky, pestovať rytmické aj agogické cítenie. Vystupovať verejne s jednoduchšími skladbičkami. Hudobná literatúra uvedená vyššie slúži k základnej orientácii učiteľa. Hra na primeranej mentálnej úrovni žiaka. Materiál je potrebné vyberať na základe individuálneho vývoja. Žiaka motivujeme k verejným vystúpeniam a návštevám koncertov.

Prípravné štúdium – jednoročné.

- **CIELE:** Pokračovať v motivácii žiaka pri vytváraní jeho vzťahu k umeniu, k hudbe a k hudobnému nástroju. Vo vyučovacom procese brať ohľad na mentálne, citové a fyziologické danosti žiaka. Usmerňovať ho v hygienických návykoch pri udržiavaní nástroja. Dbať na kultiváciu základných fyziologických návykov a úkonov: držanie nástroja, držanie tela (postoj, ruky), nasadenie, bránicové dýchanie. Pokračovať v podporovaní rozvoji hudobnej predstavivosti - kreativity, rytmického cítenia a frázovania. Viest' žiaka k rozvíjaniu hudobných schopností aj schopností sebadisciplíny. Upozorňovať na intonačnú zákonitosť – zvukovo vyrovnané tóny. Motivovať žiaka k hre naspamäť (počúvať sa), k súhre s pedagógom (duo zobcové flauty) aj s klavírnym sprievodom. Vytvárať pevný základ pre ďalšie plynulé a prirodzené napredovanie v štúdiu hry na sopránovej zobcovej flaute.
- **OBSAH:** Rytmika – zautomatizovať chápanie žiaka základným metroritmickým prvkom (nota, pomlčka celá, polová, štvrt'ová) a metrické predpisy (4/4, 2/4, 3/4). Hmatový rozsah: c1 – f2.

**OBSAHOVÉ ŠTANDARDY -
KOMPETENCIE:**

VÝKONOVÝ ŠTANDARD - VÝSTUPY:

Osvojené základy držania nástroja a tela. Plynulé hra v predpísanom rozsahu. Schopnosť samostatne odohrať niekoľko cvičení z preberanej látky; v spolupráci s klavírnym sprievodom odohrať jednoduchšie skladbičky v súlade s výstupom, nasadenie tónu, artikulácia, rozoznávanie základných rytmických hodnôt, L. Daniel, škola: 1. diel lekcie č. 10 až č. 20.

Ladislav Daniel: Škola hry pre sopránovú zobcovú flautu, 1. diel – 2 cvičenia od 15. lekcie vyššie;
Rudolf Gruber: Rozfúkaj sa pišťalôčka: 1 – 2 skladbičky, alebo 1 - 2 slovenské ľudové detské piesne sólovo alebo s klavírnym sprievodom;
Verejne vystupovať najmenej 1x za polrok.
Absolvovanie postupových skúšok: 2 jednoriadkové, alebo 1 dvojriadková kompozícia (sólo alebo s klavírnym sprievodom)

▪ NOTOVÝ MATERIÁL:

ŽILKA, Václav: Veselé pískanie, zdravé dýchanie – Malá škola hry na sopránovú zobcovú flautu
KLEMENT, Miloslav: Škola hry pre sopránovú zobcovú flautu
DANIEL, Ladislav: Škola hry pre sopránovú zobcovú flautu

Prednesové sklady:

GRUBER, Rudolf: Rozfúkaj sa, pišťalôčka – výber
KLEMENT, Miloslav: Prednesová časť Školy hry pre sopránovú zobcovú flautu (príloha)

- **DIDAKTICKÉ POSTUPY A METÓDY PRÁCE:** Práca je postavená na vzťahu učiteľ – žiak. Zamerať sa na čo najdokonalejšie zafixovanie správnych interpretačných návykov už v ranom veku. Neustále vstěpovať žiakovi základné hudobné návyky, pestovať rytmické aj agogické čítanie. Vystupovať verejne s jednoduchšími skladbičkami. Hudobná literatúra uvedená vyššie slúži k základnej orientácii učiteľa. Hra na primeranej mentálnej úrovni žiaka. Materiál je potrebné vyberať na základe individuálneho vývoja. Žiaka motivujeme k verejným vystúpeniam a návštevám koncertov.

Požiadavky na overenie spôsobilosti postupu do 1. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia:

Komisionálna skúška:

Žiaci zahrajú 1 – 2 ľudové piesne v jednoduchej úprave, prípadne jednoduchú inštruktívnu skladbu.

1. ročník 1. Časť, I.stupeň základného štúdia základnej umeleckej školy, ISCED 1 B

- **POČET HODÍN TÝŽDENNE:** 1,5 (individuálne vyučovanie)
- **UČEBNÝ PLÁN ČÍSLO:** 5

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Vyučovanie hry na zobcovej flaute je vhodnou metódou v systéme hudobno-vzdelávacej elementaristiky. Táto skutočnosť má viacero príčin. Základy hry na tomto nástroji môžu z hľadiska fyziologického a psychologického zvládnuť deti od 5 rokov. Okrem toho hra na zobcovej flaute je akousi základnou bázou pre hru na iných dychových nástrojoch – drevených alebo plechových. Význam takejto iniciatívy má u dieťaťa aj veľmi vyhranený zdravotná rozmer. Dychová hygiena, držanie tela, práca rúk v súčasnosti s dychom – to všetko sú veľmi dôležité atribúty zdravého vývinu detského organizmu. Nie je to isto náhoda, že hra na zobcovej flaute slúži ako podporná liečba pri astmatických poruchách, prípadne môže slúžiť ako prevencia pred negatívnymi prejavmi v dýchaní jedinca.

Nezanedbateľná je aj ekonomická stránka. Zobcová flauta je cenovo jedným z najdostupnejších hudobných nástrojov, čo je možné využiť pri vytváraní zdrojov motivácie.

Ciele

V záujme ďalšieho napredovania permanentne pestovať v žiakovi lásku k umeniu, k hudbe a k nástroju. V oblasti fyziológie trénovať hrudníkovo – bránicové dýchanie a tým zabezpečiť zvyšovanie kvality tónu. Pokračovať v pestovaní zmyslu pre metroritmiku, postupne aktivizovať cizelovanie základných intonačných návykov. Poukazovať na rozdiel hry tenuto a legato. Zdokonaľovať prstovú techniku žiaka.

O b s a h

Dbáť na vývoj rytmickej sebakontroly pri hre v duete. Do tréningu rytmického cítenia pribriť prvok osminovej noty a pomlčky, vysvetliť princíp bodky pri note, resp. pomlčke. Pokračovať v pestovaní citlivosti voči základným metrickým predpisom (takty). Rozširovať záber hmatov do ambitu c1 – a2. vysvetliť princíp stupnice dur a mol. Stupnice hrať zo školy L. Daniela.

Hudobný materiál:

ŽILKA, Václav: Malá škola ... – pokračovanie

KLEMENT, Miloslav: Škola ... – pokračovanie

DANIEL, Škola ... – pokračovanie 1. dielu

Prednesové sklady:

GRUBER, Rudolf: Rozfúkaj sa, píšťalôcka – výber

Kol.: Chrestomatija dla flejty – album prednesových skladieb (výber), Editio Muzyka,

Moskva

GRUBER, Rudolf: 50 ľudových piesní pre 2 – 3 sopránové zobcové flauty (výber), Editio

Supraphon, Praha

GRUBER, Rudolf: Snadná dueta (výber), Editio Panton, Praha

2. ročník, 1. Časť, I.stupeň základného štúdia základnej umeleckej školy, ISCED 1 B

- **POČET HODÍN TÝŽDENNE:** 1,5 (individuálne vyučovanie)

- **UČEBNÝ PLÁN ČÍSLO:** 5

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Vyučovanie hry na zobcovej flaute je vhodnou metódou v systéme hudobno-vzdelávacej elementaristiky. Táto skutočnosť má viacero príčin. Základy hry na tomto nástroji môžu z hľadiska fyziologického a psychologického zvládnuť deti od 5 rokov. Okrem toho hra

na zobcovej flaute je akousi základnou bázou pre hru na iných dychových nástrojoch - drevených alebo plechových. Význam takejto iniciatívy má u dieťaťa aj veľmi vyhranený zdravotná rozmer. Dychová hygiena, držanie tela, práca rúk v súčasnosti s dychom – to všetko sú veľmi dôležité atribúty zdravého vývinu detského organizmu. Nie je to isto náhoda, že hra na zobcovej flaute slúži ako podporná liečba pri astmatických poruchách, prípadne môže slúžiť ako prevencia pred negatívnymi prejavmi v dýchaní jedinca. Nezanedbateľná je aj ekonomická stránka. Zobcová flauta je cenovo jedným z najdostupnejších hudobných nástrojov, čo je možné využiť pri vytváraní zdrojov motivácie.

Ciele

Univerzálnym cieľom a zároveň metódou vyučovania hry na zobcovej flaute je dychová technika, t.j. postupovať smerom k pestovaniu schopnosti rozlišovať bránicové, hrudníkové, prípadne klavikulárne dýchanie. Nemenej dôležité je trénovať prácu rúk, pozíciu hlavy, ktoré umožňujú slobodnejšie dýchanie. Akcent treba klásť na prácu prstov. Je potrebné upozorňovať žiaka na správne zakrývanie dierok, na prácu jazyka a na posadenie zobca medzi pery bez toho, aby sa dotýkal zubov.

Technicko-výrazová stránka výučby hry na zobcovej flaute tkvie v rozvíjaní zmyslu pre sebadisciplínu, rytmus, intonáciu, frázovanie, artikuláciu, súhru v duete, triu a pod. Ensemblové hranie vedie žiaka aj k schopnosti harmonicky myslieť a predvídať hudobné situácie.

Učiteľ sa v našich podmienkach môže oprieť o dostupnú literatúru, predovšetkým barokovú, nechýbajú však ani kompozičné didaktické iniciatívy súčasných skladateľov, prípadne pedagógov.

Upevňovať vzťah k hudbe a hudobnej interpretácii – hudobné vzory, koncerty, hudobné nosiče. Rozvíjať hrudníkovo-bránicové dýchanie.

Zdokonaľovať:

- prstovú techniku
- kvalitu tónu
- rytmus
- intonáciu

Rozlišovať typy artikulácie:

- staccato
- legato
- tenuto

Metódy a formy práce

Prvou fázou štúdia hry na zobcovej flaute je fáza propedeutiky. V našich podmienkach je známa ako PHV, čiže prípravná hudobná výchova. V druhom polroku PHV nastupuje fáza diferenciacie žiakov na jednotlivé hudobné nástroje. Táto fáza vyvrcholí prijímacou skúškou do prvého ročníka prvého stupňa (fáza selekcie).

Základným nástrojom pri výučbe hry na zobcovej flaute je v časovom horizonte PHV – 3. ročník barokový typ nástroja. Počnúc 4. ročníkom prechádza žiak na altovú zobcovú flautu ako na základný nástroj. Len v prípade individuálnych dispozícií žiaka (menšie ruky) je potrebné pokračovať vo výučbe hry na sopránovej zobcovej flaute, pričom je však nevyhnutné zvýšiť nároky v oblasti výberu literatúry. Je takisto možné prejsť v týchto výnimočných prípadoch na hru na sopraninovom nástroji. Neskôr je možné i individuálne pokračovať vo výučbe hry na tenorovom prípadne basovom nástroji.

Hudobná literatúra, ktorá je odporúčaná v tomto učebnom programe, slúži k základnej orientácii učiteľa a je možné variovať študijný materiál podľa pedagogických skúseností učiteľa a podľa individuálnych dispozícií žiaka.

Obsah

Dbáť na:

- súhru prstov a jazyka
- rytmus
- intonáciu
- správny postoj pri hraní

Pestovať estetické cítenie žiaka – výrazovosť v prednese. Zaradiť nácvik šestnásťstinovej noty a pomlčky v rámci 2/4, 3/4 a 4/4 taktu. Rozšíriť rozsah tónov c^1 - c^3 . Zaučať s nácvikom durových stupníc do 2 predznamenaní – C, G, D, F, B + T⁵.

Hudobný materiál

- Ladislav Daniel: Škola – 2. Diel
- Vlastimil Cerha: Štúdie pre sopránovú zobcovú flautu (v 2. polroku)

Prednesové skladby

- Rudolf Gruber: Rozfúkaj sa pišťalôčka
- Ján Melkovič: Čačky, hračky
- Kolektív: Chrestomatia dľa flejty – album prednesových skladieb
- Rudolf Gruber: 50 ľudových piesní – pre 2 až 3 sopránové zobcové flauty
- 1+1 – 24 piesní a tancov z Vietorisovho kódexu a Pestrého zborníka pre zobcovú flautu a gitaru

3. ročník, 1. časť, I.stupeň základného štúdia základnej umeleckej školy, ISCED 1 B

- **POČET HODÍN TÝŽDENNE:** 1,5 (individuálne vyučovanie)
1,0 komorná hra alebo sprievod alebo hra v súbore (skupinové vyučovanie, 1x týždenne)
- **UČEBNÝ PLÁN ČÍSLO:** 5

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Vyučovanie hry na zobcovej flaute je vhodnou metódou v systéme hudobno-vzdelávacej elementaristiky. Táto skutočnosť má viacero príčin. Základy hry na tomto nástroji môžu z hľadiska fyziologického a psychologického zvládnuť deti od 5 rokov. Okrem toho hra na zobcovej flaute je akousi základnou bázou pre hru na iných dychových nástrojoch - drevených alebo plechových. Význam takejto iniciatívy má u dieťaťa aj veľmi vyhranené zdravotné rozmer. Dychová hygiena, držanie tela, práca rúk v súčasnosti s dychom – to všetko sú veľmi dôležité atribúty zdravého vývinu detského organizmu. Nie je to isto náhoda, že hra na zobcovej flaute slúži ako podporná liečba pri astmatických poruchách, prípadne môže slúžiť ako prevencia pred negatívnymi prejavmi v dýchaní jedinca. Nezanedbateľná je aj ekonomická stránka. Zobcová flauta je cenovo jedným z najdostupnejších hudobných nástrojov, čo je možné využiť pri vytváraní zdrojov motivácie.

Ciele

Univerzálnym cieľom a zároveň metódou vyučovania hry na zobcovej flaute je dychová technika, t.j. postupovať smerom k pestovaniu schopnosti rozlišovať bránicové, hrudníkové, prípadne klavikulárne dýchanie. Nemenej dôležité je trénovať prácu rúk, pozíciu hlavy, ktoré umožňujú slobodnejšie dýchanie. Akcent treba klásť na prácu prstov. Je potrebné upozorňovať žiaka na správne zakrývanie dierok, na prácu jazyka a na posadenie zobca medzi pery bez toho, aby sa dotýkal zubov.

Technicko-výrazová stránka výučby hry na zobcovej flaute tkvie v rozvíjaní zmyslu pre sebadisciplínu, rytmus, intonáciu, frázovanie, artikuláciu, súhru v duete, triu a pod. Ensemblové hranie vedie žiaka aj k schopnosti harmonicky myslieť a predvídať hudobné situácie.

Učiteľ sa v našich podmienkach môže oprieť o dostupnú literatúru, predovšetkým barokovú, nechýbajú však ani kompozičné didaktické iniciatívy súčasných skladateľov, prípadne pedagógov.

Motivovať žiaka verejným vystúpením a tým mu poskytnúť priestor pre sebarealizáciu, odblokovať podľa možností pocit trémy, poukázať na zmysel hudobnej interpretácie a hudobného zážitku. Pracovať na rozvíjaní schopností v oblasti dynamiky a agogiky, ako aj na výrazových prostriedkoch.

Obsah

Nácvik ornamentiky v hraných skladbách. V oblasti metroritmiky vysvetliť a nacvičovať prvok ligatúry. Oboznamovať žiaka so základnými dynamickými a tempovými predpismi. Rozširovať tónový ambitus do úrovne c^1 - d^3 . Zčať s nácvikom dvojitého jazyka. Pokračovať v nácviku vibrata.

Stupnice:

- do 4 predznamenaní dur aj mol (harmonický a melodický variant)
- T5 + obraty

Dbať na:

- súhru prstov a jazyka
- rytmus
- intonáciu
- správny postoj pri hraní

Hudobný materiál

- Ladislav Daniel: Škola – 3. Diel
- Dušan Martinček: 13 malých cvičení pre sopránovú zobcovú flautu
- Ladislav Daniel: Základy techniky 1. Diel
- Vlastimil Cerha: Štúdie pre sopránovú zobcovú flautu (pokračovanie)

Prednesové skladby

- Igor Dibák: Kavatina pre zobcovú flautu a klavír
- Ján Melkovič: Čačky, hračky
- Ján Melkovič: Čo je čo – skladby pre 2 zobcové flauty a klavír
- Johan Ch. Pepush: 6 sonát pre sopránovú flautu a klavír
- Rudolf Gruber: Rozfúkaj sa písťalôčka
- Rudolf Gruber: 50 ľudových piesní – pre 2 až 3 sopránové zobcové flauty

- Kolektív: Chrestomatia dľa flejty – album prednesových skladieb
- 1+1 – 24 piesní a tancov z Vietorisovho kódexu a Pestrého zborníka pre zobcovú flautu a gitaru

Metódy a formy práce

Prvou fázou štúdia hry na zobcovej flaute je fáza propedeutiky. V našich podmienkach je známa ako PHV, čiže prípravná hudobná výchova. V druhom polroku PHV nastupuje fáza diferenciacie žiakov na jednotlivé hudobné nástroje. Táto fáza vyvrcholí prijímacou skúškou do prvého ročníka prvého stupňa (fáza selekcie).

Základným nástrojom pri výučbe hry na zobcovej flaute je v časovom horizonte PHV – 3. ročník barokový typ nástroja. Počnúc 4. ročníkom prechádza žiak na altovú zobcovú flautu ako na základný nástroj. Len v prípade individuálnych dispozícií žiaka (menšie ruky) je potrebné pokračovať vo výučbe hry na sopránovej zobcovej flaute, pričom je však nevyhnutné zvýšiť nároky v oblasti výberu literatúry. Je takisto možné prejsť v týchto výnimočných prípadoch na hru na sopraninovom nástroji. Neskôr je možné i individuálne pokračovať vo výučbe hry na tenorovom prípadne basovom nástroji.

Hudobná literatúra, ktorá je odporúčaná v tomto učebnom programe, slúži k základnej orientácii učiteľa a je možné variovat' študijný materiál podľa pedagogických skúseností učiteľa a podľa individuálnych dispozícií žiaka.

4. ročník, 1. časť, I.stupeň základného štúdia základnej umeleckej školy, ISCED 1 B

- **POČET HODÍN TÝŽDENNE:** 1,5 (individuálne vyučovanie)
1,0 komorná hra alebo sprievod alebo hra v súbore (skupinové vyučovanie, 1x týždenne)
- **UČEBNÝ PLÁN ČÍSLO:** 5

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Vyučovanie hry na zobcovej flaute je vhodnou metódou v systéme hudobno-vzdelávacej elementaristiky. Táto skutočnosť má viacero príčin. Základy hry na tomto nástroji môžu z hľadiska fyziologického a psychologického zvládnuť deti od 5 rokov. Okrem toho hra na zobcovej flaute je akousi základnou bázou pre hru na iných dychových nástrojoch - drevených alebo plechových. Význam takejto iniciatívy má u dieťaťa aj veľmi vyhranení zdravotná rozmer. Dychová hygiena, držanie tela, práca rúk v súčasnosti s dychom – to všetko sú veľmi dôležité atribúty zdravého vývinu detského organizmu. Nie je to isto náhoda, že hra na zobcovej flaute slúži ako podporná liečba pri astmatických poruchách, prípadne môže slúžiť ako prevencia pred negatívnymi prejavmi v dýchaní jedinca. Nezanedbateľná je aj ekonomická stránka. Zobcová flauta je cenovo jedným z najdostupnejších hudobných nástrojov, čo je možné využiť pri vytváraní zdrojov motivácie.

Ciele

Univerzálnym cieľom a zároveň metódou vyučovania hry na zobcovej flaute je dychová technika, t.j. postupovať smerom k pestovaniu schopnosti rozlišovať bránicové, hrudníkové, prípadne klavikulárne dýchanie. Nemenej dôležité je trénovať prácu rúk, pozíciu hlavy, ktoré umožňujú slobodnejšie dýchanie. Akcent treba klásť na prácu prstov. Je potrebné upozorňovať

žiaka na správne zakrývanie dierok, na prácu jazyka a na posadenie zobca medzi pery bez toho, aby sa dotýkal zubov.

Technicko-výrazová stránka výučby hry na zobcovej flaute tkvie v rozvíjaní zmyslu pre sebadisciplínu, rytmus, intonáciu, frázovanie, artikuláciu, súhru v duete, triu a pod. Ensembleové hranie vedie žiaka aj k schopnosti harmonicky myslieť a predvídať hudobné situácie.

Učiteľ sa v našich podmienkach môže oprieť o dostupnú literatúru, predovšetkým barokovú, nechýbajú však ani kompozičné didaktické iniciatívy súčasných skladateľov, prípadne pedagógov.

V rozvoji muzikality pestovať v žiakovi zmysel pre rozlišovanie hudobných štýlov. Motivovať žiaka verejným vystúpením a tým mu poskytnúť priestor pre sebarealizáciu, poukázať na zmysel hudobnej interpretácie a hudobného zážitku. Pracovať na rozvíjaní schopností v oblasti dynamiky a agogiky, ako aj na výrazových prostriedkoch.

Obsah

Zdokonaľovať dychovú techniku, vibrata a artikulácie. Návčik dvojitého jazyka v stupniciach. Zdokonaľovať hru melodických ozdôb. Rozsah: chromaticky od c1 po c3. Upevňovať metroritmické čítanie a rytmickú predstavivosť u žiaka na podklade všetkých základných rytmických hodnôt (celá – šestnástinová, bodka pri note, pomlčky...). Všetky stupnice dur aj mol. Návčik ornamentiky v hraných skladbách. Zdokonaľovať žiaka v základných dynamických a tempových predpisoch. Upevniť vibrato. Zapájať žiaka do komorných zoskupení.

Stupnice:

- všetky dur aj mol (harmonický a melodický variant)
- T5 + D7 + ZM7 + obraty

Dbáť na:

- súhru prstov a jazyka
- rytmus
- intonáciu
- správny postoj pri hraní
- výraz

Metódy a formy práce

Prvou fázou štúdia hry na zobcovej flaute je fáza propedeutiky. V našich podmienkach je známa ako PHV, čiže prípravná hudobná výchova. V druhom polroku PHV nastupuje fáza diferenciacie žiakov na jednotlivé hudobné nástroje. Táto fáza vyvrcholí prijímacou skúškou do prvého ročníka prvého stupňa (fáza selekcie).

Základným nástrojom pri výučbe hry na zobcovej flaute je v časovom horizonte PHV – 3. ročník barokový typ nástroja.

Hudobná literatúra, ktorá je odporúčaná v tomto učebnom programe, slúži k základnej orientácii učiteľa a je možné variovať študijný materiál podľa pedagogických skúseností učiteľa a podľa individuálnych dispozícií žiaka.

Hudobný materiál

- Ladislav Daniel: Škola – 3. Diel (pokračovanie)
- Dušan Martinček: 13 malých cvičení pre sopránovú zobcovú flautu
- Ladislav Daniel: Základy techniky 1. Diel (pokračovanie)
- Vlastimil Cerha: Štúdie pre sopránovú zobcovú flautu (pokračovanie)

Prednesové skladby

- Ján Melkovič: Čačky, hračky
- Ján Melkovič: Čo je čo – skladby pre 2 zobcové flauty a klavír
- Johan Ch. Pepush: 6 sonát pre sopránovú flautu a klavír
- Rudolf Gruber: 50 ľudových piesní – pre 2 až 3 sopránové zobcové flauty
- Kolektív: Chrestomatia dľa flejty – album prednesových skladieb
- Bántai - Kovács – Nagy: Stará hudba pre flautu a gitaru
- M. Klement: 4 talianske canzony pre 4 zobcové flauty
- Byrd – Barret: Stará anglická hudba flauto dolce a gitara
- G. Ph. Telemann: 12 Menuetov pre zobcovú flautu a klavír
- J. Haydn: 12 Menuetov pre zobcovú flautu a gitaru

Záverečná skúška absolventa 1. stupňa základného štúdia

- 1 stupnica dur alebo mol (harm. – mel.), T5, D7, ZM7 + obraty
- 1 etuda
- 1 prednes so sprievodom

ŠKOLSKÝ VZDELÁVACÍ PROGRAM

ZUŠ v Dunajskej Lužnej

HRA NA ALTOVEJ ZOBICOVEJ FLAUTE

V ŠKOLSKOM ROKU 2023/2024 SA HRA NA ALTOVEJ FLAUTE NEVYUČUJE.

1. ročník, 2. časť, I.stupeň základného štúdia základnej umeleckej školy, ISCED 2 B

- **POČET HODÍN TÝŽDENNE:** 1,5 (individuálne vyučovanie)
- **UČEBNÝ PLÁN ČÍSLO:** 13

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Vyučovanie hry na zobcovej flaute je vhodnou metódou v systéme hudobno-vzdelávacej elementaristiky. Táto skutočnosť má viacero príčin. Základy hry na tomto nástroji môžu z hľadiska fyziologického a psychologického zvládnuť deti od 5 rokov. Okrem toho hra na zobcovej flaute je akousi základnou bázou pre hru na iných dychových nástrojoch - drevených alebo plechových. Význam takejto iniciatívy má u dieťaťa aj veľmi vyhranené zdravotné rozmer. Dychová hygiena, držanie tela, práca rúk v súčasnosti s dychom – to všetko sú veľmi dôležité atribúty zdravého vývinu detského organizmu. Nie je to isto náhoda, že hra na zobcovej flaute slúži ako podporná liečba pri astmatických poruchách, prípadne môže slúžiť ako prevencia pred negatívnymi prejavmi v dýchaní jedinca. Nezanedbateľná je aj ekonomická stránka. Zobcová flauta je cenovo jedným z najdostupnejších hudobných nástrojov, čo je možné využiť pri vytváraní zdrojov motivácie.

Ciele

Univerzálnym cieľom a zároveň metódou vyučovania hry na zobcovej flaute je dychová technika, t.j. postupovať smerom k pestovaniu schopnosti rozlišovať bránicové, hrudníkové, prípadne klavikulárne dýchanie. Nemenej dôležité je trénovať prácu rúk, pozíciu hlavy, ktoré umožňujú slobodnejšie dýchanie. Akcent treba klásť na prácu prstov. Je potrebné upozorňovať žiaka na správne zakrývanie dierok, na prácu jazyka a na posadenie zobca medzi pery bez toho, aby sa dotýkal zubov.

Technicko-výrazová stránka výučby hry na zobcovej flaute tkvie v rozvíjaní zmyslu pre sebadisciplínu, rytmus, intonáciu, frázovanie, artikuláciu, súhru v duete, triu a pod. Ensembleové hranie vedie žiaka aj k schopnosti harmonicky myslieť a predvídať hudobné situácie.

Učiteľ sa v našich podmienkach môže oprieť o dostupnú literatúru, predovšetkým barokovú, nechýbajú však ani kompozičné didaktické iniciatívy súčasných skladateľov, prípadne pedagógov.

V rozvoji muzikality pestovať v žiakovi zmysel pre rozlišovanie hudobných štýlov. Pracovať na preorientovaní žiaka na altový nástroj in F, orientovať ho na hmatovú kombináciu ladenia a dbať na kontrolu fyziológie hrania na väčší typ nástroja. Motivovať žiaka verejným

vystúpením a tým mu poskytnúť priestor pre seberealizáciu, poukázať na zmysel hudobnej interpretácie a hudobného zážitku.

Obsah

Zdokonaľovať dychovú techniku, vibrata a artikulácie na novom type nástroja. Nácviť dvojitého a trojitého jazyka v stupniciach. Rozsah: chromaticky od f1 po g3. Upevňovať metroritmické čítanie a rytmickú predstavivosť u žiaka na podklade všetkých základných rytmických hodnôt (celá – šesťnástinová, bodka pri note, pomlčky...). Stupnice do dvoch predznamenaní dur a mol harmonická, melodická, T5 + obraty. Upevniť vibrato. Zapájať žiaka do komorných zoskupení.

Stupnice:

- dur aj mol do dvoch predznamenaní (harmonický a melodický variant)
- T5 + obraty

Dbáť na:

- súhru prstov a jazyka
- rytmus
- intonáciu
- správny postoj pri hraní
- výraz

Hudobný materiál

- Ladislav Daniel: Škola hry pre altovú zobcovú flautu
- Ladislav Daniel: Základy techniky pre altovú zobcovú flautu
- Miloslav Klement: Škola pre altovú zobcovú flautu 1.diel (výber)

Prednesové skladby

- Miloslav Klement: Album soudobých českých skladeb altová flauta
- Gábor Kállay: Meister der Variation in Barock
- Biagio Manini: Sonata e due canzoni
- Kolektív: Chrestomatia d'la flejty – album prednesových skladiieb
- Bántai - Kovács – Nagy: Stará hudba pre flautu a gitaru
- M. Klement: 4 talianske canzoni pre 4 zobcové flauty
- Byrd – Barret: Stará anglická hudba flauto dolce a gitara
- Arcangelo Corelli: Sonate C dur op. 5 No. 9 für Altblockflöte und B.c.

OBSAHOVÝ ŠTANDARD - KOMPETENCIE:

Schopnosť samostatne odohrať niekoľko cvičení z preberanej látky, v spolupráci s klavírnym sprievodom prednesové skladby v súlade

s výstupom, nasadenie tónu, artikulácia, správny postoj pri hraní

VÝKONOVÝ ŠTANDARD - VÝSTUPY:

Ladislav Daniel – Škola hry pre altovú zobcovú flautu / výber / - 15 lekcíí

Miloslav Klement – Škola pre altovú zobcovú flautu I. diel / výber / - 15 cvičení

2 skladby s klavírnym sprievodom.

Verejne vystupovať najmenej 1x za polrok (sólová hra).

DIDAKTICKÉ POSTUPY A METÓDY PRÁCE: v 1. ročníku predmet hra na altovej alebo sopraninovej zobcovej flaute nadväzuje na 4. ročník 1 časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy, ISCED 1 B - hra na sopránovej zobcovej flaute. Dôležitým aspektom vo výchovno-vzdelávacom procese je kladný vzťah učiteľ – žiak. Je potrebné uvedomovať si na strane učiteľa, že sa pracuje so živým materiálom, ktorý sa neustále formuje – zdokonaľuje a vyberať vhodné notové materiály i spôsob komunikácie vzhľadom k veku a individualite žiaka.

V rámci 1. ročníka pokračujeme v motivácii žiaka k verejným vystúpeniam, nepretržite poukazujeme na dôležitosť návštev rôznych koncertov aj ako poslucháč spolu s rodičmi a snažiť sa vzbudiť u dieťaťa o čo najväčší záujem o hudobné dianie. Hra na primeranej mentálnej úrovni žiaka by už mala byť samozrejmosťou. Neustále vštepovať žiakovi hudobné pojmy od notácie až po dynamiku, prehlbovanie správnych návykov pri hraní – dýchanie, postoj, práca rúk, synchron jazyka, prstov a dychu. Prirodzeným spôsobom, pestovať rytmické aj agogické ctenie.

2. ročník, 2. časť, I.stupeň základného štúdia základnej umeleckej školy, ISCED 2 B

- **POČET HODÍN TÝŽDENNE:** 1,5 (individuálne vyučovanie)

- **UČEBNÝ PLÁN ČÍSLO:** 13

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Vyučovanie hry na zobcovej flaute je vhodnou metódou v systéme hudobno-vzdelávacej elementaristiky. Táto skutočnosť má viacero príčin. Základy hry na tomto nástroji môžu z hľadiska fyziologického a psychologického zvládnuť deti od 5 rokov. Okrem toho hra na zobcovej flaute je akousi základnou bázou pre hru na iných dychových nástrojoch - drevených alebo plechových. Význam takejto iniciatívy má u dieťaťa aj veľmi vyhranení zdravotná rozmer. Dychová hygiena, držanie tela, práca rúk v súčasnosti s dychom – to všetko sú veľmi dôležité atribúty zdravého vývinu detského organizmu. Nie je to isto náhoda, že hra na zobcovej flaute slúži ako podporná liečba pri astmatických poruchách, prípadne môže slúžiť ako prevencia pred negatívnymi prejavmi v dýchaní jedinca. Nezanedbateľná je aj ekonomická stránka. Zobcová flauta je cenovo jedným z najdostupnejších hudobných nástrojov, čo je možné využiť pri vytváraní zdrojov motivácie.

Ciele

Univerzálnym cieľom a zároveň metódou vyučovania hry na zobcovej flaute je dychová technika, t.j. postupovať smerom k pestovaniu schopnosti rozlišovať bránicové, hrudníkové, prípadne klavikulárne dýchanie. Nemenej dôležité je trénovať prácu rúk, pozíciu hlavy, ktoré umožňujú slobodnejšie dýchanie. Akcent treba klásť na prácu prstov. Je potrebné upozorňovať žiaka na správne zakrývanie dierok, na prácu jazyka a na posadenie zobca medzi pery bez toho, aby sa dotýkal zubov.

Technicko-výrazová stránka výučby hry na zobcovej flaute tkvie v rozvíjaní zmyslu pre sebadisciplínu, rytmus, intonáciu, frázovanie, artikuláciu, súhru v duete, triu a pod. Ensemble hranie vedie žiaka aj k schopnosti harmonicky myslieť a predvídať hudobné situácie.

Učiteľ sa v našich podmienkach môže oprieť o dostupnú literatúru, predovšetkým barokovú, nechýbajú však ani kompozičné didaktické iniciatívy súčasných skladateľov, prípadne pedagógov.

Zdokonaľovať hru na altovom nástroji – hmatovo, intonačne, rytmicky atď.

Zapájať žiaka do komornej hry. Motivovať žiaka verejnými vystúpeniami a tým povzbudzovať jeho hráčsku istotu.

Obsah

Rozvíjať hráčsku techniku (dvojitý, trojitý jazyk, dych) aj v rýchlejších tempách. Zdokonaľovať nácvik palcovej techniky pri hre tónov vo vyšších oktávach. Zvládnuť celý tónový rozsah nástroja.

Stupnice:

- dur aj mol do štyroch predznamenaní (harmonický a melodický variant)
- T5 + D7 + obraty

Dbať na:

- súhru prstov a jazyka
- rytmus
- intonáciu
- správny postoj pri hraní
- výraz
- dynamiku

Hudobný materiál

- Ladislav Daniel: Škola hry pre altovú zobcovú flautu 1. diel - pokračovať
- Ladislav Daniel: Základy techniky pre altovú zobcovú flautu - pokračovať
- Miloslav Klement: Škola pre altovú zobcovú flautu 1.diel (výber)
- Peter Cón: Etudy pre altovú zobcovú flautu

Prednesové skladby

- Bohumír Finger: Sonáta F dur pre altovú zobcovú flautu a čembalo (klavír)
- Robert Valentine: 12 sonát pre altovú zobcovú flautu a basso continuo
- Johann Ch. Pepusch: 2 sonáty c mol pre altovú zobcovú flautu a basso continuo
- Arcangelo Corelli: Triová sonáta pre dve altové zobcové flauty a gitaru
- Jean B. Loeillet de Gant: 6 sonát pre dve altové zobcové flauty
- László Czidra: Barokové tance pre dve altové flauty

OBSAHOVÝ ŠTANDARD -KOMPETENCIE:

Schopnosť samostatne odohrať niekoľko cvičení z preberanej látky, v spolupráci s klavírnym sprievodom prednesové skladby v súlade s výstupom, nasadenie tónu, artikulácia, správny postoj pri hraní.

VÝKONOVÝ ŠTANDARD - VÝSTUPY

Ladislav Daniel – Základy techniky pre altovú zobcovú flautu - 15 cvičení
Miloslav Klement – Škola pre altovú zobcovú flautu I. diel - 15 cvičení
2 skladby s klavírnym sprievodom.
Verejne vystupovať najmenej 1x za polrok (sólová hra).

DIDAKTICKÉ POSTUPY A METÓDY PRÁCE: Práca je postavená na vzťahu učiteľ – žiak. Zamerať sa na čo najdokonalejšie zafixovanie správnych interpretačných návykov. Neustále vstúpovať žiakovi hudobné pojmy od notácie až po dynamiku, pestovať rytmické aj agogické cítenie. Vystupovať verejne s jednoduchšími skladbičkami. Hudobná literatúra uvedená vyššie slúži k základnej orientácii učiteľa. Hra na primeranej mentálnej úrovni žiaka,

materiál je potrebné vyberať na základe individuálneho vývoja. Pokračujeme v motivácii žiaka k verejným vystúpeniam a návštevám koncertov.

3. ročník, 2. časť, I.stupeň základného štúdia základnej umeleckej školy, ISCED 2 B

- **POČET HODÍN TÝŽDENNE:** 1,5 (individuálne vyučovanie)
Komorná hra 1,0 alebo hra v súbore 2,0
- **UČEBNÝ PLÁN ČÍSLO:** 13

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Vyučovanie hry na zobcovej flaute je vhodnou metódou v systéme hudobno-vzdelávacej elementaristiky. Táto skutočnosť má viacero príčin. Základy hry na tomto nástroji môžu z hľadiska fyziologického a psychologického zvládnuť deti od 5 rokov. Okrem toho hra na zobcovej flaute je akousi základnou bázou pre hru na iných dychových nástrojoch - drevených alebo plechových. Význam takejto iniciatívy má u dieťaťa aj veľmi vyhranené zdravotné rozmer. Dychová hygiena, držanie tela, práca rúk v súčasnosti s dychom – to všetko sú veľmi dôležité atribúty zdravého vývinu detského organizmu. Nie je to isto náhoda, že hra na zobcovej flaute slúži ako podporná liečba pri astmatických poruchách, prípadne môže slúžiť ako prevencia pred negatívnymi prejavmi v dýchaní jedinca. Nezanedbateľná je aj ekonomická stránka. Zobcová flauta je cenovo jedným z najdostupnejších hudobných nástrojov, čo je možné využiť pri vytváraní zdrojov motivácie.

Ciele

Univerzálnym cieľom a zároveň metódou vyučovania hry na zobcovej flaute je dychová technika, t.j. postupovať smerom k pestovaniu schopnosti rozlišovať bránicové, hrudníkové, prípadne klavikulárne dýchanie. Nemenej dôležité je trénovať prácu rúk, pozíciu hlavy, ktoré umožňujú slobodnejšie dýchanie. Akcent treba klásť na prácu prstov. Je potrebné upozorňovať žiaka na správne zakrývanie dierok, na prácu jazyka a na posadenie zobca medzi pery bez toho, aby sa dotýkal zubov.

Technicko-výrazová stránka výučby hry na zobcovej flaute tkvie v rozvíjaní zmyslu pre sebadisciplínu, rytmus, intonáciu, frázovanie, artikuláciu, súhru v duete, triu a pod. Ensembleové hranie vedie žiaka aj k schopnosti harmonicky myslieť a predvídať hudobné situácie.

Učiteľ sa v našich podmienkach môže oprieť o dostupnú literatúru, predovšetkým barokovú, nechýbajú však ani kompozičné didaktické iniciatívy súčasných skladateľov, prípadne pedagógov.

Základným nástrojom ostáva naďalej altová zobcová flauta. Je však možné v závislosti na dispozíciách žiaka zaviesť aj nácvik hry na tenorovej, sopranínovej, príp. basovej zobcovej flaute. Je potrebné klásť dôraz na výrazovosť hry, na rozvoj zvukovej predstavivosti a na tvorivú samostatnosť žiaka v oblasti výrazu. Ťažiskom vyučovacieho procesu by mala byť komorná hra (trio, kvarteto) v kombinácii s inými nástrojmi, čomu má zodpovedať aj voľba hudobného materiálu.

Obsah

Zdokonaľovať techniku dýchania, najmä v dlhých frázach. V prípade prechodu na tenorový nástroj je potrebné upozorniť na hmatovú orientáciu tenorovej zobcovej flauty in C.

Stupnice:

- dur aj mol do 6 predznamenaní (harmonický a melodický variant)
- T5 + D7 + Zm7 + obraty

Dbáť na:

- rytmus
- intonáciu
- výraz
- dynamiku

Hudobný materiál

- Miloslav Klement: Škola pre altovú zobcovú flautu 2.diel (výber)
- Ladislav Daniel: Základy techniky pre altovú zobcovú flautu - pokračovať
- Peter Cón: Etudy pre altovú zobcovú flautu
- Dušan Martinček: 12 etúd pre altovú zobcovú flautu

Prednesové skladby

- Jean B. Loeillet: 12 sonát pre flautu, resp. pre altovú zobcovú flautu a b.c.
- Jean B. Loeillet: Triová sonáta pre altovú zobcovú flautu
- Daniel Purcell: 3 sonáty F dur, d mol, C dur pre altovú zobcovú flautu a b.c.
- Georg F. Händel: 6 sonát pre altovú zobcovú flautu a b.c.
- Georg Ph. Telemann: Trio g mol pre altovú zobcovú flautu a b.c.

OBSAHOVÝ ŠTANDARD -KOMPETENCIE: VÝKONOVÝ ŠTANDARD - VÝSTUPY

Schopnosť samostatne odohrať niekoľko cvičení z preberanej látky, prednesové skladby v súlade s výstupom v spolupráci s klavírnym sprievodom, fixovať správne nasadenie tónu, artikuláciu, správny postoj pri hraní, pracovať s väčšími hudobnými frázami.

2 skladby s klavírnym sprievodom.

Verejne vystupovať najmenej 1x v polroku (aj KH).

DIDAKTICKÉ POSTUPY A METÓDY PRÁCE: Práca je postavená na vzťahu učiteľ – žiak. Zamerať sa na čo najdokonalejšie fixovanie správnych interpretačných návykov. Neustále vštepovať žiakovi hudobné pojmy od notácie až po dynamiku, pestovať rytmické aj agogické čítanie. Vystupovať verejne. Hudobná literatúra uvedená vyššie slúži k základnej orientácii učiteľa. Hra na primeranej mentálnej úrovni žiaka. Materiál je potrebné vyberať na základe individuálneho vývoja. Pokračujeme v motivácii žiaka k verejným vystúpeniam a návštevám koncertov.

4. ročník 2. časť, I. stupeň základného štúdia základnej umeleckej školy, ISCED 2 B

- **POČET HODÍN TÝŽDENNE:** 1,5 (individuálne vyučovanie)
Komorná hra 1,0 alebo hra v súbore 2,0
- **UČEBNÝ PLÁN ČÍSLO:** 13

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Vyučovanie hry na zobcovej flaute je vhodnou metódou v systéme hudobno-vzdelávacej elementaristiky. Táto skutočnosť má viacero príčin. Základy hry na tomto nástroji môžu z hľadiska fyziologického a psychologického zvládnuť deti od 5 rokov. Okrem toho hra na zobcovej flaute je akousi základnou bázou pre hru na iných dychových nástrojoch - drevených alebo plechových. Význam takejto iniciatívy má u dieťaťa aj veľmi vyhranení zdravotná rozmer. Dychová hygiena, držanie tela, práca rúk v súčasnosti s dychom – to všetko sú veľmi dôležité atribúty zdravého vývinu detského organizmu. Nie je to isto náhoda, že hra na zobcovej flaute slúži ako podporná liečba pri astmatických poruchách, prípadne môže slúžiť ako prevencia pred negatívnymi prejavmi v dýchaní jedinca. Nezanedbateľná je aj ekonomická stránka. Zobcová flauta je cenovo jedným z najdostupnejších hudobných nástrojov, čo je možné využiť pri vytváraní zdrojov motivácie.

Ciele

Univerzálnym cieľom a zároveň metódou vyučovania hry na zobcovej flaute je dychová technika, t.j. postupovať smerom k pestovaniu schopnosti rozlišovať bránicové, hrudníkové, prípadne klavikulárne dýchanie. Nemenej dôležité je trénovať prácu rúk, pozíciu hlavy, ktoré umožňujú slobodnejšie dýchanie. Akcent treba klásť na prácu prstov. Je potrebné upozorňovať žiaka na správne zakrývanie dierok, na prácu jazyka a na posadenie zobca medzi pery bez toho, aby sa dotýkal zubov.

Technicko-výrazová stránka výučby hry na zobcovej flaute tkvie v rozvíjaní zmyslu pre sebadisciplínu, rytmus, intonáciu, frázovanie, artikuláciu, súhru v duete, triu a pod. Ensembleové hranie vedie žiaka aj k schopnosti harmonicky myslieť a predvídať hudobné situácie.

Učiteľ sa v našich podmienkach môže oprieť o dostupnú literatúru, predovšetkým barokovú, nechýbajú však ani kompozičné didaktické iniciatívy súčasných skladateľov, prípadne pedagógov.

Podporovať v žiakovi pocit tvorivej slobody a samostatnosti vo vzťahu k jeho absolventskému výkonu. Voliť vhodný študijný materiál, stabilizovať repertoár, ktorý umožňuje na koncerte optimálne prezentovať možnosti a schopnosti žiaka. Motivovať žiaka k tvorivej samostatnosti, k záujmu o ďalšie štúdium hry na zobcovej flaute. V prípade prechodu na basovú flautu treba žiaka oboznámiť s hrou v basovom kľúči.

Obsah

Štúdium smeruje k príprave úspešného absolventského vystúpenia, pričom však netreba zanedbávať ďalšie napredovanie v oblasti techniky. Zapojiť žiaka do komorných ansamblov. V prípade, ak sa žiak zaoberá hrou na basovej zobcovej flaute, je potrebné viesť ho k schopnosti hrať part basso continuo.

Stupnice:

- všetky dur aj mol (harmonický a melodický variant)
- T5 + D7 + Zm7 + obraty

Dbáť na:

- rytmus
- intonáciu
- výraz
- dynamiku

Hudobný materiál

- Miloslav Klement: Škola pre altovú zobcovú flautu 2.diel (výber)
- Peter Cón: Etudy pre altovú zobcovú flautu
- Dušan Martinček: 12 etúd pre altovú zobcovú flautu

Prednesové skladby

- Georg Ph. Telemann: 6 fantázií pre altovú zobcovú flautu sólo
- Georg Ph. Telemann: 4 sonáty pre altovú zobcovú flautu a b.c.
- Georg Ph. Telemann: Triová sonáta F dur pre altové zobcové flauty a b.c.
- Georg Ph. Telemann: Triová sonáta a mol pre altovú zobcovú flautu, husle a b.c.
- Antonio Vivaldi: Koncert F dur pre flautu, resp. altovú alebo sopránovú zobcovú flautu, sláčikový orchester a čembalo – Búrka na mori

OBSAHOVÝ ŠTANDARD -KOMPETENCIE:

Schopnosť samostatne odohrať niekoľko cvičení z preberanej látky, prednesové skladby v súlade s výstupom v spolupráci s klavírnym sprievodom, fixovať správne nasadenie tónu, artikuláciu, dynamickú škálu, správny postoj pri hraní, pracovať s väčšími hudobnými frázami.

VÝSTUPY:

2 skladby s klavírnym sprievodom.
Verejne vystupovať najmenej 1x v polroku (aj KH).
Záverečná skúška - obsah:
2 skladby rôzneho charakteru (štýlového i tempového)
V rámci KH – jedna skladba

DIDAKTICKÉ POSTUPY A METÓDY PRÁCE: Práca je postavená na vzťahu učiteľ – žiak. Zamerať sa na čo najprecíznejšiu interpretáciu v rámci zásad štýlových období. Neustále zvyšovať technické nároky, vstúpiť žiakovi hudobné pojmy od notácie až po dynamiku, pestovať rytmické aj agogické cítenie. Vystupovať verejne. Hudobná literatúra uvedená vyššie slúži k základnej orientácii učiteľa. Hra na primeranej mentálnej úrovni žiaka. Materiál je potrebné vyberať na základe individuálneho vývoja. Pokračujeme v motivácii žiaka k verejným vystúpeniam a návštevám koncertov.

Záverečná skúška absolventa 4. ročníka 2. časti I. stupňa

Stupnice:

- 1 stupnica dur – T5, D7 + obraty
- 1 stupnica mol – T5, Zm7 + obraty

Etudy:

- 2 etudy rôzneho charakteru

Prednes:

- náročnejší prednes so sprievodom

ŠKOLSKÝ VZDELÁVACÍ PROGRAM

ZUŠ v Dunajskej Lužnej

HRA NA PRIEČNEJ FLAUTE

1.ročník, 2. časť, I.stupeň základného štúdia základnej umeleckej školy, ISCED 2 B

- **POČET HODÍN TÝŽDENNE:** 1,5 (individuálne vyučovanie)
- **UČEBNÝ PLÁN ČÍSLO :** 13, prípadne s č. 10

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Flauta ako jeden z najstarších hudobných nástrojov prešla počas svojho vývoja rôznymi fázami, ktoré vyústili v doposiaľ najdokonalejší typ priečnej flauty Böhmovho klapkového systému C ladenia. Záujem o štúdium na flaute je v súčasnosti veľký, nakoľko je to nástroj so širokou možnosťou uplatnenia sa v súboroch vážnej i v súboroch populárnej hudby. Obvykle sa na štúdium hry na flaute prijímajú žiaci vo veku 10 – 12 rokov podľa telesnej vyspelosti, ktorí preukážu fyziologické predpoklady, hudobné nadanie a taktiež záujem o hru na tomto nástroji. Vhodná je príprava na zobcovú flaute. V prípade, že sa o štúdium hry na flaute zaujímajú vekovo starší adepti, môžu byť prijatí za predpokladu, že preukážu požadované schopnosti. V priebehu štúdia odporúčame pravidelnú lekársku kontrolu (dýchacie orgány, srdce, štítna žľaza, chrup). Obsah predmetu zahŕňa v sebe hru z nôt, komornú hru, súborovú hru v rôznych hudobných žánroch. Predložené učebné osnovy nepredstavujú nemennú dogmu, ale treba ich chápať ako východiskovú bázu, ktorú je žiaduce jednak aktualizovať a jednak dotvárať, predovšetkým s ohľadom na rešpektovanie individuálneho vývoja žiakov. V právomoci učiteľa je preto napr. možné – v prípade mimoriadne nadaných žiakov – používať literatúru vyššieho ročníka, resp. ďalej ju dopĺňať. Zoznam literatúry má charakter odporúčania, nie normy, pričom kritériom zaradenia tej - ktorej skladby je nielen jej dostupnosť, ale predovšetkým individuálne predpoklady žiakov, rozvoj techniky hry, muzikality, tvorivosti atd.

Ciele

Vzbudiť u žiakov záujem o hudbu, predovšetkým o hru na flaute. Častým predhrávaním utvárať u žiaka zvukovú predstavu čistého a zvučného flautového tónu a možností flauty. Rozvíjať melodické a rytmické cítenie, rozvíjať a formovať cit pre hudobnú frázu. Oboznámiť žiaka s históriou a vývojom flauty, funkciou mechaniky, ošetrovaním nástroja. Odporúčať žiakovi návštevu koncertov, na ktorých sa predstavuje tento nástroj. V 1. ročníku zaradiť do ročníkového plánu minimálne jedno vystúpenie na hudobnom večierku školy.

O b s a h

Zoznámenie so základmi dychovej techniky, funkciou bránice, nácvik intenzity nádychu, plynulosti a dĺžky výdychu. Nácvik postoja hry na flaute, nácvik držania nástroja. Úloha pier (nátisku)

a jazyka pri hre na flaute. Zvládnuť rozsah nástroja: chromaticky c1 – e3. Tónové cvičenia: dlhé tóny v zvládnutom priebežne preberanom rozsahu. Prefukovanie oktáv. Nácvičenie tenuta a legata. Hra stupníc: durové a molové (len harmonické).

OBSAHOVÉ ŠTANDARDY - KOMPETENCIE:

Schopnosť samostatne odohrať niekoľko cvičení z preberanej látky, v spolupráci s klavírnym sprievodom odohrať skladby v súlade s výstupom, nasadenie, artikulácia, intonácia. 2 – 4 prednesové skladby sólo, alebo s klavírnym sprievodom.

VÝKONOVÉ ŠTANDARDY - VÝSTUPY:

2 skladby (sólo alebo so sprievodom). Verejné vystúpenie 1x v polroku (aj KH).

DIDAKTICKÉ POSTUPY A METÓDY PRÁCE:

Celé vedenie učiteľa je zamerané na prirodzené danosti žiaka s ohľadom na jeho hudobné schopnosti. Týmto schopnostiam je podriadený výber etud a prednesových skladieb. Citlivým prístupom sa snažíme o rozvíjanie nátlaku a rozsahu žiaka so zreteľom na kultúru zvuku a tónu. Pestujeme zmysel pre dodržiavanie fráz a hlbokých nádychov – práca s dychom.

Odporúčaný notový materiál:

Školy

M. MOYSE: Začínajúci flautista (ed. Leduc)

D. POPP: Škola pre začiatočníkov (ed. Bukurest)

W. POPP: Škola pre začiatočníkov

N. PLATONOV: Škola hry na flautu

Z. JENEY: Škola hry na flautu (ed. Budapest)

CERNÝ – BOK: Škola hry na flautu (nie je vhodná ako základný materiál)

E. TOWARNICKI: Škola hry na flautu (ed. Waršava)

Étudy

G. GARIBOLDI: Cvičenia pre začiatočníkov

BÁNTAI – KOVÁCS: Výber etud I. diel (ed. Budapest)

Prednesové skladby

Vhodné sú drobné skladbičky v zvládnutom rozsahu so sprievodom klavíra.

G. Ph. TELEMANN: 12 menuetov

BÁNTAI – KOVÁCS: Výber skladbičiek

CHRESTOMATIA (ed. Moskva)

R. GRUBER: Rozfúkaj sa pišťalôčka

Album začínajúceho flautistu I. (ed. Kyjev)

2. ročník, 2. časť, I.stupeň základného štúdia základnej umeleckej školy, ISCED 2 B

- **POČET HODÍN TÝŽDENNE:** 1,5 (individuálne vyučovanie)
- **UČEBNÝ PLÁN ČÍSLO :** 13, prípadne s č. 10

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Flauta ako jeden z najstarších hudobných nástrojov prešla počas svojho vývoja rôznymi fázami, ktoré vyústili v doposiaľ najdokonalejší typ priečnej flauty Böhmovho klapkového systému C ladenia.

Záujem o štúdium na flaute je v súčasnosti veľký, nakoľko je to nástroj so širokou možnosťou uplatnenia sa v súboroch vážnej i v súboroch populárnej hudby.

Obvykle sa na štúdium hry na flaute prijímajú žiaci vo veku 10 – 12 rokov podľa telesnej vyspelosti, ktorí preukážu fyziologické predpoklady, hudobné nadanie a taktiež záujem o hru na tomto nástroji. Vhodná je príprava na zobcovej flaute. V prípade, že sa o štúdium hry na flaute zaujímajú vekovo starší adepti, môžu byť prijatí za predpokladu, že preukážu požadované schopnosti. V priebehu štúdia odporúčame pravidelnú lekársku kontrolu (dýchacie orgány, srdce, štítna žľaza, chrup).

Obsah predmetu zahŕňa v sebe hru z nôt, komornú hru, súborovú hru v rôznych hudobných žánroch.

Predložený vzdelávací program nepredstavuje nemennú dogmu, ale treba ho chápať ako východiskovú bázu, ktorú je žiaduce jednak aktualizovať a jednak dotvárať, predovšetkým s ohľadom na rešpektovanie individuálneho vývoja žiakov. V právomoci učiteľa je preto napr. možné – v prípade mimoriadne nadaných žiakov – používať literatúru vyššieho ročníka, resp. ďalej ju dopĺňať. Zoznam literatúry má charakter odporúčania, nie normy, pričom kritériom zaradenia tej - ktorej skladby je nielen jej dostupnosť, ale predovšetkým individuálne predpoklady žiakov, rozvoj techniky hry, muzikality, tvorivosti atď.

Ciele

- Prehlbovať vzťah k hudbe a hudobnej interpretácii – koncerty, hudobné nosiče
- Výber prednesových skladieb by mal obsiahnuť rôzne štýlové obdobia, primerane k nadobudnutým vedomostiam v technickej oblasti
- Motivovať žiaka ku komornej hre
- Zaradiť do učebného plánu aspoň dvakrát v školskom roku vystúpenie na hudobných večierkoch

Obsah

Zdokonaľovať:

- dĺžku a kvalitu tónu prostredníctvom cvičenia dlhých tónov,
- vyrovnávanie polôh,
- zväčšovanie dynamiky,
- hladké legato,
- nasadzovanie a ukončovanie tónov.

Zvládnuť nástroj v rozsahu $c' - c^3$ – chromaticky.

Stupnice:

- durové a molové do štyroch predznamenaní
- T^5 , D^7 , zm^7

Pri stupniciach začať s nácvikom 2 a 3 jazyka.

OBSAHOVÉ ŠTANDARDY - KOMPETENCIE:

Schopnosť samostatne odohrať niekoľko cvičení z preberanej látky, v spolupráci s klavírnym sprievodom odohrať jednoduché skladby v súlade s výstupom, nasadenie, tón, artikulácia, intonácia.
Dve skladbičky podľa výberu - najlepšie s klavírnym sprievodom.

VÝKONOVÉ ŠTANDARDY - VÝSTUPY:

2 skladby (sólo alebo so sprievodom). Verejné vystúpenie 1x v polroku (aj KH).

Hudobný materiál

Školy:

- M. MOYSE: Začínajúci flautista (pokračovanie)
- M. MOYSE: O tvorení tónu
- E. TOWARNICKI: Škola hry na flautu I. diel (pokračovanie)
- D. POPP: Škola pre začiatočníkov (pokračovanie)
- H. KÖHLER: Škola hry na flautu
- E. KÖHLER: Škola hry na flautu
- E. PRILL: Škola hry na flautu
- N. PLATONOV: Škola hry na flautu (pokračovanie)
- Z. JENEY: Škola hry na flautu (pokračovanie)

Etudy

- G. GARIBOLDI: Cvičenia pre začiatočníkov (pokračovanie)
- M. MOYSE: 24 melodických cvičení – výber
- F. TOMASZEWSKI: Výber etúd pre flautu – I. diel
- W. POPP: op. 413/I. zošit

Prednesové skladby

- Chrestomatia: Výber prednesových skladieb (ed. Moskva)
- J. HAYDN: Menuet
- W. A. MOZART: 2 sonatíny

- BÁNTAI – KOVÁCS: Album skladieb pre flautu
 - E. TOWARNICKI: Škola – výber prednesov
 - VYDAV. EMB BUDAPEST – Malé prednesové skladby pre flautu
 - B. SEDLÁČEK – To najlepšie z klasiky
 - VYDAV. IMP – 16 progresívnych aranžmánov pre flautu
 - VYDAV. MOSKVA – Chrestomatia – Výber prednesových skladieb
 - VYDAV. MUSICA BUDAPEST – Flautové duá pre začiatočníkov
- **DIDAKTICKÉ POSTUPY A METÓDY PRÁCE:**

Práca je postavená na vzťahu učiteľ – žiak. Zamerať sa na čo najdokonalejšie zafixovanie správneho dýchania pri hre na flaute, držanie nástroja ako ja tela. Vystupovať verejne s jednoduchými skladbičkami. Hudobná literatúra uvedená vyššie slúži k základnej

3. ročník, 2. časť, I.stupeň základného štúdia základnej umeleckej školy, ISCED 2 B

- **POČET HODÍN TÝŽDENNE:** 1,5 (individuálne vyučovanie)
1,0 komorná hra alebo 2,0 hra v súbore alebo orchestri
- **UČEBNÝ PLÁN ČÍSLO :** 13

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Flauta ako jeden z najstarších hudobných nástrojov prešla počas svojho vývoja rôznymi fázami, ktoré vyústili v doposiaľ najdokonalejší typ priečnej flauty Böhmovho klapkového systému C ladenia.

Záujem o štúdium na flaute je v súčasnosti veľký, nakoľko je to nástroj so širokou možnosťou uplatnenia sa v súboroch vážnej i v súboroch populárnej hudby.

Obvykle sa na štúdium hry na flaute prijímajú žiaci vo veku 10 – 12 rokov podľa telesnej vyspelosti, ktorí preukážu fyziologické predpoklady, hudobné nadanie a taktiež záujem o hru na tomto nástroji. Vhodná je príprava na zobcovej flaute. V prípade, že sa o štúdium hry na flaute zaujímajú vekovo starší adepti, môžu byť prijatí za predpokladu, že preukážu požadované schopnosti. V priebehu štúdia odporúčame pravidelnú lekársku kontrolu (dýchacie orgány, srdce, štítna žľaza, chrup).

Obsah predmetu zahŕňa v sebe hru z nôt, komornú hru, súborovú hru v rôznych hudobných žánroch.

Predložený vzdelávací program nepredstavuje nemennú dogmu, ale treba ho chápať ako východiskovú bázu, ktorú je žiaduce jednak aktualizovať a jednak dotvárať, predovšetkým s ohľadom na rešpektovanie individuálneho vývoja žiakov. V právomoci učiteľa je preto napr. možné – v prípade mimoriadne nadaných žiakov – používať literatúru vyššieho ročníka, resp. ďalej ju dopĺňať. Zoznam literatúry má charakter odporúčania, nie normy, pričom kritériom zaradenia tej - ktorej skladby je nielen jej dostupnosť, ale predovšetkým individuálne predpoklady žiakov, rozvoj techniky hry, muzikality, tvorivosti atď.

Ciele

- Cielene viesť žiaka k stálej práci na kultúre tónu a intonačnej stabilite hry na flaute a získané poznatky dokázať aplikovať na preberaných skladbách.
- Rozširovať výrazové prostriedky v dynamickej škále a agogike.
- Prehlbovať vedomosti v oblasti štýlových období.
- Cielovým výberom pokračovať v komornej hre.
- Zaradiť do učebného plánu aspoň dvakrát v školskom roku vystúpenie na hudobných večierkoch

Obsah

- Tónové cvičenia (M. Moyses: O tvorení tónu)
- Dlhé tóny, rozširovanie dynamickej škály, nácvik vibrata
- Technika hry jednoduchého staccata
- Technika hry blízkych i vzdialených spojov – legato
- Technika hry oktáv v preberaných stupniciach
- Zvládnuť melodické ozdoby, ktoré sa vyskytnú v preberanom učive
- Pri stupniciach pokračovať s nácvikom 2 a 3 jazyka

OBSAHOVÉ ŠTANDARDY - KOMPETENCIE:

Schopnosť samostatne odohrať niekoľko cvičení z preberanej látky, v spolupráci so sprievodom akordického nástroja odohrať skladby v súlade s výstupom (dôraz na kvalitný tón, intonáciu, výrazové prvky, melodické ozdoby).

Dve skladby podľa výberu - najlepšie s klavírnym sprievodom.

Stupnice:

- durové a molové harmonické aj melodické cez 2 oktávy
- T⁵, D⁷, zm⁷
- veľké rozklady a obraty po 4
- tenuto, staccato, legato
- C dur a c mol cez 3 oktávy

Zvládnuť nástroj v rozsahu c' – c⁴

Hudobný materiál

Školy:

- M. MOYSE: Začínajúci flautista (pokračovanie)
- M. MOYSE: O tvorení tónu
- E. TOWARNICKI: Škola hry na flautu II. diel (pokračovanie)
- D. POPP: Škola pre začiatočníkov (pokračovanie)
- H. KÖHLER: Škola hry na flautu
- E. KÖHLER: Škola hry na flautu
- E. PRILL: Škola hry na flautu

VÝKONOVÉ ŠTANDARDY - VÝSTUPY:

2 skladby (sólo alebo so sprievodom). Verejné vystúpenie 1x v polroku (aj KH).

- N. PLATONOV: Škola hry na flautu (pokračovanie)
- Z. JENEY: Škola hry na flautu (pokračovanie)

Etudy

- E. KÖHLER: Etudy pre flautu – I. diel
- M. MOYSE: 24 melodických cvičení – výber
- F. TOMASZEWSKI: Výber etúd pre flautu – II. diel
- W. POPP: op. 413/I. zošit

Prednesové skladby

- E. TOWARNICKI: Škola – výber prednesov
- W. A. MOZART: 2 sonatíny
- BÁNTAI – KOVÁCS: Album skladieb pre flautu
- J. HÄSSLER: 2 sonatíny
- V. ŠRAMEK: Sonatina
- M. KLEMENT: Škola hry na altovú zobcovú flautu – výber prednesov
- I. DIBÁK: Impromptu

▪ DIDAKTICKÉ POSTUPY A METÓDY PRÁCE:

Práca je postavená na vzťahu učiteľ – žiak. Zamerať sa na dokonalé fixovanie správneho dýchania pri hre na flaute, držanie nástroja; postoj. Vystupovať verejne so zvládnutými skladbami. Hudobná literatúra uvedená vyššie slúži k základnej orientácii učiteľa. Materiál je potrebné vyberať na základe individuálneho vývoja žiakov.

4. ročník, 2. časť, I.stupeň základného štúdia základnej umeleckej školy, ISCED 2 B

- **POČET HODÍN TÝŽDENNE:** 1,5 (individuálne vyučovanie)
1,0 komorná hra alebo 2,0 hra v súbore alebo orchestri
- **UČEBNÝ PLÁN ČÍSLO :** 13

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Flauta ako jeden z najstarších hudobných nástrojov prešla počas svojho vývoja rôznymi fázami, ktoré vyústili v doposiaľ najdokonalejší typ priečnej flauty Böhmovho klapkového systému C ladenia.

Záujem o štúdium na flaute je v súčasnosti veľký, nakoľko je to nástroj so širokou možnosťou uplatnenia sa v súborech vážnej i v súborech populárnej hudby.

Obvykle sa na štúdium hry na flaute prijímajú žiaci vo veku 10 – 12 rokov podľa telesnej vyspelosti, ktorí preukážu fyziologické predpoklady, hudobné nadanie a taktiež záujem o hru na tomto nástroji. Vhodná je príprava na zobcovej flaute. V prípade, že sa o štúdium hry na flaute zaujímajú vekovo starší adepti, môžu byť prijatí za predpokladu, že preukážu požadované schopnosti. V priebehu štúdia odporúčame pravidelnú lekársku kontrolu (dýchacie orgány, srdce, štítna žľaza, chrup).

Obsah predmetu zahŕňa v sebe hru z nôt, komornú hru, súborovú hru v rôznych hudobných žánroch.

Predložený vzdelávací program nepredstavuje nemennú dogmu, ale treba ho chápať ako východiskovú bázu, ktorú je žiaduce jednak aktualizovať a jednak dotvárať, predovšetkým s ohľadom na rešpektovanie individuálneho vývoja žiakov. V právomoci učiteľa je preto napr. možné – v prípade mimoriadne nadaných žiakov – používať literatúru vyššieho ročníka, resp. ďalej ju dopĺňať. Zoznam literatúry má charakter odporúčania, nie normy, pričom kritériom zaradenia tej - ktorej skladby je nielen jej dostupnosť, ale predovšetkým individuálne predpoklady žiakov, rozvoj techniky hry, muzikality, tvorivosti atď.

Ciele

- Dotvárať výrazové prostriedky na štúdium rôznych štýlových období
- Rozširovať výrazové prostriedky v dynamickej škále a agogike.
- Pokračovať v ensemblovej hre, v sólovej hre so sprievodom akordického nástroja.
- Zdokonaľovať kultúru tónu a čistotu hudobného prejavu.
- Zdokonaľovať technickú zručnosť hry, aplikovať v hre prednesových skladieb.
- Do ročníkového plánu zaradiť najmenej dvakrát v školskom roku účinkovanie na hudobných večierkoch
- Cieleným výberom pokračovať v komornej hre.
- Pripraviť žiaka na záverečnú skúšku 4. ročníka 2. časti I. stupňa

Obsah

- Zvládnuť nástroj v rozsahu $c' - c^4$
- Tónové cvičenia: dlhé tóny – p f p – f p f
- Technika hry dvojitého staccata
- Technika hry oktáv a blízkych i vzdialených spojov legato
- Intonačná stabilita hry
- Zvláštnu pozornosť venovať polohe jazyka pri rôznych artikuláciách a druhoch nasadzovania
- Dlhé tóny, rozširovanie dynamickej škály, zdokonaľovanie vibrata
- Technika hry tercií a oktáv v preberaných stupniciach
- Zvládnuť melodické ozdoby, ktoré sa vyskytnú v preberanom učive
- Pri stupniciach pokračovať s nácvikom 2 a 3 jazyka

Stupnice:

- durové a molové harmonické aj melodické cez 2 oktávy
- T^5, D^7, zm^7
- veľké rozklady a obraty po 3 a 4
- tenuto, staccato, legato
- C dur a c mol cez 3 oktávy

OBSAHOVÉ ŠTANDARDY - KOMPETENCIE:

Schopnosť samostatne odohrať niekoľko cvičení z preberanej látky, v spolupráci so sprievodom akordického nástroja odohrať skladby v súlade s výstupom (dôraz na kvalitný tón, intonáciu, výrazové prvky, melodické ozdoby, kultivovaný hudobný vizuálny prejav). Dve skladby podľa výberu - najlepšie s klavírnym sprievodom.

VÝKONOVÉ ŠTANDARDY - VÝSTUPY:

2 skladby (sólo alebo so sprievodom). Verejné vystúpenie 1x v polroku (aj KH).
Záverečná skúška- obsah:
2 skladby rôzneho charakteru (štýlového i tempového)
V rámci KH – jedna skladba

Hudobný materiál

Školy:

- E. TOWARNICKI: Škola hry na flautu II. diel (pokračovanie)
- D. POPP: Škola pre začiatočníkov (pokračovanie)
- H. KÖHLER: Škola hry na flautu
- E. KÖHLER: Škola hry na flautu
- E. PRILL: Škola hry na flautu
- N. PLATONOV: Škola hry na flautu (pokračovanie)
- Z. JENEY: Škola hry na flautu (pokračovanie)

Etudy

- E. KÖHLER: op. 33/I. zošit
- M. MOYSE: 25 etud pre stredný stupeň (dokončiť)
- F. TOMASZEWSKI: Výber etud pre flautu – II. diel (pokračovanie)
- BÁNTAI – KOVÁCS: Výber etud pre flautu – II. diel (pokračovanie)
- W. POPP: op. 413/I. zošit
- M. MOYSE: 24 melodických cvičení – výber

Prednesové skladby

- G. F. HÄNDEL: Sonáta g mol
- G. F. HÄNDEL: Halské sonáty
- G. FINGER: Sonáty F a G dur
- J. K. VANHAL: Sonáta G dur
- W. A. MOZART: Andante C dur
- Sonáty starých majstrov (ed. Moskva)
- M. VILEC: Na rozhladni
- J. PAUER: Capricciá
- H. R. SINISALO: 3 miniatúry
- P. ŽÍDEK: Nokturno
- G. KOSÍK: Suita v starom slohu
- Z. FOLPRECHT: Suita v starom slohu
- Albumy prednesových skladieb (ed. Budapešť)
- Albumy prednesových skladieb (ed. Moskva)
- E. TOWARNICKI: Škola hry na flautu – výber prednesov

▪ DIDAKTICKÉ POSTUPY A METÓDY PRÁCE:

Práca je postavená na vzťahu učiteľ – žiak. Popri zdokonaľovaní správneho dýchania, celkovom postoji a držania nástroja, dbať aj na prejav (vizuálny) na koncertoch. Vystupovať so zvládnutými skladbami verejne. Hudobná literatúra uvedená vyššie slúži k základnej orientácii učiteľa. Materiál je potrebné vyberať na základe individuálneho vývoja žiakov.

Záverečná skúška absolventa 4. ročníka 2. časti I. stupňa

Stupnice:

- 1 stupnica dur – T5, D7 + obraty
- 1 stupnica mol – T5, Zm7 + obraty

Etudy:

- 2 etudy rôzneho charakteru

Prednes:

- 2 prednesy so sprievodom

1. ročník II. stupeň štúdia na základnej umeleckej škole

- POČET HODÍN TÝŽDENNE: 1,5 (individuálne vyučovanie)

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Flauta ako jeden z najstarších hudobných nástrojov prešla počas svojho vývoja rôznymi fázami, ktoré vyústili v doposiaľ najdokonalejší typ priečnej flauty Böhmovho klapkového systému C ladenia.

Záujem o štúdium na flaute je v súčasnosti veľký, nakoľko je to nástroj so širokou možnosťou uplatnenia sa v súboroch vážnej i v súboroch populárnej hudby.

Obvykle sa na štúdium hry na flaute prijímajú žiaci vo veku 10 – 12 rokov podľa telesnej vyspelosti, ktorí preukážu fyziologické predpoklady, hudobné nadanie a taktiež záujem o hru na tomto nástroji. Vhodná je príprava na zobcovej flaute. V prípade, že sa o štúdium hry na flaute zaujímajú vekovo starší adepti, môžu byť prijatí za predpokladu, že preukážu požadované schopnosti. V priebehu štúdia odporúčame pravidelnú lekársku kontrolu (dýchacie orgány, srdce, štítna žľaza, chrup).

Obsah predmetu zahŕňa v sebe hru z nôt, komornú hru, súborovú hru v rôznych hudobných žánroch.

Predložený vzdelávací program nepredstavuje nemennú dogmu, ale treba ho chápať ako východiskovú bázu, ktorú je žiaduce jednak aktualizovať a jednak dotvárať, predovšetkým s ohľadom na rešpektovanie individuálneho vývoja žiakov. V právomoci učiteľa je preto napr. možné – v prípade mimoriadne nadaných žiakov – používať literatúru vyššieho ročníka, resp. ďalej ju dopĺňať. Zoznam literatúry má charakter odporúčania, nie normy, pričom kritériom

zaradenia tej - ktorej skladby je nielen jej dostupnosť, ale predovšetkým individuálne predpoklady žiakov, rozvoj techniky hry, muzikality, tvorivosti atď.

Ciele

- Neustále zdokonaľovať tvorenie tónu, kultivovanosť prejavu, intonačnú čistotu hry, štýlovosť, zvládnutie dynamickej škály vo všetkých registroch nástroja
- Dotvárať výrazové prostriedky na štúdium rôznych štýlových období
- Pokračovať v ensemblovej hre, v sólovej hre so sprievodom akordického nástroja.
- Zdokonaľovať technickú zručnosť hry, aplikovať v hre prednesových skladieb
- Do ročníkového plánu zaradiť najmenej dvakrát v školskom roku účinkovanie na hudobných večierkoch
- Cielovým výberom pokračovať v komornej hre.

Obsah

- Zdokonaľovať hru na nástroji v rozsahu $c' - c^4$
- Tónové cvičenia: dlhé tóny – p f p – f p f, chromaticky $c' - c^4$
- Technika hry dvojitého a trojitého staccata
- Technika hry oktáv a blízkych i vzdialených spojov legato
- Intonačná stabilita hry
- Zvláštnu pozornosť venovať polohe jazyka pri rôznych artikuláciách a druhoch nasadzovania
- Zdokonaľovanie vibrata
- Technika hry tercií a oktáv v preberaných stupniciach
- Zvládnuť melodické ozdoby, ktoré sa vyskytnú v preberanom učive

Stupnice:

- durové a molové harmonické aj melodické cez 2 oktávy
- T^5, D^7, zm^7
- veľké rozklady a obraty po 3 a 4
- tenuto, staccato, legato
- C dur a c mol cez 3 oktávy

Hudobný materiál

Školy:

- E. TOWARNICKI: Škola hry na flautu II. diel (pokračovanie)
- E. PRILL: Škola hry na flautu
- N. PLATONOV: Škola hry na flautu (pokračovanie)
- Z. JENEY: Škola hry na flautu (pokračovanie)

2. ročník II. stupeň štúdia na základnej umeleckej škole

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Flauta ako jeden z najstarších hudobných nástrojov prešla počas svojho vývoja rôznymi fázami, ktoré vyústili v doposiaľ najdokonalejší typ priečnej flauty Böhmovho klapkového systému C ladenia.

Záujem o štúdium na flaute je v súčasnosti veľký, nakoľko je to nástroj so širokou možnosťou uplatnenia sa v súboroch vážnej i v súboroch populárnej hudby.

Obvykle sa na štúdium hry na flaute prijímajú žiaci vo veku 10 – 12 rokov podľa telesnej vyspelosti, ktorí preukážu fyziologické predpoklady, hudobné nadanie a taktiež záujem o hru na tomto nástroji. Vhodná je príprava na zobcovej flaute. V prípade, že sa o štúdium hry na flaute zaujímajú vekovo starší adepti, môžu byť prijatí za predpokladu, že preukážu požadované schopnosti. V priebehu štúdia odporúčame pravidelnú lekársku kontrolu (dýchacie orgány, srdce, štítna žľaza, chrup).

Obsah predmetu zahŕňa v sebe hru z nôt, komornú hru, súborovú hru v rôznych hudobných žánroch.

Predložený vzdelávací program nepredstavuje nemennú dogmu, ale treba ho chápať ako východiskovú bázu, ktorú je žiaduce jednak aktualizovať a jednak dotvárať, predovšetkým s ohľadom na rešpektovanie individuálneho vývoja žiakov. V právomoci učiteľa je preto napr. možné – v prípade mimoriadne nadaných žiakov – používať literatúru vyššieho ročníka, resp. ďalej ju dopĺňať. Zoznam literatúry má charakter odporúčania, nie normy, pričom kritériom zaradenia tej - ktorej skladby je nielen jej dostupnosť, ale predovšetkým individuálne predpoklady žiakov, rozvoj techniky hry, muzikality, tvorivosti atď.

Ciele

- Rozvíjať u žiaka muzikalitu, interpretáciu hudby hrou sólových i komorných skladieb
- Neustále zdokonaľovať hudobný výraz, techniku hry, tvorenie tónu, kultivovanosť prejavu, intonačnú čistotu hry, štýlovosť, zvládnutie dynamickej škály vo všetkých registroch nástroja
- Dotvárať výrazové prostriedky na štúdium rôznych štýlových období
- Pokračovať v ansamblovej hre, v sólovej hre so sprievodom akordického nástroja.
- Zdokonaľovať technickú zručnosť hry, aplikovať v hre prednesových skladieb
- Do ročníkového plánu zaradiť najmenej dvakrát v školskom roku účinkovanie na hudobných večierkoch
- Cielovým výberom pokračovať v komornej hre

Obsah

- Zdokonaľovať hru na nástroji v rozsahu c' – c^4
- Tónové cvičenia: dlhé tóny – p f p – f p f, chromaticky c' – c^4
- Technika hry dvojitého a trojitého staccata
- Technika hry oktáv a blízkyh i vzdialených spojov legato
- Intonačná stabilita hry
- Zvláštnu pozornosť venovať polohe jazyka pri rôznych artikuláciách a druhoch nasadzovania
- Zdokonaľovanie vibrata
- Technika hry tercií a oktáv v preberaných stupniciach
- Zvládnuť melodické ozdoby, ktoré sa vyskytnú v preberanom učive

Stupnice:

- durové a molové harmonické aj melodické cez 2 oktávy
- T^5 , D^7 , zm^7
- veľké rozklady a obraty po 3 a 4
- tenuto, staccato, legato
- C dur a c mol cez 3 oktávy

Hudobný materiál

Etudy

- E. KÖHLER: I. a II. diel
- M. MOYSE: 18 Übungen oder Studien von Berbiguier
- F. TOMASZEWSKI: Výber etud pre flautu – II. diel (pokračovanie)
- BÁNTAI – KOVÁCS: Výber etud pre flautu – II. diel (pokračovanie)
- W. POPP: II. zošit
- M. MOYSE: 24 melodických cvičení – výber

Prednesové skladby

- G. F. Händel: Sonáty pre flautu
- Ph. De Lavigne: 6 sonát pre flautu
- G. Ph. Telemann: Sonáty pre flautu
- J. J. Quantz: Sonáty pre flautu
- Benda: Sonáta C dur

Komorná hra:

- G. Ph. Telemann: Kánonické sonáty pre dve flauty
- J. Matheson: Sonáty pre 3 flauty
- A. Rejcha: Menuet z kvarteta pre 4 flauty
- L. van Bethoven: Sonáta pre 2 flauty

ŠKOLSKÝ VZDELÁVACÍ PROGRAM

ZUŠ v Dunajskej Lužnej

HRA NA SAXOFÓNE

- **POSLANIE A CHARAKTERISTIKA PREDMETU:** vyučovanie predmetu hry na saxofóne vychádza zo širokého uplatnenia nástroja v tanečnej, populárnej, džezovej, dychovej a sólovej hre.

Podmienkou prijatia na ZUŠ je hudobné nadanie, sluch, rytmus, nátlkové danosti, zdravé dýchacie orgány a zuby. Vzhľadom na potrebnú telesnú vyspelosť žiaka sa odporúča vek nad 8 rokov.

1. ročník, 1. časť, I.stupeň základného štúdia základnej umeleckej školy, ISCED 1B

- **POČET HODÍN TÝŽDENNE:** 1,5 (individuálne vyučovanie)
0,5 (1x týždenne, skupinové vyučovanie v rámci korepetície triedy)
- **UČEBNÝ PLÁN ČÍSLO:** 10 primárne umelecké vzdelávanie - 2 roky
- **CIELE:** viesť žiaka k tvorivej interpretácii, schopnosť hrať v niektorom amatérskom súbore. Mimoriadne nadaných žiakov pripravovať v prípade záujmu pre štúdium na konzervatóriu.
- **OBSAH:** oboznámiť žiaka s rôznymi typmi saxofónov, výber podľa fyzických dispozícií žiaka. Upevňovať nátlk prostredníctvom dlhých tónov, kontrolovať správnu intonačnú čistotu pri hraní, zvládnuť zvukový rozsah nástroja a hmatov.
- **NOTOVÝ MATERIÁL:**

Literatúra pre tento nástroj je extrémne bohatá, učiteľ ma nepreberné množstvo možností preložiť žiakovi etudy, prednesy originálov ako aj transpozícií pre saxofón. V dnešnej dobe sú veľké možnosti hľadania notových materiálov aj na internete a v každom z vyššie uvedených prípadov treba postupovať podľa daností žiaka a jeho nátlkových schopností.

Tadeusz Hejda: Škola na saxofón

Prednesové skladby:

Lahšie melódie v rámci rozsahu a schopností žiaka, napr. ľudové piesne v sprievode klavíra alebo sólo.

Melódie uložené na www.8notes.com

OBSAHOVÉ ŠTANDARDY - KOMPETENCIE:

Zoznámiť žiaka s nástrojom, jeho históriou, vývojom a uplatnením. Opis častí, zloženie, základná údržba nástroja a plátok.

Naučiť žiaka k správne mu postoj u pri hraní, osvojiť si funkcie pravej a ľavej ruky, viesť žiaka k správne mu bránicové mu dýchaniu, správne mu nasadeniu hubičky, tvorby tónu a základu nátisku, správna artikulácia.

Oboznámiť žiaka so základnými technikami hry, nasadzovania – détaché, legáto a staccato podľa navrhnutého notového

2 – 3 slovenské ľudové piesne,

1 – 2 skladbičky podľa výberu sólových skladieb s klavírnym sprievodom.

Rozvíjať rytmicko – melodickú predstavivosť, delenie fráz v rámci skladby, intonačnú čistotu a sluchovú orientáciu.

Ak má žiak pamäťové danosti, treba rozvíjať hru spamäti.

Schopnosť samostatne odohrať niekoľko cvičení z preberanej látky, v spolupráci s klavírnym sprievodom odohrať jednoduchšie skladbičky.

Hra z listu.

- **DIDAKTICKÉ POSTUPY A METÓDY PRÁCE:** vzhľadom k tomu, že žiak začína v hre na saxofón vo veku okolo 10 rokov, predpokladá sa, že do tohto veku navštevoval hodiny zobcovej flauty. Celá práca je postavená na vzťahu učiteľ – žiak, vhodne vyberať notové materiály primerane mentálnej úrovni žiaka. Ak je možné, vystupovať verejne aj s jednoduchými skladbičkami. Hudobná literatúra uvedená vyššie slúži k základnej orientácii učiteľa a materiál je potrebné vyberať nátiskovým a mentálnym schopnostiam žiaka.

Druhá časť I. stupňa základného štúdia - nižšie sekundárne umelecké vzdelanie ISCED 2B

Žiaci po ukončení 1. ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
--------------------------	--------------------------

VÝKONOVÉ ŠTANDARDY - VÝSTUPY:

1 – 2 piesne alebo malé skladbičky (sólo alebo so sprievodom).

Verejné vystúpenie 1x v polroku.

<ul style="list-style-type: none"> ✓ sú oboznámení s históriou nástroja, zvládajú zloženie, rozloženie nástroja a ošetrovanie nástroja, ✓ zvládajú prstovú a jazykovú techniku, ✓ ovládajú hru v rozsahu c¹ - f³, ✓ aplikujú hru tenuto, staccato a legato, ✓ Sú schopní zahrať durové a molové stupnice do 4 predznamenaní, a príslušné tonické kvintakordy a D⁷ po troch a po štyroch, v dosiahnutom rozsahu, ✓ ovládajú plynulé čítanie nôt, ✓ orientujú sa v notovom zápise a sú schopní hrať jednoduché skladby z listu, ✓ aplikujú elementárne hudobno-výrazové prostriedky (dynamika, zmeny tempa, frázovanie, agogika), ✓ ovládajú hru zo zápisu celých, polových, štvrtových, osminových, šestnástinových nôt a pomlčiek, ✓ zvládajú prechod medzi osminovými triolami a šestnástinovými notami, hru polovej, štvrtovej a osminovej noty s bodkou, ✓ sú schopní hrať so sprievodom a vedome rozlišujú silu, dĺžku, výšku a farbu tónu, ✓ hrajú viachlasé skladby so spolužiakmi, alebo učiteľom, ✓ verejným účinkovaním získavajú osobné skúsenosti v zvládnutí trémy, psychického a fyzického zaťaženia vo vypätej situácii. 	<p>Dôraz na plynulé reberno-bránicové dýchanie.</p> <p>Budovanie nátisku.</p> <p>Dlhé tóny v dosiahnutom rozsahu s výraznou dychovou oporou.</p> <p>Tenuto, staccato.</p> <p>Zdokonaľovanie väzieb legáta pri prechode do dvojiarkovanej oktávy.</p> <p>Hra durových a molových stupníc do štyroch predznamenaní, T⁵ a D⁷ rôznymi artikuláciami v mierne rýchlom tempe v dosiahnutom rozsahu.</p> <p>Nácvik kratších skladieb a piesní pamäti.</p> <p>Nácvik partov (orchestrálnych, súborových).</p> <p>Pojmy: prima volta, seconda volta, Da Capo, D.C. al Fine, dal segno, celá, polová, štvrtová, osminová a šestnástinová nota, pomlčka, bodka za notou, triola, synkopa, ligatúra, legato, doba, takt, rytmus, tempo, dynamika, piano, mezzoforte, forte, fortissimo, crescendo, decrescendo, melódia, pieseň, skladba, motív, veta, časť, forma, predohra, dohra, medzihra.</p> <p>Budovanie intonačnej a rytmickej predstavy.</p> <p>Rozlišovanie durového a molového kvintakordu, D⁷, intervalov v 2, m 2, v 3, m 3, č 4, č 5.</p> <p>Striedanie osminových nôt a osminových triol, bodkovaný rytmus osminové hodnoty.</p> <p>Viachlasné skladby - komorná hra.</p> <p>Verejná prezentácia nadobudnutých kompetencií.</p>
--	---

Žiaci po ukončení 2. ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ zvládajú prstovú a jazykovú techniku v rýchlejších tempách, ✓ hrajú v rozsahu b - f³, 	<p>Dôraz na plynulé reberno-bránicové dýchanie.</p>

<ul style="list-style-type: none"> ✓ ovládajú hru tenuto, staccato, legato, ✓ reprodukujú durové a molové stupnice do 6 predznamenaní a príslušné tonické kvintakordov, D⁷ a zm⁷ po troch a po štyroch, dosiahnutom rozsahu, ✓ uplatňujú intonačnú istotu v dosiahnutom rozsahu, ✓ rozlišujú a ovládajú hru osminových triol a bodkovaného rytmu, hru veľkej trioly, ✓ sú schopní hrať rozsiahlejšie prednesové skladby so sprievodom z nôt aj spamäti, ✓ realizujú sa v súboroch, ✓ verejným účinkovaním získavajú osobné skúsenosti v zvládnutí trémy, psychického a fyzického zaťaženia vo vypätej situácii. 	<p>Budovanie nátisku, a tónovej vyrovnanosti v celom používanom rozsahu.</p> <p>Zvládanie prstovej a jazykovej techniky.</p> <p>Hra dlhých tónov v dosiahnutom rozsahu s výraznou dychovou oporou využívanie širokej dynamickej škály (p až ff).</p> <p>Tenuto, staccato.</p> <p>plynulé väzby legáta s prechodom do dvojčiarkovanej oktávy.</p> <p>Durové a molové stupnice do 6 predznamenaní, T⁵, D⁷ a zm⁷ rôznymi artikuláciami v stredne rýchlom tempe.</p> <p>Nácvik rozsiahlejších skladieb a piesní spamäti.</p> <p>Nácvik partov (orchestrálnych, súborových).</p> <p>Aplikácia teoretických vedomostí v praxi: stupnica, durový a molový kvintakord, D⁷ a jeho obraty, zm⁷ a jeho obraty, prstová technika, jazyková technika, prima volta, seconda volta, Da Capo, D.C. al Fine, dal segno.</p> <p>Pojmy: celá, polová, štvrtová, osminová a šestnástinová nota, pomlčka, bodka za notou, triola, synkopa, ligatúra, legato, doba, takt, rytmus, tempo, dynamika, piano, mezzoforte, forte, fortissimo, crescendo, decrescendo, melódia, pieseň, skladba, motív, veta, časť, predohra, forma, dohra, medzihra.</p> <p>Rozlišovanie durového a molového kvintakordu, D⁷, zm⁷, intervalov v 2, m 2, v 3, m 3, č 4, č 5, v 6, m 6, zv 4.</p> <p>Striedanie osminových nôt, osminových triol a šestnástinových nôt bodkovaný rytmus osminové, šestnástinové hodnoty.</p> <p>Hra veľkej trioly.</p>
--	--

Žiaci po ukončení 3. ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ neustále pracujú na plynulom reberno-bránicovom dýchaní, ✓ aplikujú dlhé tóny v dosiahnutom rozsahu s výraznou dychovou oporou, ✓ hrajú v rozsahu b - fis³, ✓ využívajú širokú dynamickú škálu, 	<p>Dôraz na plynulé reberno-bránicové dýchanie.</p> <p>Budovanie nátisku, a tónovej vyrovnanosti v celom používanom rozsahu.</p> <p>Hra dlhých tónov v dosiahnutom rozsahu s výraznou dychovou oporou.</p> <p>Využívanie širokej dynamickej škály p až ff).</p>

<ul style="list-style-type: none"> ✓ zvládajú prstovú a jazykovú techniku v rýchlejších tempách, ✓ ovládajú a kombinujú tenuto, staccato, legato, portamento, ✓ reprodukovujú durové a molové stupnice do 7 predznamenaní a príslušné tonické kvintakordov, D⁷ a zm⁷ po troch a po štyroch, v dosiahnutom rozsahu, ✓ pracujú s chromatickou stupnicou, ✓ demonštrujú kvalitu tónu, ✓ uplatňujú intonačnú istotu v dosiahnutom rozsahu, ✓ využívajú široké spektrum výrazových a dynamických možností pri interpretácii rozsiahlejších prednesových skladieb (z nôt aj spamäti), ✓ sú schopní samostatnej práce pri štúdiu partov a hre v súboroch, verejným účinkovaním získavajú osobné skúsenosti v zvládnutí trémy, psychického a fyzického zaťaženia vo vypätej situácii. 	<p>Zvládanie prstovej a jazykovej techniky. Tenuto, staccato, portamento. Plynulé väzby legáta v dvojiarkovej oktáve. Durové a molové stupnice do 7 predznamenaní, T⁵, D⁷ a zm⁷ rôznymi artikuláciami v stredne rýchlom tempe. Hra chromatickej stupnice. Nácvik rozsiahlejších skladieb a piesní spamäti. Nácvik partov (orchestrálnych, súborových). Aplikácia teoretických vedomostí v praxi: stupnica, durový a molový kvintakord, D⁷ a jeho obraty, zm⁷ a jeho obraty, prstová technika, jazyková technika - portamento, chromatická stupnica, prima volta, seconda volta, Da Capo, D.C. al Fine, dal segno. Pojmy: celá, polová, štvrtová, osminová a šestnástinová nota, pomlčka, bodka za notou, triola, synkopa, ligatúra, legato, doba, takt, rytmus, tempo, dynamika, piano, mezzoforte, forte, fortissimo, crescendo, decrescendo, melódia, pieseň, skladba, motív, veta, časť, predohra, forma, dohra, medzihra, diatonika, chromatika, celotónová stupnica. Rozlišovanie durového a molového kvintakordu, D⁷, zm⁷, intervalov v 2, m 2, v 3, m 3, č 4, č 5, v 6, m 6, zv 4, v. 7, m. 7. Striedanie osminových nôt, osminových triol a šestnástinových nôt bodkovaný rytmus osminové, šestnástinové hodnoty. Hra veľkej trioly.</p>
---	---

Žiaci po ukončení 4. ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ neustále pracujú na plynulom reberno-bránicovom dýchaní. ✓ bezpečne aplikujú prstovú a jazykovú techniku aj v rýchlych tempách, ✓ zvládajú hru v rozsahu b - fis³, ✓ využívajú rôzne druhy artikulácie (tenuto, staccato, legato, portamento), ✓ ovládajú plynulé čítanie nôt, ✓ demonštrujú hru durových a molových stupníc a príslušných tonických 	<p>Plynulé reberno-bránicové dýchanie. Tónovej vyrovnanosti v celom používanom rozsahu. Budovanie nátisku. Hra dlhých tónov v dosiahnutom rozsahu s výraznou dychovou oporou. Využívanie širokej dynamickej škály (p až ff). Vyrovnaná prstová a jazyková technika. Tenuto, staccato, portamento.</p>

<p>kvintakordov, D⁷ a zm⁷ po troch a po štyroch, v dosiahnutom rozsahu,</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ zvládnu hru chromatických stupníc, ✓ sú schopní samostatnej práce pri štúdiu partov a hre v súboroch, ✓ vedia vhodne uplatňovať frázovanie, agogiku a dynamické možnosti nástroja, ✓ aj pri interpretácii rozsiahlejších prednesových skladieb rôznych období (z nôt aj spamäti), ✓ sú schopní samostatne naladiť nástroj, ✓ verejným účinkovaním získavajú osobné skúsenosti v zvládnutí trémy, psychického a fyzického zaťaženia vo vypätej situácii. 	<p>Plynulé väzby legáta v dvojčiarkovej a trojčiarkovej oktáve.</p> <p>Durové a molové stupnice, T⁵, D⁷ a zm⁷ rôznymi artikuláciami v rýchlom tempe.</p> <p>Hra chromatickej stupnice.</p> <p>Nácvik rozsiahlejších skladieb a piesní spamäti.</p> <p>Nácvik partov (orchestrálnych, súborových).</p> <p>Aplikácia teoretických vedomostí v praxi: stupnica, durový a molový kvintakord, D⁷ a jeho obraty, zm⁷ a jeho obraty, násobné staccato, portamento, chromatická stupnica, prima volta, seconda volta, Da Capo, D.C. al Fine, dal segno.</p> <p>Pojmy: celá, polová, štvrtová, osminová a šestnástinová nota, pomlčka, bodka za notou, triola, synkopa, ligatúra, legato, doba, takt, rytmus, tempo, dynamika, piano, mezzoforte, forte, fortissimo, crescendo, decrescendo, melódia, pieseň, skladba, motív, veta, časť, predohra, forma, dohra, medzihra, diatonika, chromatika, celotónová stupnica.</p> <p>Rozlišovanie durového a molového kvintakordu, D⁷, zm⁷, intervalov v 2, m 2, v 3, m 3, č 4, č 5, v 6, m 6, zv 4, v. 7, m. 7.</p> <p>Striedanie osminových nôt, osminových triol a šestnástinových nôt bodkovaný rytmus osminové, šestnástinové hodnoty, triolové frázovanie.</p> <p>Hra veľkej trioly.</p>
--	--

Záverečná skúška:

- 1 durová, 1 molová stupnica,
- 2 etudy odlišného charakteru a tempa,
- 1 prednesová skladba

ŠKOLSKÝ VZDELÁVACÍ PROGRAM

ZUŠ v Dunajskej Lužnej

HRA NA KLARINETE

Poslanie a charakteristika predmetu:

Vyučovanie predmetu hry na klarinete vychádza zo širokého uplatnenia nástroja v symfonickej, ľudovej, dychovej, populárnej, džezovej a sólovej hre, komornej hre rôzneho nástrojového obsadenia. Podmienkou prijatia na ZUŠ je hudobné nadanie, sluch, rytmus, nátiskové danosti, zdravé dýchacie orgány a zuby. Vzhľadom na potrebnú telesnú vyspelosť žiaka sa odporúča vek nad 8 rokov.

Ročník: 1. ročník, 1. časť, I. stupeň základného štúdia základnej umeleckej školy ISCED 1B

- Počet hodín týždenne: 1,5 (individuálne vyučovanie, 2x týždenne), 0,5 sprievod (1x týždenne, skupinové vyučovanie v rámci korepetície triedy: Učebný plán číslo: 10 primárne umelecké vzdelávanie – 2 roky

Ciele:

Formou predhrávania živej a reprodukovanej hudby získať u žiaka záujem o štúdium hry na klarinete. Oboznámiť žiaka s nástrojom, jeho vznikom a vývojom, (opis častí, zloženie nástroja, základná údržba nástroja a plátkov).

- Zistiť dispozície žiaka pre hru na klarinete.
- Dbáť o rozvoj hudobných schopností, najmä tých, ktoré sú menej rozvinuté. Oboznámiť žiaka so základnými technikami hry, nasadzovanie (détaché), legato a základy hry staccato.

Obsah :

Zvládnuť register a pokračovať v nácviu klarinetového registra a hmatov. Upevňovať nátisk prostredníctvom dlhých tónov, kontrolovať správnu intonačnú čistotu pri hraní. Venovať pozornosť prechodu v registri a1 – h1, g1 – h1, a – c2.

Neustále sledovať kultúru tónu a dbať na kvalitu nasadenia. Dbáť na správne držanie tela a polohu rúk pri hre.

Notový materiál:

B. Zákostelecký: Škola hry na klarinet, 1. diel

J. Kratochvíl: Škola hry na klarinet

Prednesové skladby: ľahšie melódie v rámci rozsahu a schopností žiaka, napr. J. Blatný: Humoreska, ľudové piesne v sprievode klavíra alebo sólo skladby, napr. J.B. Lully: Pieseň Podľa úvahy učiteľa sa môžu použiť aj iné notové materiály.

OBSAHOVÉ ŠTANDARDY – KOMPETENCIE:

- zoznámiť žiaka s nástrojom, jeho históriou, vývojom a uplatnením. Opis častí, zloženie, základná údržba nástroja a plátkov
- naučiť žiaka k správne postojú pri hraní, osvojiť si funkcie pravej a ľavej ruky, viesť žiaka k správne bránicovému dýchaniu, správne nasadeniu hubičky, tvorby tónu a základu nátisku, správna artikulácia
- oboznámiť žiaka so základnými technikami hry – stupnice C, G, F, D dur – Škola: 10 – 15 cvičení – 2 – 3 slovenské ľudové piesne – 1 – 2 skladbičky podľa výberu sólových skladieb s klavírnym sprievodom
- rozvíjať rytmicko – melodickú predstavivosť, delenie fráz v rámci skladby, z ohľadom na dych, intonačnú čistotu a sluchovú orientáciu
- ak má žiak pamäťové danosti, treba rozvíjať hru spamäti
- schopnosť samostatne odohrať niekoľko cvičení z preberanej látky, v spolupráci s klavírnym sprievodom odohrať jednoduchšie skladbičky, ako sú napríklad koledy, ľudové piesne
- hra z listu.

VÝKONOVÉ ŠTANDARDY – VÝSTUPY:

- 1 – 2 piesne alebo malé skladbičky (sólo alebo so sprievodom)
- verejné alebo interné vystúpenie 1x v polroku.

DIDAKTICKÉ POSTUPY A METÓDY PRÁCE:

Vzhľadom k tomu, že žiak začína v hre na klarinete vo veku 8 – 10 rokov, predpokladá sa, že do tohto veku navštevoval hodiny zobcovej flauty. Celá práca je postavená na vzťahu učiteľ – žiak, vhodne vyberať notové materiály primerane mentálnej úrovni žiaka. Ak je možné, vystupovať verejne aj s jednoduchými skladbičkami. Hudobná literatúra uvedená vyššie slúži k základnej orientácii učiteľa a materiál je potrebné vyberať nátiskovým a mentálnym schopnostiam žiaka. Dobré je prihliadať aj na žánrovú pestrosť skladieb a záujem žiaka o danú skladbu.

Ročník: 2. ročník, 1. časť, I. stupeň základného štúdia základnej umeleckej školy ISCED 1 B

Počet hodín týždenne: 1,5 (individuálne vyučovanie dvakrát týždenne), 0,5 sprievod (1x týždenne, skupinové vyučovanie v rámci korepetície triedy) Učebný plán číslo: 10 primárne umelecké vzdelávanie – 2 roky

Ciele:

naďalej upevňovať hru staccato, legato, tenuto, portamento. Viesť žiaka k hre v dynamických odtieňoch. Rozvíjať hudboné schopnosti – sluch, rytmus, hudobná pamäť, motorika. Rozširovať rozsah. Zdokonaľovať techniku prstov a jazyka – synchronizovať ich. Hrať skladbičky z tanečnej a populárnej hudby, pestovať hru z listu.

Obsah:

Dlhé tóny, stupnice crescendo, decrescendo a späť. V rámci stupníc kvintakord a obraty. V rámci stupníc rôzne rytmické figúry (štvrtkové, osminové, šestnástinové, triolové). Dodržiavať frázy niekoľkých taktov na nádych. Artikulácia po 3 a 4 tónoch.

Dôsledne dbať na presnú a vyrovnanú prácu prstov v legate. Pri hre skladieb z populárnej hudby

upozorňovať na odlišnosti vo frázovaní a zaeľovaní nôt.. Notový materiál: B. Zákostelecký: Škola hry na klarinet, 1. diel J. Kratochvíl: Škola hry na klarinet, 1. diel Prednesové skladby: ľahšie melódie v rámci rozsahu a schopností žiaka, (napr: D.D. Šostakovič: Uspávanka), ľudové piesne v sprievode klavíra, (napr. Írska ľudová) alebo sólo skladby.

OBSAHOVÉ ŠTANDARDY – KOMPETENCIE:

- schopnosť zahrať niekoľko cvičení z preberanej látky sólovo alebo v spolupráci s klavírnym sprievodom
- odohrať jednoduchšie skladbičky v súlade s výstupom, nasadenie, artikulácia, správny postoj pri hraní
- rozširovať rozsah od e do d³, es³
- stupnice C,G,D,A,F E,ES – kvintakordy, D⁷ – Škola: 10 – 15 cvičení, (pokračovať) – hra z listu.

VÝKONOVÉ ŠTANDARDY – VÝSTUPY:

- skladbičky rôzneho charakteru (sólo alebo so sprievodom)
- verejné alebo interné vystúpenie 1x v polroku

Záverečná skúška – Obsah:

1 cvičenie z uvedenej školy 2 skladbičky rôzneho charakteru (sólo alebo so sprievodom).

IDAKTICKÉ POSTUPY A METÓDY PRÁCE:

Celé vedenie učiteľa je zamerané na prirodzené danosti žiaka s ohľadom na jeho nátiskové schopnosti. Týmto schopnostiam je podriadený výber etud a prednesových skladieb. Citlivým prístupom sa snažíme o rozvíjanie nátisku a rozsahu žiaka so zreteľom na kultúru zvuku a tónu. Pestujeme zmysel pre dodržiavanie fráz a hlbokých nádychov – práca s dychom. Je potrebné dbať na telesné schopnosti žiaka a tomu prispôsobovať dĺžku cvičenia.

Druhá časť prvého stupňa základného štúdia – nižšie umelecké vzdelanie ISCED 2B

Žiaci na konci 1. ročníka druhej časti:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ poznajú časti nástroja, zvládajú zloženie a rozloženie nástroja, ✓ zvládajú prstovú a jazykovú techniku, ✓ hrajú v rozsahu e – f³, ✓ ovládajú hru tenuto, staccato a legato, ✓ aplikujú hru durových a molových stupnic do štyroch predznamenaní a príslušných tonických kvintakordov a D⁷ po troch a po štyroch, v dosiahnutom rozsahu, ✓ ovládajú plynulé čítanie nôt, 	<p>Hygiena a údržby nástroja.</p> <p>Dôraz na plynulé reberno-bránicové dýchanie.</p> <p>Budovanie nátisku.</p> <p>Hra dlhých tónov v dosiahnutom rozsahu (e - f³) výraznou dychovou oporou.</p> <p>Hra tenuto, staccato.</p> <p>Zdokonaľovanie väzieb legáta pri prechode do dvojčiarkovanej oktávy.</p>

<ul style="list-style-type: none"> ✓ orientujú sa v notovom zápise a sú schopní hrať jednoduché skladby z listu, ✓ aplikujú elementárne hudobno-výrazové prostriedky (dynamika, zmeny tempa, frázovanie, agogika), ✓ hrajú zo zápisu celých, polových, štvrtových, osminových, šestnástinových nôt a pomlčiek, ✓ ovládajú prechod medzi osminovými triolami a šestnástinovými notami, ✓ ovládajú hru polovej , štvrtovej a osminovej noty s bodkou, ✓ sú schopní hrať so sprievodom a vedome rozlišujú silu, dĺžku, výšku a farbu tónu, ✓ interpretujú viachlasé skladby so spolužiakmi, alebo učiteľom. 	<p>Hra durových a molových stupníc do štyroch predznamenaní, T⁵ a D⁷ rôznymi artikuláciami v mierne rýchlom tempe v dosiahnutom rozsahu.</p> <p>Elementárne hudobno-výrazové prostriedky (dynamika, zmeny tempa, frázovanie, agogika).</p> <p>Nácvik kratších skladieb a piesní pamäti.</p> <p>Hra so sprievodom a vedome rozlíšenie sily, dĺžky, výšky a farby tónu.</p> <p>Nácvik partov (orchestrálnych, súborových).</p> <p>Aplikácia hudobno-teoretických poznatkov v praxi: stupnica, durový a molový kvintakord, D⁷ a jeho obraty, prima volta, seconda volta, Da Capo, D.C. al Fine, dal segno.</p> <p>Pojmy: celá, polová, štvrtová, osminová a šestnástinová nota, pomlčka, bodka za notou, triola, synkopa, ligatúra, legato, doba, takt, rytmus, tempo, dynamika, piano, mezzoforte, forte, fortissimo, crescendo, decrescendo, melódia, pieseň, skladba, motív, veta, časť, forma, predohra, dohra, medzihra.</p> <p>Budovanie intonačnej a rytmickej predstavy.</p> <p>Rozlišovanie durového a molového kvintakordu, D⁷, intervalov v. 2, m 2, v 3, m 3, č 4, č 5.</p> <p>Striedanie osminových nôt a osminových triol, bodkovaný rytmus osminové hodnoty.</p>

Žiaci na konci 2. ročníka druhej časti:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ poznajú základnú starostlivosť o nástroj (zloženie, rozloženie, čistenie), ✓ zvládajú prstovú a jazykovú techniku v rýchlejších tempách, ✓ hrajú v rozsahu e – f³, ✓ ovládajú hru tenuto, staccato, legato, ✓ zvládnu hru durových a molových stupníc do šiestich predznamenaní a príslušných tonických kvintakordov, D⁷ a zm⁷ po troch a po štyroch, v dosiahnutom rozsahu, 	<p>Starostlivosť o nástroj.</p> <p>Dôraz na plynulé reberno-bránicové dýchanie.</p> <p>Budovanie nátisku a tónovej vyrovnanosti v celom používanom rozsahu,</p> <p>Prstová a jazyková technika.</p> <p>Hra dlhých tónov v dosiahnutom rozsahu s výraznou dychovou oporou.</p> <p>Využívanie širokej dynamickej škály (p až ff).</p>

<ul style="list-style-type: none"> ✓ uplatňujú intonačnú istotu v dosiahnutom rozsahu, ✓ rozlišujú a ovládajú hru osminových triol a bodkovaného rytmu, hru veľkej trioly, ✓ sú schopní hrať rozsiahlejšie prednesové skladby so sprievodom z nôt aj spamäti, ✓ sú schopní práce v súboroch, ✓ verejným účinkovaním získajú osobné skúsenosti v zvládnutí trémy, psychického a fyzického zaťaženia vo vypätej situácii. 	<p>Hra tenuto, staccato, plynulé väzby legáta s prechodom do dvojčiarkovanej oktávy.</p> <p>Hra durových a molových stupníc do šiestich predznamenaní, T⁵, D⁷ a zm⁷ rôznymi artikuláciami v stredne rýchlom tempe.</p> <p>Nácvik rozsiahlejších skladieb a piesní spamäti.</p> <p>Nácvik partov (orchestrálnych, súborových).</p> <p>Uvedenie hudobno-teoretických poznatkov v praxi: dur a mol kvintakord, D⁷ a jeho obraty, zm⁷ a jeho obraty, prima volta, seconda volta, Da Capo, D.C. al Fine, dal segno.</p> <p>Pojmy: celá, polová, štvrtová, osminová a šestnásťminová nota, pomlčka,</p> <p>bodka za notou, triola, synkopa, ligatúra, legato, doba, takt, rytmus, tempo,</p> <p>dynamika, piano, mezzoforte, forte, fortissimo, crescendo, decrescendo,</p> <p>melódia, pieseň, skladba, motív, veta, časť, predohra, forma, dohra, medzihra.</p> <p>Rozlišovanie durového a molového kvintakordu, D⁷, zm⁷, intervalov v 2, m 2, v 3, m 3, č 4, č 5, v 6, m 6, z v4.</p> <p>Striedanie osminových nôt, osminových triol a šestnásťminových nôt, bodkovaný rytmus osminové, šestnásťminové hodnoty, hra veľkej trioly.</p>
--	--

Žiaci na konci 3. ročníka druhej časti:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ ovládajú starostlivosť o nástroj, ✓ upevňujú prstovú a jazykovú techniku, ✓ zahrajú v rozsahu e – g³, ✓ bezpečne ovládajú a kombinujú hru tenuto, staccato, ✓ aplikujú hru portamento, ✓ zvládnu hru durových a molových stupníc do siedmich predznamenaní a príslušných tonických kvintakordov, D⁷ a zm⁷ po troch a po štyroch, v dosiahnutom rozsahu, ✓ zvládnu hru chromatickej stupnice , 	<p>Starostlivosť o nástroj - jednoduchá údržba, čistenie.</p> <p>Plynulé reberno-bránicové dýchanie.</p> <p>Budovanie nátisku, snaha o tónovú vyrovnanosť v celom používanom rozsahu.</p> <p>Hra dlhých tónov v dosiahnutom rozsahu s výraznou dychovou oporou využívanie širokej dynamickej škály (p až ff).</p> <p>Hra 1. – 7. poloha.</p>

<ul style="list-style-type: none"> ✓ demonštrujú kvalitu tónu a intonačnú istotu v dosiahnutom rozsahu, ✓ využívajú široké spektrum výrazových a dynamických možností pri interpretácii rozsiahlejších prednesových skladieb (z nôh aj spamäti), ✓ sú schopní samostatnej práce pri štúdiu partov a hre v súboroch, ✓ verejným účinkovaním získajú osobné skúsenosti v zvládnutí trémy, psychického a fyzického zaťaženia vo vypätej situácii. 	<p>Tenuto, staccato, plynulé väzby legáta v dvojčiarkovanej oktáve, hra portamento.</p> <p>Zvládanie prstovej a jazykovej techniky.</p> <p>Hra durových a molových stupníc do šiestich predznamenaní, T⁵, D⁷ a zm⁷ rôznymi artikuláciami v stredne rýchlom tempe.</p> <p>Hra chromatickej stupnice.</p> <p>Nácvik rozsiahlejších skladieb a piesní spamäti.</p> <p>Nácvik partov (orchestrálnych, súborových).</p> <p>Aplikácia hudobno-teoretických poznatkov v praxi: stupnica, durový a molový kvintakord, D⁷ a jeho obraty, zm⁷ a jeho obraty, portamento, chromatická stupnica, prima volta, seconda volta, Da Capo, D. C. al Fine, dal segno, pojmy: celá, polová, štvrtová, osminová a šestnástinová nota, pomlčka, bodka za notou, triola, synkopa, ligatúra, legato, doba, takt, rytmus, tempo, dynamika, piano, mezzoforte, forte, fortissimo, crescendo, decrescendo, melódia, pieseň, skladba, motív, veta, časť, forma, predohra, dohra, medzihra, diatonika, chromatika, celotónová stupnica.</p> <p>Rozlišovanie durového a molového kvintakordu, D⁷, zm⁷, intervalov v 2, m 2, v 3, m 3, č 4, č 5, v 6, m 6, zv 4, v 7, m 7, striedanie osminových nôh, osminových triol a šestnástinových nôh, bodkovaný rytmus osminové, šestnástinové hodnoty, triolové frázovanie.</p> <p>Hra veľkej trioly.</p>
--	---

Žiaci na konci 4. ročníka druhej časti:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ bezpečne ovládajú prstovú a jazykovú techniku aj v rýchlych tempách, ✓ zvládajú hru v rozsahu e - g³. 	<p>Plynulé reberno-bránicové dýchanie.</p>

<ul style="list-style-type: none"> ✓ využívajú rôzne druhy artikulácie (tenuto, staccato, legato, portamento), ✓ ovládajú plynule čítanie nôt, ✓ ovládajú hru durových a molových stupníc a príslušných tonických kvintakordov, D⁷ a zm⁷ po troch a po štyroch, v dosiahnutom rozsahu, hrajú chromatické stupnice, ✓ sú schopní samostatnej práce pri štúdiu partov a hre v súboroch, ✓ vedia vhodne uplatňovať frázovanie, agogiku a dynamické možnosti nástroja aj pri interpretácii rozsiahlejších prednesových skladieb rôznych období (z nôt aj spamäti), ✓ sú schopní samostatne naladiť nástroj, ✓ verejným účinkovaním získajú osobné skúsenosti v zvládnutí trémy, psychického a fyzického zaťaženia vo vypätej situácii. 	<p>Tónová vyrovnanosť v celom používanom rozsahu, budovanie nátlaku.</p> <p>Hra dlhých tónov v dosiahnutom rozsahu s výraznou dychovou oporou.</p> <p>Využívanie širokej dynamickej škály (p až ff).</p> <p>Vyrovnaná prstová a jazyková technika.</p> <p>Tenuto, staccato, portamento, plynulé väzby legáta perného v dvojčiarkovanej a trojčiarkovanej oktáve.</p> <p>Hra durových a molových stupníc, T⁵, D⁷ a zm⁷ rôznymi artikuláciami v stredne rýchlom tempe.</p> <p>Hra chromatickej stupnice.</p> <p>Nácvik rozsiahlejších skladieb a piesní spamäti.</p> <p>Nácvik partov (orchestrálnych, súborových).</p> <p>Aplikácia hudobno-teoretických poznatkov do praxe: stupnica, durový a molový kvintakord, D⁷ a jeho obraty, zm⁷ a jeho obraty, násobné staccato, portamento, chromatická stupnica, prima volta, seconda volta, Da Capo, D.C. al Fine, dal segno.</p> <p>Pojmy: celá, polová, štvrtová, osminová a šestnásťtinová nota, pomlčka, bodka za notou, triola, synkopa, ligatúra, legato, doba, takt, rytmus, tempo, dynamika, piano, mezzoforte, forte, fortissimo, crescendo, decrescendo, melódia, pieseň, skladba, motív, veta, časť, forma, predohra, dohra, medzihra, diatonika, chromatika, celotónová stupnica.</p> <p>Rozlišovanie durového a molového kvintakordu, D⁷, zm⁷, intervalov v 2, m 2, v 3, m 3, č 4, č 5, v 6, m 6, zv 4, v 7, m 7.</p> <p>Striedanie osminových nôt, osminových triol a šestnásťtinových nôt, bodkovaný rytmus osminové, šestnásťtinové hodnoty, triolové frázovanie.</p>
---	---

	Hra veľkej trioly.
--	--------------------

Záverečná skúška:

- 2 stupnice,
- 2 etudy rôzneho charakteru,
- 1 prednesová skladba.

ŠKOLSKÝ VZDELÁVACÍ PROGRAM

ZUŠ v Dunajskej Lužnej

HRA NA GITARE

- **POSLANIE A CHARAKTERISTIKA PREDMETU:** gitara je hudobný nástroj so všestranným využitím, uplatňujúcim sa vo všetkých hudobných žánroch. Táto skutočnosť vychádza z historických hráčskych nástrojárskych tradícií a bohatej literatúry, obsahujúcej všetky štýlové obdobia.

Z hľadiska splňania fyziologických a psycho-motorických predpokladov pre prijatie na štúdium hry na gitare je optimálny vek dieťaťa deväť rokov. Nevylučuje sa však prijať aj deti mladšie alebo staršie, pokiaľ majú požadované predpoklady pre hru na nástroji. V prípade mladšieho žiaka je potrebné zabezpečiť primeraný nástroj.

Prípravné štúdium (PŠ)

- **POČET HODÍN TÝŽDENNE:** 1,0
- **UČEBNÝ PLÁN ČÍSLO:** 1b, B

Žiaci po absolvovaní prípravného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none">✓ spoznajú fyziologicky správne držanie nástroja, polohu tela a rúk pri hre,✓ zvládnu elementárne technické prvky hry na gitare,✓ orientujú sa v 1. polohe hmatníka,✓ skoordínujú hru oboch rúk✓ interpretujú jednoduchú jednohlasnú ľudovú pieseň,✓ aplikujú hudobno-teoretické poznatky, získané v predmete prípravná hudobná náuka,✓ poznajú základné hudobné pojmy,✓ porozumejú rytmickej hodnote polová nota sbodkou,✓ hrajú so sprievodom učiteľa,✓ aplikujú melodickú, rytmickú, harmonickú predstavivosť a hudobnú pamäť pri interpretácii hudobných hier,✓ rozoznávajú v hre dynamiku piano a forte.	<ul style="list-style-type: none">✓ Správne sedenie a poloha tela a rúk pri hre.✓ Prípravné cvičenia hry palcom a prstami pravej ruky na prázdnych strunách.✓ Orientácia na hmatníku v 1. polohe na strunách e-h-g-d.✓ Koordinácia hry oboch rúk.✓ Hra jednoduchých jednohlasných piesní a riekaniek.✓ Základy hudobnej teórie podľa obsahu PHV.✓ Rytmické hodnoty nôt celej, polovej, štvrtovej, osminovej.✓ Pochopenie rytmickej hodnoty polovej noty sbodkou.✓ Rytmizácia a melódizácia riekaniek.✓ Hudobné hry.✓ Piano a forte.

Požiadavky na overenie spôsobilosti postupu do 1. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia:

Komisionálna skúška:

Hra spamäti:
2 piesne alebo riekanky

Literatúra:

1. Ctibor Süsser: 1. Cvičení a skladby pro začátečníky
2. Juan Antonio Muro- Basic Pieces volume 1
3. úprava ľudových piesní pre dve gitary (učitelský doprovod)

1. ročník, 1. časť, I. stupeň základného štúdia základnej umeleckej školy, ISCED 1 B

- **POČET HODÍN TÝŽDENNE:** 1,5 (individuálne vyučovanie)
- **UČEBNÝ PLÁN ČÍSLO:** 4
- **CIELE:** cieľom prvého ročníka je rozvíjať záujem žiaka o gitarovú hru a postupne ho viesť k systematickým pracovným návykom. Upevňovať a zdokonaľovať technické a výrazové prostriedky, postupne spájať notový zápis s orientáciou na hmatníku intonačne a rytmicky so správnym prstokladom pravej i ľavej ruky. Od začiatku pestovať hru spamäti.

- **OBSAH:**

- správna fyziologická poloha tela hráča pri hre na gitare,
- umiestniť nástroj pri hre do správnej polohy,
- základný úder prstami i, m, a a palca pravej ruky na strunách e, h, g, D, A, E,
- aktívne zapojiť prsty ľavej ruky do hry,
- hra dvojhlasu na strunách e, h, g, D, A, E s využívaním prázdnych strún,
- orientácia v prvej polohe,
- rozvíjať rytmickú a melodickú predstavivosť hrou rytmických a melodických ozvien,
- základné dynamické pojmy,
- počúvanie gitarových hudobných ukážok na hodine v časovom priereze rôznych hudobných období a žánrov.

- **NOTOVÝ MATERIÁL:**

Ursula Peter: Der Anfangsunterricht im Gitarrenspiel I, II
Jiří Horáček: K lidové písni s gitarou
Ctibor Süsser: Cvičenia a skladby pre začiatočníkov
Ctibor Süsser: Cvičenia a skladby pre začiatočníkov
Jiří Jirmal: Škola hry na kytaru pro začátečníky

Zápis jednoduchých ľudových piesní do zošita.

Obsahový štandard - kompetencie:

Výkonové štandardy – Výstupy:

Žiak zahrá:

10 jednoduchých skladbičiek z knižky (Ursula)
3 – 7 cvičení a skladbičiek pre začiatočníkov
Ctibora Sussera,

2 jednoduché skladbičky alebo nápevy,

verejné vystúpenie v každom polroku najmenej

jednoduché skladbičky alebo nápevy, ktoré deti
poznajú zapísané v notovom zošite učiteľom.

1x (sólová hra).

Žiak bez PŠ vystúpi až v 2. polroku

Žiak dokáže:

- pri hre správne sedieť a držať nástroj,
- vytvoriť čo najkonkrétnejší tón,
- rozoznať rytmické hodnoty a výšku tónu.

Hra z listu.

Žiak ovláda základné dynamické pojmy, vie
samostatne zvládnuť konkrétnu časť prebranej
látky na hodine aj na koncertoch.

- **DIDAKTICKÉ POSTUPY A METÓDY PRÁCE:** práca učiteľa so žiakmi v predmete hra na gitare je charakteristická individuálnym prístupom. Stanovené ciele uskutočňujeme takými metódami a formami práce, ktoré rozvíjajú všeobecné hudobné vzdelanie, hudobnú predstavivosť, sluchové a rytmické cítenie na základe uvedomeného vnímania a tvorivej práce s hudobným materiálom. Volíme také metódy a formy práce, ktoré rešpektujú individuálne schopnosti žiaka a zabezpečujú súbežné budovanie adekvátnych foriem technických a výrazových prostriedkov.

Žiaka treba primeraným spôsobom nabádať ku kladnému postoju nielen k hudobnému umeniu a umeniu ako takému, ale aj k pozitívnemu postoju k humanistickému mysleniu.

Odporúčané gitarové školy, technická a prednesová literatúra a metodické materiály v osnovách slúžia k základnej orientácii učiteľa, ktorý ich môže podľa svojich skúseností a individuálnych dispozícií žiaka vhodne kombinovať a nahrádzať inými materiálmi.

2. ročník, 1. časť, I. stupeň základného štúdia základnej umeleckej školy, ISCED 1 B

- **POČET HODÍN TÝŽDENNE:** 1,5 (individuálne vyučovanie)
- **UČEBNÝ PLÁN ČÍSLO:** 4
- **CIELE:** cieľom druhého ročníka je prehĺbovať a obohacovať technické a výrazové prostriedky pri hre. Pokračovať v rozvíjaní hudobnej predstavivosti žiaka a zdokonaľovať jeho hudobnú pamäť. Systematicky pracovať na skvalitňovaní tvorby tónu, na jeho dynamickom a farebnom registri, rozvíjať metrické, rytmické a tempové cítenie žiaka. Venovať pozornosť systematickej príprave hry z listu.

▪ **OBSAH:**

- rozširovať a upevňovať poznatky získané v 1.ročníku
- zvyšovať kvalitu tónu tvoreného prstami a palcom pravej ruky skvalitňovaním základného úderu
- dynamická funkcia pravého ramena , aktívne zapojiť rôzne svalové skupiny pravého ramena do hry
- úder fixáciou prstami pravej ruky
- pozdĺžna a priečna poloha ľavej ruky a ramena
- premiestňovať prsty ľavej ruky priečne cez hmatník na rôzne struny prostredníctvom ľavého ramena
- orientácia v prvej a druhej polohe.

▪ **NOTOVÝ MATERIÁL:**

Jiří Horáček: Kytarové hrátky
Moje Kytara

Ctibor Susser: Cvičenia a skladby pre začiatočníkov

Ctibor Susser: Cvičenia a skladby pre začiatočníkov 2

Jiří Jirmal: Škola hry na kytaru pro začátečníky

Josef Kotík: První přednesové skladby pro kytaru

Zápis jednoduchých moderných piesní do zošita.

Obsahový štandard - kompetencie:

Žiak zahrá:

10 jednoduchých skladbičiek z knižky (Ursula),
3 – 7 cvičení a skladbičiek pre začiatočníkov
Ctibora Sussera,

jednoduché skladbičky alebo nápevy, ktoré deti
poznajú zapísané v notovom zošite učiteľom.
Žiak dokáže:

- vytvoriť čo najkonkrétnejší tón,
- rozvíja metrické, rytmické a tempové cítenie,
- zvládnuť primerane hru z listu,
- muzikálne napredovať.

Žiak ovláda základné dynamické pojmy, vie
samostatne zvládnuť konkrétnu časť prebranej
látky na hodine aj na koncertoch.

Výkonové štandardy - Výstupy:

2 jednoduché skladby alebo nápevy,

verejné vystúpenie v každom polroku najmenej 1x
(sólová hra).

- **DIDAKTICKÉ POSTUPY A METÓDY PRÁCE:** v 2. ročníku I. stupňa hráme stále ľudové piesne, avšak nielen melodicky, zapájame do hry palec a aj ostatné prsty a tvoríme tak jednoduché harmónie. Hráme taktiež jednoduché gitarové skladby viď.

3. ročník, 1. časť, I.stupeň základného štúdia základnej umeleckej školy, ISCED 1 B

- **POČET HODÍN TÝŽDENNE:** 1,5 (individuálne vyučovanie)
- 1,0 komorná hra alebo 2,0 hra v súbore alebo hra v orchestri (skupinové vyučovanie)
- **UČEBNÝ PLÁN ČÍSLO:** 4

- **CIELE:** cieľom tretieho ročníka je postupným rozvíjaním a integrovaním jednotlivých technických prvkov hry a výrazových prostriedkov vytvoriť optimálne podmienky na realizáciu hudobných predstáv žiaka a vytvoriť tým východisko pre kvalitnú interpretáciu primeraných skladieb. Rozširovať kvalitu tónu z hľadiska sily a farby, postupne budovať progresívnu dynamiku. Postupne pripravovať žiaka na správnu štýlovú interpretáciu. Pokračovať v hre z listu a venovať sa komornej hre.

- **OBSAH:**

- postupne koordinovať a integrovať činnosť jednotlivých častí pravého ramena, ruky a prstov a zrýchliť a spresniť premiestňovanie prstov ľavej ruky po hmatníku pozdĺžnym aj priečnym smerom,
- koordinovať činnosť všetkých častí ľavého ramena, zápästia, ruky aj prstov,
- koordinovať činnosť pravého a ľavého ramena,
- jednoduché legato,
- nácvik malého barré,
- nácvik arpeggia so zapojením palca a rôznych dvojíc prstov pravej ruky,
- trojzvuk a štvorzvuk hraný palcom a dvojicou alebo trojicou prstov pravej ruky,
- zoznámiť sa s gitarovými značkami,
- orientovať sa v prvom a druhom kvadrante hmatníka.

- **NOTOVÝ MATERIÁL:**

Jiří Horáček: Kytarové etudy

Moje Kytara

Vojtěch Tukač: Carulli, Carcassi

Ctibor Süsser: Cvičenia a skladby pre začiatočníkov

Gitarová škola 2

Prednesové skladby a piesne:

Ctibor Süsser: Cvičenia a skladby pre začiatočníkov 2

Juraj Tandler: Bagately pre gitaru - sólo

Jiří Jirmal: Škola hry na kytaru pro začátečníky

Štěpán Rak: Minutová sóla

Obsahový štandard - kompetencie:

Žiak zahrá:

- 10 jednoduchých skladbičiek z knižky (Jiří Jirmal, Jiří Horáček),

- cvičenia a skladby pre začiatočníkov Ctibora Süssera,

- naďalej postupne rozširuje svoj prehľad v interpretácii skladieb rôzneho charakteru - valčík, menuet, sarabanda...,

- využíva účasť na rôznych koncertoch a počúva vhodné hudobné nahrávky v podaní významných umelcov,

Výkonové štandardy – Výstupy:

1 dlhšia alebo 2 kratšie skladby (sólové prevedenie) z uvedeného gitarového notového materiálu,

1 menšia skladbička v komornom obsadení; verejné vystúpenie (sólová hra), v každom polroku najmenej 1x,

v II. polroku vystúpenie aj v komornom zoskupení (1 menšia skladbička).

- zdokonaľuje sa v technických prvkoch hry, čerpajúc poznatky tak z nových informácií, ako aj z vedomostí nadobudnutých v 2. ročníku,

- zlepšuje sa v hre z listu a hrá v rôznych komorných zoskupeniach, príp. hry v súbore, pripravuje sa na spoločné hranie.

- **DIDAKTICKÉ POSTUPY A METÓDY PRÁCE:** v 3. ročníku I. stupňa hráme rôzne úpravy ľudových skladieb a čoraz častejšie sa venujeme hre gitarového notového materiálu vid' notový materiál. Pracujeme viac s abstraktnými pojmami v kontexte hudobného myslenia a poukazujeme na emocionálnu stránku hudby.

4. ročník, 1. časť, I.stupeň základného štúdia základnej umeleckej školy, ISCED 1 B

- **POČET HODÍN TÝŽDENNE:** 1,5 (individuálne vyučovanie)
- 1,0 komorná hra alebo 2,0 hra v súbore alebo hra v orchestri (skupinové vyučovanie)
- **UČEBNÝ PLÁN ČÍSLO:** 4
- **CIELE:** rozširovať technické a výrazové prvky potrebné na zvládnutie náročnejších sólových a komorných skladieb. Práca s dynamickou a farebnou škálou tónu. Repertoár zostaviť tak, aby žiak získal viac poznatkov a skúseností súvisiacich s interpretáciou skladieb rôznych štýlových období, následne na hodinách analýza interpretácie týchto skladieb zo štýlového a výrazového hľadiska. Pri tvorivých žiakoch dať priestor k sebarealizácii vlastných skladieb. Neustále zdokonaľovať hru z listu a verejne účinkovať.
- **OBSAH:**
 - upevňovať a rozvíjať primeranú technickú zručnosť,
 - hra z listu, z notového zápisu a akordických značiek,
 - nácvik progresívnej a terasovitej dynamiky,
 - postupná orientácia v prvom, druhom a treťom kvadrante hmatníka,
 - vzostupné a zostupné legato na všetkých strunách a vo všetkých polohách,
 - pozdĺžna poloha, priečna poloha a ich plynulá výmena,
 - rozširovať úderové možnosti hry palcom a prstami pravej ruky fixáciou.

NOTOVÝ MATERIÁL:

Leo Brouwer: Estudios sencillos
Ferdinand Sor: Etudy opus 31, 35
Vojtech Tukač: Gitarová škola Carulli-Carcassi
Jiří Horáček: Kytarové etudy
Ctibor Süsser: Kytarová škola
Pavol Malovec: 10 etud pre gitaru
Jiří Jirmal: Škola hry na kytaru

Obsahový štandard - kompetencie:

Žiak:

- vie technicky zvládnuť primerane náročné skladby
- používa rôzne ozdoby ako legato, vibrato, flažolety,...
- dokáže pracovať s farbou a dynamikou tónu,
- dokáže primerane štýlovo interpretovať,
- ovláda hru z listu,
- ovláda hru spamäti,
- hrá v komorných zoskupeniach alebo v kapelách.

Výkonové štandardy – Výstupy:

- 2 jednoduchšie alebo 1 zložitejšia etuda
- 2 jednoduchšie alebo 1 zložitejšia prednesová skladba – podľa schopností žiaka
- hra spamäti nie je podmienkou
- 1 alebo 2 skladby v komornom zoskupení alebo v kapele

Záverečná skúška – obsah:

- 2 menšie skladbičky alebo 1 skladba väčšieho rozsahu, rôzneho charakteru, štýlu, obdobia, (sólová hra), hra naspamäť alebo z nôt, podľa individuálnych schopností žiaka.
- V rámci KH – 1 skladba.
- verejnú vystúpenie v každom polroku najmenej 1x (sólová hra).

- **DIDAKTICKÉ POSTUPY A METÓDY PRÁCE:** vo 4. ročníku I. stupňa je žiak čoraz viac vedený k samostatnosti. Mal by vedieť zhodnotiť a použiť výrazovo-technické prostriedky a vedomosti v hraných skladbách z predchádzajúceho štúdia. Pedagóg ho dopĺňa a vysvetľuje novú látku. Pri výučbe je z rytmického hľadiska vhodným doplnkom používanie perkusívnych nástrojov napr. tamburína, paličky alebo rôzne hrkálky. Ideálna pre zdokonaľovanie rytmického cítenia je rytmická improvizácia v duu učiteľ - žiak.

1. ročník, 2. časť, I.stupeň základného štúdia základnej umeleckej školy, ISCED 2 B

- **POČET HODÍN TÝŽDENNE:** 1,5 (individuálne vyučovanie)
- 1,0 komorná hra alebo 2,0 hra v súbore alebo hra v orchestri (skupinové vyučovanie)
- **UČEBNÝ PLÁN ČÍSLO:** 4
- **CIELE:** Naďalej obohacovať hru o nové technické prvky a výrazové prostriedky. Rozširovať hudobný obzor a umožnenie poznávania rôznych štýlových období a hudobných žánrov. Väčší dôraz klásť na skladby s použitím technických a výrazových prostriedkov. pokračovať v hre z listu a nevyhýbať sa hre skladieb v tóninách s viacerými krížikmi alebo béčkami. Hrať a obohacovať žiaka o nové akordické značky. Cvičiť nové náročnejšie rytmické variácie.
- **OBSAH:**

- opakovať a zdokonaľovať v náročnejších formách doposiaľ preberané technické a výrazové prvky.
- hra z listu, z notového zápisu a akordických značiek,
- nácvik a použitie jednoduchých melodických ozdôb
- nácvik pizzicato,
- zdokonaľovať hru staccato
- hrať prirodzené aj umelé flažolety,
- hrať durové aj molové stupnice – dvojoktávové aj trojoktávové typy
- vzostupné a zostupné legato na všetkých strunách a vo všetkých polohách,

- pozdĺžna poloha, priečna poloha a ich plynulá výmena,
- hra akordických značiek s použitím veľkého barré.

▪ **NOTOVÝ MATERIÁL:**

Dioniso Aguado :	etudy pre gitaru
Leo Brouwer:	Estudios sencillos
Mateo Carcassi:	Sechs Capricien fur gitarre
Jiří Jirmal.	30 etud
Ferdinand Sor:	Etudy, opus 31
L. Andršt:	Jazz, rock, kblues

Obsahový štandard - kompetencie:

Žiak:

- vie technicky zvládnuť primerane náročné skladby
- používa rôzne ozdoby ako legato, vibrato, flažolety,...
- dokáže pracovať s farbou a dynamikou tónu,
- dokáže primerane štýlovo interpretovať,
- ovláda hru z listu,
- ovláda hru spamäti,
- hrá v komorných zoskupeniach alebo v kapelách.

Výkonové štandardy – Výstupy:

Na vystúpení (triedny koncert a pod.)

- 2 jednoduchšie alebo 1 zložitejšia etuda
- 2 jednoduchšie alebo 1 zložitejšia prednesová skladba – podľa schopností žiaka
- hra spamäti nie je podmienkou
- 1 alebo 2 skladby v komornom zoskupení alebo v kapele
- verejné vystúpenie v každom polroku najmenej 1x (sólová hra).

- **DIDAKTICKÉ POSTUPY A METÓDY PRÁCE:** v 5. ročníku I. stupňa je žiak čoraz viac vedený k samostatnosti. Mal by vedieť zhodnotiť a použiť výrazovo-technické prostriedky a vedomosti v hraných skladbách z predchádzajúceho štúdia. Pedagóg ho dopĺňa a vysvetľuje novú látku. Pri výučbe je z rytmického hľadiska vhodným doplnkom používanie perkusívnych nástrojov napr. tamburína, paličky alebo rôzne hrkálky. Ideálna pre zdokonaľovanie rytmického cítenia je rytmická improvizácia v duu učiteľ - žiak.

2. ročník, 2. časť, I.stupeň základného štúdia základnej umeleckej školy, ISCED 2 B

- **POČET HODÍN TÝŽDENNE: 1,5 (individuálne vyučovanie)**
- 1,0 komorná hra alebo 2,0 hra v súbore alebo hra v orchestri (skupinové vyučovanie)
- **UČEBNÝ PLÁN ČÍSLO: 4**
- **CIELE:** Zdokonaľovať technickú vyspelosť žiaka a postupne ho viesť k tomu, aby tvorivo a uvedomene vyberal technické a výrazové prostriedky na realizáciu hraných skladieb. Zdokonaľovaním úderovej kapacity prstov pravej ruky rozširovať možnosti samostatného vedenia hlasov a postupne túto schopnosť využívať pri interpretácii polyfónnych skladieb.
- Zaoberať sa štýlovou interpretáciou, zovšeobecňovať charakteristické prvky jednotlivých štýlových období a vedome ich využívať aj pri štúdiu podobných skladieb.

- Zapájať žiaka do komornej hry. Podporovať jeho záujmy i v oblasti tanečnej hudby, rozširovať schopnosť hry akordických značiek.

- **OBSAH:**

- samostatná činnosť prstov ľavej ruky v skupinách
- cvičenia na zväčšenie a zmäšenie rozsahu prstov ľavej ruky na hmatník
- vzostupné , zostupné legato
- nácvik zložitejších melodických ozdôb
- skvalitňovať tón
- kadencie, baré , arpeggio
- rozširovať schopnosť hrať podľa akordických značiek

- **NOTOVÝ MATERIÁL:**

Dioniso Aguado : etudy pre gitaru
 Leo Brouwer: Estudios sencillos
 Mateo Carcassi: Sechs Capricien fur gitarre
 Jiří Jirmal. 30 etud
 Mauro Giuliani: etudy
 Julio Sagreras: etudy, prednesy
 Ferdinand Sor: Etudy, opus 31
 L. Andršt: Jazz, rock, kblues

Obsahový štandard - kompetencie:

Žiak:

- vie technicky zvládnuť primerane náročné skladby
- používa rôzne ozdoby ako legato, vibrato, flazolety,...
- dokáže pracovať s farbou a dynamikou tónu,
- dokáže primerane štýlovo interpretovať,
- ovláda hru z listu,
- ovláda hru spamäti,
- hrá v komorných zoskupeniach alebo v kapelách.

Výkonové štandardy – Výstupy:

- 2 jednoduchšie alebo 1 zložitejšia etuda
- 2 jednoduchšie alebo 1 zložitejšia prednesová skladba – podľa schopností žiaka
- hra spamäti nie je podmienkou
- 1 alebo 2 skladby v komornom zoskupení alebo v kapele
- verejné vystúpenie v každom polroku najmenej 1x (sólová hra).

- **DIDAKTICKÉ POSTUPY A METÓDY PRÁCE:** v 6. ročníku I. stupňa je žiak čoraz viac vedený k samostatnosti. Mal by vedieť zhodnotiť a použiť výrazovo-technické prostriedky a vedomosti v hraných skladbách z predchádzajúceho štúdia. Pedagóg ho dopĺňa a vysvetľuje novú látku. Pri výučbe je z rytmického hľadiska vhodným doplnkom používanie perkusívnych nástrojov napr. tamburína, paličky alebo rôzne hrkálky. Ideálna pre zdokonaľovanie rytmického čítania je rytmická improvizácia v duu učiteľ - žiak.

3. ročník, 2. časť, I.stupeň základného štúdia základnej umeleckej školy, ISCED 2 B

- **POČET HODÍN TÝŽDENNE:** 1,5 (individuálne vyučovanie)
- 1,0 komorná hra alebo 2,0 hra v súbore alebo hra v orchestri (skupinové vyučovanie)
- **UČEBNÝ PLÁN ČÍSLO:** 4

- **CIELE:** Upevňujú sa vedomosti a technické zručnosti žiaka tak, aby bol schopný zahrat' primerane náročné sólové alebo komorné skladby. Je žiaduce viesť žiaka k samostatnosti v štúdiu. Opakovaním nastudovaných skladieb a štúdiom nových skladieb vytvoriť základ žiakovho repertoáru. Viesť ho k tomu, aby bol schopný svoj repertoár rozširovať vlastným úsilím, bez pomoci učiteľa. Pripraviť žiaka na bežné ovládanie sprievodov podľa nôt i akordických značiek, ako aj používanie a štylizáciu bohatšieho akordického materiálu pri improvizovanom sprievode.
- **OBSAH:**

- opakovať a zdokonaľovať doposiaľ preberané technické a výrazové prostriedky gitarovej hry podľa individuálnych potrieb a možností žiaka.
- koordinovať a synchronizovať činnosť celého hracieho aparátu.
- sprievod podľa značiek v komornej a sólovej hre a improvizácia sprievodov piesní.

- **NOTOVÝ MATERIÁL:**

Etudy

Dioniso Aguado : Etudy pre gitaru
 Leo Brouwer: Estudios sencillos
 Mateo Carcassi: Etudy
 Fernando Carulli: Etudy
 Mauro Giuliani: Etudy
 238
 Julio Sagreras: etudy, prednesy
 Ferdinand Sor: Etudy, opus 31
 L. Andršt: Jazz, rock, blues
 Francisco Tárrega: Technické štúdiá
 Prednesové skladby
 Carl Philipp Emanuel Bach: Tíz darab gitárra
 Mauro Giuliani: Prednesové skladby
 Emil Hradecký: Tance pro kytaru
 Jiří Jirmal: Staří španělstí mistři
 Ján Antonín Losy: Skladby pre gitaru
 Johan Kaspar Mertz: 6 Landler
 Julio Sagreras: Romanze
 Julio Sgreras: Bebita
 Karl Scheit: Tänze aus der Renaissance
 Francisco Tárrega: Výber skladieb
 Jozef Zsapka: Lutnové skvosty starej Levoče
 Silvius Leopold Weis: Menuet-Sarabande-menuet
 Duá
 Fernando Carulli: 24 Duette fur zwei gitarren
 Giuseppe Farrauto. Morenita do Brazil
 Bruno Henze: Das Gitarspiel
 Ursula Peter: Klassiker der gitare duos

Obsahový štandard - kompetencie:

Výkonové štandardy – Výstupy:

- Žiak:
- vie technicky zvládnuť primerane náročné skladby
 - používa rôzne ozdoby ako legato, vibrato, flažolety,...
 - dokáže pracovať s farbou a dynamikou tónu,
 - dokáže primerane štýlovo interpretovať,
 - ovláda hru z listu,
 - ovláda hru spamäti,
 - hrá v komorných zoskupeniach alebo v kapelách.
- 2 jednoduchšie alebo 1 zložitejšia etuda
 - 2 jednoduchšie alebo 1 zložitejšia prednesová skladba – podľa schopností žiaka
 - hra spamäti nie je podmienkou
 - 1 alebo 2 skladby v komornom zoskupení alebo v kapele
 - verejné vystúpenie v každom polroku najmenej 1x (sólová hra).

- **DIDAKTICKÉ POSTUPY A METÓDY PRÁCE:** Žiak opakuje a zdokonaľuje preberané technické a výrazové prostriedky gitarovej hry podľa individuálnych potrieb a možnosti žiaka.
- Koordinuje a synchronizuje činnosť celého hracieho aparátu.
- Sprievod podľa značiek v komornej a sólovej hre a improvizácia sprievodov piesní.

4. ročník, 2. Časť, I.stupeň základného štúdia základnej umeleckej školy, ISCED 2 B

- **POČET HODÍN TÝŽDENNE:** 1,5 (individuálne vyučovanie)
- 1,0 komorná hra alebo 2,0 hra v súbore alebo hra v orchestri (skupinové vyučovanie)
- **UČEBNÝ PLÁN ČÍSLO:** 4
- **CIELE:** Tento ročník uzatvára štúdium na I. stupni základného štúdia.
- **Obsahovo sa viac menej zhodujú s cieľmi predchádzajúceho ročníka, ktorým sa uzatváral I. stupeň pred zavedením zmien. Nad'alej sa upevňujú vedomosti a technické zručnosti žiaka tak, aby bol schopný zahrat' primerane náročné sólové alebo komorné skladby. Je žiaduce viesť žiaka k samostatnosti v štúdiu. Opakovaním nastudovaných skladieb a štúdiom nových skladieb vytvoriť základ žiakovho repertoáru. Viesť ho k tomu, aby bol schopný svoj repertoár rozširovať vlastným úsilím, bez pomoci učiteľa. Pripraviť žiaka na bežné ovládanie sprievodov podľa nôt i akordických značiek, ako aj používanie a štylizáciu bohatšieho akordického materiálu pri improvizovanom sprievode.**
- **OBSAH:**
 - opakovať a zdokonaľovať doposiaľ preberané technické a výrazové prostriedky gitarovej hry podľa individuálnych potrieb a možnosti žiaka.
 - koordinovať a synchronizovať činnosť celého hracieho aparátu.
 - sprievod podľa značiek v komornej a sólovej hre a improvizácia sprievodov piesní.

▪ NOTOVÝ MATERIÁL:

Etudy

Dioniso Aguado : Etudy pre gitaru
240
Leo Brouwer: Estudios sencillos
Mateo Carcassi: Etudy
Fernando Carulli: Etudy
Mauro Giuliani: Etudy
Julio Sagreras: etudy, prednesy
Ferdinand Sor: Etudy, opus 31
L. Andršt: Jazz, rock, blues
Francisco Tárrega: Technické štúdiá
Prednesové skladby
Carl Philipp Emanuel Bach: Tíz darab gitárra
Mauro Giuliani: Prednesové skladby
Emil Hradecký: Tance pro kytaru
Jiří Jirmal: Staří španělstí mistři
Ján Antonín Losy: Skladby pre gitaru
Johan Kaspar Mertz: 6 Landler
Julio Sagreras: Romanze
Julio Sgreras: Bebita
Karl Scheit: Tänze aus der Renaissance
Francisco Tárrega: Výber skladieb
Jozef Zsapka: Lutnové skvosty starej Levoče
Silvius Leopold Weis: Menuet-Sarabande-menuet
Duá
Fernando Carulli: 24 Duette fur zwei gitarren
Giuseppe Farrauto. Morenita do Brazil
Bruno Henze: Das Gitarspiel
Ursula Peter: Klassiker der gitare duos

Triá

1. Bruno Henze: Das gitarrespiel, zošit 14

Kvartetá

1. John W. Duarte: English suite no 3, opus

Obsahový štandard - kompetencie:

Žiak:

- vie technicky zvládnuť primerane náročné skladby
- používa rôzne ozdoby ako legato, vibrato, flažolety,...
- dokáže pracovať s farbou a dynamikou tónu,
- dokáže primerane štýlovo interpretovať,
- ovláda hru z listu,
- ovláda hru spamäti,
- hrá v komorných zoskupeniach alebo v kapelách.

Výkonové štandardy – Výstupy:

- 2 jednoduchšie alebo 1 zložitejšia etuda
- 2 jednoduchšie alebo 1 zložitejšia prednesová skladba – podľa schopností žiaka
- hra spamäti nie je podmienkou
- 1 alebo 2 skladby v komornom zoskupení alebo v kapele
- verejné vystúpenie v každom polroku najmenej 1x (sólová hra).
- Absolventská záverečná skúška.

DIDAKTICKÉ POSTUPY A METÓDY PRÁCE:

- Žiak opakuje a zdokonaľuje preberané technické a výrazové prostriedky gitarovej hry podľa individuálnych potrieb a možnosti žiaka.
- Koordinuje a synchronizuje činnosť celého hracieho aparátu.
- Sprievod podľa značiek v komornej a sólovej hre a improvizácia sprievodov piesní.

ŠKOLSKÝ VZDELÁVACÍ PROGRAM

ZUŠ v Dunajskej Lužnej

HLASOVÁ VÝCHOVA, SPEV

Profil absolventa

Absolvent **prvej časti I. stupňa základného štúdia** - primárneho umeleckého vzdelávania (ISCED 1 B):

- ✓ ovláda základné spevácke návyky a výrazové prostriedky a dokáže ich vedome využívať pri interpretácii piesní,
- ✓ pri spievaní preukazuje schopnosť zvukovo vyrovnávať vokály v celom svojom hlasovom rozsahu,
- ✓ chápe textový obsah prednesených skladieb,
- ✓ samostatne pracuje s notovým materiálom,
- ✓ orientuje sa v notovom zápise a zvláda samostatnú prípravu.

Absolvent **druhej časti I. stupňa základného štúdia** - nižšieho sekundárneho umeleckého vzdelávania (ISCED 2 B)

- ✓ ovláda bránicové dýchanie, ako aj zásady správnej speváckej artikulácie a tvorenia tónu,
- ✓ spevácke návyky vedome využíva pri interpretácii piesní rôznych hudobných štýlov a žánrov primeraných svojmu veku,
- ✓ dosahuje umeleckú úroveň samostatného a tvorivého speváka amatéra, ktorý je schopný umelecky cítiť a tvorivo rozvíjať svoje schopnosti, dosahuje dostatočnú technickú vyspelosť a vedomosti, ktoré mu umožňujú plynule nadviazať na ďalšie štúdium.

Absolvent II. stupňa základného štúdia:

- ✓ dosahuje umeleckú úroveň samostatného a tvorivého speváka, ktorý je schopný umelecky i technicky vyspelého prejavu,
- ✓ dosiahnutá technická úroveň mu umožňuje dokonale a vkusne zvládať a interpretovať piesne a skladby rôznych štýlov a žánrov,
- ✓ esteticky vníma a tvorivo rozvíja svoje schopnosti,
- ✓ spôsobilosti a zručnosti, nadobudnuté počas štúdia, dokáže plnohodnotne uplatňovať v oblasti kultúry a umenia,
- ✓ vie prezentovať svoj umelecký výkon aj názor na umenie.

PRÍPRAVNÁ HLASOVÁ VÝCHOVA

- POČET HODÍN TÝŽDENNE: 1,0
- UČEBNÝ PLÁN ČÍSLO: 1b, B

Ciele pre prípravné štúdium:

Pestovať v žiakoch záujem o hudbu, vnímanie hudby ako prostriedok k rozvoju muzikality a položeniu základov k ďalšiemu nosnému pilieru v rozvoji hudobného vnímania. Po štúdiu v PŠ pokračovať v pestovaní zmyslu pre metroritmiku, postupne zlepšovať intonačné návyky.

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none">✓ interpretujú spamäti so sprievodom klavíra minimálne 4 piesne,✓ na úrovni hry zvládnu dychové, spevácke a uvoľňovacie pohybové cvičenia,✓ ovládajú základy správnej výslovnosti,✓ preukážu schopnosť sledovania notového zápisu pri interpretácii,✓ disponujú systematickými pracovnými návykmi.	<ul style="list-style-type: none">✓ Jednoduché ľudové a detské umelé piesne v strednej hlasovej polohe v rozsahu 5-6 tónov.✓ Správne a prirodzené držanie tela pri speve, pokojný nádych a predlžovaný výdych prostredníctvom aktivačných cvičení, dodržanie troch fáz (nádych, zadržanie, výdych), osvojenie si mäkkého nasadenia tónu.✓ Správne ovládanie artikulačného aparátu. Spájanie notového zápisu s predstavou výšky tvoreného tónu.✓ Spôsobilosti zapamätať si a zopakovať elementárne hudobné motívy, cvičenia, frázy.

Požiadavky na overenie spôsobilosti postupu do 1. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia:

Komisionálne skúšky:

2 piesne odlišného charakteru primeranej náročnosti.

Kritériá hodnotenia:

1. zvládnutie intonačných a rytmických aspektov v prednesenej piesni
2. zvládnutie metro-rytmickej zložky v spolupráci so sprievodným nástrojom
3. celkový prejav a výraz

Literatúra:

1. L. Daniel: Píšťalôčka moja
2. K. Lapšanská: Do, re, mi, fa
3. Š. Kantor: Piesne pre najmenších
4. H. Repassyová: Spievajte si, spievaj
5. A. Moyzes: Detské pesničky
6. O. Ferenczy: Spievaná abeceda
7. M. Novák: Dobre je nám
8. T. Frešo: Stupnica piesní

1. ročník, 1. časť, I.stupeň základného štúdia základnej umeleckej školy, ISCED 1 B

- **POSLANIE A CHARAKTERISTIKA PREDMETU:** spev je určený pre deti, ktoré majú väčšie predpoklady zvládnuť ťažšie učivo a hudobný materiál, ako deti rovnakého vekového stupňa, avšak na nižšom stupni zdatnosti a sú zaradení na predmet hlasový výchova. Ako aj u detí s hlasovou výchovou, aj pre žiakov navštevujúcich spev pedagóg učí deti vnímať rytmus, intonáciu, prostredníctvom technických cvičení.

Pedagóg musí pôsobiť na kultivované držanie tela a učiť ich základom hlasovej hygieny. Postupne sa rozvíjajú základné spevácke návyky v oblasti speváckeho postoja, správneho nádychu, ako aj rozširovania hlasového rozsahu.

- **POČET HODÍN TÝŽDENNE:** 1,5 (individuálne vyučovanie),
0,5 - obligátny nástroj
- **UČEBNÝ PLÁN ČÍSLO:** 8 1b
- **Ciele**
- Cieľom prvého ročníka je vzbudiť záujem žiaka o spev ako prostriedok hudobného vyjadrovania, viesť ho k tomu, aby chápal hudobný a slovný obsah spievaných piesní. Súčasne rozvíjať intonačné a rytmické čítanie na úrovni, ktorá zodpovedá jeho veku a vyspelosti, ako aj predpokladu pre vytvorenie správnych speváckych návykov (dych, rezonancia, artikulácia). Od začiatku treba rozvíjať žiakov zmysel pre kantilénu pri zachovaní prirodzeného detského prejavu a sústavne rozvíjať jeho pamäť, pripravovať spev s inštrumentálnym sprievodom.
- **Obsah**

- Správne a prirodzené držanie tela pri speve. Pokojné a hlboké dýchanie bránicou (dodržiavanie troch fáz dychu: nádych, zadržanie, výdych). Uvoľnenie brady s funkčným ovládaním úst ako predpoklad pre správnu vokalizáciu. Mäkké a opreté nasadenie tónu. Spev v strednej hlasovej polohe v rozsahu 5-6 tónov, p - mf (používať zostupné cvičenie, neskoršie cvičenie nahor a nadol). Príprava kantilény.
 - Vyrovnanie všetkých vokálov na jednom tóne v strednej hlasovej polohe.
 - Navodenie hlasového tónu (pomocou ľahkého brumenda zhora a prechodom na hlásku „m“).
 - Spájanie notového zápisu s hudobnou predstavou. Cvičenie spievania spamäti. Cvičenie intonačnej, rytmickej a harmonickej predstavivosti.
 - Všetky študijné úlohy treba precvičovať v nadväznosti na preberaných piesňach.
- **Hudobné publikácie**
 - Výber je závislý na ponuke hudobných kníhkupectiev, Slovenského hudobného fondu, na príležitostných publikáciách hudobných podujatí a na priamych kontaktoch s hudobnými pedagógmi i skladateľmi.
- **Hudobno-pedagogické materiály**
 - M. SMUTNÁ – VLKOVÁ: Metodika spevu I. – II.
 - P. SEDLÁK: Naučíme zpívat všechny děti
 - HÁLA – SOVÁK: Hlas, řeč, sluch
 - J. SOUKUP: Hlas, zpěv, pěvecké umění
 - P. LOHMANN: Chyby hlasové techniky a jejich náprava
 - D. L. ASPEUND: O peveckém umění
 - F. MARÍK, J. JONÁŠOVÁ: Abeceda hlasových cvičení
 - Metod DOLEZIL: Intonace a elementární rytmus
 - I. HURNÍK – P. EBEN: Česká Orffova škola I. – III.
 - B. CHLÁDKOVÁ – J. SNIŽKOVÁ: Šlabikár začínajúceho speváčika (Metodická príručka)
- **Zbierky ľudových piesní**
 - Zostavené sú podľa rozličných metodík od prostého zápisu jedno-dvoj i viachlasu po zápisy podľa interpretácie ľudových spevákov so zložitými ozdobami a rytmickými zvláštnosťami.
 - Slovenské spevy I. – VI.
 - O. DEMO: Z klenotnice slov. ľudových piesní
 - E. KREKOVICOVÁ: Slovenské koledy
 - VI. STRMEN – zostavil: Vianočné koledy
 - Já, písnička I. (slov., mor., české píesne pre 1. – 4 roč. ZŠ)
 - Po stopách Zoltána Kodálya
 - (Kodály Zoltán nyomában)
 - L. PAVLOVIČOVÁ – BAKOVÁ: Spievaj si vtáčatko

- **Umelecké spracovanie a aranžmán ľud. piesní**

- Pre jeden, dvoj alebo viachlas, obyčajne so sprievodom klávesového nástroja alebo inštrumentálnej skupiny, výnimočne orchestra.
- A. MOYZES: Dvanásť ľudových piesní zo Šariša
- I. DIBÁK: Ej, háje, háje
- V. NOVÁK: 25 slovenských ľudových piesní (M. Urbánek) – Slovenské spevy
- D. STANKOVSKÝ: Slovenské ľudové piesne pre ZŠ
- P. CÓN: Slov. ľudové piesne I. (Záp. Slovensko)
- Slov. ľudové piesne II. (Stredné Slovensko)
- Slov. ľudové piesne III. (Východné Slovensko)
- L. DANIEL: Píšťalôčka moja
- K. LAPŠANSKÁ: Do, re, mi, fa
- Š. KANTOR: Piesne pre najmenších
- H. RÉPASSYOVÁ – M. ŠIMKO: Spievaj že si, spievaj, Spievanky pre materské školy

- **Piesňová tvorba skladateľov**

-
- A. MOYZES: Detské pesničky
- L. BURLAS: Deti z nášho domu
- D. KARDOS: Pomôžeme slávikovi
- a) spev a klavír
- b) spev, husle, akordeón a klavír
- (úprava Zd. Mikula)
- A. ZEMANOVSKÝ: Žabky, Slimák a Vietor
- T. FREŠO: Stupnica piesní, Detským srdciam
- M. NOVÁK: Dobre je nám
- J. MEIER: Mojim deťom
- O. FERENCZY: Spievaná abeceda
- H. RÉPASSYOVÁ – M. ŠIMKO: Spievaj že, si spievaj
- A. TROKANOVA: Detský rok
- J. LABORECKÝ: Detské radosti
- J. KVALSKY: Zverinček
- B. BROŽOVÁ: Album detských piesní
- Zd. ŠESTÁK: Co zvoní, co cinká, J. KRICKA: Obrázky z lásky pro malé hlásky, P. EBEN: V trávě, Z. BLAŽEK: Pro nejmenší

Žiak je schopný detské, ľudové ale aj prednesové skladby spievať intonačne čisto, technicky na dostatočnej dychovej opore. Technické cvičenia – brumendo, precvičovať všetky vokály - a, e, i, o, u. Legato, mäkké spájanie tónov.

Vedieť čisto a so správnym výrazom primeraným piesni zaspievať minimálne 15 detských ľudových piesní.

Pokojne zvládnuť interpretovať piesne v rozsahu c1 - h1. Interpretovať jednoduché ukážkové vzory.

Verejné vystúpenie 1x v polroku – dve piesne kontrastného charakteru.

Žiak bez PŠ vystúpi až v II. polroku

- **DIDAKTICKÉ POSTUPY A METÓDY PRÁCE:** v 1. ročníku v predmete spev kladieme dôraz na správne držanie tela, postoj pri speve, vnímanie spojenia dychu s tónom, utvrdzovanie dychových návykov, čo je nevyhnutným predpokladom správneho tvorenia tónu.

2. ročník, 1. časť, I.stupeň základného štúdia základnej umeleckej školy, ISCED 1 B

- **POČET HODÍN TÝŽDENNE:** 1,5 (individuálne vyučovanie)
0,5 - obligátny nástroj
- **UČEBNÝ PLÁN ČÍSLO:** 8 1b

Ciele

Cieľom výučby je usporiadanie rezonančných pomerov na základe dobrej práce s dychom v individuálnej strednej polohe /tzv. posadenie hlasu/. Hlasová produkcia je zložitou, koordinovanou, činnosťou sluchového, dýchacieho, hlasového a artikulačného ústrojenstva, ktorej súhru nervosvalových fyziologických a psychologických procesov riadi a kontroluje mozog a centrálna nervová sústava. Okrem základov techniky, dychová technika, správna artikulácia, predné nasadenie hlasu čiže hlavový ton, je dôležité klásť dôraz na správnu javiskovú reč a štúdium rolí.

Za každou teoretickou časťou výučby je dôležité zaradiť praktické cvičenia.

Obsah

Výučba nadväzuje na 1. ročník, pretože nie každý žiak pochopí a zvládne požadované úlohy v stanovenom časovom limite. Mnohí až v druhom ročníku pochopia „zmocnia sa“ určitých svalových návykov, ktoré začali poznávať na začiatku štúdia. Aj rozvoj psychiky žiakov hrá dôležitú úlohu. Každý vyučujúci musí v rámci daných osnov postupovať individuálne

Odporúčaný materiál:

Katarína Lapšanská – Do, re, mi, fa - je určená pre začínajúcich spevákov poslúži ako literatúra pri osvojovaní si základnom hlasovej techniky, intonácie a prednesu.

Tibor Frešo – Detským srdciam, Stupnica piesní

Julius Kowalski – Zverníček /cyklus piesni pre deti a mládež na slová M. Rázusovej- Martákovej/

Detský rok – úprava Anna Trokanová

Milan Novák – Dobre je nám, Inštruktívna tvorba 23 piesní pre deti

OBSAHOVÉ ŠTANDARDY - KOMPETENCIE:

Žiak je schopný zaspievať vybrané detské piesne, ako aj ľudové piesne intonačne čisto, rytmicky správne, ako aj začať výrazovo členiť daný hudobný materiál.

Lepšie sa orientovať v ľudových piesňach, ich interpretácii, rytmickej a intonačnej zložke. Tomu cielene pripravovať a vyberať technické cvičenia. Staccato, legato.

Vedieť čisto a so správnym výrazom primeraným piesni zaspievať 15 - 17 ľudových piesní, alebo detských piesní. V rámci zborového spevu poznať 3 - 6 komorných piesní.

Pokojne sa orientovať v rozsahu h až c2. Aktívne sa zapájať do koncertného diania.

VÝKONOVÝ ŠTANDARD - VÝSTUPY:

Verejné vystúpenie 1x v polroku – dve piesne kontrastného charakteru.

- **DIDAKTICKÉ POSTUPY A METÓDY PRÁCE:** predmet spev úzko súvisí a nadväzuje na 1. ročník a PHV. Naďalej pestuje v deťoch vzťah k hudbe, ľudovej hudbe, ako aj rozvíja celkové hudobní cítěnie

3. ročník, 1. časť, I.stupeň základného štúdia základnej umeleckej školy, ISCED 1 B

- **POČET HODÍN TÝŽDENNE:** 1,5 (individuálne vyučovanie)
1,0 komorný spev alebo 2,0 zborový spev (skupinové vyučovanie, 1x týždenne), 0,5 - obligátny nástroj
- **UČEBNÝ PLÁN ČÍSLO:** 8 1b

Ciele

Utvrdzovať a ďalej rozvíjať elementárne spevácke návyky a schopnosti žiaka a vytvoriť základ pre to, aby ich mohol podľa svojich schopností a záujmov uplatniť v svojej ďalšej orientácii zameranej na hudobnú prax v speváckych zboroch alebo v prehĺbenej príprave pre sólový spev (rozšírené štúdium). Opakovanie v náročných variáciách precvičovať všetky dosiaľ

prebraté technické a výrazové prvky a ich zvládnutie spojovať s uvedenou hudobnou predstavou a teoretickými poznatkami primeranými vekovému stupňu žiaka. Dbať na uvedomené vedenie kantilény, rozširovať dynamickú a agogickú škálu prednesu. Viest žiaka na uvedomené štúdium piesní spamäti, zdokonaľovať a upevňovať jeho schopnosť spoluúčasti na dvojhlasnom speve i s inštrumentálnym sprievodom.

Obsah

Sústavne dbať na správne a prirodzené držanie tela pri speve. Pripravovať reberno-bránicové dýchanie. Uvedomene spojovať a zvukovo vyrovnávať vokály pri zachovaní zásad správnej výslovnosti. Sústavne dbať na funkčné, prirodzené a pohotové ovládanie rečových orgánov. Melodicky obohacovať hlasové cvičenia smerom nahor i nadol. Rozšíriť dynamickú a agogickú škálu. Uvedomene rozvíjať pamäťové schopnosti.

Hudobné publikácie

Výber je závislý na ponuke hudobných kníhkupectiev, Slovenského hudobného fondu, na príležitostných publikáciách hudobných podujatí a na priamych kontaktoch s hudobnými pedagógmi i skladateľmi.

Hudobno-pedagogické materiály

M. SMUTNÁ – VLKOVÁ: Metodika spevu I. – II.
P. SEDLÁK: Naučíme zpívat všechny děti
HÁLA – SOVÁK: Hlas, řeč, sluch
J. SOUKUP: Hlas, zpěv, pěvecké umění
P. LOHMANN: Chyby hlasové techniky a jejich náprava
D. L. ASPEUND: O peveckém umění
F. MARÍK, J. JONÁŠOVÁ: Abeceda hlasových cvičení
Metod DOLEZIL: Intonace a elementární rytmus
I. HURNÍK – P. EBEN: Česká Orffova škola I. – III.
B. CHLÁDKOVÁ – J. SNIŽKOVÁ: Šlabikár začínajícího speváčika (Metodická příručka)

Zbierky ľudových piesní

Zostavené sú podľa rozličných metodík od prostého zápisu jedno-dvoj i viachlasu po zápisy podľa interpretácie ľudových spevákov so zložitými ozdobami a rytmickými zvláštnosťami. Slovenské spevy I. – VI.
O. DEMO: Z klenotnice slov. ľudových piesní
E. KREKOVICOVÁ: Slovenské koledy
VI. STRMEN – zostavil: Vianočné koledy
Já, písnička I. (slov., mor., české písně pro 1. – 4 roč. ZŠ)
Po stopách Zoltána Kodály
(Kodály Zoltán nyomában)

L. PAVLOVIČOVÁ – BAKOVÁ: Spievaj si vtáčatko

Umelecké spracovanie a aranžmán ľud. piesní

Pre jeden, dvoj alebo viachlas, obyčajne so sprievodom klávesového nástroja alebo inštrumentálnej skupiny, výnimočne orchestra.

A. MOYZES: Dvanásť ľudových piesní zo Šariša

I. DIBÁK: Ej, háje, háje

V. NOVÁK: 25 slovenských ľudových piesní (M. Urbánek) – Slovenské spevy

D. STANKOVSKÝ: Slovenské ľudové piesne pre ZŠ

P. CÓN: Slov. ľudové piesne I. (Záp. Slovensko)

Slov. ľudové piesne II. (Stredné Slovensko)

Slov. ľudové piesne III. (Východné Slovensko)

L. DANIEL: Píšťalôčka moja

K. LAPŠANSKÁ: Do, re, mi, fa

Š. KANTOR: Piesne pre najmenších

H. RÉPASSYOVÁ – M. ŠIMKO: Spievaj že si, spievaj, Spievanky pre materské školy

Piesňová tvorba skladateľov

A. MOYZES: Detské pesničky

L. BURLAS: Deti z nášho domu

D. KARDOŠ: Pomôžeme slávikovi

a) spev a klavír

b) spev, husle, akordeón a klavír

(úprava Zd. Mikula)

A. ZEMANOVSKÝ: Žabky, Slimák a Vietor

T. FREŠO: Stupnica piesní, Detským srdciam

M. NOVÁK: Dobré je nám

J. MEIER: Mojim deťom

O. FERENCZY: Spievaná abeceda

H. RÉPASSYOVÁ – M. ŠIMKO: Spievaj že, si spievaj

A. TROKANOVÁ: Detský rok

J. LABORECKÝ: Detské radosti

J. KVALSKÝ: Zverinček

B. BROŽOVÁ: Album detských piesní

Zd. ŠESTÁK: Co zvoní, co cinká, J. KRICKA: Obrázky z lásky pro malé hlásky, P. EBEN:

V tráve, Z. BLAŽEK: Pro nejmenší

OBSAHOVÉ ŠTANDARDY - KOMPETENCIE:

Žiak je schopný detské, ľudové ale aj prednesové skladby spievať intonačne čisto, technicky na dostatočnej dychovej opore. Technické cvičenia – brumendo, precvičovať všetky vokály - a, e, i, o, u. Legato, mäkké spájanie tónov. Postupne zapájať staccato a portamento.

Vedieť čisto a so správnym výrazom primeraným piesni zaspievať minimálne 20 - 22 detských ľudových piesní.

VÝKONOVÝ ŠTANDARD - VÝSTUPY:

Verejné vystúpenie 1x v polroku – dve piesne kontrastného charakteru.

Vystúpenie v II. polroku v rámci KS alebo ZS.

Pokojne zvládnuť interpretovať piesne v rozsahu c1 – d². Interpretovať jednoduché ukážkové vzory.

V rámci zborového spevu alebo komorného spevu poznať 3 - 6 komorných piesní.

- **DIDAKTICKÉ POSTUPY A METÓDY PRÁCE:** v 3. ročníku v predmete spev kladieme dôraz na vytvorenie a upevnenie vzťahu k hudbe ako aj celkovému muzikálnemu cíteniu.

4. ročník, 1. časť, I.stupeň základného štúdia základnej umeleckej školy, ISCED 1 B

- **POČET HODÍN TÝŽDENNE:** 1,5 (individuálne vyučovanie)
1,0 komorný spev alebo 2,0 zborový spev (skupinové vyučovanie, 1x týždenne), 0,5 - obligátny nástroj
- **UČEBNÝ PLÁN ČÍSLO:** 8 1b

Obsah

Študijné zameranie predpokladá sústavnú prípravu na sólový spev a verejné vystupovanie. Rozšíriť o nácvik rozloženého kvintakordu do oktávy. Žiakov viesť od začiatku k uvedenému držaniu tela, nenútenému, ale kultivovanému chovaniu na pódiu vrátane prirodzenej chôdze.

Zamerať na:

- základné pojmy fyziológie hlasu,
- dychové cvičenia,
- tvorenie správne posadeného hlasu,
- uvoľňovacie cviky pre spodnú čeľusť,
- stavba vokálov na hlasovom strede a neutralizácia vokálov.

Pre uvedené cvičenia treba voliť vhodné postupy mimoriadne citlivo.

Ciele

Nadviazať na získané vedomosti z predchádzajúcich ročníkov a rozširovať ich o ďalšie technické prvky, potrebné na zvládnutie náročnejších ľudových a umelých piesní, komorných a zborových partov. Nenásilne rozširovať schopnosti žiaka a zdokonaľovať plynulé spievanie kantilény. Rozvíjať pohotovosť a schopnosť samostatného štúdia, aby žiak mohol sám postupne poznávať hudobnú literatúru. Neustále zdokonaľovať hudobnú pamäť a predstavivosť, používať získané vedomosti v skupinovom speve a uplatniť základné teoretické vedomosti v speváckej praxi.

Obsah

Sústavne zdokonaľovať reberno-bránicové dýchanie a uvedomené budovanie dychovej opory. Rozširovať a vyrovnávať hlasový rozsah podľa individuálnych schopností žiaka. Uvedomene spájať hlavovú a hrudnú rezonanciu (navodenie voix mixtu). Odsadiť na jednom dychu. Hlasové cvičenia v rozsahu oktávy. Zostupné stupnice v rozsahu oktávy. Cvičenia plynulej kantilény na rozmanitých melódiách (nápevy). Dvojhlasný spev ako príprava pre komorný spev.

Hudobné publikácie

Výber je závislý na ponuke hudobných kníhkupectiev, na príležitostných publikáciách hudobných podujatí a na priamych kontaktoch s hudobnými pedagógmi i skladateľmi.

Hudobno-pedagogické materiály

M. SMUTNÁ – VLKOVÁ: Metodika spevu I. – II.

P. SEDLÁK: Naučíme zpívat všechny děti

HÁLA – SLOVÁK: Hlas, řeč, sluch

J. SOUKUP: Hlas, zpěv, pěvecké umění

P. LOHMANN: Chyby hlasové techniky a jejich náprava

D. L. ASPELUND: O pěveckém umění

F. MARÍK – J. JONÁŠOVÁ: Abeceda hlasových cvičení

Metod DOLEŽIL: Intonace a elementární rytmus

PANOFKA: Abeceda spevu

J. HOLECKOVÁ: 500 pěveckých cvičení

B. CHLÁDKOVÁ, D. SPILKA: Prvé kroky (metodická příručka)

J. TOMÁŠOVÁ: 30 ľahkých vokaliz

Zbierky ľudových piesní

Zostavené sú podľa rozličných metodík od prostého zápisu jedno-dvoj i viachlasu po zápisy podľa interpretácie ľudových spevákov so zložitými ozdobami a rytmickými zvláštnosťami.

Slovenské spevy I. – VI.

K. PLICKA: Slovenský spevník

S. BURKLAŠOVÁ: Ľudové balady na Horehroní

O. DEMO – O. HRABALOVÁ: Žatevné a dožinkové piesne

O. DEMO: Z klenotnice slovenských ľudových piesní

J. BLAHO: Záhorácke pjesničky

E. KREKOVICOVÁ: Slovenské koledy

VI. STRMEN: Vianočné koledy

W. LUTOSLAWSKI: 20 kolied

Já, písnička II. (slov., mor. a české piesne pre 5. – 8. roc. ZŠ)

Černošské piesne (Negro songs)

Umelecké spracovanie a aranžmán ľudových piesní

- pre jeden, dvoj alebo viachlas, obyčajne so sprievodom klávesového nástroja alebo

inštrumentálnej skupiny, výnimočne orchestra.

M. SCHNEIDER – TRNAVSKÝ: Slovenské národné piesne I. – V.

E. SUCHON: piesne z hôr a) spev a klavír

b) spev a orchester

- Štyri ľudové piesne

- Kúčanské pjesne

A. MOYZES: Dvanásť ľudových piesní zo Šariša

Z. MIKULA: Záhorácke pjesničky

- Skicár ľudových piesní

P. CÓN: Koledy

- Vianočné piesne

- Slovenské ľudové piesne I. (Západné Slovensko)

- Slovenské ľudové piesne II. (Stredné Slovensko)
- Slovenské ľudové piesne III. (Východné Slovensko)
- D. STANKOVSKÝ: Slovenské ľudové piesne pre ZŠ
- I. DIBÁK: Ej, háje, háje
- Rôzni slovenskí autori: Otčiny mojej spevy
- V. F. BYSTRÝ: 1000 slovenských piesní
- Slovenské ľudové piesne op. 28
- K. LAPŠANSKÁ: Do, re, mi, fa
- O. FRANCISCI: Zbierka ľudových piesní
- Z. FREŠOVÁ – HUDCOVÁ: Slovenská ľudová piesňová tvorba
- V. NOVÁK: 25 slovenských ľudových piesní
- Slovenské piesne
- Piešťanské piesne
- Súborné vydanie 80 piesní
- B. MARTINU: Nové slovenské písne
- L. JANÁCEK: Lidové písne a balady
- Moravské písne
- Hukvaldské piesne
- F. SLÁDEK: Náš poklad I. a II.
- V. TROJAN: České a slovenské lidové písne
- F. PÍCHA: Ľudové piesne
- H. MACOUREK: Aven Roma
- Piesňová tvorba skladateľov
- A. KORÍNSKA: Piesne pre výchovu spevákov

B. BROŽOVÁ: Album detských piesní

J. L. BELLA: Piesne

I. DIBÁK: Už idete, lastovičky?

F. KAFENDA: Piesne

- Štyri piesne

T. FREŠO: Detským srdciam

O. FERENCZY: Spievaná abeceda

A. TROKANOVÁ: Detský rok

R. SCHUMANN: Detské piesne

J. KRČMÉRYOVÁ: Piesne piatich storočí

J. SNÍŽKOVÁ: Svetelné písne

- Proč nemít život rád

- Ohlasy nocí

- Zimní písne

M. PROCHÁDZKOVÁ: Procitla louka

L. JANÁČEK: Moravská lidová poesie v písničkách

- Lidové nokturno

J. Z. BARTOŠ: Detem

F. ŠAUER: Vezu kvítí vezu

O. FLOSMANN: Nový poklad

L. KORBAR: Písničky pro děti

B. MARTINU: Detské piesne

- Nový špalíček

- Písničky na jednu stránku

Z. FIBICH: Poupata

J. KRICKA: Jiríčkovy písničky

- Jdou zvířatka

V. NOVÁK: Piesne op. 4

J. SEIDL: Štastnou cestu

OBSAHOVÉ ŠTANDARDY - KOMPETENCIE:

Žiak je schopný detské, ľudové ale aj prednesové skladby spievať intonačne čisto, technicky na dostatočnej dychovej opore. Technické cvičenia – brumendo, precvičovať všetky vokály - a, e, i, o, u. Legato, mäkké spájanie tónov. Postupne zapájať ťažšie formy staccata a portamenta, ako aj ľahká forma glissanda
V rámci zborového spevu alebo komorného spevu poznať 3 - 6 komorných piesní.

VÝKONOVÝ ŠTANDARD - VÝSTUPY:

Verejné vystúpenie 1x v polroku – dve piesne kontrastného charakteru.

Vystúpenie 1x v polroku v rámci KS alebo ZS.

Záverečná skúška – obsah:

2 piesne rôzneho charakteru, štýlu, obdobia.

V rámci KS alebo ZS – 1 pieseň.

- **DIDAKTICKÉ POSTUPY A METÓDY PRÁCE:** v 4. ročníku v predmete spev kladieme dôraz na vytvorenie a upevnenie vzťahu k hudbe, ako aj celkovému muzikálnemu cíteniu, prostredníctvom vhodného repertoáru, ale aj návštevou vybraných divadelných a koncertných pódii a ich ponúkaných programov vhodných pre túto vekovú kategóriu.

2. časť I. stupňa základného štúdia - ISCED 2B

Ciele:

Utvrdzovať a naďalej rozvíjať spevácke návyky žiaka, pokračovať v základoch, aby podľa svojich schopností a záujmov mohol prehĺbiť prípravu pre sólový spev. Vzhľadom na predmutačné (u niektorých žiakov aj mutačné) obdobie pracovať s hlasom čo najšetrnejšie a výberom vhodných cvičení predchádzať, prípadne odstrániť mutačný šelest a hlasové zlomy. Prebúdzajú vlastnú emocionalitu žiaka. Dvojhlasný spev, komorný spev. Nadviazať na spevácke návyky a vedomosti. Zjemňovať zmysel žiaka pre krásu plynulej kantilény a hudobnej frázy, veku primerane zvyšovať nároky na vystihnutie charakteru piesní. Vhodným výberom piesní rozširovať hudobný rozhľad žiaka.

1.2./I.

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ interpretujú spamäti zvukovo vyrovnaným hlasom v celej hlasovej	✓ Piesne rôzneho charakteru a žánru,

<p>polohe 8-10 piesní so sprievodom klavíra alebo CD,</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ ovládajú tvorbu staccata so správnym použitím dychovej opory, ✓ preukazujú zmysel pre krásu plynulej kantilény a hudobnej frázy, ✓ dodržiavajú zásady hlasovej hygieny, čím predchádzajú mutačným šelestom a hlasovým zlomom, ✓ interpretujú piesne so správnym výrazom primeraným svojmu veku, ✓ samostatne pracujú s notovým materiálom. 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Tvorba staccata so správnym použitím dychu na bránici. Sústavné zdokonaľovanie zmiešaného dýchania a budovania dychovej opory, vyrovnávanie hlasu v celej hlasovej polohe na základe voix mixtu, rozširovanie hlasového rozsahu oboma smermi, spievanie prechodných tónov s nasadením zhora. Predchádzanie prípadným mutačným šelestom a hlasovým zlomom vhodným a šetrným výberom hlasových cvičení. Rozširovanie hudobného rozhľadu žiaka hudobným materiálom, ktorý je svojím obsahom a náročnosťou primeraný ich veku a schopnostiam.
--	---

Literatúra:

1. K. Bendl: Skřivánčí písně
2. O. Demo: Z klenotnice slovenských ľudových piesní.
3. H. Repassová: Spievajte si, spievajte
4. L. Burlas: Deti z nášho domu
5. Ľ. Pavlovičová – Baková: Spievajte si vtáčatko
6. A. Moyzes: 12 ľudových piesní zo Šariša
7. V. Novák: 25 slovenských ľudových piesní.
8. F. Chopin: 15 piesní
9. Zbierka romantických piesní: výber
10. Skladatelia 20. storočia: výber
11. P. Cón: Slovenské ľudové piesne I.
12. M. Novák: Kytice

13. M. Novák:	Dobre je nám
14. K. Stankovský:	Ľudové Piesne
15. V. Novák:	Národní písně
16. M. Schneider-Trnavský:	Slovenské piesne
17. J. Malád:	Národní písně
18. J. Kowalski:	Zverinček
19. A. Zemanovský	Kytica slovenských ľudových piesní

2. časť I. stupňa základného štúdia - ISCED 2B

Ciele:

Utvrdzovať a naďalej rozvíjať spevácke návyky žiaka, pokračovať v základoch, aby podľa svojich schopností a záujmov mohol prehĺbiť prípravu pre sólový spev. Vzhľadom na predmotačné (u niektorých žiakov aj mutačné) obdobie pracovať s hlasom čo najšetrnejšie a výberom vhodných cvičení predchádzať, prípadne odstrániť mutačný šelest a hlasové zlomy. Prebúdzajú vlastnú emocionalitu žiaka. Dvojhlasný spev, komorný spev. Nadviazať na spevácke návyky a vedomosti. Zjemňovať zmysel žiaka pre krásu plynulej kantilény a hudobnej frázy, veku primerane zvyšovať nároky na vystihnutie charakteru piesní. Vhodným výberom piesní rozširovať hudobný rozhľad žiaka.

1.ročník, 2.časť, I.stupeň, základného štúdia Základnej umeleckej školy ISCED 2B

- **POČET HODÍN TÝŽDENNE:** 1,5 (individuálne vyučovanie)
1,0 komorný spev alebo 2,0 zborový spev (skupinové vyučovanie, 1x týždenne), 0,5 - obligátny nástroj
- **UČEBNÝ PLÁN ČÍSLO:** 8 1b

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ interpretujú spamäti zvukovo vyrovnaným hlasom v celej hlasovej polohe 8-10 piesní so sprievodom klavíra alebo CD, ✓ ovládajú tvorbu staccata so správnym použitím dychovej opory, ✓ preukazujú zmysel pre krásu plynulej kantilény a hudobnej frázy, ✓ dodržiavajú zásady hlasovej hygieny, čím predchádzajú 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Piesne rôzneho charakteru a žánru, ✓ Tvorba staccata so správnym použitím dychu na bránici. Sústavné zdokonaľovanie zmiešaného dýchania a budovania dychovej opory, vyrovnávanie hlasu v celej hlasovej polohe na základe voix mixtu, rozširovanie hlasového rozsahu oboma smermi, spievanie prechodných tónov s nasadením

<p>mutačným šelestom a hlasovým zlomom, ✓ interpretujú piesne so správnym výrazom primeraným svojmu veku, ✓ samostatne pracujú s notovým materiálom.</p>	<p>zhora. Predchádzanie prípadným mutačným šelestom a hlasovým zlomom vhodným a šetrným výberom hlasových cvičení. Rozširovanie hudobného rozhľadu žiaka hudobným materiálom, ktorý je svojím obsahom a náročnosťou primeraný ich veku a schopnostiam.</p>
--	---

Literatúra:

20. K. Bendl:	Skřivánčí písně
21. O. Demo:	Z klenotnice slovenských ľudových piesní.
22. H. Repassyová:	Spievajte si, spievajte
23. L. Burlas:	Deti z nášho domu
24. Ľ. Pavlovičová – Baková:	Spievajte si vtáčatko
25. A. Moyzes:	12 ľudových piesní zo Šariša
26. V. Novák:	25 slovenských ľudových piesní.
27. F.Chopin:	15 piesní
28. Zbierka romantických piesní:	výber
29. Skladatelia 20. storočia:	výber
30. P. Cón:	Slovenské ľudové piesne I.
31. M. Novák:	Kytice
32. M. Novák:	Dobre je nám
33. K. Stankovský:	Ľudové Piesne
34. V. Novák:	Národní písně
35. M. Schneider-Trnavský:	Slovenské piesne
36. J. Malád:	Národní písně
37. J. Kowalski:	Zverinček
38. A. Zemanovský	Kytica slovenských ľudových piesní

2. ročník, 2. časť, I.stupeň základného štúdia základnej umeleckej školy, ISCED 2 B

- **POČET HODÍN TÝŽDENNE:** 1,5 (individuálne vyučovanie)
1,0 komorný spev alebo 2,0 zborový spev (skupinové vyučovanie, 1x týždenne), 0,5 - obligátny nástroj

- **UČEBNÝ PLÁN ČÍSLO:** 8 1b

- **Ciele**

Žiak má dosiahnuť schopnosti, ktoré mu umožnia realizovať jeho hudobnú predstavivosť pri speváckom prejave. Mal by rozvíjať primeranú technickú vyspelosť a kultivovanosť hudobného prejavu. Žiaka treba postupne učiť rozlišovať hlavné zásady pri interpretácii piesní rozmanitých žánrov a štýlov v sólovom a komornom speve. Do vyučovania treba zaradiť ukážky nahrávok vynikajúcich interpretov. Viest žiaka k samostatnému štúdiu a vzbudzovať jeho záujem o hudobnú literatúru. Neustále sledovať mutačné obdobie žiakov.

- **Obsah**

- Uvedomene používať reberno-bránicové dýchanie a dychovú oporu. Vyrovnávanie hlasu v celom rozsahu. Zaradovať do výuky cvičenia na predchádzanie mutačných šelestov a hlasových zlomov: príprava staccata v pomalom tempe v strednej hlasovej polohe, brumendo – s nasadením zhora. Príprava mezza di voce v primeranej dynamike na zdokonaľovanie dychovej opory. Hlasové cvičenia v rozsahu oktávy. Rozložený kvintakord v rozsahu oktávy. Rozvíjať plynulé vedenie kantilény s predlžovaním a zdokonaľovaním dychových fáz. Dbať na rozvoj hudobnej predstavivosti.

- **Hudobný materiál**

- Technické cvičenia a prednesové skladby si treba zvoliť tak, aby v nich žiak mohol uplatniť a precvičiť doposiaľ nadobudnuté vedomosti. Prednesová a technická literatúra by mala slúžiť pedagógovi v základnej orientácii. Podľa skúseností a individuálnych potrieb jednotlivých žiakov je možné ju voľne obmieňať, doplňovať, či nahrádzať iným, ročníku primeraným materiálom. Ak žiak zvládne potrebnú látku svojho ročníka, učiteľ s ním môže preberať i študijnú látku vyššieho ročníka, neustále však dbá na rovnováhu jeho muzikálneho a technického rozvoja. Samozrejme vyspelosť žiakov sa opäť líši s čím treba rátať a vylúčiť zbytočné prepínanie hlasu. V súčasnosti je obľúbeným hudobno - dramatickým žánrom i muzikál, preto je možné štúdium zamerať i týmto smerom. Keďže si to doba žiada,

rovnako je tu možnosť orientovať sa na hudbu populárnu či jazzovú. Samozrejme každé z týchto odvetví má svoje špecifiká, ktorým treba spôsob výuky spevu prispôbiť.

- ***Hudobno - pedagogické materiály***

- M. SMUTNÁ – VLKOVÁ: Metodika spevu I. – II.
- P. SEDLÁK: Naučíme zpívat všechny děti
- HÁLA – SLOVÁK: Hlas, řeč, sluch
- J. SOUKUP: Hlas, zpěv, pevecké umění
- P. LOHMANN: Chyby hlasové techniky a jejich náprava
- F. MARÍK – J. JONÁŠOVÁ: Abeceda hlasových cvičení
- Metod DOLEŽIL: Intonace a elementární rytmus
- PANOFKA: Abeceda spevu
- J. TOMÁŠOVÁ: 30 ľahkých vokaliz

- ***Zbierky ľudových piesní***

- Zostavené sú podľa rozličných metodík od prostého zápisu jedno - dvoj i viachlasu po zápisu podľa interpretácie ľudových spevákov so zložitými ozdobami a rytmickými zvláštnosťami.
- Slovenské spevy I. – VI.
- K. PLICKA: Slovenský spevník
- O. DEMO: Z klenotnice slovenských ľudových piesní
- E. KREKOVICOVÁ: Slovenské koledy
- V. STRMEN: Vianočné koledy
- W. LUTOSLAWSKI: 20 kolied
- Já, písnička II. (slov., mor. a české piesne pre 5. – 8. roč. ZŠ)
- Černošské piesne (Negro songs)

- ***Umelecké spracovanie a aranžmán ľudových piesní***

- - pre jeden, dvoj alebo viachlas, obyčajne so sprievodom klávesového nástroja alebo inštrumentálnej skupiny, výnimočne orchestra.
- M. SCHNEIDER – TRNAVSKÝ: Slovenské národné piesne I. – V.
- E. SUCHON: piesne z hôr a) spev a klavír
- b) spev a orchester
- - Štyri ľudové piesne
- - Kúčanské pjesne
- A. MOYZES: Dvanásť ľudových piesní zo Šariša
- P. CÓN: Koledy, Vianočné piesne
- - Slovenské ľudové piesne I. (Západné Slovensko)
- - Slovenské ľudové piesne II. (Stredné Slovensko)
- - Slovenské ľudové piesne III. (Východné Slovensko)
- D. STANKOVSKÝ: Slovenské ľudové piesne pre ZŠ
- I. DIK: Ej, háje, háje

- ***Rôzni slovenskí autori:***

- V. F. BYSTRÝ: 1000 slovenských piesní
- - Slovenské ľudové piesne op. 28
- O. FRANCISCI: Zbierka ľudových piesní
- Z. FREŠOVÁ – HUDCOVÁ: Slovenská ľudová piesňová tvorba
- V. NOVÁK: 25 slovenských ľudových piesní, Slovenské piesne, Piešťanské piesne, Súborné vydanie 80 piesní
- B. MARTINU: Nové slovenské písne
- L. JANÁČEK: Lidové písne a balady, Moravské písne, Hukvaldské piesne
- F. SLÁDEK: Naš poklad I. a II.
- F. PÍCHA: Ľudové piesne
- H. MACOUREK: Aven Roma

- ***Piesňová tvorba skladateľov***
- A. KORÍNSKA: Piesne pre výchovu spevákov
- B. BROŽOVÁ: Album detských piesní
- J. L. BELLA: Piesne
- F. KAFENDA: Piesne, Štyri piesne
- T. FREŠO: Detským srdciam
- R. SCHUMANN: Detské piesne
- J. KRČMÉRYOVÁ: Piesne piatich storočí
- J. SNÍŽKOVÁ: Svetelné písne, Proč nemít život rád, Ohlasy nocí, Zimní písne
- L. JANÁČEK: Moravská lidová poesie v písničkách, Lidové nocturno
- B. MARTINU: Detské piesne, Nový špalíček, Písničky na jednu stránku

OBSAHOVÉ ŠTANDARDY - KOMPETENCIE:

Žiak je schopný dané vhodne zvolené skladby spievať intonačne čisto, technicky na dostatočnej dychovej opore. Technické cvičenia – brumendo, precvičovať všetky vokály - a, e, i, o, u. Z začať v technike postupne pri rozospievaní od ľahkých cvičení postupne k prepracovanejším cvičeniam väčšieho rozsahu a s riešením závažnejších technických problémov. Legato, mäkké spájanie tónov. Postupne zapájať ťažšie formy staccata a portamenta, ako aj ľahké forma glissanda a bodkovaného synkopického rytmu.

V rámci zborového spevu alebo komorného spevu poznať 4 - 7 komorných piesní.

VÝKONOVÝ ŠTANDARD - VÝSTUPY:

Verejné vystúpenie 1x v polroku – dve piesne kontrastného charakteru.

Zapájanie sa do rôznych tematických koncertov, nevylučuje sa ani verejné vystúpenia podľa zdatnosti a schopnosti jednotlivých žiakov speváckeho oddelenia.

▪ DIDAKTICKÉ POSTUPY A METÓDY PRÁCE:

V 2. ročníku II. časti základného štúdia v predmete spev kladieme dôraz na rozvíjanie vzťahu k hudbe a jeho upevnenie, ako aj celkovému muzikálnemu cíteniu, prostredníctvom vhodného repertoáru, ale aj návštevou vybraných divadelných a koncertných pódí a ich ponúkaných programov vhodných pre túto vekovú kategóriu. Odporúčame počúvať piesne a nahrávky v interpretácii vynikajúcich hudobných telies a súborov, ako aj kvalitných sólových spevákov

3. ročník, 2. časť, I.stupeň základného štúdia základnej umeleckej školy, ISCED 2 B

- **POČET HODÍN TÝŽDENNE:** 1,5 (individuálne vyučovanie)
1,0 komorný spev alebo 2,0 zborový spev (skupinové vyučovanie, 1x týždenne), 0,5 - obligátny nástroj

- **UČEBNÝ PLÁN ČÍSLO:** 8 1b

- **CIELE:**

Nadviazať na získané vedomosti z predchádzajúceho ročníka, možnosť zapájať a pohybovať sa s istotou vo vyšších polohách, ako aj aplikovanie staccata a legata do vyšších speváckych polôh, postupné zapájanie nových ťažších technických prvkov. Odľahčovanie hlasu, ako aj používanie stupnicových behov, v staccate a legate. Ďalšie prehĺbenie hlasového rozsahu.

- **OBSAH:**

- Vyrovňovanie hlasu v celej hlasovej polohe, uvoľňovacie cvičenia pre spodnú čeľusť, naďalej spájanie hrudnej a hlavovej rezonancie, prostredníctvom vhodne zvolených vokálnych skladieb a hlasových technických cvičení. Stavba vokálov na hlasovom strede. Pokračovať vo vyrovňovaní jednotlivých vokálov – a, e, i, o, u. Dôraz na rozvíjanie speváckej kantilény.

- **NOTOVÝ MATERIÁL:**

- A. Korínska: Piesne pre začínajúcich spevákov
- A. Moyzes: Dvanásť ľudových piesní zo Šariša
- V. F. Bystrý- 1000 ľudových piesní
- O. Francisci: Zbierka ľudových piesní
- P. Cón: Koledy
- P. Cón: Vianočné piesne
- L. Janáček: Moravské písně
- J. Krčmeryová – Album klasických piesní
- E. Destinová : Album klasikov
- Zbierka ruských romancí
- 100 Movie songs
- Divas of Pop
- Moulin Rouge – book
- J. Brahms – Album romantických piesní
- Book Gold Greatest
- High School Musical - Book
- V. Novák: 25 slovenských ľudových piesní
- Jednoduché výstupy z muzikálov , piesne B. Felixa, tanečné melódie z dostupných skladieb na nete zo svetovej alebo česko- slovenskej hudobnej literatúry.
- Jednoduché moderné slovenské populárne piesne z dielne súčasných skladateľov.
- Jednoduché moderné české populárne piesne z dielne súčasných skladateľov.
- Jednoduché piesne svetovej literatúry z muzikálov, alebo hudbe k filmu zo svetovej kinematografie.

**OBSAHOVÉ ŠTANDARDY -
KOMPETENCIE:**

VÝKONOVÝ ŠTANDARD - VÝSTUPY:

Žiak je schopný dané vhodne zvolené skladby spievať intonačne čisto, technicky na dostatočnej dychovej opore. Volíme technicky a rozsahovo náročnejšie skladby. Technické cvičenia – brumendo, precvičovať všetky vokály - a, e, i, o, u, zapájanie chromatiky a jednoduchých melodických ozdôb. Stupnice v zložitejších hlasových cvičeniach. Z začať v technike postupne pri rozospievaní od ľahkých cvičení postupne k prepracovanejším cvičeniam väčšieho rozsahu a s riešením závažnejších technických problémov. Staccato a portamento nasadzovať a uplatňovať vo vyšších polohách, čo precvičuje aj lepšiu prácu s dychom.

V rámci zborového spevu alebo komorného spevu poznať 6 - 8 komorných piesní.

Verejné vystúpenie minimálne 1x v polroku – dve piesne kontrastného charakteru, výstup na triednom koncerte, alebo na tematických koncertoch, prezentácia na verejných podujatiach školy.

Podľa zdatností žiaka účasť na vokálnej súťaži, alebo vokálnej prehliadke.

▪ DIDAKTICKÉ POSTUPY A METÓDY PRÁCE:

V 3. ročníku II. časti základného štúdia v predmete spev kladieme dôraz na rozvíjanie vzťahu k hudbe a jeho upevnenie, častejšia návšteva hudobných podujatí, nielen divadelných, ale aj komplexne vytvoriť predstavu uceleného hudobného diela – muzikálneho, tanečného, réžijne spracovaného, ako aj herecky dobre zvládnutého. Vhodné zvolenie repertoáru vzhľadom k postupnému fyziologickému dozrievaniu hlasového aparátu – najmä u chlapcov – mutácia. Odporúčame počúvať piesne a nahrávky v interpretácii vynikajúcich hudobných telies a súborov, ako aj kvalitných sólových spevákov, DVD programy z operných, muzikálových, ale aj operetných predstavení.

4. ročník, 2. časť, I. stupeň základného štúdia základnej umeleckej školy, ISCED 2 B

POČET HODÍN TÝJDENNE: 1,5 (individuálne vyučovanie, 2x týždenne) 1,0 komorný spev alebo 2,0 zborový spev (skupinové vyučovanie, 1x týždenne), 0,5 - obligátny nástroj UČEBNÝ PLÁN ČÍSLO: 8 1b

CIELE:

Nadviazať na získané vedomosti z predchádzajúceho ročníka, možnosť zapájať a pohybovať sa s istotou vo vyšších polohách, prehĺbovať a rozšíriť doteraz prebrané učivo, ktoré rozšírime o nácvik a výučbu melodických ozdôb, zlepšenie staccata, ako aj mezza di voce. OBSAH: Vyrovnávanie hlasu v celej hlasovej polohe, zdokonalenie rebernobránicového dýchania, postupne zlepšovať stavbu hlasu, pracovať na uvoľňovaní spodnej čeluste a celkovej voľnosti tónu. Dbať na zlepšenie artikulácie, tomu prispôbiť technické cvičenia. Zdokonalenie technickej zručnosti.

NOTOVÝ MATERIÁL:

A. Korínska: Piesne pre začínajúcich spevákov R. Schumann: Detské piesne Umelé piesne rôznych hudobných období- barok, klasicizmus, romantizmus

V. F. Bystrý- 1000 ľudových piesní

F. Kafenda: Piesne

P. Cón: Koledy P. Cón: Vianočné piesne

L. Janáček: Moravské písně

J. Krčméřová – Album klasických piesní

E. Destinová : Album klasikov

J. L. Bella- Piesne Zbierka ruských romanci

J. Brahms – Album romantických piesní

Book Gold Greatest High School Musical - Book

V. Novák: 25 slovenských ľudových piesní Jednoduché výstupy z muzikálov, tanečné melódie z dostupných skladieb na internete zo svetovej alebo česko- slovenskej hudobnej literatúry Jednoduché moderné slovenské populárne piesne z dielne súčasných skladateľov. Jednoduché moderné české populárne piesne z dielne súčasných skladateľov. Jednoduché piesne svetovej literatúry z muzikálov, alebo hudbe k filmu zo svetovej kinematografie.

OBSAHOVÉ ŠTANDARDY – KOMPETENCIE: VÝKONOVÝ ŠTANDARD - VÝSTUPY:

Žiak je schopný dané vhodne zvolené skladby spievať intonačne čisto, technicky na dostatočnej dychovej opore. Volíme technicky a rozsahovo náročnejšie skladby. Technické cvičenia – brumendo, precvičovať všetky vokály - a, e, i, o, u, zapájanie chromatiky a jednoduchých melodických ozdôb. Stupnice v zložitejších hlasových cvičeniach. Zatiaľ v technike postupne pri rozospievaní od ľahkých cvičení postupne k prepracovanejším cvičeniam väčšieho rozsahu a s riešením závažnejších technických problémov. Staccato a portamento nasadzovať a uplatňovať vo vyšších polohách, čo precvičuje aj lepšiu prácu s dychom. V rámci zborového spevu, alebo komorného spevu poznať 6 - 8 komorných piesní, alebo spolupráca s komorným zborom. prezentácia na verejných podujatiach školy. Verejné vystúpenie minimálne 1x v polroku – dve piesne kontrastného charakteru, výstup na triednom koncerte, alebo na tematických koncertoch Záverečná skúška 1. a 2. časť, ako aj koncert záverečných ročníkov. Budú to dve piesne kontrastného charakteru môžu byť ľudové, umelé, piesne z filmu alebo muzikálov, ako aj zo súčasnej pop literatúry, predvedené naspamäť, podľa potreby s mikrofónom a tiež dve piesne v druhej časti, vychádzajúce z tejto hudobnej literatúry. Podľa zdatností žiaka účasť na vokálnej súťaži, alebo vokálnej prehliadke. Žiaci ktorí sa zúčastňujú súťaží, nemusia absolvovať ročníkovú postupovú skúšku.

DIDAKTICKÉ POSTUPY A METÓDY PRÁCE:

V 4. ročníku II. časti základného štúdia v predmete spev kladieme dôraz na rozvíjanie vzťahu k hudbe a jeho upevnenie , častejšia návšteva hudobných podujatí, nielen divadelných, ale aj komplexne vytvoriť predstavu uceleného hudobného diela – muzikálneho, tanečného, réžijne spracovaného, ako aj herecky dobre zvládnutého. Vhodné zvolenie repertoáru vzhľadom k postupnému fyziologickému dozrievaniu hlasového aparátu – najmä u chlapcov – mutácia. Odporúčame počúvať piesne a nahrávky v interpretácii vynikajúcich hudobných telies a súborov, ako aj kvalitných sólových spevákov, DVD programy z operných, muzikálových, ale aj operetných predstavení.

KOMORNÝ SPEV CHARAKTERISTIKA PREDMETU:

Komorný spev je predmet priradený k štúdiu spevu spolu s komorným zborom na základných umeleckých školách od 3. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia. Komorný spev pokračuje v priebehu ďalšieho štúdia na prvom a druhom stupni, a tiež je zaradený do učebných plánov štúdia pre dospelých. Môže slúžiť ako príprava k súhre v amatérskych zborových telesách, ako aj časom profesionálnych telesách. Býva súčasťou prierezových tém umeleckých odborov ZUŠ (divadelné predstavenia, tematická súvislosť hudby k vernisážam, spojenie tanečného stvárnenia s hudbou). Predpokladom zaradenia žiaka do komorných zoskupení je určitá muzikálna vyspelosť.

CIEĽ

vyučovania komorného spevu je príprava samostatného, technicky a interpretačne zrelého a pohotového amatéra hudby, ktorý je schopný štýlovo zvládnuť primerane náročné interpretovanie diela komorného charakteru. Má hlboký sociálny a etický význam. Hodinová dotácia: podľa učebných plánov pre jednotlivé nástroje a podľa možností školy. Prvá časť I. stupňa základného štúdia

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD:

Žiaci po ukončení prvej časti I. stupňa základného štúdia aplikujú doposiaľ získané teoretické a individuálne kompetencie v komornom speve, x demonštrujú správny postoj speváka- interpreta, kontrolujú pohybové činnosti počas interpretácie, x flexibilne reagujú na spolu účinkujúceho komorného speváka x udržujú adekvátne tempo a dynamiku x dokážu sledovať svoj part a nastúpiť na určenom mieste v priebehu skladby, x aplikujú hudobno-výrazové prostriedky podľa notového zápisu, aplikujú v hre znamienka repetícia, prima volta, sekunda volta, x uvedomujú si zodpovednosť za spoločnú interpretáciu hudobnej skladby, x vedia zaujať svoje miesto v zoskupení na pódiu, demonštrujú zásady kultúrneho správania na koncertných podujatiach, interpretujú štýlovo a žánrovo rôznorodý repertoár.

OBSAHOVÝ ŠTANDARD:

Spoločný zvukový a umelecký prejav. Vedenie dynamickej línie v hlasoch. Flexibilná orientácia v notovom zápise. Spoločné rytmické a výrazové čítanie. Individuálne, neskôr v súhre precvičovanie technicky náročnejších miest v skladbe. Repetícia, prima volta, sekunda volta. Rozvoj intonačnej predstavy a jednotnej intonácie. Rozoznávanie melodickej línie, línia vedúceho hlasu a sprievodného hlasu. Druhá časť I. stupňa základného štúdia.

VÝKONOVÝ ŠTANDARD:

Žiaci po ukončení druhej časti I. stupňa základného štúdia pokračujú v nadobudnutých znalostiach prvej časti štúdia, artikulujú spoločne melodické ozdoby interpretovaných skladieb, aplikujú v hre všetky tempové, rytmické, dynamické, artikulačne, agogické označenia v notovom zápise (decrecendo, ritardando, accelerando, con moto, animato, piu, ...), demonštrujú spoločne v rámci súhry rovnaké chápanie frázovania, použitia dynamiky, výrazových, artikulačných prostriedkov a agogiky.

OBSAHOVÝ ŠTANDARD:

Melodický a rytmický kontrast. Melodické ozdoby. Štúdium jednotlivého partu po hlasoch, neskôr kombinovaním. Samostatná analýza notového materiálu svojho partu. Hudobno-výrazove prostriedky. Zdokonaľovanie spoločnej artikulácie využitých hudobných prostriedkov. Tvorba tónu. Rozvíjanie schopnosti plynule a zároveň s počúvaním ďalších hlasov dokážu sa doladiť a intonačne sa prispôbiť svojmu spoluúčinkujúcemu.

ZBOROVÝ SPEV v školskom roku 2023/24 sa nevyučuje

Prípravný zborový spev Učebný plán č. 9, I. stupeň základného štúdia, ISCED I

Prípravný zbor: 1. ročník a druhý ročník, prvej časti POČET HODÍN TÝŽDENNE: 1 hod, 1x týždenne

CHARAKTERISTIKA PREDMETU: Prípravný zborový spev je veľmi dôležitou súčasťou vyučovania, popri hlavnom predmete. Umožňuje ťiakom hlbšie prežívanie hudobného diela, prehľbuje a rozvíja v ťiakovi hudobný talent, umelecké čítanie, rozvíja zmysel pre spoluprácu, ťiaci nadobúdajú intonačné, rytmické zručnosti, rozvíjajú hlasovú kultúru, prejavujú disciplínu, naučia sa sústrediť a ľahšie sa zdokonaľujú vo svojom hlavnom odbore, kde vďaka týmto nadobudnutým a získaným znalostiam sa im rozvíja pamäť, ako aj celková osobnosť ťiaka. Zároveň sa učia socializačnému procesu.

Zborový spev je jednou z foriem skupinového vyučovania spevu na základných umeleckých školách od 3.ročníka 1.stupňa základného štúdia.

Počet hodín : 2 hod 1x týždenne.

Je zároveň prípravou na ďalšie rozvíjanie spevu v komornom zoskupení vo vyšších ročníkoch. Pomáha rozvíjať umeleckú, odbornú, emocionálnu a sociálnu stránku žiaka. Hodinová dotácia: aj podľa učebných plánov a podľa možností školy.

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD:

Štúdium zborového spevu vedie žiakov k rozvíjaniu speváckych schopností, vzájomných vzťahov, komunikácii medzi žiakmi a napomáha spoločnému smerovaniu v interpretácii hudobného diela. Pomáha žiakom zvládať stres, trému, strach z vystupovania. Zároveň dodáva žiakom sebavedomie.

VÝKONOVÝ ŠTANDARD:

Aplikovať doposiaľ získané individuálne vedomosti a zručnosti žiaka v speve, správny spevácky postoj, dýchanie, tvorenie tónu, vokalizácia, artikulácia, rozvoj hudobného sluchu, intonácie a rytmu počas interpretácie, flexibilita zborového speváka, schopnosť spolupracovať s inými hudobníkmi, telesami, možnosť spoznávať a interpretovať piesne iných hudobných období a žánrov, rešpektovať a dodržiavať notový zápis, zodpovedne interpretovať danú pieseň, suverénne zastať svoje miesto na pódiu. Štúdium zborového spevu trvá 4 roky primárneho umeleckého vzdelávania a 4 roky nižšieho sekundárneho umeleckého vzdelávania.

ŠKOLSKÝ VZDELÁVACÍ PROGRAM

ZUŠ v Dunajskej Lužnej

Komorná hra

▪ CHARAKTERISTIKA PREDMETU:

Komorná hra je predmet priradený k štúdiu na všetkých hudobných nástrojoch vyučovaných na základných umeleckých školách. V rámci študijných zameraní napr. hra na klavíri, husliach, violončele, gitare, sopránovej zobcovej flaute..., sa začína vyučovať v treťom ročníku prvej časti I. stupňa základného štúdia.

Študijné zamerania hra na priečnej flaute, hoboji, klarinete, saxofóne, B trubke, Es trúbke, krídlovke, lesnom rohu, pozaune, barytón, tube, bicích a ľudových nástrojoch, zobcových flautách (s výnimkou sopránovej), fagote, môže byť predmet komorná hra ako jeden zo skupinových predmetov od 3. ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia (u nadaných žiakov aj skôr).

Komorná hra pokračuje v priebehu ďalšieho štúdia na prvom a druhom stupni, a tiež je zaradená do učebných plánov štúdia pre dospelých.

Môže slúžiť ako príprava k súhre v amatérskych záujmových umeleckých skupinách a vo väčších súborových a orchestrálnych zoskupeniach. Býva súčasťou prierezových tém umeleckých odborov ZUŠ (divadelne predstavenia, tematická súvislosť hudby k vernisážam, spojenie tanečného stvárnenia s hudbou).

Predpokladom zaradenia žiaka do komorných zoskupení je určitá technická a muzikálna vyspelosť. Cieľom vyučovania komornej hry je príprava samostatného, technicky a interpretačne zrelého a pohotového amatéra hudby, ktorý je schopný štýlovo zvládnuť primerane náročne interpretovane diela komorného charakteru.

Ma hlboký sociálny a etický význam.

Hodinová dotácia: podľa učebných plánov pre jednotlivé nástroje a podľa možností školy.

▪ VZDELÁVACÍ ŠTANDARD

Prvá časť I. stupňa základného štúdia

Žiaci po ukončení prvej časti I. stupňa základného štúdia:

Výkonový štandard

Aplikujú doposiaľ získane teoretické a individuálne interpretačne kompetencie v komornej hre,

demonštrujú správne postavenie (sedenie) a kontrolujú pohybové činnosti hracieho aparátu počas interpretácie,

- flexibilne reagujú na gesta určeného hráča, rozumejú nástupnému gestu, gestu ukončenia skladby alebo frázy,
- reagujú adekvátnym tempom a dynamikou na gesto ukázané určeným hráčom na začiatku skladby,
- dokážu sledovať svoj part a nastúpiť na určenom mieste v priebehu skladby,
- aplikujú hudobno-výrazové prostriedky (tempové, rytmické, dynamické, artikulačne, agogické) podľa notového zápisu,
- reprodukovujú účelové cvičenia zamerané na súčasné vnímanie melodickej línie, spoločne frázovanie, tempo, zreteľnú artikuláciu rytmických hodnôt, dynamiku a artikuláciu,
- reprodukovujú krátke melodické a rytmické úseky po predhraní učiteľom,
- aplikujú v hre znamienka repetícia, prima volta, sekunda volta,
- rozoznávajú základne znaky hudobných foriem, vedia určiť tempo, metrum a charakter študovaných skladieb,
- prispôsobujú sa intonačne a farebne spoluhráčom v priebehu skladby, rozumejú stavbe a frázovaniu interpretovanej skladby,
- uplatňujú v súhre logické frázovanie, určia hlavnú myšlienku, predohru, dohru, spomalenie, vrchol skladby v konkrétnych vybraných skladbách,
- dynamicky sa prispôsobujú v dominantných a sprievodných úsekoch jednotlivých hlasov,
- uvedomujú si zodpovednosť za spoločnú interpretáciu hudobnej skladby,
- vedia zaujať svoje miesto v zoskupení na pódiu,
- demonštrujú zásady kultúrneho správania na koncertných podujatiach,
- interpretujú štýlovo a žánrovo rôznorodý repertoár,

Obsahový štandard

Spoločný zvukový a umelecký prejav.

Interpretácia podľa gest určeného hráča.

Flexibilná orientácia v notovom zápise.

Spoločná artikulácia využitých hudobných prostriedkov.

Spoločne rytmické a výrazové cítenie.

Individuálne, neskôr v súhre precvičovanie technicky náročnejších miest v skladbe.

Repetícia, prima volta, sekunda volta.

Rozvoj intonačnej predstavy a jednotnej intonácie.

Rozvíjanie schopnosti vyrovnávania zvukových možnosti rôznych hudobných nástrojov.

Hudobná téma – rozoznávanie hlavnej myšlienky v interpretovanej skladbe.

Hudobná komunikácia (rozlišovanie sólových a sprievodných častí).

Skupinové rozostavenie na pódiu.

Druhá časť I. stupňa základného štúdia

Žiaci po ukončení druhej časti I. stupňa základného štúdia:

Výkonový štandard

- udržia rytmus a melodickú líniu vlastného partu počas súhry s inými hráčmi,
- artikulujú spoločne melodické ozdoby interpretovaných skladieb,
- súčasne reagujú na rytmické, dynamické a tempové zmeny počas skladby, pohotovo reagujú na nástupy a ukončenia na odlišných miestach v jednotlivých hlasoch,
- poznajú noty, prstoklady, hmaty vlastného partu.
- aplikujú v hre všetky tempové, rytmické, dynamické, artikulačne, agogické označenia zaznačené v notovom materiáli (decrescendo, ritardando, accelerando, con moto, animato, piu, ...),

- demonštrujú spoločne v rámci súhry rovnaké chápanie frázovania, použitia dynamiky, výrazových, artikulačných prostriedkov a agogiky,
- dokážu sa doladiť a intonačne sa podriadit' zneniu orchestra,
- reagujú počas súhry intonačnú čistotu, farbu a kvalitu tonu,

Obsahový štandard

Melodicky a rytmicky kontrast.

Melodické ozdoby.

Hra podľa gest určeného hráča.

Štúdium jednotlivých partov po hlasoch, neskôr kombinovaním.

Samostatná analýza notového materiálu svojho partu.

Hudobno-výrazové prostriedky.

Zdokonaľovanie spoločnej artikulácie využitých hudobných prostriedkov.

Tvorba tónu.

Rozvíjanie schopnosti plynule a zároveň s počúvaním ďalších hlasov

Samostatne štúdium hudobného materiálu komornej hry.

Delene skúšky.

ŠKOLSKÝ VZDELÁVACÍ PROGRAM

ZUŠ v Dunajskej Lužnej

Obligátny nástroj

(klávesové alebo iné harmonické nástroje)

CHARAKTERISTIKA PREDMETU:

Tento predmet je určený pre žiakov, ktorý sa venujú spevu, alebo hlasovej výchove na I. stupni ZUŠ. Cieľom je, aby sa žiak vedel pohybovať v harmonickej orientácii hudby a mal predstavu harmonickej alebo melodickú. Vo väčšine prípadov si žiaci vyberajú ako obligátny nástroj klavír, ale možnosti sú rôzne: keyboard, gitara, dychové nástroje či sláčikové.

Hodinová dotácia: 0,5 hodiny týždenne

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD

Po ukončení 1. časti I. stupňa:

Výkonový štandard

- zvládnu hru legato a staccato v tempe,
- využívajú návyky akordickej techniky hry v interpretácii
- rozumejú umeleckej a technickej zložke interpretácie študovaných skladieb,
- dokážu efektívne pracovať s hudobnou a sluchovou predstavou,
- ovládajú hru durových a molových stupníc (harmonických a melodických),
- interpretujú skladby rôznych štýlových období.
- rozpoznávajú hudobnú formu skladby, jej štruktúru, jednotlivé časti,
- zvládnu interpretáciu skladieb, dokážu sami naštudovať jednoduché skladby,

Obsahový štandard

Koordinácia a technická zručnosť pri hre na nástroji

Legato v tempe: vyrovnanie.

Rozvíjanie a zdokonaľovanie vedomostí a zručností nadobudnutých v predchádzajúcom štúdiu.

Rozvíjanie umeleckej a technickej zložky interpretácie študovaných skladieb.

Durové a molové stupnice v primeranom tempe, počet: podľa individuálnych predpokladov žiaka.

Vedomosti a zručnosti nadobudnuté v predchádzajúcom štúdiu: rozvíjanie a zdokonaľovanie.

Hudobná forma skladby, jej štruktúra, analýza jednotlivých častí.

Samostatná a efektívna práca na daných skladbách .

Po ukončení 2. časti I. stupňa:

Výkonový štandard

- dokážu uvedomele a samostatne pracovať s melodickou líniou v pravej a ľavej ruke,
- zvládnú hru legato a staccato v tempe,
- zvládnú techniku jednoduchých skokov,
- využívajú návyky akordickej techniky hry v interpretácii rozumejú umeleckej a technickej zložke interpretácie študovaných skladieb,
- dokážu efektívne pracovať s hudobnou a sluchovou predstavou,
- pracujú správne s hudobnou frázou skladby,
- rozpoznajú hudobnú formu skladby, jej štruktúru, jednotlivé časti,.

Obsahový štandard

Vedomosti a zručnosti nadobudnuté v predchádzajúcom štúdiu: rozvíjanie a zdokonaľovanie.

Presná artikulácia skladieb z hľadiska umeleckého a technického.

Hudobná forma skladby, jej štruktúra, analýza jednotlivých častí.

Interpretácia skladieb z hľadiska štýlových období.

ŠKOLSKÝ VZDELÁVACÍ PROGRAM

ZUŠ v Dunajskej Lužnej

Literárno-dramatický odbor - DRAMATICKÁ PRÍPRAVA

1.ročník, 1. časť, I. stupeň základného štúdia základnej umeleckej školy, ISCED 1 B

POČET HODÍN TÝŽDENNE: 3,0 (skupinové vyučovanie) 1,0 prednes

UČEBNÝ PLÁN ČÍSLO: 42

POSLANIE A CHARAKTERISTIKA PREDMETU: literárno-dramatický odbor je syntetizujúcim odborom, ktorý obsahuje dramatické, pohybové, rečové, prednesové a slovesné tvorivé činnosti, prostredníctvom ktorých pôsobí na celkový rozvoj myslenia, cítenia a konania žiakov. Harmonicky rozvíja osobnosť, aktívny tvorivý prístup k základným postojom a premenlivej skutočnosti, pomáha vyrovnávať sa vždy s novými situáciami, ktoré prináša hra, škola, život, práca. Učí ich vytvoriť si vlastný názor, rozvíja schopnosť myslieť empaticky a tiež prostredníctvom hry posilňuje schopnosť dieťaťa čeliť rôznym životným situáciám a správne jednať.

Žiaci nadobúdajú schopnosť osobitého a kultivovaného rečového a pohybového prejavu v divadelnej, prednesovej a slovesnej oblasti.

Dôležitou úlohou odboru je tiež včasné spozorovanie, podchytenie a rozvíjanie talentu u žiaka, ktoré vedie postupne až k príprave na strednú, či vysokú školu umeleckého alebo humanitného smeru.

UČEBNÝ PLÁN:

CIELE: vytvoriť neformálnu sociálnu skupinu. Rozvíjať samostatné slovné vyjadrovanie, obohatiť slovnú zásobu, zvládnuť správne dýchanie, držanie tela, reč tela, artikuláciu, zvládnuť jednoduchý rytmus a dynamiku, zvládnuť jednoduchý dialóg s partnerom.

OBSAH:

- artikulačné scvičenia,
- pohybové skupinové cvičenia v priestore,
- jednoduchý dramatický text.

KOMPETENCIE:	VÝSTUPY:
Zvládnutie jednoduchej dramatickej hry so zástupnou rekvizitou; zvládnutie jednoduchej partnerskej hry so zástupným textom; zvládnutie správneho držania tela; zvládnutie základov temporytmického pohybu; základné smery pohybu v priestore a orientácia; v jednoduchých artikulačných cvičeniach a riekankách uvedomiť si rytmus a melódiu reči a zvládnuť vyslovovanie všetkých hlások; uplatnenie rečových schopností v individuálnom alebo kolektívnom prednese; spoznanie a pochopenie vhodných literárnych diel prostredníctvom aktívnej hry.	1 pohybová etuda, prednes krátko textu, ukážka rôznych nálad a emócií (zlosť, smiech, smútok, hanblivosť,...) 1 verejnú vystúpenie polročne

DIDAKTICKÉ POSTUPY A METÓDY PRÁCE: skupinové hry, cvičenia na zlepšenie artikulácie a pohyblivosti, či uvedomovania si vlastného tela v priestore pomocou hry; pomocou dramatického textu naučiť žiaka vnímať text a pochopiť ho. Naučiť žiaka uzatvárať študijné prvky do širších celkov. Schopnosť žiaka uzatvárať študijné prvky do širších celkov. Špecifikovať nápaditosť a improvizáciu v rôznych žánroch a typoch hudobnej formy a dôrazom na štýlovosť.

MATERIÁL:

- výber textov z literatúry pre deti (M. R. Martáková, M. Ďuričková, D. Hevier, L. Feldek, J. Mokoš, ...),

- ľahkoovládateľné nástroje, jednoduché rekvizity,
- zásobník dramatických hier a iná dostupná literatúra.

Školský vzdelávací program pre primárny stupeň vzdelávania **Literárno-dramatický odbor - DRAMATICKÁ PRÍPRAVA**

2.ročník, I. časť, I. stupeň základného štúdia základnej umeleckej školy, ISCED 1 B

POČET HODÍN TÝŽDENNE: 3,0 (skupinové vyučovanie) 1,0 prednes

UČEBNÝ PLÁN ČÍSLO: 42

POSLANIE A CHARAKTERISTIKA PREDMETU:

Dramatická príprava je predmet spoločný pre všetkých žiakov literárno-dramatického odboru a je charakteristický komplexnou tvorivou dramatickou činnosťou. Zahrňuje všetky zložky, vrátane práce s improvizovanou bábkou a integrujúce základné prvky prípravnej činnosti – pohybové, rečové hudobnorytmické a špecifické výtvarné. Podstatou výchovy je hra, konanie, akcia. Staví na aktívnej činnosti žiakov, na ich vlastnom hľadaní, skúmaní, objavovaní a oboznamovaní sa.

UČEBNÝ PLÁN:

CIELE: pokračovať v rozvoji dieťaťa a nadviazať na prácu z prvého ročníka. Práca je rozdelená do 4 tematických celkov:

1. dramatická hra,
2. pohyb,
3. reč,
4. slovesnosť.

OBSAH:

- prehľbovať sociálne vzťahy v skupine upevňovať vzťahy jednotlivcov ku kolektívu pri plnom vzájomnom rešpektovaní sa, dbať o kultúru správania sa),
- voliť témy podnecujúce tvorivú dramatickú činnosť, vychádzať zo záujmu detí, podnecovať fantáziu, vnímavosť, predstavivosť v objavovaní sveta,
- rozvíjať zmysel pre krásu, spravodlivosť, vzťah k zemi,
- pestovať kladný vzťah ku knihe a detskej literatúre

KOMPETENCIE:	VÝSTUPY:
1. dramatická hra - zvládnutie jednoduchej charakterizácie, jednoduchého dramatického príbehu v etude, 2. pohyb - zvládnutie základov správneho držanie tela, svalového napätia a uvoľnenia, cvičení prízemnej obratnosti, jednoduchých koordinačných dynamicko-temporytmických cvičení, základných priestorových tvarov v jednoduchých pohybových hrách, uplatnenie zvládnutých pohybových schopností v malej dramatickej akcii, 3. reč - hlasové a artikulačné cvičenia, zvládnutie zreteľnej výslovnosti a znelosti rečového prejavu v rôznych výrazových variantoch, uplatnenie zvládnutých rečových schopností v individuálnom a skupinovom prednese, 4. slovesnosť - zvládnuť samostatné jednoduché slovné vyjadrenie, aktívne si osvojiť vhodné literárne diela dramatickou hrou a izoznámiť sa s autormi.	a) 1 - 2 pohybové etudy rôzneho charakteru, b) ukážka základných nálad a emócií (smiech, hnev, smútok, hamblivosť, radosť,...) a ich zmena (z hnevu do smiechu,...), c) prednes krátkeho textu, d) kolektívna ukážka (zvládnutie základných pravidiel dramatickej hry) 1 verejné vystúpenie polročne.

DIDAKTICKÉ POSTUPY A METÓDY PRÁCE: pohybové cvičenia v priestore, artikulačné cvičenia, dramatické improvizácie na rozvoj spontánnosti a schopnosti komunikácie s partnerom. Práca s dramatickým textom a kultivovanie slovného prejavu. Schopnosť syntetizovať študijné prvky a využívať ich aj v normálnom živote. Rozvíjať schopnosť empaticky myslieť a venovať pozornosť ušľachtilým činnostiam (napr. ekologická, humánna angažovanosť...), schopnosť posúdiť správne a nesprávne konanie v živote (výchovný charakter odboru). Rozvíjať predstavivosť a fantáziu, nápaditosť a v neposlednom rade aj talent žiaka.

MATERIÁL:

- ľahkoovládateľné nástroje a jednoduché rekvizity,
- výber z textov detskej literatúry (D. Hevier, L. Feldek, J. Mokoš, M. R. Martáková, M. Ďuričková, M. Rúfus,...),
- zásobník dramatických hier.

Školský vzdelávací program pre primárny stupeň vzdelávania
Literárno-dramatický odbor - DRAMATIKA
A SLOVESNOSŤ

3. ročník, 1. časť, I. stupeň základného štúdia základnej umeleckej školy, ISCED 1 B

POČET HODÍN TÝŽDENNE: 4,5 hodiny (skupinové vyučovanie)

z toho 1,5 Dramatika a slovesnosť, 1,0 Pohyb, 1,0 Práca v súbore a 1,0 Umelecký prednes

UČEBNÝ PLÁN ČÍSLO: 42

POSLANIE A CHARAKTERISTIKAPREDMETU:

V predmete dramatika a slovesnosť vyhľadávať pre dramatickú hru žiakov predovšetkým také námety, ktoré zodpovedajú ich sociálnej skúsenosti a konflikty, ktoré vznikajú z bežných situácií a vzťahov (malá sociodráma). Učiť ich vidieť i humornú stránku týchto sociodram a podľa toho ich riešiť. Vyžadovať, aby žiaci pozorovali svet okolo seba a zážitky, poznania a pozorovania, vedeli ich vyjadriť vo vzťahu k vybranému objektu (pohybom, slovom alebo písaným slovom). Zapájať sa do hry ako partneri. Pomáhať žiakom objasňovať príčiny konfliktov predovšetkým výmenou rolí, ale aj rozborom konfliktov. Učiť žiakov zachovávať dramatický tvar pri výmene rolí a učiť ich zároveň základom improvizácie. Rozvíjať ich schopnosť kontaktu a vciťovania sa. Ako prostriedok komunikácie využívať rôzne formy improvizovaného dialógu (slovného, pohybového, zvukového).

UČEBNÝ PLÁN:

CIELE: pokračovať v rozvoji dieťaťa a nadviazať na prácu z druhého ročníka.

Práca je rozdelená do 4 tematických celkov:

dramatická hra,
pohyb,
reč,
slovesnosť

OBSAH:

- nadviazať na prácu z druhého ročníka,
- rozvíjať cit pre krásu a vzťah k literatúre,
- rozvíjať u detí správnu výslovnosť, schopnosť sebareflexie, schopnosť fungovať v kolektíve,
- zlepšiť prejav reči celkovo,
- zdokonaľiť dieťa vo verbálnej, aj neverbálnej komunikácii,
- rozvíjať schopnosti fungovať v hre improvizácii, či vymýšľaní hier,
- viesť dieťa ku lepšiemu slovnému vyjadreniu myšlienok ústne aj písomne.

KOMPETENCIE:	VÝSTUPY:
1. Zvládnuť jednoduchú danú etudu, alebo improvizáciu a vedieť zachovať jej formu aj pri zámene postáv, 2. zvládnuť krátke pointované zážitku (hovorené aj písané), 3. vo výrazových prostriedkoch zvládnuť správnu výslovnosť a rezonanciu bránice, 4. zvládnuť cvičenia na centrálny a periférny pohyb (zbalenie a rozbalenie), uvoľnenie chrbtice a priestorového cítenia ako jednotliviec, vo dvojiciach aj skupinovo, 5. vedieť zaujať prednesom, vyjadriť osobný vzťah k téme a literárnej predlohe, 6. zvládnuť koordináciu tela, 7. v súbore rozvíjať schopnosť improvizácie a spolupracovať ako kolektív.	a) prednes krátkeho textu, próza a poézia b) predvedenie dialógov, pohybu na javisku a emócií v postave jednoduchej divadelnej hry pre deti (ukážka rečových, pohybových daností a práce v kolektíve) 1 verejné vystúpenie polročne

MATERIÁL:

- rekvizity primerané veku, skôr náznakové, aby tak rozvíjali detskú fantáziu
- časti kostýmov (klobúk, šatka,...), z ktorých si dieťa môže vytvoriť postavu podľa vlastnej fantázie,
- výber z textov detskej literatúry (D. Hevier, K. Bendová, Ľ. Feldek,...),
- zásobník dramatických hier.

DIDAKTICKÉ POSTUPY A METÓDY PRÁCE: pomocou hier viedť žiaka k uvedomeniu si vlastných i kolektívnych tvorivých impulzov. Prijímať podnety pre fantáziu z vonkajšieho sveta a vyjadriť k nim svoje stanovisko v hre. Pomocou krátkej dramatickej hry si vyskúšať rôzne roly (úloha rodiča, dieťaťa, učiteľa, starého človeka) a charaktery (dobrý spravodlivý človek, človek prefikáný, človek hanblivý,...) Deti sa formou krátkych scénok na danú tému s určením charakteru postáv „hrajú“ na rôzne životné úlohy, čo rozširuje nie len ich fantáziu, ale i pochopenie druhého človeka. V scénke sa rozprávajú fiktívne postavičky s rôznym charakterom, čo u detí posilňuje schopnosť komunikácie a flexibility v komunikácii v reálnom živote. Využívajú sa rôzne formy dialógu (slovného, pohybového, zvukového). Deti sa učia zvládnuť jednoduchú dramatickú hru, kde sa písané slovo prenesie s pomocou pedagóga na javisko a napokon aj pred diváka. Učia sa vytvoriť jednoduchú, ale charakteristickú postavičku, ktorá postupne počas práce na div. hre oživa.

Školský vzdelávací program pre primárny stupeň vzdelávania

Literárno-dramatický odbor

DRAMATIKA A SLOVESNOSŤ

4.ročník, 1. časť, I. stupeň základného štúdia základnej umeleckej školy, ISCED 1 B

POČET HODÍN TÝŽDENNE: 4,5 hodiny

z toho 1,5 Dramatika a slovesnosť, 1,0 Pohyb, 1,0 Práca v súbore a 1,0 Umelecký prednes

UČEBNÝ PLÁN ČÍSLO: 42

POSLANIE A CHARAKTERISTIKA PREDMETU:

Na základe vytvorenia elementárnej stupnice mravných a umeleckých hodnôt učiť žiakov rešpektovať vzájomné odlišnosti, hodnotiť klady a zápory, chápať funkciu tvorivej

činnosti v dramatickej hre, v pohybovom a slovnom prejave a viesť ich k samostatnému prístupu pri riešení daných úloh.

Predmete dramatika a slovesnosť uspokojovať vhodne volenými témami túžbu žiakov po romantike v hrách s veľkými konfliktami dobra so zlom, ako aj túžbu po humore

. V tomto veku (11-12 rokov) už začínať odlišovať úlohy dané chlapcom a dievčatám, na posilnenie pocitu mužnosti u chlapcov a ženskosti u dievčat. Komedialnosť zdokonaľovať rovnomerne u všetkých. Výmenou úloh a ďalšími variáciami im umožniť pochopiť postoje a konanie druhých, zároveň ich učiť spoznať a vyjadriť primeraným spôsobom obsah zvolenej témy.

Precvičovať základné princípy stavby dramatického tvaru. Utvárať podmienky pre autorský prístup žiakov k úlohám- umožňovať im zaujímať a vyjadrovať svoje stanoviská a názory rôznym riešením konfliktu, a tým aj rôznym vyústením deja, výmenou rolí, zmenou daných okolností, vzájomných vzťahov a pod.

UČEBNÝ PLÁN:

CIELE :

Cieľom vyučovania v štvrtom ročníku je rozvíjať osobnosť žiaka v oblasti :

- citových, rozumových a morálnych kvalít, najmä schopností kolektívne cítiť a aktívne sa podieľať na vytváraní vzájomnej spolupráce,
- vedomého, osobitého, prirodzeného a pritom kultivovaného vyjadrenia v sociálnej a umeleckej komunikácii,
- základných odborných schopností v dramatickom a slovesnom prejave do takej miery :
 - a) aby mohol pokračovať vo vzdelávaní na nižšom sekundárnom umeleckom vzdelávaní,
 - b) aby sa mohol aktívne uplatňovať v kultúrno – spoločenskej záujmovej činnosti.

OBSAH

Obsahom hlavného predmetu dramatika a slovesnosť je komplexná tvorivá dramatická činnosť zahrňajúca aj prípravnú činnosť, reč, smerujúcu od hry k vytvoreniu schopnosti samostatne,osobito, prirodzene a pritom kultivovane sa vyjadrovať dramatickou hrou, pohybom a slovným prejavom hovoreným a písomným. Schopnosť aktívne sa podieľať na vytváraní pozitívnych vzťahoch a na vzájomnej spolupráci v skupine vzniká v priebehu práce najmä v dôsledku voľby takých tém, ktoré zodpovedajú vývojovej fáze žiakov, ktoré podnecujú ich spontánnosť, činorodosť a rozvíjajú citovú, mravnú a rozumovú zložku ich osobnosti. Odborné vedomosti a schopnosti, cieľavedome osvojované v jednotlivých ročníkoch, stávajú sa prostriedkami, ktoré žiaci vedome, aktívne a tvorivo uplatňujú v priebehu celej práce.

Hlavným obsahom prípravného predmetu pohyb je cieľavedome vedená pohybová výchova, zameraná na vytvorenie takých pohybových schopností, ktoré bude žiak potrebovať a postupne vedome a tvorivo uplatňovať v dramatickej činnosti. Základom práce sú v rôznych výrazových variantoch prevádzané cvičenia a hry, ktoré sú zamerané na zvládnutie prirodzeného, kultivovaného, výrazového, rytmického a koordinovaného pohybu celého tela.

Hlavnou náplňou predmetu prednes je práca, smerujúca ku získaniu schopnosti interpretovať text ako osobný aktuálny zážitok. Pedagóg dbá na vekovú, obsahovú a formálnu primeranosť, umeleckú kvalitu, podnetnosť a vhodnosť predlohy. Individuálnym prístupom vytvára kladný vzťah ku všetkým žiakom za predpokladu, že všetci pracujú najlepšie ako vedia a že každý jednotlivec má niečo, čím je jedinečný. Dbáť na to, aby okrem ročníkových vystúpení mali žiaci a rodičia možnosť konfrontovať výsledky práce na prehliadkach celého odboru. Najlepšie výkony prezentovať na verejnosti, prípadne na súťažiach.

Kompetencie:	Výstupy:
<u>Dramatika a slovesnosť:</u> (1,5 hodiny týždenne)	Vyhľadávať pre dramatickú hru žiakov predovšetkým také námety, ktoré zodpovedajú

<p>- zvládnuť v kolektívnej improvizácii jednoduchú dramatickú situáciu s možnosťou rozhodnúť svojim konaním o jej riešení,</p> <p>- zvládnuť v cvičeniach základné princípy stavby jednoduchého dramatického tvaru,</p> <p>- vedieť nadviazať v jednoduchých cvičeniach a etudách kontakt s partnerom a vyjadriť vzťah k nemu,</p> <p>- zvládnuť v cvičeniach dialóg s predmetom ako s partnerom a vyjadriť vzťah k nemu,</p> <p>- uvedomiť si v cvičeniach výrazové možnosti pri voľbe slov,</p> <p>zachytiť v písanom texte vyjadrenie vzťahu.</p>	<p>ich sociálnej skúsenosti a konflikty, ktoré vznikajú z bežných situácií a vzťahov (malá sociodráma). Učiť ich vidieť i humornú stránku týchto sociodram a podľa toho ich riešiť.</p> <p>Vyžadovať, aby žiaci pozorovali svet okolo seba a zážitky, poznania a pozorovania, vedeli ich vyjadriť vo vzťahu k vybranému objektu (pohybom, slovom alebo písaným slovom).</p> <p>Zapájať sa do hry ako partneri. Pomáhať žiakom objasňovať príčiny konfliktov predovšetkým výmenou rolí, ale aj rozborom konfliktov.</p> <p>Rozvíjať ich schopnosť kontaktu a vcitovania sa. Ako prostriedok komunikácie využívať rôzne formy improvizovaného dialógu (slovného, pohybového, zvukového).</p>
---	--

<p><u>Pohyb:</u></p> <p>(1 hodina týždenne)</p> <p>- vo výrazových variantoch zvládnuť základné prvky prízemnej gymnastiky až akrobácie (rôzne druhy skokov, prípravu na stojky..),</p> <p>- zvládnuť náročnejšie cviky obratnosti (prepojovanie skokov a prízemný pohyb),</p> <p>- zvládnuť ďalšie koordinačné cvičenia v pohybe z miesta s posunom rytmického</p>	<p>V prípravnom predmete pohyb naďalej spájať osvojené náročnejšie technické prvky s výrazom. Funkčne začlenovať hudobno – pohybový a tanečný prejav do dramatickej činnosti aj vo forme improvizácie.</p> <p>Využívať získanú obratnosť žiakov a ich schopnosť koordinovať pohyby. K pohybovým improvizáciám, hrám a tancom funkčne používať reprodukovánú a živú hudbu.</p> <p>Upevňovaním správnych pohybových návykov</p>
--	---

<p>dôrazu,</p> <p>- zvládnuť jednoduchú tanečnú hru so spevom (polka, valčík),</p> <p>- uvedomiť si odlišnosti vo výraze zvládnutých cvikov pri motivovaných tempo – rytmických a dynamických variantoch.</p> <p>Reč:</p> <p>(prípravný predmet hlavného predmetu)</p> <p>- vo výrazových variantoch uplatňovať správne technické návyky rečového prejavu : dychovú oporu, rezonanciu v maske, aktiváciu brušných stien a stálu aktivizáciu rečových ústrojov (jazyk, spodná čeľusť, pery.....),</p> <p>- v cvičeniach vedome zvládnuť výslovnosť záverových spoluhlások podľa ortoepických zákonov výslovnosti.</p> <p>Prednes:</p> <p>(1 hodina týždenne, 33 hodín v skupine 2-3 žiakov)</p>	<p>(najmä držaním tela) a ďalej pohybovej techniky (prízemná gymnastika až akrobacia) predchádzať zhoršeniu funkcií pohybového aparátu v puberte. U chlapcov rozvíjať silu a u dievčat ohybnosť. Hudbou rozvíjať rytmické hudobno – pohybový prejav v spolupráci s korepetítorom.</p> <p>V prípravnej činnosti reč zdokonaľovať pomocou motivácie odborné schopnosti, upevňovať správne rečové návyky, a tak predchádzať možným poruchám hlasu v puberte. Dbať predovšetkým na aktívne uvoľnené držanie tela, hlboký nádych a výraznú výslovnosť.</p> <p>Jedným zo základných princípov práce je stála aplikácia získaných skúseností a vedomostí vo výrazových variantoch. Klásť dôraz najmä na komunikáciu a priestorové cítenie v rečovom prejave a na vyjadrenie podtextu moduláciou.</p> <p>V predmete prednes vyhľadávať spoločne so žiakmi témy, ktoré im pomáhajú vytvárať si názor na okolitý svet a vzťah k nemu.</p> <p>Dramatická hra je stále jednou z metód práce,</p>
--	--

<ul style="list-style-type: none"> - zvládnuť v cvičeniach vyjadrenie jednoduchého podtextu, - prehĺbovať prácu na texte z hľadiska uvedomovania si a vyjadrenia podtextu s možnosťou rozdielneho výkladu, - uvedomiť si základné výrazové prvky prednesu (dôraz, pauza, intonácia, tempo, rytmus, dynamika) ako prostriedky vyjadrovania a vedieť s nimi pracovať. 	<p>ako upútať pozornosť žiaka na text, citovo ho na ňom zainteresovať a pomôcť mu mu sprostredkovať vlastný zážitok na základe autorovho textu. V priebehu práce oboznamovať žiakov prakticky s výrazovými prvkami prednesu.</p>
---	--

Metódy a formy práce

Základným pedagogickým princípom, ktorý dôsledne uplatňujeme vo všetkých činnostiach, v dramatickej výchove je motivácia, ktorá podnecuje spontánny prejav a vedie k nenásilnému osvojovaniu technických zručností v spojení s výrazom.

Metodické postupnosti: základnou metódou tvorivej dramatiky je improvizácia.

Literatúra:

Učebné osnovy literárno-dramatického odboru pre ZUŠ

Metodická príručka pre 3. - 6. ročník I. stupňa základného štúdia literárno-dramatického odboru ZUŠ

Výber umeleckej literatúry, hudobných diel, výtvarných diel.

Literárno-dramatický odbor

1.-3- ročník, 2. časť, I. stupeň základného štúdia základnej umeleckej školy, ISCED 2 B

POČET HODÍN TÝŽDENNE: 4,5 vyučovacej hodiny týždenne (skupinové vyučovanie)

(1,5 Dramatika a slovesnosť; 1,0 Pohyb; 1,0 Práca v súbore; 1,0 Prednes)

UČEBNÝ PLÁN ČÍSLO: 42

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Literárno – dramatický odbor je syntetizujúcim odborom, ktorý obsahuje dramatické, pohybové, rečové, prednesové a slovesné tvorivé činnosti, hru s bábkou a písané slovo, prostredníctvom ktorých pôsobi na celkový rozvoj myslenia, čítania a konania žiakov. Harmonicky rozvíja osobnosť, aktívny tvorivý prístup k základným postojom a premenlivej skutočnosti, pomáha vyrovnávať sa vždy s novými situáciami, ktoré prináša hra, škola, život a práca. Poslaním predmetu v tomto ročníku je rozširovať schopnosť osobitého a kultivovaného prejavu v divadelnej, prednesovej a slovesnej oblasti. Súčasťou štúdia odboru je teória, história divadla, literatúry a filmu. Dramatický odbor vychováva z detí a mládeže budúcich amatérskych divadelníkov, režisérov, vzdelaných a náročných čitateľov a divákov.

CIELE VYUČOVACIEHO PREDMETU

Cieľom vyučovania je rozvíjať osobnosť žiaka formou náročnejšej dramatickej hry.

Jej prostredníctvom má učiteľ dosahovať v hlavnom predmete : dramatika a slovesnosť primeraný výraz u žiakov v dramatickom a slovesnom prejave. Jej pomocou má pripraviť žiakov v predmete prednes ako osobnej výpovede zážitku. Ďalším cieľom je rozvíjať osobnosť žiaka v oblasti citových, rozumových a morálnych kvalít, najmä schopností kolektívne cítiť a aktívne sa podieľať na vytváraní vzájomnej spolupráce, vedomého, osobitého, prirodzeného a pritom kultivovaného vyjadrenia v sociálnej a umeleckej komunikácii, základných odborných schopností v dramatickom a slovesnom prejave do takej miery, aby mohol aktívne uplatňovať v kultúrno – spoločenskej záujmovej činnosti.

OBSAH

Obsahom hlavného predmetu dramatika a slovesnosť je komplexná tvorivá dramatická činnosť zahŕňajúca aj prípravnú činnosť, reč, smerujúca do hry k vytvoreniu schopnosti samostatne, osobito, prirodzene a pritom kultivovane sa vyjadrovať dramatickou hrou, pohybom a slovným prejavom hovoreným a písomným. Schopnosť aktívne sa podieľať na vytváraní pozitívnych vzťahoch a na vzájomnej spolupráci v skupine vzniká v priebehu práce najmä v dôsledku voľby takých tém, ktoré zodpovedajú vývojovej fáze žiakov, ktoré podnecujú ich spontánnosť, činnosť a rozvíjajú citovú, mravnú a rozumovú zložku ich osobnosti.

Hlavnou náplňou predmetu prednes je práca, smerujúca ku získaniu schopnosti interpretovať text ako osobný aktuálny zážitok. Pedagóg dbá na vekovú, obsahovú a formálnu primeranosť, umeleckú kvalitu, podnetnosť a vhodnosť predlohy. Individuálnym prístupom vytvára kladný vzťah ku všetkým žiakom za predpokladu, že všetci pracujú najlepšie ako vedia a že každý jednotlivec má niečo, čím je jedinečný. Dbať na to, aby okrem ročníkových vystúpení mali žiaci a rodičia možnosť konfrontovať výsledky práce na prehliadkach celého odboru. Najlepšie výkony prezentovať na verejnosti, prípadne na súťažiach.

Kompetencie:	Výstupy:
<p><u>Dramatika a slovesnosť:</u></p> <p>(1,5 hodiny týždenne)</p> <ul style="list-style-type: none"> - zvládnuť v dramatickej etude vlastné vyjadrenie námetu s využitím získaných odborných skúseností a vedomostí, - fixovať tvar etudy – pravdivým konaním vyjadriť cieľ postavy, kontakt s partnerom a vzťah k prostrediu, - zvládnuť daný hudobný námet formou dramatickej pohybovej improvizácie, - zvládnuť jednoduchú slovnú improvizáciu (konferovanie, reportáž), - písomne spracovať vlastné zážitky alebo predstavy, - zvládnuť techniku písania jednoduchého scenára. 	<p>Viesť žiakov k vedomému zvládnutiu a osvojeniu základných princípov tvorivej dramatickej činnosti. Podnecovať ich k samostatnému slovnému vyjadrovaniu. Podnecovať žiakov prostredníctvom literárnych a iných umeleckých diel hľadať vlastné ciele a ideály.</p> <p>Dávať podnety k vyjadrovaniu ich vlastných predstáv o svete. Pritom v nich rozvíjať zmysel pre humor, pomáhať im vytvárať si zdravý názor na svoju prácu, nadhľadať a schopnosť prijať kritiku. Nadväzovať na formy práce s dramatickým tvarom z predchádzajúceho ročníka (zmena daných okolností, výmena úloha a pod.) Viesť žiakov k tomu, aby odhaľovali a rozvíjali motívy dejových zvrátov a snažili sa vystavať príbeh ako reťaz príčin a následkov. Učiť žiakov, aby sa vyjadrovali výrazne a zrozumiteľne s pomocou nadobudnutých základných odborných vedomostí, aby napríklad vedeli vyjadriť prostredníctvom logického psychofyzického konania hlavný cieľ postavy a príbehu, vzťah k partnerom a k danému prostrediu.</p>

	<p>Cvičenia a etudy priviesť do konečného tvaru. Zároveň využívať náznakové scénické prvky. Pomocou hudby rozvíjať emotívnosť žiakov, ich predstavivosť a fantáziu, zmysel pre rytmus a dynamiku, priestorové cítenie, hudobnosť a cit pre formu. Ďalším prehlbovaním zmyslového vnímania obohacovať ich výrazový prejav. Dôrazom na čistotu a precíznosť skvalitňovať prácu žiakov a pomáhať im tak získať istotu v prejave. Oboznamovať ich s obsahom odbornej terminológie.</p>
--	--

<p><u>Pohyb - (1 hodina týždenne)</u></p> <p>- vo výrazových variantoch zvládnuť požadovaný pohybový tréning, ďalšie vybrané</p> <p>prvky pohybovej techniky (práca s ťažiskom,</p> <p>cvičenie na ovládanie osi...),</p> <p>- zvládnuť cvičenia prízemnej obratnosti (spojovanie stojok s kotúľom a pod....),</p> <p>- zvládnuť koordinačné cvičenia s predmetom,</p> <p>- zvládnuť jednoduchý súčasný, dobový alebo ľudový tanec, prípadne so spevom.</p> <p><u>Reč:</u></p> <p>(prípravný predmet hlavného predmetu)</p> <p>- vo výrazových variantoch upevňovať správne technické návyky v rečovom prejave: dychovú oporu, rezonanciu v maske, aktivizáciu brušných stien a svalov, bránice a stálu aktivizáciu rečových ústrojov (jazyk, spodná časť perý),</p> <p>- v cvičeniach vedome zvládnuť výslovnosť úžinových a polozáverových spoluhlások podľa ortoepických pravidiel.</p>	<p>Príťažlivými artikulačnými a hlasovými cvičeniami zdokonaľovať techniku reči na základe vedomej spolupráce žiakov. Snažiť sa o kultivovaný a pritom prirodzený rečový prejav. Ďalej precvičovať a zdokonaľovať techniku nadobudnutú v 4. ročníku a vedome uplatňovať základné princípy uvoľneného aktívneho prejavu (ovládanie pružnosti brušných stien a svalov i celkového svalového napätia).</p> <p>V rezonančných cvičeniach sa sústreďovať na upevnenie rezonancie v maske.</p> <p>V slovnom konaní učiť žiakov rozlišovať adresný prejav smerom k jednému alebo viacerým partnerom v priestore. Precvičovať gradáciu v rečovom prejave ako jeden zo základných výrazových prvkov.</p> <p>V predmete prednes pomáhať žiakom pri samostatnom výbere textov, ktoré odpovedajú vekovým a odborným možnostiam recitátora. Vybrané texty, literárne predlohy a celý proces hľadania umožňuje žiakom vnikať do problémov okolitého sveta a umožňuje im poznávať vlastnú úlohu v ňom. Pracovať na predlohách ako klasických tak aj súčasných. Pri rozkrývaní predlohy hľadať styčné body medzi textom a vlastným zážitkom žiaka,</p>
---	--

<p><u>Prednes:</u></p> <p>(1 hodina týždenne, 33 hodín v skupine 2-3 žiakov)</p> <ul style="list-style-type: none"> - zvládnuť v nadsádzke rôzne výrazové varianty rečových cvičení, - logicky zvládnuť myšlienku autorovho textu a obohatiť ju o vlastný interpretačný postoj, - vedome pracovať so základnými výrazovými prvkami prednesu (pozri úlohy 4. ročníka). 	<p>aby sám mohol zaujať k textu osobné stanovisko. Učiť</p> <p>žiacov interpretovať aj vlastné texty. Pri práci na prednese si v praxi osvojovať základné výrazové prvky prednesu. Pozornosť naďalej venovať podtextu. Súčasťou vyučovania je aj návšteva vybraných kultúrnych podujatí. Pri práci využívať audiovizuálnu techniku a jednoduché scénické prvky.</p> <p>Preukázať v kolektívnej, skupinovej alebo individuálnej ukážke zvládnutie stanovených úloh a cieľov v predmete dramatika a slovesnosť a prednes.</p>
---	---

Práca v súbore

(1 hodina týždenne)

Aktívne sa zúčastňovať svojimi schopnosťami, skúsenosťami a nadobudnutými vedomosťami aj vlastnými podnetmi na vytváraní súborových programov.

Metódy a formy práce

Základným pedagogickým princípom, ktorý dôsledne uplatňujeme vo všetkých činnostiach, v dramatickej výchove je motivácia, ktorá podnecuje spontánny prejav a vedie k nenásilnému osvojovaniu technických zručností v spojení s výrazom.

„Tvorivá dramatika je systém riadeného, aktívneho, sociálno – umeleckého učenia detí, či dospelých, založený na využití základných princípov a postupov drámy a divadla, limitovaných primárne výchovnými, či formatívnymi a sekundárne špecificky umeleckými požiadavkami“ (Valentaj :

Metódy a techniky dramatickej výchovy).

Spoločná tvorba posilňuje kolektívne cítenie, prináša radosť, priateľstvá, učí žiakov vzdať sa svojej dominancie v mene celku. Voľbou námetov a prístupov k deťom pestujeme v nich zmysel pre humor, predstavivosť, fantáziu.

Literárno – dramatický odbor úzko spolupracuje s ostatnými odbormi ZUŠ. Podľa zmyslu našej práce pedagógovi nemôže ísť o jednostranný vývoj tzv. talentovaného dieťaťa, alebo o záplavu vystúpení, ale aj o všestranný vplyv na rozvoj vlôh a schopností, spoločenských kontaktov, na kultúru myslenia

a reči, pohybu a konania, na etiku jedinca i celej detskej spoločnosti, o vzťah detí k dospelým, o širokú humanizáciu.

Osobnosť pedagóga má naplňovať úlohy a ciele dramatickej výchovy. Študuje a dlhodobo si zhromažďuje súbory motivujúcich literárnych úryvkov, poézie, dramatických diel, hudobných nahrávok, výtvarných artefaktov.

Metodické postupnosti (zvyšuje náročnosť, modifikuje, varíruje), základnou metódou tvorivej dramatiky je improvizácia.

Literatúra:

Učebné osnovy literárno-dramatického odboru pre ZUŠ

Metodická príručka pre základné štúdium literárno-dramatického odboru ZUŠ

Školský vzdelávací program pre primárny stupeň vzdelávania

Literárno-dramatický odbor

DRAMATIKA A SLOVESNOSŤ

4.ročník, 2. časť, I. stupeň základného štúdia základnej umeleckej školy, ISCED 2 B

POČET HODÍN TÝŽDENNE: 5 hodín

z toho 2 Dramatika a slovesnosť, 1,0 Pohyb, 1,0 Práca v súbore a 1,0 Umelecký prednes

CHARAKTERISTIKA PREDMETU:

Literárno-dramatický odbor sa významnou mierou podieľa na všestrannom rozvoji osobnosti dieťaťa. Podstatnou zložkou dramatickej výchovy je dramatická hra, ktorá je nepostrádateľnou činnosťou žiakov. V predmetoch slovesnosť a prednes pribúda žiakom väčší priestor na uvedomovanie si sily slova a primeraná pozornosť sa venuje aj pohybovej výchove.

CIEĽ :

Cieľom výučby v tomto ročníku je vytvorenie elementárnej stupnice umeleckých, ale i mravných hodnôt. Naučiť žiakov chápať funkciu tvorivej činnosti v dramatickej hre, v pohybovom a slovnom prejave a viesť ich k samostatnému prístupu pri riešení daných úloh. V partnerských cvičeniach a hrách sa zameriavať na vytváranie kontaktu s partnerom. K pohybovým improvizáciám, hrám a tancom funkčne používať reprodukovanosť a živú hudbu. Rozdeľovaním úloh do menších a väčších skupín umocniť žiakom vidieť prácu druhého a kriticky ju zhodnotiť. Taktiež vzájomným pozorovaním sa pri tvorivej práci, žiakov cielene zbavovať trémy a navykať ich na prítomnosť obecnstva. Ďalej ich viesť k vzájomnej úcte, rešpektovaniu sa navzájom a klásť základ pre vzájomné citové vzťahy. Zároveň dbať o kultúru správania.

OBSAH:

Dramatika a slovesnosť:

- zvládnuť v cvičeniach základné princípy stavby jednoduchého dramatického útvaru,
- zvládnuť v kolektívnej improvizácii jednoduchú dramatickú situáciu s možnosťou rozhodnúť svojim konaním o jej riešení,
- uvedomiť si v cvičeniach výrazové možnosti pri voľbe slov,
- vedieť nadviazať v jednoduchých cvičeniach kontakt s partnerom a vyjadriť vzťah k nemu,
- učiť žiakov citlivo vnímať význam použitých slov.

Hrou so slovami obohacovať slovnú zásobu ako predpoklad pre tvorivý slovný prejav.

Prednes:

- vo výrazových variantoch uplatňovať správne technické návyky rečového prejavu: dychovú oporu, rezonanciu v maske, aktivizáciu brušných stien a stálu aktivizáciu rečových ústrojov (jazyk, spodná čeľusť, pery..),
- v cvičeniach vedome zvládnuť výslovnosť záverových spoluhlások podľa ortoepických zákonov výslovnosti,
- zvládnuť v cvičeniach vyjadrenie jednoduchého podtextu,
- prehlbovať prácu na texte z hľadiska uvedomovania si a vyjadrenia podtextu s možnosťou rozdielneho výkladu,
- uvedomiť si základné výrazové prvky prednesu (dôraz, pauza, intonácia, tempo, rytmus, dynamika) ako prostriedky vyjadrovania a vedieť s nimi pracovať.

Pohyb:

- Vo výrazových variantoch zvládnuť základné prvky gymnastiky,
- upevňovaním správnych pohybových návykov (najmä v držaní tela) a ďalej pohybovej techniky (gymnastika) predchádzať zhoršeniu funkcií pohybového aparátu v puberte,
- zvládnuť ďalšie koordinačné cvičenia v pohybe z miesta s posunom rytmického dôrazu,
- uvedomiť si odlišnosti vo výraze zvládnutých cvikov pri motivovaných tempo-rytmických a dynamických variantoch.

Práca v súbore:

- učiť žiakov vnímať partnera v priestore, všímať si a uvedomovať si jeho konanie, vedieť postrehnúť jeho popudy, reagovať na ne citlivo, pohotovo, adresne, komunikatívne,
- zvládnuť úlohy požadované v súborovej práci a rozvíjať v nich svoje schopnosti a nadobudnuté vedomosti.

VÝSTUPY:

Minimálne 1x za polrok vystúpiť na internom či verejnom koncerte.

Záverečná skúška:

- Zvládnutie kolektívnej hry.
- Improvizácia, kontakt s partnerom.
- Krátky prednes.
- Zvládnutie správnej výslovnosti v prednese.

PROFIL ABSOLVENTA:

Absolvent je v tvorivej činnosti v dramatickej hre, v pohybovom a slovnom prejave schopný samostatného prístupu pri riešení daných úloh. Má vytvorenú elementárnu stupnicu umeleckých, ale i mravných hodnôt. Je schopný kriticky zhodnotiť prácu seba aj druhého. Je zvyknutý na obecenstvo a schopný prekonávať trému. Vo výrazových variantoch zvládnuť základné prvky gymnastiky. Upevňovaním správnych pohybových návykov (najmä v držaní tela) a ďalej pohybovej techniky (gymnastika) predchádza zhoršeniu funkcií pohybového aparátu v puberte. Zvláda ďalšie koordinačné cvičenia v pohybe z miesta s posunom rytmického dôrazu a uvedomuje si odlišnosti vo výraze zvládnutých cvikov pri motivovaných tempo-rytmických a dynamických variantoch. V dramatike a v kolektívnej improvizácii zvláda jednoduchú dramatickú situáciu s možnosťou rozhodnúť svojim konaním o jej riešení. Dokáže nadviazať v jednoduchých cvičeniach kontakt s partnerom a vyjadriť vzťah k nemu, citlivo vnímať význam použitých slov.

Je schopný uvedomiť si základné výrazové prvky prednesu (dôraz, pauza, intonácia, tempo, rytmus, dynamika) ako prostriedky vyjadrovania a vedieť s nimi pracovať. Absolvent by mal vnímať partnera v priestore, všímať si a uvedomovať si jeho konanie, vedieť postrehnúť jeho popudy, reagovať na ne citlivo, pohotovo, adresne, komunikatívne, zvládnuť úlohy požadované v súborovej práci a rozvíjať v nich svoje schopnosti a nadobudnuté vedomosti.

ŠKOLSKÝ VZDELÁVACÍ PROGRAM

ZUŠ v Dunajskej Lužnej

Tanečný odbor –TANEC

ŠTUDIJNÉ ZAMERANIE HUDOBNO – POHYBOVÁ PRÍPRAVA, TANEČNÁ PRÍPRAVA, TANEČNÉ UMENIE

ÚVOD

Vzdelávací program pre tanečný odbor je programom rôznych tanečných a pohybových činností a otvorených príležitostí na rozvíjanie individuálnych učebných možností, tanečných a hudobno-pohybových kompetencií žiakov a pre orientáciu učiteľov tanečného odboru. V takomto chápaní nepredstavuje len súhrn katalógov, ktoré stanovujú výkony a obsah predmetov jednotlivých predmetov v tanečnom odbore.

Vzdelávací program pozostáva aj zo základných učebných cieľov, ktoré sa konkretizujú vo výkonovom štandarde. Teda v ucelenom systéme výkonov, ktoré sú vyjadrené odstupňovanými konkretizovanými cieľmi – učebnými požiadavkami. Tie predstavujú normu pre žiaka. Napriek tomu si však učiteľ tanečného odboru môže vzdelávací štandard bližšie špecifikovať, konkretizovať a rozvíjať, napríklad v podobe učebných úloh a otázok, či odstupňovať jednotlivé výkony podľa kognitívnych, psychomotorických a senzomotorických možností svojich žiakov.

K vymedzeným výkonom je priradený učebný obsah, v ktorom sa zdôrazňujú aj pojmy ako kľúčový prvok vnútornej štruktúry učebného obsahu jednotlivých predmetov tanečného odboru. Súčasne jednotlivé výkony nie sú vždy naviazané na každý učebný prvok, nepokrývajú celú šírku obsahu predmetov. Takto štruktúrované učivo tvorí obsahový štandard, ktorý je záväzkom pre učiteľa. Učitelia si môžu učebný obsah tvorivo modifikovať v príslušnom ročníku.

Pri koncipovaní otvorených príležitostí na rozvíjanie učebných možností a tanečných kompetencií žiakov je potrebné vytvárať také kognitívne činnosti, ktoré podporujú zisťovanie niečoho, hľadanie, pátranie, skúmanie v samotnom tanečno-pohybovom materiáli a pod. V tomto zmysle je cieľom výučby predmetov jednotlivých študijných zameraní tanečného odboru na základnej umeleckej škole napomáhať žiakom vytvárať si nové poznatky na základe zážitkov zo psychomotorických a senzomotorických činností, nie riadiť učenie len na zapamätanie sprostredkovane odovzdaných poznatkov.

CHARAKTERISTIKA ODBORU A PODMIENKY PRIJÍMANIA ŽIAKOV

Vzdelávanie v tanečnom odbore ZUŠ rozdeľujeme do štyroch základných častí a to:

Prípravné štúdium - určené žiakom predškolského veku (vek – minimálne 4 roky), dĺžka štúdia minimálne jeden rok, maximálne dva roky.

Prvý stupeň základného štúdia:

- prvá časť I. stupňa základného štúdia - ISCED 1B - dĺžka štúdia 4 roky (žiaci ZŠ alebo absolventi prípravného štúdia),
- druhá časť I. stupňa základného štúdia - ISCED 2B - dĺžka štúdia 4 roky (talentovaní žiaci ZŠ alebo absolventi ISCED 1B).

Druhý stupeň základného štúdia

- dĺžka 4 roky (talentovaní žiaci SŠ alebo absolventi ISCED 2B, absolventi štúdia pre dospelých).

Štúdium pre dospelých - talentovaní žiaci nad 15 rokov, ktorí neabsolvovali I. stupeň základného štúdia.

Špecifické ciele:

Počas prípravného štúdia, ktoré trvá najviac dva roky (žiaci od 4 rokov veku), pedagogický zamestnanec pripravuje žiaka prostredníctvom obsahu vzdelávania v predmete hudobno-pohybová príprava na ďalšie štúdium. Cieľom vyučovacieho procesu v prípravnom štúdiu je zároveň overenie predpokladov pre ďalšie štúdium v tanečnom odbore.

Cieľom vyučovacieho procesu v prvej časti I. stupňa základného štúdia tanečného odboru ZUŠ je všestranná základná tanečná výchova žiakov pre ďalšie štúdium v tanečných technikách klasického, ľudového a džezového tanca. Zároveň na konci štúdia u mimoriadne nadaných žiakov je možné pokračovať v štúdiu tanca na tanečných konzervatóriách.

Cieľom vyučovacieho procesu v druhej časti I. stupňa základného štúdia tanečného odboru ZUŠ je dôsledným metodickým postupom pripraviť absolventa I. stupňa základného štúdia buď na záujmovú umeleckú činnosť v súboroch moderného scénického a ľudového scénického tanca alebo na pokračovanie v štúdiu na II. stupni základného štúdia v ZUŠ. Podmienkou úspešného absolvovania I. stupňa je zvládnuť základy tanečných techník (klasický, ľudový a džezový tanec) a realizovať sa v tanečnej praxi na verejnom vystúpení. Pri mimoriadnom nadaní a záujme môže absolvent I. stupňa absolvovať prijímacie skúšky na šesťročné štúdium na hudobno-dramatické konzervatóriá so študijným zameraním Tanec.

Druhý stupeň tanečného vzdelávania prebieha na II. stupni základného štúdia, trvá tiež 4 roky. Po absolvovaní štúdia, v prípade mimoriadneho talentu žiaka a jeho individuálneho záujmu, je možné absolvovanie talentových prijímacích skúšok na vysoké školy umeleckého zamerania.

Podmienky prijímania žiakov na jednotlivé stupne vzdelania:

Prípravné štúdium - fyzické dispozície, elementárne hudobné cítenie.

- **POSLANIE A CHARAKTERISTIKA PREDMETU:** je všestranná základná tanečná výchova žiakov. Tanečná príprava je zameraná na harmonický telesný rozvoj jednotlivých

svalových oblastí ako aj na získanie pevnosti chrbtových svalov a pružnosti chrbtice, pohyblivosti kĺbov, elasticity šliach. Treba dbať na dôležitosť pohybu v priestore, priestorovej orientácie, výrazového pohybu, tanečnosti a fantázie. Taktiež sú dôležité rytmické cvičenia v spojitosti s hudobným cítením. Pestovať v žiakovi cítenie ku všetkým druhom umenia, podporovať všestranný rozvoj po citovej a pohybovej stránke. V spolupráci s rodičmi a žiakmi navštevovať kultúrne podujatia tanečného a pohybového charakteru, snažiť sa u dieťaťa vyvolať záujem o tanec a pohyb ako taký. V rámci tanečnej prípravy dbať o zdravý vývin žiaka.

Prípravné štúdium

Hudobno – pohybová výchova (variant 1)

Tanečná príprava (variant 2)

HUDOBNO - POHYBOVÁ VÝCHOVA

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Pomocou predmetu hudobno-pohybová výchova sa zameriavame výsostne hravým a presne cieleným spôsobom motivácie na prípravu detí v predškolskom veku (od 4 rokov veku dieťaťa) v oblasti rozvoja hudobno-pohybových činností, ktoré sú nevyhnutným predpokladom ďalšieho úspešného štúdia žiaka v tanečnom odbore na ZUŠ. Obsahom štúdia predmetu je možné pripraviť i žiakov hudobného odboru prípravného štúdia spojeným vyučovaním žiakov týchto dvoch študijných odboroch na ďalšie štúdium v hudobnom odbore.

Predmet obsahuje základné okruhy a to:

1. Pohybová príprava - v základných polohách na mieste vedieme žiakov k uvedomovaniu si a upevňovaniu svalstva, ako aj k získavaniu pružnosti a pevnosti celého tela formou elementárnych cvičení na zemi.
2. Pohyb v priestore - prácu zameriavame na rozvoj cítenia a orientáciu dieťaťa v priestore, ako aj vzájomnú harmóniu pohybu v dvojiciach, trojiciach, v skupine využitím elementárnych druhov chôdze, behu, poskočného kroku, preskočného kroku, výskokov a pod. v prirodzenej realizácii.
3. Pohybové hry so spevom - tanečné motívy a jednoduché rytmické cvičenia - tieto časti predmetu prelínáme navzájom a tým dosiahneme elementárne cítenie hudby ako celku. Využívame v tejto časti hodiny prostriedky ako sú ľudové piesne, riekanky, vyčítanky a pod. s využívaním pohybovo-zvukových elementov (podupy, potlesky, hra na tele a pod.).

Všetky časti predmetu vo vyučovacom procese musia byť úzko prepojené s adekvátnym klavírnym sprievodom (alebo akordeónom), pretože len takáto úzka spolupráca vedie žiakov k vnímaniu hudby a schopnosti vyjadrovať jej obsah adekvátnym pohybom.

Deti predškolského veku, dĺžka štúdia: najviac 2 roky, prípravné štúdium má dva ročníky, do PŠ1 zaradujeme uchádzačov predškolského veku (od 4 rokov), do PŠ2 zaradujeme uchádzačov, ktorí absolvovali PŠ1 alebo uchádzačov – žiakov 1. ročníka ZŠ

- **POČET HODÍN TÝŽDENNE:** 2 hodiny
- **UČEBNÝ PLÁN ČÍSLO:** 36

CIELE

- formovať prvé návyky správneho držania tela,
- osvojiť si základy rytmiky, intonácie, dynamiky,
- rozvíjať orientáciu v priestore,
- získať schopnosť reagovať pohybom na zmeny tempa,
- overiť predpoklady žiaka na ďalšie štúdium v tanečnom alebo hudobnom odbore ZUŠ.

Prípravné štúdium 1

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none">✓ formujú prvé náznaky návykov správneho držania tela,✓ ovládajú základy rytmiky, intonácie,✓ reagujú pohybom na zmeny hudobného tempa,✓ ovládajú elementárnu orientáciu v priestore tanečnej sály,✓ zatancujú jednoduché hudobno-pohybové kombinácie,✓ poznajú ľudové aj neľudové piesne.	<p>Pohybová príprava - elementárne cvičenia v základných polohách na mieste.</p> <p>Pohyb v priestore - elementárne tanečné kroky.</p> <p>Pohybové hry so spevom - poznanie ľudových aj neľudových detských piesní.</p> <p>Rytmické cvičenia - precvičovanie v riekankách, vyčítankách.</p>

TANEČNÁ PRÍPRAVA

POČET HODÍN TÝŽDENNE: 2 hodiny

UČEBNÝ PLÁN ČÍSLO: 36

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Tanečná príprava v základnej umeleckej škole je jediným povinným predmetom orientovaným na prípravu žiaka elementárnymi prípravnými cvičeniami na nasledovné štúdium v ďalších tanečných technikách povinných predmetov štúdia ako sú klasický tanec, ľudový tanec, kreatívny tanec a džezový tanec. Predmet obsahuje rovnaké tematické okruhy ako predmet hudobno-pohybová príprava, len s tým rozdielom, že na žiakov sú kladené postupne vyššie nároky v čistote prevedenia a uvedomovania si jednotlivých technických a tanečných prvkov, čo je nesmierne dôležité pri vypracovávaní istých pohybových stereotypov, potrebných pre ďalší rozvoj v ostatných tanečných technikách. Nesmierne dôležitým rozdielom je ďalej i fakt v prístupe pedagogického zamestnanca k žiakovi, hravú formu motivácie žiaka pedagogickým zamestnancom na konci štúdia tohto predmetu využíva v minimálnej miere a tým dosiahne u žiaka počiatok tanečnej disciplíny, vytrvalosti a precíznosti.

CIELE PREDMETU

- získať návyk správneho držania tela,

- v polohách na mieste pripravovať jednotlivé svalové skupiny k fixovaniu tohto návyku a rozvíjať dispozície,
- v priestore získavať estetický pohyb a hudobno-pohybové cítenie,
- vedieť odlíšiť pohyb na ľudovú hudbu a hudbu umelú,
- hudobné vzdelávanie zamerať na rytmus, tempo, takt, dynamiku, frázovanie - teoreticky aj prakticky.

Prípravné štúdium 2

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ získajú prvé náznaky návykov správneho držania tela, ✓ ovládajú základy rytmiky, intonácie, dynamiky, ✓ predvedú jednoduché cviky obratnosti, ✓ reagujú pohybom na zmeny taktu, ✓ ovládajú elementárnu orientáciu v priestore tanečnej sály, ✓ zatancujú jednoduché hudobno-pohybové kombinácie, ✓ poznajú ľudové aj neľudové piesne. 	<p>Pohybová príprava - elementárne cvičenia v základných polohách na mieste a cviky obratnosti.</p> <p>Pohyb v priestore- elementárne tanečné kroky v rozmanitých priestorových formáciách.</p> <p>Pohybové hry so spevom - poznanie ľudových aj neľudových detských piesní.</p> <p>Rytmické cvičenia - precvičovanie v riekankách, vyčítankách, podupoch, potleskoch.</p>

Požiadavky na overenie spôsobilosti postupu do 1. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia

Žiaci dokážu:

- podľa pokynov pedagogického zamestnanca vedome rozlišovať napätie a uvoľnenie jednotlivých svalových skupín tela v elementárnych cvičeniach na podlahe,
- spamäti interpretovať ľudové a neľudové piesne,
- demonštrovať chôdzu, beh (prirodzený, rozmanite štylizovaný a motivovaný), cval bočný, poskok, preskok (v prirodzenej realizácii),
- ovládať jednoduché cviky obratnosti („kolíska“, „sviečka“, „fúrik“ a pod.),
- rytmizovať mená (4 doby, 3 doby, 2 doby),
- rozlíšiť tempo, hudobný zvuk,(tón: vysoký, stredný, nízky), cítiť frázu a akcent na 1. dobu.

Primárne umelecké vzdelanie - 1. časť I. stupňa základného štúdia

Žiaci po ukončení 1. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

POHYBOVÁ PRÍPRAVA

Výkonový štandard	Obsahový štandard
-------------------	-------------------

<ul style="list-style-type: none"> ✓ získajú prvé návyky správneho držania tela, ✓ zapájajú jednotlivé svalové skupiny v polohách na mieste k fixovaniu tohto návyku, ✓ poznajú jednoduché cvičenia na rozvoj svojich fyzických dispozícií, ✓ realizujú niektoré cvičenia na podlahe s DK vytočene, ✓ vedome prenášajú váhu tela v jednoduchých cvičeniach v stojí na mieste z jednej DK na druhú DK. 	<p>Ľah vzad: priehlavky, sedacie svaly, panva, bedrové kĺby, brušné svaly, „sviečka“.</p> <p>Ľah vpred: sedacie svaly a DK, bedrové kĺby, chrbtové svaly,</p> <p>sed znožný: dolné končatiny, chrbtica a DK,</p> <p>sed roznožný: dolné končatiny a chrbtica, sedacie svaly, panva – podsadenie,</p> <p>sed roznožný skrčmo: bedrové kĺby, sedacie svaly, panva- podsadenie, chrbtica,</p> <p>sed na päťách: sedacie svaly, panva, chrbtica, hlava, ramená,</p> <p>sed skrížmo (turecký sed): hlava, ramená, trup,</p> <p>kľak spojný: stehenné svaly, chrbtica,</p> <p>Podpor kľačmo: chrbtica, panva,</p> <p>stoj v I. poz. paralelne aj prirodzene vytočene: dolné končatiny paralelne aj vytočene (prednoženie, unoženie, zanoženie, podrepy, drepy, výpony, perovanie kolien a priehlavkov), trup, hlava, ramená (rovný predklon, okrúhly záklon, rotácia ramien, otáčanie a úklony hlavy), horné končatiny (predpaženie, upaženie, vzpaženie, krúženie časťami HK, aj celými HK).</p> <p>Akrobatické cvičenia:</p> <p>kotrmelec vpred do sedu znožného alebo roznoženého,</p> <p>kotrmelec vzad do drepu,</p> <p>kotrmelec vpred zo stoja do stoja,</p> <p>kotrmelec vzad do sedu roznožného,</p> <p>Premet stranou (prípravná fáza).</p>
--	---

POHYB V PRIESTORE

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ zvládnu orientáciu v priestore v elementárnych priestorových formáciách, 	<p>Priestorové formácie: kruh, osmička, rad, zástup, diagonála, dvojice, trojice, voľné skupiny.</p> <p>Chôdza:</p> <p>s postupom vpred a vzad vytočene,</p>

<ul style="list-style-type: none"> ✓ v priestore zvládnu elementárny estetický pohyb bez súčasnej kombinácie práce horných končatín, ✓ realizujú jednotlivé druhy cvičení v úzkej spolupráci s hudobno-pohybovým cítením, ✓ zvládnu elementárne skoky a kroky realizovať v jednoduchých kombináciách bez súčasného kombinovania práce s hornými končatinami, ✓ zvládnu princíp odrazu a dopadu jednotlivých skupín skokov, ✓ poznajú základný princíp práce hlavy pri pomalých otáčaniach o 360°, ✓ predvedú jednoduché pohybovo - tanečné kombinácie podľa zadania pedagóga, ✓ poznajú názvoslovie jednoduchých tanečných krokov a skokov, ✓ realizujú jednoduché tanečné kroky a skoky v rôznych priestorových formáciách bez vzájomného kombinovania, ✓ poznajú pojem diagonála a v rámci elementárnych tanečných krokov a skokov tento priestor využívajú. 	<p>s postupom vpred vo výpone – vytočene, (Počas chôdze používame základné možnosti držania HK: v zníženom upažení, vbok, na pleciah, v záhlaví, v opozícii s DK (chôdza prirodzená).</p> <p>Beh:</p> <p>s postupom vpred a vzad prirodzený, s prednožovaním aj zanožovaním skrčmo paralelne s postupom vpred - „koníčkový cval“, kombinovanie chôdze a behu v rozmanitých priestorových formáciách.</p> <p>Poskočný krok:</p> <p>s postupom vpred, vzad a bočne s nízkym prednožovaním skrčmo v 2/4 takte - pravidelný rytmus, kombinovanie poskočného kroku s „koníčkovým cvalom“, s postupom vpred s vysokým prednožovaním skrčmo v 2/4 takte - bodkovaný rytmus.</p> <p>Polkový krok:</p> <p>s postupom vpred, vzad a bočne v rozmanitých formáciách najčastejšie v kruhu, v kombináciách s podupmi, potleskami, poskokmi, cvalom bočným.</p> <p>Valčíkový krok:</p> <p>s postupom vpred a bočne.</p> <p>Otáčanie:</p> <p>90°, 180°, 360° stupňov v pomalom tempe, vpravo aj vľavo, orientácia priestoru podľa klasického tanca - body 1až 8</p> <p>elementárne skoky v piatich základných skupinách skokov:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. z dvoch DK na dve DK (v I. a II. poz. paralelnej a prirodzene vytočenej), 2. z jednej DK na dve DK, 3. z jednej DK na druhú DK, 4. z dvoch DK na jednu DK, 5. z jednej DK na tú istú DK.
---	--

TANEČNÉ MOTÍVY

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ zatancujú základné tanečné motívy z techniky ľudového tanca, ✓ poznajú názvoslovie základných tanečných motívov z techniky ľudového tanca, 	<p>Perovanie váhou:</p> <p>v stojí, v chodzi, v jednokročke, v dvojkročke (bočne).</p> <p>Dvojité perovanie váhou:</p>

<ul style="list-style-type: none"> ✓ realizujú jednoduché tanečné motívy v rôznych priestorových formáciách, ✓ poznajú rozdiel prevedenia medzi perovaním váhou a perovaním ťahom v chôdzi, jednokročke, dvojkročke. 	<p>v stojí, v chôdzi, v jednokročke, v dvojkročke (bočne), Premenný krok: dvojdobý (vpred, vzad a bočne), trojdobý (vpred, vzad a bočne). Perovanie ťahom: v stojí, v chôdzi, v jednokročke, v dvojkročke (bočne). Drobné premenné krôčiky: na mieste, z miesta.</p>
--	--

ROZVOJ HUDOBNÉHO CÍTENIA

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ poznajú 2 ľudové piesne, ✓ poznajú základy hudobnej náuky, ✓ rozlišujú párne a nepárne takty, ✓ rozlišujú pohyb na ľudovú hudbu a hudbu umelú. 	<p>Tempo: rovnomerné, zrýchľované, spomaľované (najviac používané talianske názvy), tón - nota: celá, polová, štvrtová, osminová, pomlčky: celé, polové, štvrtové, osminové, takt- 2/4, 3/4, 4/4: zápis na tabuľu, improvizácia na zadanú hudobnú skladbu, Rytmické cvičenia: v 2/4, 3/4, 4/4 takte s možnosťou využitia rytmických nástrojov. Dynamické cvičenia: forte a piano v hudbe aj v pohybe. Výrazové cvičenia: legato a staccato v hudbe aj v pohybe.</p>

Žiaci po ukončení 2. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

POHYBOVÁ PRÍPRAVA

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ predvedú pozície horných končatín, ✓ vedome udržia správne držanie tela, ✓ v práci dolných končatín realizujú pohyb vytočene ako prípravu na predmet klasický tanec, ✓ poznajú náročnejšie cvičenia na rozvoj svojich fyzických dispozícií, ✓ poznajú základné pozície HK z techniky klasického tanca. 	<p>Ľah vzad: priehlavky (vytočene so zdvihom jednej DK na 45°), sedacie svaly, panva, bedrové kĺby, svaly a väzivá DK (zdvih jednej DK aj švihom vytočene s prepnutým priehlavkom), brušné svaly zdvih trupu do polosedu), „Sviečka“ s roznožením. Ľah vpred: sedacie svaly (vytočene s prepnutými DK), bedrové kĺby (passé, žaba), chrbtové svaly (HK v upažení, na ramenách, v zapažení).</p>

	<p>Ľah na boku:</p> <p>svaly a väzivá DK (príprava battement développé bočne, švihy DK).</p> <p>Sed znožný:</p> <p>dolné končatiny, chrbtica, sedacie svaly (prechod z ľahu vpred do prekážkového sedu, vytlačenie panvy a návrat do VP).</p> <p>Sed roznožný:</p> <p>dolné končatiny, chrbtica.</p> <p>Sed roznožný skrčmo:</p> <p>bedrové kĺby, chrbtica, panva (vysúvanie hrudníka, krúženie).</p> <p>Sed na päťách:</p> <p>sedacie svaly, stehenné svaly (podsadzovanie panvy až do kľaku spojného, rovný záklon), horné končatiny (rovné aj zaokrúhlené línie).</p> <p>Sed skrížmo (turecký sed):</p> <p>hlava, ramená, trup (horné končatiny - príprava na pozície z klasického tanca).</p> <p>Kľak spojný:</p> <p>stehenné svaly, chrbtica, sedacie svaly.</p> <p>Podpor kľačmo:</p> <p>chrbtové svaly (švihy do zanoženia).</p> <p>Stoj v I. a II. poz. prirodzene vytočene aj paralelne:</p> <p>dolné končatiny, trup, hlava, ramená (rovný predklon do 90°, vysúvanie hrudníka), horné končatiny (pozície HK z klasického tanca).</p> <p>Akrobatické cvičenia:</p> <p>príprava na stoj na rukách, premet stranou.</p>
--	---

POHYB V PRIESTORE

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ zvládnu orientáciu v priestore v náročnejších priestorových formáciách, ✓ v pohybe ovládajú základné tanečné kroky s natáčaním tela, ✓ v pohybe v priestore dokážu žiaci koordinovane spojiť prácu HK a DK, ✓ poznajú rozdiely princípov skokov jednotlivých skupín skokov, 	<p>Priestorové formácie: kruh, vlásenka, vlnovka, osmička, rad, zástup, diagonála, dvojice, trojice, voľné skupiny, zmena smeru v kruhu, delenie kruhu.</p> <p>Chôdza:</p> <p>s postupom vpred a vzad vytočená, kombinovaná s pohybom horných končatín, výpadová chôdza vpred, kombinovanie horných končatín</p>

<p>✓ v práci skokov jednotlivých skupín zvládnu charakteristickú skokovú kombináciu (poskok - preskok - zoskok - výskok).</p>	<p>s chôdzou buď súčasne alebo samostatne v rytmickom slede pohybu.</p> <p>Beh:</p> <p>prirodzený s pocitom dostredivosti pohybu v okrúhlych dráhach, vytočený s postupom vpred a vzad po rovných a okrúhlych dráhach, hladký, strihaný (vytočene v bodkovanom rytme, kolená a priehlavky napnuté), plynulý beh do diaľky v podrepe.</p> <p>Poskočný krok:</p> <p>nízky s prepínaním priehlavku s postupom vpred, vzad aj bočne paralelne, vysoký s prepínaním priehlavku s postupom vpred v bodkovanom rytme, s prednožovaním vytočene s napnutým kolenom a priehlavkom s prednožovaním pokrčmo s napnutým priehlavkom (attitude).</p> <p>Polkový krok:</p> <p>s postupom vpred, vzad aj bočne s natáčaním a otáčaním s väčším odrazom, v kombinácii s inými tanečnými krokmi, „päta“ - špica krok sun krok“.</p> <p>Valčíkový krok: vytočene z VP III. poz. s postupom vpred, vzad aj bočne.</p> <p>Skoky:</p> <p>skoky 1. skupiny na mieste (z dvoch DK na dve DK) v I. a II. poz. vytočene – výskoky,</p> <p>skoky 2. skupiny z miesta (z jednej DK na dve DK) – zoskoky,</p> <p>skoky 3. skupiny z miesta (z jednej DK na druhú DK) - preskoky</p> <p>skoky do diaľky s akcentovaným odrazom z jednej DK - preskoky</p> <p>kombinácia: poskok - preskok - zoskok – výskok.</p>
--	--

TANEČNÉ MOTÍVY

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>✓ dokážu spájať základné tanečné motívy z ľudového tanca do kombinácií,</p> <p>✓ predvedú jednoduchú rotáciu o 180°,</p> <p>✓ poznajú názvoslovie elementárnych tanečných motívov.</p>	<p>Prenášanie váhy tela.</p> <p>Perovanie ťahom: v stoji, v chôdzi, v jednokročke, v dvojkročke (bočne), v karičke,</p>

	<p>perovanie ťahom a váhou striedavo: v stojí, v chôdzi, jednokročka a dvojkročka v zadnom oblúku (perovanie ťahom, perovanie váhou), cval bočný vo dvojici (párové držanie), chôdza striedavo cez päť perovaná ťahom, polkový krok (ľudový), valčíkový krok (ľudový), valaský vo dvojku na pološpičku prinožovaný (na mieste, bočne), valaský vo dvojku na pološpičku (vpred, vzad). Rotácia na mieste: hladko, poskokmi o 180°. Nahadzovaný: na pološpičku, na päť.</p>
--	---

ROZVOJ HUDBNÉHO CÍTENIA

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ poznajú základy hudobnej terminológie, ✓ aplikujú základy hudobnej terminológie v pohybe na mieste, ✓ realizujú jednoduchý notový zápis. 	<p>Rytmické cvičenia v 2/4, 3/4, 4/4 takte so zapojením osminových hodnôt a pomlčiek, predtakte v rôznych pohybových kombináciách, legato, staccato v rôznych pohybových kombináciách (vedený pohyb, švihový pohyb), triola - v notovom zápise aj pohybe eventuálne so sprievodom rytmických nástrojov, bodkovaný rytmus - v notovom zápise aj v pohybe eventuálne so sprievodom rytmických nástrojov, zmena taktu - improvizácia v priestore, dynamické cvičenia - chápanie pohybu nielen odstupňovaním sily zvuku, ale aj sily emócií a vnútorného svalového napätia.</p>

KLASICKÝ TANEC

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Klasický tanec je v súčasnosti uznávaný ako jeden zo základných výrazových prostriedkov scénického tanečného umenia. Je to pohybový systém s presne vypracovanou metodikou a teóriou. K jeho štúdiu sú nevyhnutné nasledovné predpoklady: fyzické dispozície (vytočenosť DK, elastické svaly a väzivá, proporčne správne stavané telo, fyzické zdravie), psychické dispozície (pevná vôľa, vytrvalosť, sebadisciplína, psychické zdravie) a talent na tanec (koordinácia pohybov, estetický prejav, muzikálnosť, cítenie rytmu a výrazu hudby). Všetky tieto kritériá sú nevyhnutné pre prijatie detí na tanečné konzervatóriá a hudobno-

dramatické konzervatóriá so študijným zameraním tanec. Pre žiakov tanečných odborov ZUŠ sú tieto požiadavky trochu miernejšie, nakoľko ZUŠ nevychovejú profesionálnych tanečných interpretov. Napriek tomu má klasický tréning pre žiakov ZUŠ veľký význam. Vyučovacia hodina kladie nároky na disciplínu pohybu, precíznosť a sústredenie na uvedomelý pohyb, ktorý má svoje pravidlá a štýl. Klasický tréning kultivuje telo, zlepšuje a rozvíja tanečnú techniku. Technika klasického tanca má najprepracovanejšiu metodiku výučby a je zároveň základným pilierom rozvoja v ostatných tanečných technikách. Presne vypracovaný systém a metodiku je nevyhnutné dôsledne dodržiavať. V každom ročníku sa okrem výučby nových cvikov zdokonaľujú súčasne cviky už prebrané. Vytvárajú sa z nich jednoduché väzby, ich neustálym precvičovaním sa zvyšuje svalová sila, stabilita, koordinovanosť. Žiaci si vypracovávajú isté pohybové stereotypy. Zároveň nadobúdajú zmysel pre systematickú prácu, trpezlivosť a vôľu prekonávať ťažkosti. Správne volená metóda vyučovania a dodržiavanie metodického postupu pri vyučovaní klasického tanca zaručuje, že po absolvovaní I. a II. stupňa vychádza zo ZUŠ kvalitný tanečník pre amatérske súbory alebo úspešný uchádzač o ďalšie štúdium na tanečných a hudobno-dramatických konzervatóriách so študijným zameraním tanec.

Pri porovnaní učebnej látky v predmete klasický tanec v ZUŠ a v osemročnom tanečnom konzervatóriu je možné konštatovať nasledovný fakt: učebná látka prvých troch ročníkov tanečného konzervatória zodpovedá svojím rozsahom učebnej látke od 3. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia po 2. ročník II. stupňa základného štúdia v ZUŠ, okrem cvičenia na špičkách. Žiak po absolvovaní II. stupňa základného štúdia nadobúda základný stupeň vyzretosti v technike klasického tanca.

CIELE PREDMETU

- dodržiavať správnu koordináciu tela pri realizácii jednotlivých cvičení s dôrazom uvedomelého využitia tejto znalosti pri zvyšovaní náročnosti prevedenia cvičení (výška skoku, zvyšovanie počtu obrátov pri rotácii a pod.),
- aplikovať vedomú koordináciu tela s efektívnym využitím prislúchajúcich svalov i v ďalších tanečných technikách,
- poznať terminológiu techniky klasického tanca slovom aj písmom v rozsahu obsahu predmetu,
- dosiahnuť základný stupeň vyzretosti v technike klasického tanca (3. ročník tanečného konzervatória),
- viesť žiaka k zmyslu zodpovednosti, systematickej práci a vôli prekonávať ťažkosti.

Prvá časť I. stupňa základného štúdia

Žiaci po ukončení 3. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ aplikujú základné držanie tela v technike klasického tanca v postavení tvárou a bokom k tyči, ✓ ovládajú postavenie DK en dehors v rámci svojich anatomických dispozícií v základných cvičeniach techniky klasického tanca, ✓ realizujú základné cvičenia techniky klasického tanca v cvičení à la barre a au milieu, ✓ predvedú prípravné port de bras s dodržaním správneho držania tela, ✓ poznajú základnú terminológiu techniky klasického tanca slovom. 	<p>Exercices à la barre:</p> <p>postavenie čelom k tyči, poloha HK na tyči, I., II., V. poz. DK v postavení čelom k tyči, v postavení bokom k tyči Battement dégagé do II. poz., Demi-plié v I., II., V. poz. v postavení čelom k tyči, Battement tendu simple z I. a V. poz. v postavení čelom k tyči, postavenie bokom k tyči, poloha HK na tyči, prípravné port de bras v postavení bokom k tyči – préparation, Révérence - v priestore Demi - plié v I., II., III., V. poz. v postavení bokom k tyči, Battement tendu simple z I. poz. v postavení bokom k tyči, Passé par terre - v postavení čelom, bokom k tyči, prípravné cvičenie na rond de jambe par terre v postavení čelom k tyči - en dehors, en dedans, Battement tendu demi-plié v postavení čelom k tyči, Rond de jambe par terre v postavení čelom k tyči, Battement tendu soutenu v postavení čelom k tyči, Battement tendu soutenu v postavení bokom k tyči, prípravný cvik k battement tendu jeté v postavení čelom k tyči z I. poz. - 30°, prípravný cvik k battement tendu jeté v postavení bokom k tyči z I. poz. 30°, polohy sur le cou de pied v postavení čelom k tyči- základná poloha, Battement frappé v postavení čelom k tyči par terre, Relevé-abaisé v I. a II. poz. v postavení čelom k tyči, Battement relevé lent do všetkých smerov na 45°, záklon a úklon tela v postavení čelom k tyči, predklon tela bokom alebo chrbtom k tyči, Temps-levé sauté v I. a II. poz. v postavení čelom k tyči.</p> <p>Exercices au milieu:</p> <p>Demi - plié v I., II. poz. en face,</p>

	<p>Battement dégagé do II. poz., Battement tendu simple z I. poz. en face, prípravné cvičenie na rond de jambe par terre, Battement tendu demi-plié z I. a V. poz. en face, Battement tendu soutenu z I. a V. poz en face, Relevé - abaissé v I. a II. poz., 1. port de bras s DK v I. poz. en face, prípravné port de bras en face,</p> <p>Allegro:</p> <p>Temps - levé sauté v I. a II. poz., Pas échappé z I. do II. poz. (prípravná fáza).</p>
--	--

Žiaci po ukončení 4. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
--------------------------	--------------------------

<ul style="list-style-type: none"> ✓ aplikujú elementárnu koordináciu pohybu DK, HK a hlavy v základných cvičeniach techniky klasického tanca (préparation k rond de jambe par terre), ✓ zvládnu princípy vytočenosti a princíp realizácie pohybu v jednotlivých základných cvičeniach techniky klasického tanca s efektívnym použitím prislúchajúcich svalov tela, ✓ použijú silu priehlavku k uspokojivému zvládnutiu jednotlivých cvičení techniky klasického tanca, ✓ poznajú základnú terminológiu techniky klasického tanca slovom. 	<p>Exercices à la barre:</p> <p>Battement tendu double do II. poz. Battement tendu simple z V. poz. Battement tendu pour le pied Battement tendu jeté z I. a V. poz. v postavení čelom a bokom k tyči - 30° Battement tendu jeté en cloche, v postavení čelom a bokom k tyči - 30° Battement tendu pour le pied do II. poz. IV. poz. - battement dégagé do IV. poz. záklon a úklon tela bokom k tyči Rélevé - abaissé v V. poz. Demi - plié v IV. a V. poz. Demi rond de jambe par terre scénická poloha cou-de-pied Battement soutenu par terre (cez cou- de- pied) Demi - plié a relevé v I., II., V. poz. preparation k rond de jambe par terre (en dehors, en dedans) Battement fondu par terre Battement frappé en l'air- 30° prípravné cvičenie pre 3. port de bras 3. port de bras Battement relevé lent na 90° Grand battement jeté z I. poz. Battement fondu en l'air - 45° Battement retiré (passé na 45° a 90°) Grand plié v I., II., V. poz. prípravné cvičenie pre pas coupé</p> <p>Exercices au milieu</p> <p>Battement tendu simple z V. poz. Battement tendu jeté z I. a V. poz. - 30° Épaulement (croisé, effacé) obraty par terre na dvoch DK Battement frappé par terre Rélevé - abaissé v I., II., V. poz. Rond de jambe par terre Demi - rond de jambe par terre Battement soutenu par terre Demi - plié V. poz. preparation k rond de jambe par terre (en dehors, en dedans) Battement fondu par terre Battement relevé lent na 90° à la seconde z I. a V. poz. 2. port de bras v épaulement croisé Allegro:</p> <p>Temps - levé sauté v V. poz. prípravné cvičenie pre pas échappé sauté do II. poz.</p>
--	---

Závěrečná skúška

- žiaci preukážu základné znalosti tanečnej techniky v rámci interpretačnej praxe v choreografiách výrazového, scénického tanca s využitím základných princípov techniky klasického tanca v rozsahu minimálne 3 min.,
- žiaci predvedú nasledovný tréning v rámci postupových skúšok spamäti:

časový rozsah 60 min

Révérance

1. port de bras en face v 1. poz. DK (4/4 T)

1. Exercices à la barre:

1.1. Rozcvička 16 4/4 T

préparation: 2 4/4 T (vých. poz. I. poz. v postavení tvárou k tyči) HK z prípravnej poz. na tyč

1.- 3. T battement tendu pour le pied PDK- vpred, stranou, vzad,

4. T battement tendu dégagé cez II. poz. PDK,

5.- 8. T celé z ĽDK,

9.- 12. T úklony v I. poz. DK (HK na tyči),

12.-16. T záklony v I. poz. DK (HK na tyči).

1.2. Pliés (v postavení bokom k tyči)

32 4/4 T (vých. pozícia I. poz. DK, HK v prípravnej pozícii) préparation: 2 4/4 T - prípravné port de bras

1.- 2. T 2 x demi - plié,

3.- 4. T 1 x grand plié,

5.- 6. T rovný predklon (príprava na 3. port de bras),

7. T 1x relevé -abaissé,

8. T battement tendu dégagé do II. poz DK,

9.- 10. T 2 x demi - plié v II. poz.,

11.- 12. T 1 x grand plié v II. poz.,

13.- 15. T úklon k tyči - PHK do 3. poz.,

16. T battement tendu dégagé do III. poz. DK (fakultatívne do V. poz. DK) PHK

súčasne prechádza z 3. poz. cez 1. poz. do 2. poz.,

17.-18. T 2 x demi - plié,

19.-20. T 1 x grand plié,

21.-24. T 1. port de bras ,

25.- 32. T 3. port de bras.

1.3. Battement tendu simple z I. poz. (v postavení bokom k tyči)

32 2/4 T (PHK v prípravnej poz.), préparation: 2 2/4 T - prípravné port de bras.

1.- 2. T PDK 1 x battement tendu simple en avant,

3.- 8. T PDK 3 x battement tendu en cloche/ vpred, vzad, vpred/,

9.- 12. T PDK 2 x battement tendu simple à la seconde,

13.- 16. T PDK 1 x battement tendu double à la seconde,

17.- 32. T celá kombinácia en dedans.

1.4. Battement tendu simple z III. poz. (fakultatívne z V. poz.) (v postavení bokom k tyči)

32 2/4 T , préparation: 2 2/4 T - prípravné port de bras.

1.- 2. T 1x battement tendu simple en avant,

3.- 4. T 2 x battement tendu simple en avant,

5.- 8. T 1. port de bras en dehors,
9.- 32. T celú kombináciu cvičiť en croix.

1.5. Battement tendu jetés z III. poz. (fakultatívne z V. poz.) (v postavení bokom k tyči)
32 2/4 T.

Rovnako ako kombinácia Battement tendu simple z I. poz. (kombinácia č.4.) s rozdielom port de bras - 1. port de bras en dedans.

1.6. Battement tendu jeté z I. poz. (v postavení tvárou k tyči)
16 2/4 T- tvárou k tyči (kombinácia je fakultatívna), préparation: 2 2/4 T prípravné port de bras.

1.- 4. T 4 x battement tendu jetés à la seconde PDK,
5.- 8. T 4 x battement tendu jetés à la seconde L'DK,
9.- 10. T 2 x battement tendu jetés à la seconde PDK,
11.- 12. T 2 x battement tendu jetés à la seconde L'DK,
13.- 14. T 2 x battement tendu jetés à la seconde PDK,
15.-16. T 2 x battement tendu jetés à la seconde L'DK.

1.7. Rond de jambe par terre (v postavení bokom k tyči)
64 3/4 T (I. poz., HK v prípravnej poz.), préparation: 4 3/4 T- temps relevé par terre ako préparation pre rond de jambe par terre.

1.- 8. T 4 x rond de jambe par terre en dehors,
9.-12. T 1x battement relevé lent 45° en avant,
13.-16. T 1. port de bras,
17.- 32. T celá kombinácia en dedans, záver 1. port de bras en dedans,
33.- 48. T 3. port de bras,
49.- 64. T relevé v I. poz., obe HK do 1. poz. - výdrž.

1.8. Battement tendu soutenu a Battement soutenu (bez relevé) (v postavení bokom k tyči)
16 4/4 T, vých. poz. III. poz. (fakultatívne V. poz.), HK v prípravnej poz., préparation: 1 4/4 T - prípravné port de bras.

1. T battement tendu soutenu en avant,
2. T battement soutenu par terre (bez relevé) en avant,
3.- 4. T PHK z 2. poz. do 3. poz. a späť,
5.- 8. T kombinácia à la seconde,
9.- 12. T kombinácia en arrière,
13.- 16. T kombinácia à la seconde.

1.9. Battement fondu par terre (v postavení bokom k tyči)
8 4/4 T, vých. poz. III. poz. (fakultatívne V. poz.), PHK v prípravnej poz., préparation: 1 4/4 T - prípravné port de bras so súčasným vysunutím PDK spôsobom battement tendu simple à la seconde.

1.- 2. T 2 x battement fondu par terre en avant,
3. T1 x battement fondu par terre à la seconde,
4. TPHK z 2. poz. do 1. poz. a späť,
5.-8. T kombinácia en dedans.

1.10. Battement frappé (v postavení bokom k tyči)

32 2/4 T vých. poz. III. poz. (fakultatívne V. poz.), PHK v prípravnej poz., préparation: 2 2/4 T - prípravné port de bras so súčasným vysunutím PDK spôsobom battement tendu jeté à la seconde (v prípade potreby PHK vbok).

- 1.- 6. T 3 x battement frappé 30° en avant,
- 7.- 8. T PDK piqué a ostrý zdvih na 30°,
- 9.- 32. T kombinácia 1.- 8. T à la seconde, en arrière, à la seconde.

1.11. Battement relevé lent 60° (fakultatívne 90°) (v postavení bokom k tyči)
32 4/4 T vých. poz. III. poz. (fakultatívne V. poz.), PHK v prípravnej poz.,
préparation: 1 4/4 T - prípravné port de bras.

- 1.- 4. T battement relevé lent en avant,
- 5.- 8. T battement retiré (PHK súčasne vbok naspäť cez 1. poz. do 2. poz.),
- 9.- 32. T kombinácia 1.- 8. T à la seconde, en arrière, à la seconde.

1.12. Grand battement jeté (v postavení bokom k tyči)
16 2/4 T, vých. poz. I. poz. (fakultatívne V. poz.), PHK v prípravnej poz., préparation:
2 2/4 T - prípravné port de bras.

- 1.- 4. T 2 x grand battement jeté en avant- rozložené,
- 5.- 8. T 2x grand battement jeté à la seconde - rozložené,
- 9.- 12. T 2x grand battement jeté en arrière - rozložené,
- 13.- 16. T 2x grand battement jeté à la seconde - rozložené.

1.13. Relevé v I. poz. - v postavení tvárou k tyči

16 4/4 T vých. poz. I. poz., HK v prípravnej poz., préparation: 1 4/4 T - HK na tyč.

- 1.- 4. T 4 x relevé v I. poz.,
- 5.- 8. T úklon vpravo (bez HK),
- 9.- 12. T 4 x relevé v I. poz.,
- 13.-16. T úklon vľavo.

2. Exercices au milieu:

2.1. Pliés

32 4/4 T, vých. poz. I. poz. en face, HK v prípravnej poz., préparation: 2 4/4 T - prípravné port de bras.

- 1.- 2. T 2 x demi - pliés ,
- 3.- 6. T rovný predklon (príprava na 3. port de bras),
7. T relevé v I. poz.,
8. T battement tendu dégagé do II. poz. DK,
- 9.- 10. T 2 x demi - pliés v II. poz.,
- 11.- 12. T 2 x demi- dégagé cez II. poz. - (vpravo, vľavo),
13. T HK do 1. poz., DK do II. poz. ,
14. T relevé v II. poz. en face,
15. T HK do 2. poz.,
16. T battement tendu dégagé do III. poz. DK (fakultatívne do V. poz. DK),
- 17.- 20. T 4 x demi - pliés v III. poz. (fakultatívne v V. poz.),
- 21.- 22. T natočenie tela do épaulement croisé - bod 8 (DK v III. poz.),
23. - 24. T 1x prípravné port de bras

25.- 28. T 1.port de bras v épaulement croisé en dehors,
29.- 32. T 1. port de bras v épaulement croisé en dedans.

2.2. Battement tendu simple en face

32 2/4 T vých. poz. I. poz. en face, HK v prípravnej poz., préparation: 2 2/4 T -
prípravné port de bras.

1.- 2. T 1 x battement tendu simple en avant,
3.- 4. T1 x battement tendu simple en avant,
5.- 6. T relevé v I. poz.,
7.- 8. T HK z 2.poz. cez prípravnú do 1. poz.HK,
9.- 12. T opakovať kombináciu 1.-4. T ale à la seconde,
13.-14. T relevé v I. poz.,
15.- 16. T HK z 1. poz. do 2. poz.,
17.- 20. T opakovať 1.-4. T en arrière,
21.- 22. T relevé v I. poz.,
23.- 24. T HK z 2. poz. do 3. poz.,
25.- 28. T opakovať 1.-4. T à la seconde,
29. - 30. T stiahnuť III.poz.DK (fakultatívne V. oz.) a natočenie do épaulement croisé do B8,
31. -32. T výdrž, HK z 3. poz. do prípravnej pozície.

2.3. Battement tendu jeté2/4T

- Rovnako ako kombinácia pri tyči č. 6. en face.

2.4. Rond de jambe par terre 3/4 T

- Rovnako ako kombinácia pri tyči bez prídavného port de bras v závere kombinácie,
préparation: vysunutie PDK spôsobom battement tendu simple en arrière.

2.5. Battement fondu, Battement soutenu 4/4 T

- Rovnako ako pri tyči, celá kombinácia en face. Fakultatívne je možné urobiť kombinácie z V. poz., v rámci postupových skúšok je možné vybrať si buď kombináciu Battement soutenu, alebo Battement fondu.

2.6. Battement frappé par terre 2/4 T

- Kombináciu cvičiť rovnako ako pri tyči, ale par terre s rozdielom posledného taktu cvičiť v každom smere, namiesto piqué urobiť ostrý zdvih pracujúcej DK na 30°.

2.7. Port de bras, Adagio. 32 3/4 T

vých. poz. III. poz. épaulement croisé do bodu 8 (fakultatívne V. poz.), HK
v prípravnej pozícii, préparation: 2 3/4 T príprava HK do pózy croisé (PHK do 2. poz.,
L'HK do 3. poz.).

1.- 8. T 2. port de bras,
9. T natočenie tela en face,
10. T L'HK prechod do 2. poz.,
11.- 12. T 1 x demi - plié v III. poz. (fakultatívne V. poz.) en face,
13.-14. T 1 x battement relevé lent 45° à la seconde PDK, zatvoriť PDK vzad,
15. T natočenie tela do bodu 2. III. poz. croisé (fakultatívne V. poz.),
16. T PHK prechádza do 3. poz.,
17.- 32. T celé z L'DK.

3. Allegro:

1.1. Temps levé sauté z I. poz. 16 2/4
vých. poz. I. poz. en face, HK v prípravnej poz., préparation: 2 2/4 T výdrž vo vých. pozícií.

- 1.- 2. T demi - plié v I. poz.,
- a - temps levé sauté v I. poz.,
- 3. T dopad, výdrž v demi - plié,
- 4. T vystrieť DK,
- 5.- 8. T opakovať 1. -4. T,
- 9. T demi - plié v I. poz.,
- a - temps levé sauté v I. poz.,
- 10. T dopad, výdrž v demi - plié,
- 11.- 12. T vystrieť DK,
- 13. T demi - plié v I. poz.,
- a - temps levé sauté v I. poz.,
- 14. T dopad do demi - plié, zároveň odraz,
- a - temps levé sauté v I. poz.,
- 15. T dopad do demi - plié v I. poz- výdrž,
- 16. T vystrieť DK.

1.2. Temps levé sauté v II. poz. 16 2/4 T

- rovnako ako kombinácia č.1.

1.3. Temps levé sauté z III. poz. 16 2/4 T (fakultatívne V. poz.)

- rovnako ako kombinácia č.1.

1.4. prípravné cvičenie pre pas échappé do II. poz. (z V. poz. do II. poz.) 16 2/4 T
vých. poz. V. poz. en face PDK vpredú, préparation: 2 2/4 T (HK do cvičenia nezapájať).

- 1.- 4. T pas échappé rozložene, s vyperovaním v pozíciách (v 2. a 4. T) do V. poz. zatvoríť ĽDK,
 - 5.- 8. T celé z ĽDK,
 - 9.- 16. T celú kombináciu zopakovať.
4. diagonála:

- tanečné kroky pas polka, valčíkový krok, poskoky v attitude en avant 45°, chôdza vytočene.

Druhá časť I. stupňa základného štúdia

Žiaci po ukončení 1. ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none">✓ predvedú presnosť jednotlivých cvičení techniky klasického tanca v rozsahu svojich anatomických dispozícií,✓ predvedú základné malé adagio v priestore s využitím jednotlivých cvičení techniky klasického tanca	Exercices à la barre: Grand battement jeté z V. poz. Battement tendu pour le pied do IV. poz. Battement relevé lent na 90° do všetkých smerov z V. poz. Relevé - abaissé v IV. poz.

<p>v épaulement s dôrazom na tanečnosť a koordináciu práce DK, HK a hlavy,</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ predvedú presné a pohotové prenášanie váhy tela na DK v jednotlivých cvičeniach techniky v náročnejších technických a rytmických kombináciách, ✓ realizujú základné skoky 1.skupiny skokov techniky klasického tanca s dôrazom na výšku skoku, ✓ ovládajú slovom základnú terminológiu techniky klasického tanca v rozsahu obsahu predmetu. 	<p>Battement tendu jeté piqué z I. a V. poz. - 30°</p> <p>Battement soutenu par terre (s pridaním relevé v V. poz.)</p> <p>Grand plié v IV. poz.</p> <p>Petit battement sur le cou de pied</p> <p>Grand battement jeté piqué z I. a V. poz.</p> <p>Battement développé do všetkých smerov</p> <p>Pas coupé cez cou-de-pied (par terre)</p> <p>Pas de bourrée simple en dehors</p> <p>úklon s vysunutou DK na piqué bočne</p> <p>Battement double frappé par terre</p> <p>Pas balancé.</p> <p>Exercices au milieu:</p> <p>Grand plié v I., II. poz. en face</p> <p>Battement tendu jeté en cloche z I. a V. poz. do všetkých smerov</p> <p>Battement fondu na 45° do všetkých smerov</p> <p>Battement soutenu na 45° do všetkých smerov</p> <p>Battement retiré</p> <p>Grand battement jeté z I. poz.</p> <p>Pas coupé en face</p> <p>Demi - plié v IV. a V. poz. v épaulement croisée aj éffacée</p> <p>Battement dégagé do IV. poz.</p> <p>pózy: croisées, éffacées, á la seconde - par terre</p> <p>Battement tendu jeté piqué z I. aj V. poz. en face - 30°</p> <p>Grand plié v V. poz. v épaulement</p> <p>Battement tendu simple do všetkých smerov v épaulement croisé a éffacé</p> <p>Battement relevé lent na 90° z I. poz. en face</p> <p>3. port de bras v épaulement croisée</p> <p>Pas de bourrée simple en dehors - en face</p> <p>úklon s vysunutou DK na piqué bočne</p> <p>Pas balancé en face</p> <p>1., 2., 3. arabesques par terre</p> <p>Battement double frappé par terre</p> <p>Temps lié par terre en dehors, en dedans.</p> <p>Allegro:</p> <p>trampolínové skoky v I., II. poz. aj na jednej DK</p> <p>Pas échappé sauté (petit) en face</p> <p>Changement de pieds</p> <p>Pas assemblé en face bočne.</p>
--	---

Žiaci po ukončení 2. ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ interpretujú základné tanečné pózy en l'air, spojovacie kroky a port de bras v kombinácii malého adagia s dôrazom na tanečnosť a cítenie hudby, ✓ realizujú uspokojivo niektoré cvičenia na relevé, ✓ využívajú silu DK pri odraze skokov, ✓ pri skokoch si uvedomujú začiatky princípu „ballon“, ✓ poznajú správne princípy realizácie jednotlivých základných cvičení v rámci obsahu, ✓ ovládajú slovom základnú terminológiu techniky klasického tanca v rozsahu obsahu predmetu. 	<p>Exercices à la barre:</p> <p>Rond de jambe par terre v demi- plié en dehors, en dedans Battement soutenu na 45° (s pridaním relevé v V. poz.) Plié a relevé s DK na 45° polobraty v V. poz. na pološpičkách smerom k tyči a od tyče Battement double frappé en l'air - 30° Rond de jambe en l'air na 45°, prípravná fáza Demi-rond de jambe na 45° en dehors, en dedans (porté o 1/4 kruhu) Temps-relevé (préparation k rond de jambe en l'air) Battement développé passé Attitudes predklon a záklon s DK vysunutou na piqué, s prepnutou stojnou DK aj v demi- plié Pas de bourrée bez výmeny DK čelom k tyči Pas de bourrée simple en dedans pózy croisées, éffacées par terre zaradovať na záver kombinácií, so stojnou DK vystretou v kolene aj v demi- plié Battement fondu na relevé.</p> <p>Exercices au milieu:</p> <p>Grand plié v IV. poz. v épaulement croisée aj éffacée 4. port de bras Pas balancé z épaulement croisée do épaulement croisée Rond de jambe par terre v plié en dehors, en dedans en face póza écartée par terre Battement tendu jeté - 30° v épaulement croisée aj éffacée polobraty v V. poz. na pološpičkách z croisée do croisée Grand battement jeté z V. poz. en face Battement frappé en l'air -30° v épaulement croisé aj éffacée Tempslié par terre s náklonmi tela en dehors, en dedans Battement tendu double do IV. poz. en face Relevé-abaisé v IV. poz. en face Plié a relevé s DK na 45° en face</p>

	<p>Battement soutenu par terre (s pridaním relevé v V. poz.) en face Petit battement sur le cou de pied en face Pas de bourrée bez výmeny DK en face Battement double frappé en l'air na 30° en face Battement développé en face 1., 2., 3. arabesques s DK en l'air na 45° pózy: croisées, éffacées s DK na l'air na 45° 4. arabesque par terre.</p> <p>Allegro:</p> <p>Changement de pieds v épaulement croisée Sissonne simple en face, počiatočná fáza Pas échappé z épaulement croisée do épaulement croisée Pas assemblé vpred, vzad Pas jeté bočne en face Pas glissade en face, s výmenou aj bez výmeny DK.</p>
--	---

Žiaci po ukončení 3. ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ ovládajú prácu DK vo výške 90° v rozsahu svojich anatomických dispozícií (vytočenie en dehors), ✓ realizujú kombinácie z PDK aj z LDK à la barre v jednom celku s využitím spojovacích krokov spojených s obratom, ✓ realizujú niektoré cvičenia klasického tanca na relevé, ✓ poznajú všetky pózy klasického tanca, ✓ používajú všetky pózy v kombináciách v priestore, ✓ aplikujú spojovacie kroky v kombináciách v priestore za účelom rozvoja tanečnosti, ✓ skoky 1. a 2. skupiny realizujú v épaulement, ✓ realizujú niektoré cvičenia au milieu v épaulement, 	<p>Exercices à la barre:</p> <p>Battement double fondu bez relevé, s relevé (fakultatívne) Battement soutenu na 90° Pas coupé s relevé Detourné o 360° en dehors, en dedans na relevé Battement développé passé na 90° do všetkých smerov polobrat en dehors, en dedans s výmenou DK na pološpičke (otvorenie cez cou de pied) Tombé s polobratom sur le cou de pied en dehors, en dedans na pološpičke 3. port de bras so sklzom DK vpred i vzad Attitude bokom k tyči ako súčasť adagia Rond de jambe s DK na 45° en dehors, en dedans Temps relevé na 45° Battement frappé na relevé Battementdouble frappé na relevé</p>

<p>✓ poznajú správne princípy realizácie jednotlivých základných cvičení v rámci obsahu,</p> <p>✓ ovládajú slovom základnú terminológiu techniky klasického tanca v rozsahu obsahu predmetu.</p>	<p>Rond de jambe na 45° en dehors, en dedans (1/2 kruhu)</p> <p>Petit battement sur le cou de pied na relevé</p> <p>Grand battement jeté piqué v épaulement croisé a épaulement effacé.</p> <p>Exercices au milieu:</p> <p>5. port de bras</p> <p>Battement tendu jeté piqué - 30° v épaulement croisé, effacée</p> <p>Battement fondu en l'air - 45° v épaulement croisée, effacée na celom chodidle</p> <p>Póza écarté na 45°</p> <p>4. arabesque na 45°</p> <p>Grand battement jeté piqué I. a V. poz.</p> <p>Battement soutenu na 45° en face (s pridaním relevé v V. poz.)</p> <p>Battement relevé lent na 90° v épaulement croisée, effacée</p> <p>Rond de jambe en l'airen face</p> <p>Pas de bourrée bez výmeny DK v effacée</p> <p>Battement développé v épaulement croisée, effacée</p> <p>Grand battement jeté v épaulement croisée, effacée</p> <p>Demi-rond de jambe na 45° en dehors, en dedans (porté o ¼ kruhu)</p> <p>Battement double frappé - 30° v épaulement croisé</p> <p>1., 2., 3. arabesques a pózy croisées, effacées s DK na 90°.</p> <p>Allegro:</p> <p>Temps-léve sauté v I. a V. poz. s postupom do priestoru</p> <p>Pas échappé s dopadom na jednu DK en face</p> <p>Pas échappé do IV. poz. v épaulement croisé, effacé</p> <p>Pas jeté z épaulement croisée do épaulement croisée</p> <p>Pas glissade s výmenou i bez výmeny DK v épaulement</p> <p>Sissonne ouverte à la seconde 45°</p> <p>Sissonne fermé à la seconde 45°</p> <p>Grand changement de pieds v épaulement croisée</p> <p>Grand échappé sauté z épaulement croisée do épaulement croisée</p> <p>Petit changement o 1/4 kruhu.</p>
--	--

Žiaci po ukončení 4. ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ realizujú jednotlivé cvičenia klasického tanca s maximálnym ovládaním prislúchajúcich svalových skupín v rámci svojich anatomických možností, ✓ poznajú jednotlivé cvičenia na rozvoj svojich anatomických dispozícií, ✓ realizujú jednotlivé cvičenia techniky klasického tanca s dôrazom na tanečnosť a cítenie hudby v spojitosti, ✓ poznajú správne princípy realizácie jednotlivých základných cvičení v rámci obsahu, ✓ ovládajú slovom a písmom základnú terminológiu techniky klasického tanca v rozsahu obsahu predmetu. 	<p>Exercices à la barre:</p> <p>Grand battement jeté v épaulement croisé a épaulement effacé pózy à terre ako závery cvikov s prepnutou stojnou DK aj v demi – plié.</p> <p>Exercices au milieu:</p> <p>Rond de jambe en l'air s préparation temps-relevé Battement développé passé en face Attitude - croisée, éffacée 4. arabesque na 90° póza écartée na 90° Battement fondu na relevé en face Battement soutenu na 45° (s pridaním relevé v V. poz.) v épaulement croisée aj éffacée Battement développé passé vo veľkých pózach, bez zmeny polohy chodidla SK Demi rond de jambe na 90° en dehors, en dedans z veľkej pózy do veľkej pózy bez pohybu chodidla SK 6. port de bras Grand battement jeté piqué vo veľkých pózach Battement frappé v malých pózach - bez relevé preparation pre pirouettes z V. poz. en face.</p> <p>Allegro:</p> <p>Sissonne fermée vpred a vzad v malých pózach Double assemblé en face Double assemblé (z épaulement croisée cez en face do épaulement croisée) Pas assemblé bočne z épaulement croisée do épaulement croisée Pas assemblé vpred a vzad v pózach croissées a éffacées Pas jeté vpred a vzad en face scénický sissonne v 1. Arabesque Pas de basque – scénická forma Petit pas de chat (ruský) so švihom dolných končatín vzad a vpred Sissonne ouverte stranou s otváraním DK na 45° en face</p>

	Sissonne fermé stranou s (z épaulement croisée do épaulement croisée aj éffacée Pas échappé do IV. poz. croisée aj éffacée Temps - levé sauté na jednu DK.
--	---

Závěrečná skúška

- ✓ žiaci preukážu základné znalosti tanečnej techniky v rámci interpretačnej praxe v choreografiách výrazového, scénického tanca s využitím základných princípov techniky klasického tanca v rozsahu minimálne 4 min.,
- ✓ žiaci predvedú tréning z techniky klasického tanca spamäti.

ĽUDOVÝ TANEC

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Množstvo, rôznorodosť, pestrosť a krása slovenských ľudových tancov, ktoré sa dodnes zachovali, sú odrazom života nášho ľudu, jeho mentality, citov, potrieb, túžob, názorov, skúseností, fantázie, umeleckého vkusu a tvorivých schopností. Vznikali, rozvíjali sa, menili, zhromažďovali a zušľachtľovali sa po stáročia.

Na utváranie hudobného a tanečného prejavu mali vplyv rôzne činitele: geografické a sociálne podmienky, zamestnanie obyvateľstva, spôsob obživy, oblečenie, sťahovanie, isté ustálené zvyklosti v skupinách, rodoch či obciach a v neposlednom rade aj prejav výrazne nadaných jedincov - osobností - tvorcov z ľudu. Podobným spôsobom sa k nám dostali aj vplyvy ľudových tancov okolitých národov (hlavne v pohraničných oblastiach).

Na Slovensku sme si zatiaľ vytypovali tieto tanečné folklórne oblasti a podoblasti: Podunajská oblasť, Záhorácka oblasť, Nitrianska oblasť, Myjavská oblasť, Trenčianska oblasť, Kysucká oblasť, Turčianska oblasť, Oravská oblasť, Goralská oblasť, Liptovská oblasť, Spišská oblasť, Šarišská oblasť, Zemplínska oblasť, Gemerská oblasť, Horehronská oblasť, Zvolenská oblasť, Podpolianska oblasť, Novohradská oblasť, Hontianska oblasť, Tekovská oblasť.

Tanečný folklór v živej a pôvodnej podobe sa dnes vyskytuje už pomerne málo. Vidáme ho predovšetkým pri rodinných zvykoch (napr. svadby), zvykoch spojených s určitým obdobím roka (napr. jarné chorovody, fašiangové sprievody), regrútskych zábavách a pod.

Na zachovanie týchto národných kultúrnych hodnôt bolo vyvinuté veľké úsilie (výskumy vedeckých pracovníkov SAV, osvetových pracovníkov, profesionálnych i amatérskych umelcov, zápisy opisom, notami, filmové a video záznamy, nahrávky atď.).

V predmete ľudový tanec počas štúdia na ZUŠ by mali žiaci spoznať a naučiť sa rozpoznávať základné tanečné oblasti Slovenska, ich tanečné charaktery, základné tanečné motívy a tanečný repertoár. Ďalej by mali získať základné informácie o hudobnom prejave, ľudovom odeve, tanečných príležitostiach a zvyklostiach. Ich vedomosti by mali byť trvalé a nemali by poznať len samostatné motívy, prípadne presne dané choreografie, ale aj pôvodné

formy tancov a vedieť ich interpretovať podľa svojich schopností na základe daných zákonitostí.

V každej tanečnej oblasti sa vyskytujú menej náročné tance, napríklad chorovody a chorovodné hry alebo novodobé ľudové tance, ale nie sú tancami, ktoré nesú charakteristické znaky tanečnej oblasti. Tieto tance majú podobné znaky na celom území Slovenska.

Tanec nikdy nebol samostatnou oblasťou v živote ľudí. Ľudový tanec, hudba, pieseň a ostatné ľudové prejavy tvorili syntetický celok, ktorý nám dáva obraz o vtedajšom spôsobe života a spoločenských vzťahoch. K rovnakému vnímaniu ľudového tanca by sme mali viesť aj žiakov. Okrem toho rozvíjame u žiaka aj jeho technické schopnosti v oblasti rotačnej, skokovej a odzemkovej technike, vo vyšších ročníkoch sa zameriavame na techniku dvíhačiek či tanečný výraz. V prípade, že sa v ročníku nenachádza žiadny chlapec, čo je v poslednej dobe častým javom na ZUŠ, nie je nutné párové tance, resp. motívy mužských tancov, absolútne vynechať. V párových tancoch môže vedúcu úlohu v páre prebrať dievča. V pôvodnom prostredí často tancovali niektoré párové tance dve ženy (cestovanie za prácou, vojny a pod.). Aj poznanie mužských motívov je súčasťou tanečnej výchovy u dievčat, a naopak.

Nemenej významným cieľom je oboznámenie žiakov so slovenským ľudovým tancom a kultúrou, resp. tancom a kultúrou národností žijúcich na území Slovenska, ako súčasťou národného dedičstva a tak pozitívne vplývať na ich vzťah k národu.

CIELE PREDMETU

- priblížením tanečného, spevného a hudobného ľudového prejavu spoznať prostredie, zdroje tvorivosti a mentalitu ľudu v jednotlivých oblastiach Slovenska, zoznámiť sa s citovo bohatým, výrazovo silným prejavom vidieckeho človeka, ktorý tvoril obklopený zvyklosťami, náboženskými sviatkami, prírodou, rodinou, obcou a prácou,
- viesť žiakov k rozoznávaniu jednotlivých oblastí, zoznámiť ich so základnými tanečnými motívmi, s pôvodnou formou jednotlivých tancov, prípadne s ich štylizáciou v choreografii (na hodinách tanečnej praxe), s piesňami v nárečí, s ľudovou hudbou, zvykmi a charakteristickými krojmi,
- rozširovať a zdokonaľovať technickú vyspelosť žiakov, formovať a rozvíjať tanečnosť a tanečný charakter podľa jednotlivých oblastí, prehľbovať výrazový register, podchytiť talenty,
- cibrením tanečného a hudobného vkusu formovať tiež estetické cítenie žiaka,
- z výchovnej stránky s poznávaním folklórnych tradícií ovplyvňovať a podporovať aj vlastenecké cítenie, pocit príslušnosti k slovenskému národu a národnostiam Slovenska,
- dosiahnuť technický a výrazový stupeň, zodpovedajúci požiadavkám špičkových amatérskych súborov ľudového scénického tanca a pripraviť žiaka na talentové skúšky na konzervatóriá so študijným zameraním - Tanec a vysoké školy umeleckého zamerania.

Prvá časť I. stupňa základného vzdelávania

Žiaci po ukončení 3. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ zatancujú základné tanečné motívy a kroky z oblastí Slovenska, ✓ zatancujú ľudovú mazúrku, ľudovú polku, ✓ poznajú terminológiu tanečných motívov a tancov. 	<p>Jednoduché motívy ľudového tanca z oblastí Slovenska - Zemplín, Myjava, Liptov, Horehronie, Záhorie:</p> <p>perovanie váhou - v stoji, chôdzi, jednokročke, dvojkročke (bočne, v zadnom oblúku), jednotlivo i vo dvojici, v kolese, v párovom krútení,</p> <p>perovanie ťahom - v stoji, chôdzi, jednokročke, dvojkročke (bočne, v zadnom oblúku), jednotlivo i vo dvojici, v karičke, v párovom krútení,</p> <p>valaské- valaský jednoduchý, valaský vo dvojku na pološpičku prinožovaný (na mieste, bočne), valaský vo dvojku na pološpičku (vpred, vzad), valaský vo dvojku na päťu (vpred),</p> <p>chôdza ťahom cez päťu (krok s ukláknutím), premenný krok - dvojdobý (polkový), trojdobý (valčíkový),</p> <p>nahadzovaný - na pološpičku (ťahom, váhou), na päťu (ťahom, váhou),</p> <p>zrážaný súčasný,</p> <p>záver s prednožením - kľúč (na pološpičku, na päťu).</p> <p>Myjavský hravý vpredu (vytočene - vtočený, vtočene - vytočený).</p> <p>Myjavské kyvadlo: vpredu, vzadu.</p> <p>Myjavský dvojkladený vpredu (na pološpičku, na päťu).</p> <p>Myjavské uklákované,</p> <p>hustý dupák (na celé chodidlo, na päťu)</p> <p>trojdup striedavý (bočne, v zadnom oblúku)</p> <p>chôdza s potleskom (pre dievčatá)</p> <p>malé skoky v drepe (bez potlesku, s potleskom).</p> <p>Liptovský kladený (na pološpičku, na päťu)</p> <p>Liptovský dvojkladený vpredu</p> <p>karičkový krok (pre dievčatá) - hladký, s perovaním ťahom „koníčkami“ (pod seba),</p> <p>karičkové podupy v rôznom rytme,</p> <p>jednoduché čapáše (pre chlapcov),</p> <p>podvrтка (dievčaťa pod rukou chlapca).</p> <p>Hajdуч (pre chlapcov) - prednožný na päťu, prednožný,</p> <p>rotácia - hladko z miesta, poskočnými krokmi z miesta, s perovaním váhou z miesta,</p> <p>tanečné motívy - ľudovej mazúrky, ľudovej polky.</p>

Žiaci po ukončení 4. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>✓ zatancujú tanečné motívy z tanečnej oblasti Myjava a Liptov,</p> <p>✓ poznajú rozdiely týchto tanečných oblastí formou tanečných motívov, typických tancov a piesní daného regiónu,</p> <p>✓ poznajú základné informácie týkajúce sa regiónov Myjava a Liptov,</p> <p>✓ poznajú terminológiu tanečných motívov a tancov.</p>	<p>Myjavská tanečná oblasť:</p> <p>Tance:</p> <p>Starobabská - párový tanec pomalého tempa</p> <p>Verbunk sólový - mužský tanec mierne rýchleho tempa</p> <p>Verbunk párový - párový tanec mierne rýchleho tempa</p> <p>Čardáš - hustý - párový tanec rýchleho tempa</p> <p>Novodobé ľudové tance (strofické tance) - „V širém poli...“, Šotyš, Hrozená, Židovka - párové tance s ustálenými motivickými väzbami.</p> <p>Motívy:</p> <p>chôdza vyperovaná váhou s postupom vpred a vzad, v otvorenom držaní bočne, vo valčíkovom a čardášovom držaní</p> <p>podupy na záver hudobnej frázy</p> <p>poskok so sklzom a potleskami</p> <p>rotácia váhou na mieste a z miesta, podvrтка</p> <p>Starobabská vyperovaná</p> <p>dvojkročka s prídupom v rôznych postaveniach a držaniach partnerov</p> <p>dvojkročka so zanožením</p> <p>párové krútenie verbunkové v čardášovom držaní</p> <p>zmena v párovom krútení</p> <p>Verbunkový motív základný - vykopávaný a jeho obmeny</p> <p>Valaský jednoduchý preskakovaný</p> <p>Valaský vo dvojku vpred na polochodidlo</p>

	<p>záver na polochodidlo - kľúč</p> <p>zrazenie z II. do I. pozície</p> <p>nahadzovaný a jeho obmeny</p> <p>nahadzovaný so zrazením</p> <p>nahadzovaný so zrazením a úderom na DK</p> <p>nahadzovaný v rôznych postaveniach a držaniach partnerov, prechody z jednotlivých postavení a držaní partnerov</p> <p>nahadzovaný v podvrtke partnerky</p> <p>rotácia nahadzovaným o 180°</p> <p>rotácia nahadzovaným so zrazením o 360°</p> <p>ukľakované motívy</p> <p>výskoky v stoji spojnóm s otočením o 180° a 360°</p> <p>párové krútenie v čardášii</p> <p>párové krútenie polkovým premenným krokom</p> <p>párové krútenie polkovým premenným krokom po obvode kruhu.</p> <p><u>Liptovská tanečná oblasť:</u></p> <p><u>Tance:</u></p> <p>Horný Liptov - Čuchom - ženský tanec</p> <p>Cindruška</p> <p>Do krutu - pomalý tanec 1 muža a 2 žien</p> <p>Do skoku - rýchle pokračovanie tanca Do krutu</p> <p>Dolný Liptov - Odzemok - mužský tanec</p> <p>Koleso - ženský tanec</p> <p>O sebe, resp. Šikovní - párový tanec rýchleho tempa.</p> <p><u>Motívy:</u></p>
--	---

	<p>perovanie váhou a rovnomerne váhou v stojí, chôdzi, jednokročke</p> <p>hladká chôdza po kruhu s potleskami</p> <p>poskoky, preskoky a zoskoky v pohybe po priestore, vid' tanec O sebe</p> <p>kladený na polochodidlo a na päťu</p> <p>dvojkladený a jeho obmeny</p> <p>hravý jednoduchý</p> <p>hravý s prekrížením</p> <p>hravý so zdvihom (Vojtova cifra)</p> <p>valaský jednoduchý sunutý</p> <p>valaský jednoduchý preskakovaný</p> <p>valaský vo dvojku na polochodidlo a na päťu</p> <p>poskok s oblúkom</p> <p>rotácia poskokom</p> <p>rotácia valaským vo dvojku</p> <p>odzemkové oddychové motívy - hajduchový krok drobný, hajduchový krok premenný</p> <p>odzemkové drepové motívy - hajduch predložný, hajduch jednoduchý prednožný, hajduch prednožný dvojitý, hajduch široký čelne, hajduch do zanoženia s úderom na DK</p> <p>valaský vo dvojku vzad s úderom na DK</p> <p>Hajduch do výpadu bočne</p> <p>kolesová chôdza vyperovaná váhou na vnútornú DK</p> <p>párové krútenie akcentovaným preskokom z tanca O sebe</p> <p>drepové motívy z tanca Cindruška</p> <p>párové krútenie z tanca Do krutu</p> <p>párové krútenie z tanca Do skok.</p>
--	--

Závěrečná skúška

- ✓ Žiaci preukážu základné znalosti tanečnej techniky v rámci interpretačnej praxe v choreografii ľudového tanca v scénickom prevedení na verejnom vystúpení v rozsahu minimálne 3 min.,
- ✓ Žiaci predvedú nasledovný tréning v rámci postupových skúšok spamäti:

Časový rozsah 60 min

1. MYJAVA

1. 1. Perovanie váhou - pieseň „Pred bučkom, za bučkom“ 8T

2 x chôdza váhou z PDK na 1/4 noty,

4 x chôdza váhou z PDK na 1/8 noty,

dvojité perovanie na 1/8 noty na PDK, ĽDK, PDK, otočenie na ĽDK vľavo,

2 x perovanie ťahom na mieste na 1/4 noty,

2 x chôdza ťahom z PDK na 1/4 noty,

2 x chôdza cez päť PDK, ĽDK,

kľúč z PDK cez polchodidlo.

Môže sa opakovať z PDK alebo celé z ĽDK.

1. 2. Verbunk - pieseň „Z hory vietor veje“ 24T

V páre proti sebe - dvojkročka rovnomerná váhou vpred a vzad (CH od ĽDK, D od PDK),

V páre vedľa seba - vpred s polobratom k sebe,

V páre proti sebe - dvojkročka s vypérováním ,

Spoločné točenie váhou 3 x a podtočka D,

Vykopávaný 4 x PDK, ĽDK, PDK, ĽDK,

Vykopávaný 2 x s poloblúkom a s postupom po kruhu po smeru HR,

Kľúč cez päť od PDK.

1. 3. Ukľakovaný, Hustý - pieseň „Vysoko lieta slavíček“ 24T

2 x nahadzovaný PDK, ĽDK,

2 x nahadzovaný skrižmo PDK, ĽDK,

Nahadzovaný so zrazením PDK,

Nahadzovaný so zrazením s otočkou PDK,

Úkľak vpred ĽDK, PDK,

Kyvadlo od ĽDK vzad a vpred,

Kyvadlo od PDK vzad a vpred,

Nahadzovaný so zrazením PDK,

Nahadzovaný so zrazením ĽDK,

Nahadzovaný s polobratom PDK k B1, ĽDK k B5, PDK k B1, tlesk.

1. 4. Rotácia č. 1 po diagonále

2 x hladké točenie, 2 x točenie preskokom od PDK, ĽDK.

1. 5. Rotácia č.2 po diagonále

1 x točenie poskokom s prinožením od PDK, ĽDK.

2. LIPTOV

2. 1. Cindruška - pieseň „Ej Cindruška, cindruška“ 12T

I. sloha 1. -6.T chôdza po kruhu v proti smere HR,

7. - 11.T skoky v drepe na mieste tvárou do kruhu, HK vbok,

12.T zdvih do stoja.

II. sloha 1. - 6.T chôdza po kruhu s potleskami pred telom v proti smere HR,

7. - 11.T skoky v drepe s postupom vpred s potleskami 4 x, 6x s náklonmi tela von PB, dnu ĽB a HK držia sukňu,

12.T zdvih do stoja.

III. sloha 1. - 6.T chôdza po kruhu po smere HR,

7. - 11.T 5x skoky v drepe dnu PB, stred, von ĽB, stred s 1 HK,

12.T zdvih do stoja.

IV. sloha 1. - 6. T chôdza po kruhu s potleskami pred telom v proti smere HR,

7. - 11.T dvojice proti sebe skoky v drepe s potleskami proti sebe,

12.T zdvih do stoja.

2. 2. Odzemok - pieseň „Po valasky od zeme“ 12T

I. sloha 1.- 4.T chôdza váhou na 1/8 noty po kruhu v proti smere HR,

5.- 12.T jednoduchý hajdúch na ¼ noty na PDK, ĽDK odľahčená vpred, stoj znožný.

II. sloha 1.- 4. T premenný krok od PDK,

5. - 12.T striedavý hajdúch na 1/8 noty na PDK, ĽDK, stoj roznožný.

III. sloha 1.- 4. T premenný krok od PDK,

5. - 12.T valaský krok vpred s postupom vpred.

IV. sloha 1.- 4.T valaský krok vzad s postupom vpred,

5. - 12.T hajdúch do výpadu.

2. 3. Do krutu - pieseň „Frajer môj lístoček“ 20T

- I. sloha 1. - 6.T jednokročka vpred ĽDK a vzad PDK na mieste,
7. - 13.T otáčanie trojice jednokročkou v smere HR,
14. - 20.T krútenie v trojke na ĽDK v proti smere HR.
- II. sloha 1. - 6.T jednokročka vpred ĽDK, vzad PDK,
7. - 11.T krútenie v trojke na ĽDK v proti smere HR,
12. - 20.T nadnesenie so zmenou smeru a krútenie v trojke na PDK po
smere HR.

2. 4. Do skoku - pieseň „Nechtela kašu“ 18T

- I. sloha 1. - 6.T jednokročka vpred ĽDK a vzad PDK,
7. - 12.T valaský vo dvojku od ĽDK,
13. - 18.T kladený od ĽDK, 1 x poskok na ĽDK a dup PDK.
- II. sloha 1. - 6.T dvojkladený od ĽDK, trojdup,
7. - 12.T krútenie v trojke poskokmi od ĽDK v proti smere HR,
13. - 20.T krútenie v trojke zoskokmi od ĽDK v proti smere HR.

2. 5. O sebe - pieseň „Pije, pije na doline vtáča“ 16T

alebo „Išli dievky ľan trhať“ 16T alebo 24T,

- I. sloha 1.- 4.T 2 x hravý jednoduchý od PDK, ĽDK, 1 x hravý prekrížený od PDK,
5. - 8.T 2 x hravý jednoduchý od ĽDK, PDK, Vojtova cifra od ĽDK,
9. - 12.T 4 x kladený na polchodidlo od PDK, ĽDK, PDK, ĽDK,
13.- 16.T výmena miest partnerov s poskokmi od ĽDK, PDK, ĽDK, dup PDK.
- II. sloha 1.- 4.T 4 x dvojkladený od PDK, ĽDK, PDK, ĽDK
5.- 8.T 2 x dvojkladený PDK, 2 x dvojkladený ĽDK,
9.-12.T 4 x dvojkladený s postupom vzad PDK, ĽDK, PDK, ĽDK,
13.-16.T dvojkladený so zdvihom – odťahovaný PDK, ĽDK PDK, ĽDK,
- III. sloha 1.- 4.T valaský od ĽDK, PDK, ĽDK, PDK,
5.- 8.T poskok ĽDK, poskok PDK, preskok od ĽDK, dup ĽDK.

9.- 16.T párové krútenie preskokmi po smeru HR od PDK.

Druhá časť I. stupňa základného štúdia

Žiaci po ukončení 1. ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ zatancujú tanečné motívy z Horehronskej a Podpolianskej tanečnej oblasti, ✓ zatancujú typické tance z oblasti Horehronia a Podpoľania, ✓ poznajú rozdiely týchto tanečných oblastí formou tanečných motívov, typických tancov a piesní daného regiónu, ✓ poznajú názvoslovie tanečných motívov z Horehronskej a Podpolianskej oblasti, ✓ poznajú základné informácie týkajúce sa regiónov, ✓ poznajú terminológiu tanečných motívov a tancov. 	<p>Horehronská tanečná oblasť:</p> <p>Tance:</p> <p>Šorový - tanec mužov, alebo mužov a žien Horehronský dupák (čardáš) - párový tanec Koleso - ženský tanec Vo trojo z Telgártu - ženský tanec.</p> <p>Motívy:</p> <p>perovanie oblasti v chôdzi a v jednokročke potlesky valaský jednoduchý preskakovaný valaský jednoduchý sunutý valaský vo dvojku na polochodidlo dupák jednoduchý stáčaný trojdup striedavý trojdup bez striedania poskočný dupák poskočný dupák stáčaný poskočný dupák a jednoduchý dupák stáčane hustý dupák hustý dupák stáčaný špecifický ženský motív z Telgártu a jeho obmeny zakladaný hybký poskok kolesový beh vyperovaný váhou až akcentovaným preskokom rotácia poskokom o 180° a 360° rotácia akcentovanými preskokmi zmena smeru krútenia v kolese tromi nízkymi poskokmi zastavenie rotácie kolesa nízkym poskokom na vnútornej DK a prídupom vonkajšou DK motív párového krútenia zmena smeru párového krútenia.</p> <p>Podpolianska tanečná oblasť:</p> <p>Tance:</p> <p>mužské a ženské cifrovanie Koleso - ženský tanec Do vysoka - párový tanec Tanierový - párový tanec Váľaný - párový tanec.</p>

	<p>Motívy:</p> <p>perovanie oblasti v chôdzi, jednokročke a dvojkročke</p> <p>sunutie súbežné</p> <p>sunutie vtočene - vytočené</p> <p>poskok s oblúkom dnu</p> <p>poskok drgom (pumpovaný)</p> <p>deviansky kladený vpred</p> <p>valaský jednoduchý (šuchaný)</p> <p>valaský preskakovaný, valaský vo dvojku vpred na polochodidlo - deviansky</p> <p>valaský vo dvojku s natočením</p> <p>hravý na polochodidlo</p> <p>hravý na päť a polochodidlo a jeho obmeny</p> <p>hravý vo vzduchu</p> <p>hravý bočný</p> <p>motív ženského sólového cifrovania a jeho obmeny</p> <p>mäkký zraz</p> <p>pätáč nízky</p> <p>pätáč vysoký</p> <p>valaské cifrovanie („štrikovaný“) a jeho obmeny</p> <p>zapojenie šatky do pohybu pri tanci dievčat</p> <p>párové krútenie v tanci „Do vysoka“ (zoskokom)</p> <p>zmena smeru párového krútenia v tanci „Do vysoka“</p> <p>párové krútenie „tanierové“ poskokom a vyperované váhou</p> <p>párové krútenie „váľaný“</p> <p>rotácia poskokmi</p> <p>kolesový beh vyperovaný váhou na vnútornú DK.</p>
--	---

Žiaci po ukončení 2. ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ žiaci zatancujú tanečné motívy zo Zemplínskej tanečnej oblasti, ✓ žiaci zatancujú tanečné motívy Goralskej tanečnej oblasti, ✓ žiaci poznajú rozdiely tanečných oblastí formou tanečných motívov, typických tancov a piesní daného regiónu, ✓ poznajú základné informácie týkajúce sa regiónov, ✓ poznajú terminológiu tanečných motívov a tancov. 	<p>Zemplínska tanečná oblasť:</p> <p>Tance:</p> <p>jarné chorovody - ženské tance</p> <p>Karička z Parchovian - ženský tanec</p> <p>„Sarku raz!“ - mužský tanec</p> <p>Čardáš z Parchovian - párový tanec</p> <p>Motívy:</p> <p>perovanie ľahom v stoji</p> <p>perovanie ľahom v stoji s natáčaním piet,</p>

	<p>perovanie ťahom v jednokročke, dvojkročke a chôdzi chôdza vyperovaná ťahom v karičke podvrtka partnerky počas dvojkročky krok s prídupom na pätu až celým chodidlom a na polochodidlo poskok vyperovaný ťahom do zanoženia trojdup vyperovaný ťahom poskok s podupmi (karičkový záver s podupmi) záver na polochodidlo (kľúč) vyperovaný ťahom poskok zakladaný vyperovaný ťahom zrážaný základný zrážaný základný s čapášom zrážaný s prídupom vyperovaný ťahom zrážaný s prídupom vyperovaný ťahom a s čapášom čapáš v prednožení a zanožení hladká chôdza v karičke karičkový beh vyperovaný ťahom v držaní skrížmo vzad ob jednu preborenie karičky smerom do stredu kruhu otvorenie karičky a jej vodenie po priestore „plochá“ karička pretáčania dievčat v karičke motív párového krútenia z čardáša zmena smeru párového krútenia podvrtka partnerky v čardáši základný motív z tanca Sarku raz povely a príslušné motívy z tanca Sarku raz.</p> <p>Goralská tanečná oblasť, resp. tance z oblastí severného Slovenska:</p> <p>Tance:</p> <p>Goralský „skríža“ - párový tanec Košíček z Hladovky - párový tanec Polka zo Zuberca - párový tanec Prostá zo Zuberca - párový tanec Zajačí zo Zuberca - tanec 1 muža a 2 žien</p> <p>Motívy:</p> <p>jednokročka v prednom oblúku pri pedspeve valaský vo dvojku v pohybe po priestore valaský vo dvojku prinožovaný v predozadnej línii podupy poskok so zanožením poskok s kresnutím päty do prednoženia párové krútenie v polke zo Zuberca</p>
--	---

	<p>párové krútenie v tanci Prostá zmena párového krútenia v tanci Prostá drobný valaský vo dvojku prinožovaný rotácia drobným valaským vo dvojku prinožovaným rotácia zoskokom zakladaný dvojité (ozvodný vzad dvojité) a jeho obmeny podupy a ich rytmické obmeny párové krútenie (zvíjaný a zielona) ozvodný a jeho obmeny ozvodný vpred (s dupom) zakladaný jednoduchý (ozvodný vzad jednoduchý) ovíjaný vyrážaný kresané motívy zrážané goralské v rôznych obmenách povely a príslušné motívy z tanca Košiček.</p>
--	--

Žiaci po ukončení 3. ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ žiaci zatancujú tanečné motívy zo Šarišskej tanečnej oblasti a tanečnej oblasti, v ktorej sídli ZUŠ, blízka tanečná oblasť, resp. oblasti, o ktorej má pedagóg dostatočné poznatky, ✓ poznajú základné informácie týkajúce sa regiónov, ✓ poznajú terminológiu tanečných motívov a tancov. 	<p>Šarišská tanečná oblasť:</p> <p>Tance:</p> <p>Krucená z Raslavíc - párový tanec Raslavická polka - párový tanec Bašistovská - mužský tanec Koľesko z Fintíc - ženský tanec Mojše, Kurikrik s valcerom, Čerjaná - párové tance s pevnou hudobno-tanečnou formou.</p> <p>Motívy:</p> <p>jednokročka rovnomerne vyperovaná váhou dvojkročka rovnomerne vyperovaná váhou hladká chôdza chôdza hladká v čardášovom držaní (vodenie v tanci Krucena) prenášanie váhy pomalé krútenie páru v čardášovom držaní chôdzou vyperovanou ťahom rovnomerne podvrтка chôdzou párové krútenie váhou na vnútornú DK (motív párového krútenia z tanca Krucena) zmena smeru krútenia páru podvrтка motívom párového krútenia z tanca Krucena</p>

	<p>prísuný krok vpred na polochodidlo vyperovaný váhou rovnomerne kolesový beh váhou na vnútornú DK kolesový beh váhou a s prídupom na vnútornú DK párové krútenie preskokom na vnútornú DK (motív párového krútenia z tanca Raslavicka polka) poskoky poskoky s čapášom a jeho obmeny nahadzované váhou a jeho obmeny čapáš vo výraznom prešľapovaní do unoženia a zanoženia dnu výrazné prešľapovanie podupy ukončovacie a ich obmeny podvrтка poskokom podvrтка motívom párového krútenia z tanca Raslavicka polka zrážaný jednoduchý váhou zrážaný dvojitý vyperovaný váhou zrážaný dvojitý vyperovaný váhou so stáčaním behy bočne so zrazom “Kľúč” nahadzovaný premenný krok dvojdobý (základný oddychovací motív) v postupe po kruhu valaský vzad vo dvojku základný čapáš Bašistovskej spojený s potleskami základný čapáš Bašistovskej spojený s potleskami obohatený o otáčanie na mieste základný čapáš Bašistovskej spojený s potleskami obohatený o zrážanie päťami (ostrohami) zrážanie päťami v rôznych rytmoch krútenie párov po kruhu hladkým valčíkovým krokom krútenie párov po kruhu hladkým polkovým krokom jednokročky bočne s úklonom tela od smeru postupu jednokročky bočne s prídupom a s úklonom tela od smeru postupu valaský vo dvojku prinožovaný rotácia valaským vo dvojku prinožovaným drobný preskok bočne s prídupom a súčasným úklonom tela a jeho obmeny (Mojše).</p> <p>Región, kde ZUŠ sídli:</p> <p>výučba tanečných motívov z detailnejšieho štúdia regiónu, v ktorej má ZUŠ sídlo.</p>
--	---

Žiaci po ukončení 4. ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none">✓ zatancujú náročnejšie motívy a motivické väzby, prípadne tance,✓ poznajú základné informácie všetkých regiónov prebratých na I. stupni vzdelávania v predmete ľudový tanec.	Opakovanie motívov a tancov už z prebratých tanečných regiónov. V prípade, že škola disponuje pedagógom so zameraním na ľudový tanec, odporúča sa doplnenie obsahu tanečných motívov z regiónov, ktoré nie sú obsahom na prvom stupni vzdelávania v ZUŠ.

Záverečná skúška

- ✓ žiaci preukážu základné znalosti tanečnej techniky v rámci interpretačnej praxe v choreografii ľudového tanca v scénickom prevedení na verejnom vystúpení v rozsahu minimálne 4 min.,
- ✓ žiaci predvedú tréning ľudového tanca spamäti.

KREATÍVNY TANEC

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Kreatívny tanec je tanečný smer, ktorý vznikol na začiatku 20. storočia a priniesol zmeny v poňatí tanečného umenia. Prísne pravidlá klasického tanca narušila americká tanečnica Isadora Duncanová (27. 5. 1878 - 14. 9. 1927) a vniesla do tanca nové kvality. Dominantná už nebola technika, ale výraz celého tela, vyjadrenie hudby a využitie priestoru. Základným prístupom k tancu bolo oslobodenie tanečného prejavu v každom smere - v tvare kostýmu, vo výbere hudobného sprievodu, v prostredí, kde predstavenie prebiehalo. Kreatívny tanec akceptuje prirodzené anatomické možnosti ľudského tela, rozvíja individuálny výraz tanečníka a snaží sa o harmóniu všetkých zložiek tanečného umenia. Analýza vlastností ľudského tela (váha, dýchanie, svalová aktivita ...) sa stali východiskom pre nové techniky moderného tanca v ďalšej etape vývoja (M. Graham v výdych - nádych, J. Limón - váha ...).

Kreatívny tanec je prechodným stupňom k modernému tancu. Obsahuje množstvo informácií o priebehu pohybu v tele, geometrických a psychologických vlastnostiach priestoru, o nosnosti rytmickej a melodickej stránky hudby, o význame ticha v tanci, o potrebe vhodného kostýmu pre tanečníka. Sleduje a rozvíja vzťahy pohyb - priestor, pohyb - hudba. Rozsah tém si svojou náročnosťou vyžaduje dôkladnú prípravu nielen pedagóga, ale aj korepetítora, ktorý musí vhodne meniť sprievodné skladby. Je vhodné tiež striedať živú a reprodukovanosť hudbu. Ideálny je korepetitor - improvizátor, ktorý strieda klavír s jednoduchými bicími nástrojmi (bubienok, tamburína, triangel, paličky ...).

Predmetom kreatívny tanec žiak získava nielen nový pohľad na seba v tanci, ale stáva sa aj vzdelanejším divákom tanečných predstavení. Kreatívny tanec svojím pohybom, priestorovou a hudobnou slobodou rozvíja tanečnosť aj tvorivosť dieťaťa. Kreatívny tanec oboznamuje žiakov s vlastnosťami priestoru, rozvojom a kvalitou pohybu, učí počúvať, precítiť

a vytancovať hudbu. Všetky získané poznatky tohto predmetu sa dajú aplikovať aj v iných tanečných technikách.

CIELE PREDMETU

- oboznámiť žiakovo priebehu pohybu v tele,
- rozvíjať prirodzený tanečný pohyb a tvorivosť žiakov,
- viesť žiakov k slobodnému, individuálnemu prejavu,
- osvojiť si geometrické a psychologické vlastnosti priestoru,
- oboznámiť žiakov o nosnosti rytmickej a melodickej stránky hudby a o význame ticha v tanci,
- sledovať a rozvíjať vzťahy pohyb-priestor, pohyb-hudba,
- vychovať kvalitných uchádzačov pre štúdiá na tanečných konzervatóriách.

Prvá časť I. stupňa základného štúdia

Žiaci po ukončení 3. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ chápu pohyb prostredníctvom tela tanečníka v rôznych rovinách poznania v spojitosti s rozvíjaním pohybu, dýchania a srdcovej činnosti a samotnou stavbou ľudského tela, ✓ ovládajú si telo tanečníka ako s uvoľnením tak aj napätím svalového ústrojenstva, ✓ uplatňujú uvedomenie si tela tanečníka formou improvizácie či už v prirodzenom alebo akademickom tanečnom pohybe. 	<p>Telo ako nástroj tanečníka:</p> <p>stavba ľudského tela</p> <p>dýchanie, srdcová činnosť</p> <p>chrbtica (stavba, význam, oblé polohy)</p> <p>pohybové možnosti jednotlivých častí ľudského tela a ich využitie v tanečnej improvizácii</p> <p>napätie a uvoľnenie svalstva tela a ich dôsledky na pohyb- tanec</p> <p>dynamika pohybu, väzba s hudbou a výrazom</p> <p>telo tanečníka v práci základných pohybov: rozvíjanie pohybu(v ľahu, v stoji, chôdzi), civilný a umelecký pohyb, primárny a sekundárny pohyb, rozvoj pohybu v horizontálnom a vertikálnom smere, impulzy, tvary pohybov(rovné, oblé), ťažisko, chôdza, beh.</p> <p>hudba (v úzkej spojitosti s telom tanečníka):</p> <p>emocionálna väzba hudby a pohybu(dur, mol).</p>

Žiaci po ukončení 4. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ uvedomuje si potrebu priestoru a hudby v tanci, ✓ využívajú prácu formou improvizácie rovnako ako v treťom ročníku s pridaním ďalších rozmerov tanečného umenia a to s priestorom a hudbou (oproti 3.ročníku, kedy pochopenie pohybu bolo smerované k žiakovi, jeho vlastnému emocionálnemu prežívaniu a tým aj poňatie samotnej improvizácie, vo 4.ročníku žiaci uvedomelou improvizáciou využívajú priestor a hudbu ako neoddeliteľnú súčasť tanečného umenia). 	<p>tanec - priestor - jeho technické aj psychologické vlastnosti</p> <p>pohyb: pohyb vedený priamo a nepriamo, vlna (špecifický tok pohybu), smery pohybov, pohyb vedený ťahom, švihom. fókus, periférne videnie</p> <p>priestor: technické vlastnosti priestoru (šírka, výška, hĺbka), diagonála smerová (uhlopriečka), diagonály priestorové, horizontálne delenie priestoru, vertikála, symetria a asymetria</p> <p>psychologické, respektíve výrazové, vlastnosti priestoru: miesta v priestore, na javisku, emočný význam bodov, cítenie stredu- centra priestoru, tvorba vlastného, fantazijného priestoru</p> <p>hudba: rytmus, melódia- vyjadrenie pohybom, metrická vnímavosť, pamäť, tanec bez hudby.</p>

Záverečná skúška

- Žiaci demonštrujú základné znalosti tanečnej techniky v rámci interpretačnej praxe v choreografiách kreatívneho tanca v scénickom prevedení v rozsahu minimálne 3 min.,
- žiaci demonštrujú nasledovný tréning v rámci postupových skúšok pamäti:

Časový rozsah 30 min

1. úloha: Prechod pohybu cez kĺby a chrbticu
Cvičenie začína v ľahu na zemi a prechádza všetkými horizontálnymi rovinami a končí vo vertikále v stoju a výskoku.

2. úloha: Práca s ťažiskom

Kombinácia obsahuje pohyb iniciovaný ťažiskom s dôrazom na čistý smer pohybu: do stredu - od stredu sály, vpred - vzad, vpravo – vľavo

3. úloha: Švihový pohyb, 3/4 takt

Kombinácia obsahuje pohyb dolných končatín, horných končatín, hlavy, trupu.

Aplikujeme úlohy:

a) rozdelenie triedy na skupinu „A“, ktorá tleska 3/4 takt a „B“, ktorá tancuje,

b) prerušíme hudobný sprievod a skupina musí udržať tempo cvičenia.

4. úloha: Fókus a periférne videnie

Improvizácia žiakov - vodca a skupina, so zadaním striedania dynamickej škály pohybov (pp – ff) a zmenou tvaru pohybov celého tela (oblý, hranatý).

Poznámka: úlohy 1. – 3. sú vytvorené pedagógom, 4. úloha je improvizácia žiakov

DŽEZOVÝ TANEC

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Džezová kultúra (hudba a tanec) pramení v africkom ľudovom prejave a bola súčasťou života kmeňov. Sprevádzala ho pri rôznych rituáloch, ceremóniách (svadby, iniciačné zvyky, pohreby, zaklínanie počasia, liečenie chorých...). Tance boli sprevádzané bohatou kmeňovou výzdobou (tetovanie, totemy, maľovanie) a ovládal ich celý kmeň. Základným hudobným nástrojom bol samozrejme bubon, ktorý mal okrem hudobnej funkcie aj dorozumievaciu úlohu medzi osadami. Bubeníci opakovaním vlastnej rytmickej štruktúry pri súčasnom hraní vytvárali svojráznu až magickú atmosféru vedúcu tanečníkov k extáze.

Po objavení Ameriky roku 1492 a postupnej násilnej deportácii černochoch na jej územie bol tanec, spev a hudba jediným prejavom emócií otrokov. Tu nastalo postupné prelínanie nielen afrického umenia rôznych kmeňov, ale aj splyvanie s európskou kultúrou otrokárov. Španieli, Francúzi a ďalší otrokári katolíckeho vierovyznania podporovali udržiavanie afrického dedičstva čiernych, ktorí hľadali paralely medzi svätcami belochoch a svojimi bohmi. Protestanti odmietali akceptovať prejavy otrokov a zakazovali im hudbu a tanec v čase oddychu. Napriek prvotnému odporu k čiernemu umeniu prenikli jeho charakteristické prvky aj do vážneho umenia a silne ho ovplyvnili hlavne v 20. storočí. Jedným príkladom tejto konfúzie je muzikál - hudobný divadelný žáner vychádzajúci z džezovej hudby a adekvátne používajúci džezový tanec.

Pohybové hudobné cítenie čiernej populácie so špecifickým temperamentom je nevyčerpatelným prameňom rôznych tanečných novínok. Napríklad: charleston, rock'n roll, twist, brake dance, rap... Rovnako aj populárna hudba vyrástla z džezovej hudby a je mládeži veľmi blízka svojou dynamikou, vitalitou a možnosťou individuálneho prejavu.

Potreba systému pre výchovu tanečníkov džezového tanca viedla k vypracovaniu metodiky tohto žánru. Uplatňuje prirodzené dispozície žiakov, zlepšuje ich koordinačné schopnosti, pohybový rozsah, rozvíja tanečnosť. Tento druh tanca je vhodné vyučovať v druhej časti I. stupňa. Talentovaní žiaci majú možnosť pokračovať vo svojom umeleckom raste v amatérskych súboroch moderného a džezového tanca.

CIELE PREDMETU

- osvojiť si pohybové pravidlá techniky, princípy a ich väzby,
- rozvíjať koordinačné schopnosti žiaka,

- rozvíjať tanečnosť a individuálny prejav žiaka v tanci,
- zväčšovať pohybový rozsah,
- dosiahnuť cítenie hudby,
- vychovať kvalitných tanečníkov pre amatérske súbory a kvalitných uchádzačov pre štúdium na hudobno-dramatické konzervatóriá so študijným zameraním Tanec.

Druhá časť I. stupňa základného štúdia

Žiaci po ukončení 1. ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ aplikujú špecifické držanie tela v džezovom tanci, ✓ aplikujú posun prízvuku na 2.dobu v pohybe, ✓ majú osvojený izolovaný pohyb jednotlivých centier a ich polyrytmický model v základnej forme, ✓ poznajú špecifické pozície horných a dolných končatín, ✓ poznajú špecifické podoby technických cvičení, ✓ využívajú koordináciu pohybov pri príprave na točenie a skoky v džezovom tanci, ✓ poznajú odbornú terminológiu džezového tanca v rozsahu obsahu predmetu. 	<p>zahrievacie cvičenia:</p> <p>perovanie v kolenách v I. a II. par. poz. s posunom prízvuku na 2. dobu, široká II. prir. vyt. poz.</p> <p>vyťahovanie HK kolmo k stropu a uvoľnenie</p> <p>Prances (perovanie nad zem a odraz na 45°)</p> <p>Table top.</p> <p>technické cvičenia:</p> <p>Knee bend (v I. a II. prirodzene vytočenej pozícii., HK prechádzajú z neutrálnej pozície do long jazz arm, s pridaním table top)</p> <p>Brush (pridávanie jednoduchých port de bras a zachovávanie princípu opozície HK, zaraďovanie do kombinácií aj flexované chodidlo, knee bend, výpon)</p> <p>Extension (do výšky 45° vpred, bočne, vzad, bočne)</p> <p>Torso twist</p> <p>Low kick (kombinovanie aj s rôznymi pohybmi HK, krokmi cez vtočené passé a podobne)</p> <p>izolácie (zvlášť len boky, hrudník, hlavu, ramená, stavba kombinácií izolácií na 4, 2, 1 dobu, HK pevne opreté o boky, alebo v pozícii long jazz arm)</p> <p>polyrytmické cvičenia (spájanie len dvoch centier s rozdielnym rytmom)</p> <p>chôdza - základná džezová chôdza (obohatenie chôdze izoláciou ramien alebo hlavy)</p> <p>chôdza cez passé</p> <p>chôdza bočne</p> <p>džezové chassé</p> <p>točenie - realizácia točenia zo IV. par. poz.</p>

	<p>švihy do štvorca - realizácia švihov na knee bend, HK long jazz arm švihy po diagonále -švih zo IV. poz. prir. vyt., HK long jazz arm.</p> <p>skoky: Passé jumps zo IV. par. poz. nakročením na pravú DK.</p>
--	--

Žiaci po ukončení 2. ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ ovládajú typické držanie tela v krátkych tanečných kombináciách, ✓ využívajú získané pohybové informácie zvyšovaním náročnosti na fyzický výkon, ✓ spájajú dve centrá v tom istom pohybe, ✓ realizujú jeden obrat točenia v džezovom tanci na jednej dolnej končatine, ✓ realizujú v kombináciách vo väčšej miere priestorové a rytmické zmeny, ✓ poznajú odbornú terminológiu džezového tanca v rozsahu obsahu predmetu. 	<p>zahrievacie cvičenia:</p> <p>vyťahovanie trupu s pridaním deep knee bend v prvej fáze cvičenia, realizácia cvičenia na 8, 4, 2 doby, vyťahovanie HK k stropu, ripple, table top, bounce a návrat vo VP</p> <p>Prances (kombinované s krokmi cez paralelné passé vpred, vzad).</p> <p>technické cvičenia:</p> <p>Deep knee bend (prechod do TT, podtiahnutie panvy, prehnutie, hinge)</p> <p>Brush (na 45° par. aj vyt. so zapojením HK a ďalších vhodných cvikov (ripple, 1 obrat, záves, výpon))</p> <p>jednoduchý džezový flick (krížom cez stojnú, vpred, bočne, precvičovanie aj s HK</p> <p>Low kick (DK sa postupne zvyšuje 45°, 90°, nad 90°, spájanie s točením, chassé, švihmi)</p> <p>Extension (na 90°)</p> <p>Body roll (plynulá vlna telom)</p> <p>kombinácie izolácií (spájanie dvoch centier v tom istom tempe, v stojí na mieste, v chôdzi)</p> <p>pád sklzom</p> <p>džezové chassé s výskokom (kombinovanie s točením, chôdzami, izoláciami)</p> <p>džezové chôdze (použitie v chôdzi izolácie panvy, ramien, hlavy)</p> <p>točenie - príprava krokom do IV. par. poz. a jeden obrat en dehors</p> <p>poskoky (k poskoku pridanie torso twist, striedavo, kontra DK v polohe passé)</p> <p>obmena priameho poskoku (odtiahnutie odrazovej DK pätou pod sedacie svaly)</p>

	<p>polyrytmické cvičenia (spájanie dvoch pohybových centier v jednoduchej kombinácii s rôznym rytmom).</p> <p>kombinácie:</p> <p>kombinácie na 16 až 32 taktov na obidve strany (spájanie troch - štyroch zvládnutých cvičení a snaha uplatňovania v nich určitý stupeň kontrastov v pohybe, smeroch, rytme, nálade).</p>
--	---

Žiaci po ukončení 3. ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ používajú získané pohybové informácie zvyšovaním náročnosti na fyzický výkon s dôrazom na tanečnosť a výraz, ✓ aplikujú priestorové a rytmické zmeny v tanečných kombináciách, ✓ poznajú odbornú terminológiu džezového tanca v rozsahu obsahu predmetu, ✓ poznajú odbornú terminológiu džezového tanca v rozsahu obsahu predmetu. 	<p>zahrievacie cvičenia:</p> <p>cvičenie v stoji na mieste alebo v chôdzi rolovanie trupu, aj s knee bend, úklony, predklony, záklony, ripple, vyťahovanie HK, table top, podťahovanie panvy, prehnutie</p> <p>prances (na zemi, nad zemou, 90° paralelne, vytočene spojené s krokmi, švihmi, točením)</p> <p>technické cvičenia:</p> <p>Deep knee bend (grand plié) I., II., IV., V. poz.</p> <p>Brush (paralelne, vytočene, na zemi, na 45°, 90°, priamo alebo cez passé, s prepnutím alebo flexovaným priehlavkom (v priebehu kombinácie zapájanie knee bend, relevé, točenie, závesy, torso twist, hinge ...)</p> <p>Extension (malá tanečná etuda s určitým záberom do priestoru), pózy aj z techniky klasického tanca attitudes, arabesques, z džezového tanca hip lift, body roll, úklony trupu, kontrakciu ...</p> <p>džezový flick (dvojitý (double) s izoláciami hlavy, točeniami)</p> <p>Low kick (spájanie s izoláciami, rôznymi točeniami, preskokmi, pádmami, závesmi)</p> <p>polyrytmické cvičenia (na mieste a v chôdzi, viac centier v rôznych rytmických rovinách)</p> <p>izolácie (zvládnutie pohybov dvoch centier v tom istom rytme, ale aj v rozdielnych rytmoch)</p>

	<p>Body roll (cvičenie má adagiový charakter, zapájanie pózy attitude, zbalenie na podlahu, zmeny tempo...)</p> <p>točenie - na mieste - zo IV. poz. prir. vyt. en de hors - v pohybe z miesta - zo IV. poz. par. na napnutej SK</p> <p>švihy (na mieste, s postupom)</p> <p>skoky a poskoky (čerpanie inšpirácia zo športu, klasického tanca, z pozorovania zvierat).</p> <p>kombinácie:</p> <p>Dĺžka kombinácií 32 až 64 taktov, výber vhodnej hudby . Kombinácie majú vyšší stupeň náročnosti vo vertikálnom i horizontálnom členení.</p>
--	---

Žiaci po ukončení 4. ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ využívajú svoj individuálny tanečný prejav v tanečných kombináciách podľa požiadaviek pedagóga s dodržiavaním technických princípov realizácie pohybov, ✓ aplikujú priestorové a polyrytmické nároky v tanečných kombináciách s dôrazom na vnímanie náročnejších hudobných podkladov, ✓ poznajú odbornú terminológiu džezového tanca v rozsahu obsahu predmetu. 	<p>zahrievacie cvičenia, technické cvičenia:</p> <p>Výučba kombinácií v ucelených tanečných kombináciách, v dĺžke do 64 T - etudách, kde je možné využitie jednotlivých technických cvičení v rôznych obmenách so zachovaním postupnosti potrebnej pre rozohratie tela žiaka, zároveň dôraz na technický rast využívaním maximálnych dispozícií žiaka so zameraním na tanečnosť, výraz a čistotu prevedenia. Postupnosť jednotlivých technických cvičení sa nemení, je dôležité dôrazné zachovanie charakteru techniky džezového tanca s výrazným znakom polyrytmického a polycentrického čítania hudby a pohybu.</p> <p>Kombinácie:</p> <p>dĺžka kombinácií je minimálne 64 taktov,</p>

	Improvizácia ako jedna z charakteristických čŕt džezového tanca. Dôraz na individualitu žiaka v interpretácii.
--	---

Záverečná skúška

- ✓ žiaci demonštrujú základné znalosti tanečnej techniky v rámci interpretačnej praxe v choreografiách džezového tanca v scénickom prevedení v rozsahu minimálne 4 min.,
- ✓ žiaci demonštrujú tréning techniky džezového tanca spamäti.

TANEČNÁ PRAX

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Tanečná prax pre všetky učebné predmety je v prvom polroku školského roku spravidla priradená k jednotlivým predmetom (viac prevažuje technická príprava). V druhom polroku prevažuje tanečná prax, pod čím rozumieme prácu na choreografiách na verejné vystúpenie. Predmet tanečná prax vyžaduje tvorivú prácu pedagóga pri nácviku choreografií, ktoré sú komponované na základe tanečných techník z predmetov klasický tanec, ľudový tanec, kreatívny tanec, džezový tanec, moderný tanec a historický tanec.

Dôležitú úlohu hrá aj samotný výber hudobného podkladu pri tvorbe choreografií. Je nutné, aby hudobný podklad bol adekvátny veku a zodpovedal tanečným zručnostiam žiakov v jednotlivých ročníkoch. Voľbou vhodného hudobného materiálu má pedagogický zamestnanec možnosti priameho kreovania hudobného vkusu žiaka, čím umožňuje žiakovi spoznávať rôzne aj žánre hudby, s ktorými sa žiak bežne nestretáva.

Zároveň aj úlohou pedagogického zamestnanca, v tomto prípade v úlohe pedagóga-choreografa je myslieť pri tvorbe choreografií aj na výchovný moment tejto práce v súčinnosti s vekom a schopnosťami žiakov.

Predmet vychováva u žiakov schopnosť vystúpiť pred obecnosťou a dáva žiakom základy umeleckého prejavu, ktorý je okrem technickej zdatnosti žiaka v základných akademických tanečných technikách na verejnom vystúpení rovnako dôležitý. V neposlednom rade vo vyučovacom procese tohto predmetu má pedagóg možnosť žiaka ovplyvňovať v otázkach zodpovednosti, prístupu, sociálneho správania sa a sebahodnotenia žiaka, čo sú všetko atribúty, ktoré sú nesmierne dôležité pri vývoji osobnosti.

Tento predmet je náročný pre učiteľa, ktorý je v jednej osobe choreografom, návrhárom kostýmov (v mnohých prípadoch aj ich realizátorom) ako aj hudobne vzdelanou osobou, schopnou vyhľadávať vhodné hudobné skladby na choreografické spracovanie.

CIELE PREDMETU

- získať scénické skúsenosti z tanečného umenia,
- nadobudnúť zmysel pre zodpovednosť, ktorá je pri tejto činnosti nevyhnutná,
- vychovávať u žiakov schopnosť esteticky vnímať a prežívať tanečné umenie,
- formovať tanečný a hudobný vkus žiaka.

1.časť I. stupňa základného štúdia

Žiaci po ukončení 1. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
zatancujú na verejnom vystúpení choreografie na ľudovú alebo umelú hudbu v rozsahu minimálne 2 min.	Prvkový materiál v rozsahu tanečných prvkov obsahu vyučovania predmetu tanečná príprava.

Žiaci po ukončení 2. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
zatancujú na verejnom vystúpení choreografie na ľudovú aj umelú hudbu v rozsahu minimálne 2min.	Prvkový materiál v rozsahu tanečných prvkov obsahu vyučovania predmetu tanečná príprava.

Žiaci po ukončení 3.ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
zatancujú na verejnom vystúpení choreografie v technike ľudového, kreatívneho alebo scénického, výrazového tanca s využitím základných princípov techniky klasického tanca v rozsahu minimálne 3 min.	Prvkový materiál v rozsahu tanečných prvkov obsahu vyučovania predmetu ľudový tanec, klasický tanec alebo kreatívny tanec.

Žiaci po ukončení 4. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
-------------------	-------------------

zatancujú na verejnom vystúpení choreografie v technike ľudového, kreatívneho a scénického, výrazového tanca s využitím základných princípov techniky klasického tanca v rozsahu minimálne 3 min.	Prvkový materiál v rozsahu tanečných prvkov obsahu vyučovania predmetov ľudový tanec, klasický tanec a kreatívny tanec.
---	---

Záverečná skúška

Žiaci zatancujú na verejnom vystúpení choreografie v rozsahu výkonového štandardu 4.ročníka prvej časti I. stupňa štúdia v tanečnom odbore ZUŠ.

Druhá časť I. stupňa základného štúdia

Žiaci po ukončení 1. ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
zatancujú na verejnom vystúpení choreografie v technike ľudového, džezového alebo scénického, výrazového tanca s využitím základných princípov techniky klasického tanca v rozsahu minimálne 4:00 min.	Prvkový materiál v rozsahu tanečných prvkov obsahu vyučovania predmetu ľudový tanec, klasický tanec a džezový tanec.

Žiaci po ukončení 2. ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
zatancujú na verejnom vystúpení choreografie v technike ľudového, džezového alebo scénického, výrazového tanca s využitím základných princípov techniky klasického tanca v rozsahu minimálne 4:00 min.	Prvkový materiál v rozsahu tanečných prvkov obsahu vyučovania predmetu ľudový tanec, klasický tanec a džezový tanec.

Žiaci po ukončení 3. ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
zatancujú na verejnom vystúpení choreografie v technike ľudového, džezového alebo scénického, výrazového tanca s využitím základných princípov techniky klasického tanca v rozsahu minimálne 4 min.	Prvkový materiál v rozsahu tanečných prvkov obsahu vyučovania predmetu ľudový tanec, klasický tanec a džezový tanec.

Žiaci po ukončení 4. ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
zatancujú na verejnom vystúpení skupinové alebo malé (sólo) choreografie v technike ľudového, džezového a scénického, výrazového tanca s využitím základných princípov techniky klasického tanca v rozsahu minimálne 4 min.	Prvkový materiál v rozsahu tanečných prvkov obsahu vyučovania predmetu ľudový tanec, klasický tanec a džezový tanec.

Záverečná skúška

Žiaci zatancujú na verejnom vystúpení choreografie v rozsahu výkonového štandardu 4. ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia v tanečnom odbore ZUŠ.

PROFIL ABSOLVENTA

Absolvent prvej časti I. stupňa základného štúdia po preukázaní vedomostí a zručností, ktoré nadobudol v priebehu štúdia, je pripravený pokračovať v štúdiu druhej časti I. stupňa základného štúdia tanečného odboru. Po ukončení prvej časti I. stupňa základného štúdia má žiak osvojené základy umeleckej výchovy a vzdelávania v základných tanečných technikách (klasický tanec, kreatívny tanec a ľudový tanec).

Získal základy hudobnej a tanečnej terminológie a komunikácie v umeleckej oblasti. Absolvent prvej časti I. stupňa sa dokáže vyjadrovať na úrovni základnej kultúrnej gramotnosti prostredníctvom umeleckých vyjadrovacích prostriedkov vo všetkých základných tanečných technikách tanečného odboru, v ktorom si rozvinul schopnosť tvoriť a prijímať umenie na danej úrovni stupňa ukončeného vzdelania. Úroveň rozvinutosti kľúčových kompetencií, ktoré absolvent dosiahol na konci prvej časti I. stupňa základného štúdia nie je ukončená. Vytvára len základ pre následné stupne vzdelávania.

Absolvent druhej časti I. stupňa základného štúdia ZUŠ tanečného odboru má ukončený I. stupeň základného štúdia základnej umeleckej školy. Absolvovaním súboru predmetov umeleckého vzdelávania je pripravený na štúdium na stredných školách tanečného zamerania. Absolvent je pripravený na celoživotné vzdelávanie a rozširovanie svojich nadobudnutých všeobecných a odborných vedomostí a zručností v umeleckej oblasti. Po ukončení druhej časti I. stupňa základného štúdia ZUŠ má žiak osvojené základy umeleckej výchovy a vzdelávania v danom vyučovacom odbore. Získal základy pre osvojenie účinných techník celoživotného učenia sa a pre rozvoj nadobudnutých spôsobilostí. Je schopný umelecky pôsobiť v rôznych tanečných súboroch, umeleckých formáciách. Absolvent druhej časti I. stupňa základného štúdia ZUŠ dokáže pomenovať druhy umenia, ich hlavné nástroje a vyjadrovacie prostriedky, uvedomuje si význam umenia a kultúrnej komunikácie vo svojom živote, cení si ľudové tradície, rešpektuje vkus iných ľudí a primerane veku dokáže vyjadriť svoje názory a postoje k estetickým hodnotám, správa sa kultúrne, kultivovane primerane okolnostiam, situáciám a sociálnym potrebám, je schopný využívať osvedčené stratégie učenia sa, nadobudnuté teoretické i praktické poznatky dokáže uplatniť pri ďalšej samostatnej činnosti, svoje vedomosti dokáže sám

rozvíjať, obnovovať, je schopný primerane reagovať na nové trendy i na spoločenský vývoj, na základe získaných poznatkov a skúsenosti dokáže hodnotiť a kriticky pristupovať k ďalšiemu tvorivému procesu, dokáže uplatniť nadobudnuté znalosti a spôsobilosti v rôznych životných situáciách, dokáže využívať dostupné formy sociálnej komunikácie s okolím, s ktorým prichádza do kontaktu. Úroveň rozvinutosti kľúčových spôsobilostí, ktoré žiaci dosiahnu v druhej časti prvého stupňa základného štúdia ZUŠ, nie je ukončená. Vytvára len bázu pre následné stupne vzdelania, pre celoživotné učenie sa.

Absolvent II. stupňa základného štúdia je pripravený na celoživotné vzdelávanie a rozširovanie svojich nadobudnutých všeobecných a odborných vedomostí a zručností v umeleckej oblasti. Absolvovaním súboru predmetov umeleckého vzdelávania počas štúdia je pripravený na vysokoškolské štúdium na školách umeleckého zamerania. Absolvent II. stupňa základného štúdia je schopný dodržiavať princípy správneho držania tela v pohybe, v tanci aj v civilnom držaní tela. Má rozvinuté prirodzené pohybové danosti: pružnosť a koordináciu jednotlivých častí tela. Je spôsobilý uvedomovať si základné princípy jednotlivých tanečných techník a dokáže ich aplikovať v tanečnom vyjadrovaní v rámci tanečnej interpretácie. Výukou jednotlivých tanečných techník v rozsahu tanec - komunikačný prostriedok, dokáže ohodnotiť náročnosť prevedenia a vnímať obsah choreografických diel. Má rozvinuté vnútorné improvizáčne čítanie, ktoré môže uplatňovať aj vo vlastných tanečných projektoch. Zároveň sa spôsobom výuky výchova pre umenie a výchova umením stáva v bežnom živote uvedomelým divákom scénických tanečných prezentácií. Dokáže sa orientovať v základnej terminológii hudobnej teórie a ovláda odbornú terminológiu jednotlivých tanečných techník v rozsahu obsahu štúdia.

VYSVETLENIE SKRATIEK

DK – dolná končatina

ĽDK, PDK - ľavá dolná končatina, pravá dolná končatina

HK - horná končatina

ĽHK, PHK- ľavá horná končatina, pravá horná končatina

SK, SDK - stojná (oporná) dolná končatina

KK , KDK - kročná (pracujúca) dolná končatina

DH - dehors

DD - dedans

Vých. poz. - východzia pozícia

ĽB - ľavý bok

PB - pravý bok

HR- hodinové ručičky

T - takt

Pozície DK - I., II., III., IV., V.

Pozície HK - 1., 2., 3.

poz. -pozícia

batt. - battement

prir. vyt. - prirodzene vytočená

par. - paralelne

KB - knee bend (demi-plié)

TT - table top (rovný priestor)

Číslovanie priestoru podľa bodov 1 až 8 z klasického tanca.

ŠKOLSKÝ VZDELÁVACÍ PROGRAM

ZUŠ v Dunajskej Lužnej

VÝTVARNÁ VÝCHOVA

- **POSLANIE A CHARAKTERISTIKA PREDMETU:** výtvarná výchova integruje zložky citovej a rozumovej výchovy žiaka. Predstavuje komplexný spôsob poznávania sveta všetkými zložkami osobnosti – senzibilita, racionalita, intelekt, fantázia, znamená rozvoj jedinečnosti osobnosti dieťaťa. Je to smerovanie k vytváraniu a k vyslovovaniu svojho názoru a predstavy. Z hľadiska špecifik výtvarnej výchovy je výchova ku kreativite. Výtvarná výchova plní aktuálne kultúrne poslanie na úrovni súčasného myslenia.

Profil absolventa

Absolvent **prvej časti I. stupňa základného štúdia** - primárneho umeleckého vzdelávania (ISCED 1B):

- ✓ výtvarne vyjadruje svoje predstavy v kresbe, maľbe, koláži, modelovaní, jednoduchej grafickej technike, v tvorbe objektu,
- ✓ pracuje s líniou, farbou, tvarom,
- ✓ pomenuje farby a farebné tóny, základné farebné kontrasty (tepelný, svetlostný, sýtosť),
- ✓ slovne charakterizujú línie a tvary podľa proporcií a výrazu,
- ✓ rozlišuje organické a geometrické tvary, pomenuje kvalitu povrchov podľa opticko-haptického výrazu, stručne charakterizuje vytvorený artefakt,
- ✓ zvládne techniku kresby ceruzou rôznej tvrdosti, fixkou rôznej hrúbky, tušom a pierkom (resp. iným nástrojom), štetcom a farbou,
- ✓ zvládne techniku maľovania temperovými farbami, suchými, voskovými (resp. olejovými) pastelmi, fixkami, tušmi a kombináciami vybraných techník,
- ✓ zvládne techniku modelovania z mäkkého modelovacieho materiálu,
- ✓ zvládne jednoduchú grafickú techniku (napr. monotypiu, kartónrez, linorez ...), vytvorí novotvar z neartikulovanej (náhodnej) štruktúry alebo z nájdených predmetov,
- ✓ iniciatívne vyhľadáva rozmanité technicko-materiálové riešenia, výtvarne, podľa fantázie vyjadria vlastné témy a obsahy, výtvarne podľa fantázie reaguje na podnety vizuálnej reality,
- ✓ výtvarne, podľa fantázie reaguje na vybrané podnety z oblasti výtvarného umenia z hľadiska foriem, tém a námětov, slovne opíše videné výtvarné dielo, jeho druh,

- ✓ výtvarne, podľa fantázie reaguje na podnety z oblasti vybraných druhov umenia – hudby, literatúry, filmu, divadla, tanca,
- ✓ výtvarne, podľa fantázie reaguje na podnety z vybraných oblastí poznávania (napr. prírodovedy, vlastivedy, náboženskej a etickej výchovy, matematiky a geometrie ...),
- ✓ výtvarne, podľa fantázie reaguje na kultúrne a sociálne témy (zvyky, sviatky, udalosti...).

Absolvent **druhej časti I. stupňa základného štúdia** - nižšieho sekundárneho umeleckého vzdelávania (ISCED 2B):

- ✓ cieľavedome vyjadruje svoje predstavy prostredníctvom rôznych médií: kresby, maľby, koláže, modelovania, vybranej grafickej techniky, tvorby objektu, inštalácie, fotografie, videa a elektronických médií,
- ✓ cieľavedome pracuje s vyjadrovacími prostriedkami,
- ✓ cieľavedome pracuje so zvoleným médiom, materiálom, nástrojom a technikou,
- ✓ tvorivo spracúva vlastné koncepty zvoleným spôsobom,
- ✓ dokáže výtvarne reagovať na zadanú tému,
- ✓ ovláda princípy kompozície (rozvrh plochy alebo priestorového útvaru),
- ✓ ovláda princípy radenia, kombinovania, miešania a kontrastov farieb,
- ✓ proporčne správne nakreslí videný predmet, proporčne správne vymodeluje videný predmet,
- ✓ pozná hlavné znaky historických slohov umenia a architektúry, tendencie moderného umenia a architektúry,
- ✓ zvláda realizáciu v zvolenom štýle moderného umenia,
- ✓ dokáže svojsky spracovať (interpretovať) tematický alebo formálny podnet zvoleného výtvarného diela,
- ✓ dokáže výtvarne reagovať na podnety z oblasti hudby (zvuku), literatúry (textu), filmu (audiovizie), divadla (performancie), tanca (pohybu),
- ✓ orientuje sa v hlavných tendenciách súčasného diania vo výtvarnom umení,
- ✓ pozná základnú dostupnú literatúru, časopisy (príp. internetové stránky) z oblasti súčasného výtvarného umenia,
- ✓ slovne vyjadrí svoj výtvarný zámer, opíše videné výtvarné dielo (druh, médium, technika, výraz),
- ✓ dokáže vyjadriť svoj názor na videné výtvarné dielo, je schopný rámcovo zaradiť výtvarné dielo do obdobia (smeru),
- ✓ dokáže preniesť skúsenosti z výtvarnej výchovy do svojich spontánnych (voľnočasových) výtvarných aktivít.

Absolvent II. stupňa základného štúdia:

- ✓ je schopný samostatne tvoriť umelecké diela v okruhu zvoleného média,
- ✓ dokáže výtvarne vyjadriť vizuálnu realitu a svoje myšlienkové koncepty,
- ✓ dokáže verejne prezentovať výstupy svojej tvorby,
- ✓ vie verbálne zdôvodniť koncepciu i realizáciu svojho diela,
- ✓ dokáže získať si informácie o možnosti technologických riešení v okruhu zvoleného média, ďalej rozvíjať svoje schopnosti,
- ✓ má aktívny divácky vzťah a uvedomelý postoj k dielam výtvarného umenia a k vizuálnej kultúre,
- ✓ dokáže zdôvodniť svoje estetické názory,
- ✓ dokáže diskutovať o súčasnom umení.

Ročník	1. ročník 1. časť I. stupeň základného štúdia ISCED 1B
Časový rozsah výučby	3 hod. týždenne (skupinové vyučovanie)

UČEBNÝ PLÁN ČÍSLO: 53

Poslanie a charakteristika predmetu:

Výtvarná výchova integruje zložky citovej a rozumovej výchovy dieťaťa. Predstavuje komplexný spôsob poznávania sveta, na ktorom sa podieľajú všetky zložky osobnosti: senzibilita i racionalita, intuícia, intelekt, fantázia, temperament, vedomé i nevedomé duševné aktivity.

Hlavným cieľom výtvarnej výchovy je výchova žiaka ku kreativite. Východiskom takejto výchovy je spontánny záujem dieťaťa o výtvarné sebavyjadrovanie. Pozornosť sa preto sústreďuje najmä na osvojovanie skúseností a zručností, ktoré deťom pomáhajú vyjadriť sa podľa vlastných predstáv.

Ciele:

Cieľom výučby v prvom ročníku je spoznávanie výtvarného typu a schopností žiaka, rozcvičovanie motoriky, využívanie širokej predstavivosti charakteristickej pre tento vek prostredníctvom autentických skúseností získaných z výtvarných činností nadväzujúcich na detský spontánny výtvarný prejav, rozvíjanie manuálnych zručností (nástroj, technika, materiál, proces), duševných spôsobilostí (predstavivosť, fantázia, tvorivosť), vedomostí (poznávanie javov, predmetov a vzťahov prostredníctvom ich výtvarného vyjadrovania) a postojov (formovanie si vlastného názoru, prístupu a vkusu).

OBSAH			KOMPETENCIE, VÝSTUPY
<i>Tematický okruh</i>	<i>Edukačná téma /výtvarný problém, námet, technika/</i>	<i>Odporúčané ukážky, postupy a východiskový materiál</i>	<i>Edukačný proces</i>
1. Základné prvky výtvarného vyjadrovania - výtvarný jazyk	1. tvar škrvny - rozvoj obrazotvornosti - objavovanie významov v náhodných tvaroch - využitie nepresných tvarov na zobrazovanie technika: - kresba - kolorovanie - otláčanie - práca v krajine	Ukážky umenia. V čom všetkom možno hľadať tvar? (samorasty, oblaky, opadaná omietka...)	Rozvoj obrazotvornosti a schopnosti tvorivého využitia nepresných tvarov. Dopĺňanie machule, dekalku (farby roztlačenej zložením papiera) - dokresľovanie podľa fantázie - pomenovanie zobrazeného
	2. línia, bod, čiara - lineárna kresba - šrafúra - automatická kresba - prírodný tvar	Pozorovanie, podvedomý tvar, pocitová kresba. Kresba so zavretými očami.	Vytvorenie náhodného, vytvorenie chceného. Schopnosť zachytenia pocitu a vyjadrenia rytmu.
	3. farba / lokálny tón - zoznámenie s farbami a farebnou hmotou - teória farby: abeceda maľovania – primárne/sekundárne farby, farby svetla	Rozprávanie o pôsobení čistých a špinavých farieb. Ukážky z dejín umenia.	Hravou formou získať skúsenosti s miešaním farebnej hmoty a s farebnou stopou nástroja.

	verzus pigmentové farby		
2. Kompozičné princípy a možnosti kompozície	<u>4. plocha a tvar</u> - vyhľadávanie a objavovanie tvaru v neartikulovanej textúre - námet objavuje žiak v zvolenej textúre technika: - kresba - ceruza, fixy, tuše - príp. krčenie papiera	Pokrčené papiere, rôzne prírodné aj náhodne vytvorené štruktúry. Ukážky: - L. Novák	Vyhľadávanie, domýšľanie a dopĺňanie (kresbou, maľbou) neurčitého tvaru (machuľa, krkváž, strihy z časopisu, čarbanica...) Interpretácia neurčitého a objavovanie skrytého; pomenovanie.
	<u>5. vytváranie kompozície z geometrických tvarov, z písma..</u>	Na čo sa podobajú písmená? Ukážky: - lettrizmus - Schwitters - Kolář - Ernst - Urbásek	Skladanie papierových sád tlačených písmen. Kombinovanie, otáčanie, hľadanie predmetného tvaru. Fixovanie objaveného tvaru, jeho dopĺňanie - úprava zobrazenia.
	<u>6. postava v priestore zmenšovanie a zväčšovanie predmetných tvarov</u> - zachytenie momentu (napríklad na ulici - podľa pozorovania)	Umiestnenie v priestore podľa veľkosti – veľké vpredu, malé vzadu.	Vystrihnutú kresbu umiestniť vo formáte, na farebnom papieri, na už namaľovanom obrázku.
3. Podnety výtvarného umenia /médiá, štýly, procesy, techniky, techniky, témy/	<u>7. akčná maľba</u> - radosť z gesta a pohybu, tvorby stopy, gesta, škvrný technika: - liatie - kvapkanie - otláčanie - striekanie - fľkanie - tupovanie - využitie nástrojov	Skúšanie netradičných kresliacich nástrojov: - hrebeň - prsty - kuchynské náradia - kolieska autíčok - iné predmety Ukážky: - Pollock - Fila	Priamo reagovať na rozprávku o nástrojoch - predmetoch, ktoré zanechávajú farebné stopy na ploche papiera. Kombinovať rôzne akcie, čím vznikne obraz pohybov a gest.

	<p><u>8. dotvorenie nájdeného objektu</u> námet: - postava - zvier - stroj a pod.</p> <p>technika: - asambláž - spájanie: lepenie, zväzovanie, zdrôtovanie - domodelovanie - možnosť kolorovať</p>	<p>Využitie starých hračiek a vecí.</p> <p>Príbeh o tom, čo už doslúžilo a znova môže „ožiť“.</p> <p>Ukážky: - Picasso - Duchamp - Arman - Jankovič - Laubert.</p>	<p>Hra s predmetmi, ich fantazijné dotváranie a spájanie do nových tvarových a významových celkov (figúr).</p> <p>Výstavka výsledkov práce žiaka.</p>
	<p><u>9. ilustrácia rozprávky</u> námet: - rozprávka podľa výberu učiteľa</p> <p>technika: - kolorovaná kresba (tempera, akvarel, pastel) - kresba fixkami</p>	<p>Ukážky ilustrácií aktuálnych rozprávok.</p> <p>Rôzne typy a štýly ilustrácií (okrem ilustrácie rozprávky, ktorú budú žiaci ilustrovať).</p>	<p>Žiaci si vypočujú krátku rozprávku, príp. ju v spolupráci s učiteľom vtipne transformujú, ozvláštnia.</p> <p>Vyberú si scénu, ktorú chcú zobrazit', porozprávajú, ako si predstavujú jednotlivé postavy a prostredie a následne ich nakreslia.</p>
4. Výtvarné činnosti inšpirované dejinami umenia	<p><u>10. inšpirácia pravekým umením /</u> - príp. inšpirácia umením prírodných národov</p> <p>námet: - život a techniky pravekého človeka</p> <p>technika: - frotáž - kresba a maľba drievkom, rukou, tampónom s jednoduchými „pigmentmi“</p> <p>- príp. maska (asambláž, spájanie)</p> <p>- príp. vytváranie priamo v prírode - land art</p>	<p>Ukážky pravekého umenia.</p>	<p>Vytvorit' jaskynnú kresbu alebo masku z prírodných materiálov.</p>

5. Podnety fotografie	<u>11. dokreslenie a vyfarbovanie</u> do čiernobielej fotografie námet: - fotografia z časopisu a jej premena technika: - kresba tušom - kresba fixkami - akvarel (tempera)	Ukážky rôznych žánrov klasickej fotografie.	Doplňat' a prekreslit' fotografický obrázok. Vedome umiestňovat' nové časti v celku kompozície, menit' význam zobrazenia.
6. Komunikácia	<u>12. spoločné práce</u> - veľký formát - land art - maľba na telo	Komunikácia medzi viacerými autormi.	Vytvorit' spoločné dielo na základe predchádzajúcej diskusie.
7. Podnety architektúry	<u>13. príbehová rozprávková a fantastická architektúra</u> námet: - stavby z rozprávok - rozmanitosť príbytkov technika: - kresba - maľba - modelovanie	Ukážky nezvyčajných architektonických riešení.	Na základe motivácie netradičného ponímania príbytku - architektúry - /Babylonská veža, dom na stračej nôžke/ vymýšľať novotvary (kombinácie tvarov) vlastnej rozprávkovej architektúry.
8. Podnety dizajnu	<u>14. fantastická bytosť alebo rozprávkový stroj, nábytok</u> námet: - nezvyčajná funkcia technika: - kresba - návrh	Inšpirácia príbehom (Verne, sci-fi). Ukážky: - surrealizmus - dadaizmus.	Uplatnenie fantázie a kombinačnej predstavivosti. Tvorba hybridných celkov, ich rozvíjanie, zážitok z vynálezcovstva. Vymýšľanie fantastických funkcií, kombinovanie.
	<u>15. modelovanie – práca s hlinou –</u> - najjednoduchšie techniky - modelovanie zo šulcov.	Ukážky pravekého hrnčiarstva.	Oboznámit' sa so základmi techniky. Vytvárať vlastné tvary a ozdoby.

9. Práca s glazúrou	<u>16. základy práce s glazúrou</u>	Ukážky glazovaných výrobkov.	Oboznámenie sa so základmi techniky a s vlastnosťami glazúry. Nadobudnúť prvé skúsenosti s glazúrovaním.
10. Podnety tradičných remesiel - textilné techniky	<u>17. filcovanie</u> - práca s ovčou vlnou	Ukážky tradičného odevu vytváraného touto technikou.	Jednoduchá ozdoba, hračka.
11. Modelovanie a práca s materiálom	<u>18. zoznámenie sa s ďalšími technikami modelovania</u> - modelovanie z plátov - plošné práce, jednoduché spájanie, vytváranie objektu	Ukážky: - plastika stavaná z plátov - úžitkový predmet	Vytvoriť jednoduchý valcovitý tvar, hrnček, vázu a pod.
	<u>19. reliéf na pláte</u>	Rastlinný, technický tvar odtlačený v hmote, ukážky /mreža/	Vyrezávanie, odtlačanie, nakladanie hmoty.
12. Grafické a reprodukčné umenie	<u>20. jednoduché spôsoby reprodukovania obrazu</u> - tlač z koláže - monotypia	Ukážky: - známe ilustrácie /animované večerničky.../	Striháním a lepením rôznych materiálov vytvoriť koláž a následne použiť ako grafický štočok. Pretláčanie kresby cez farbiacu plochu (tvorba monotypu), následne možnosť kolorovania.
13. Škola v galérii, galéria v škole	<u>21. obraz vytvorený priamo na základe zážitku z galérie</u> námet: - vlastný výber obrazu, ktorý ma oslovil, provokoval, nudil	Návšteva galérie, alebo rozprávanie o galérii na základe edukačných materiálov.	Možnosť využiť techniky spoznané počas roka – vyjadrenie vlastného názoru. Pokus o pochopenie diela, jeho vysvetlenie, prerozprávanie.

Didaktické postupy a metódy práce:

Vyučovací proces je založený na individuálnom prístupe ku každému žiakovi. Vzhľadom na rozmanitosť detí vo vyučovacej skupine je možné isté vetvenie programu vyučovania. Dôležité sú spätné väzby, ktoré učiteľ získava v priebehu vyučovania z dialógu s každým žiakom. V rámci

dialógu učiteľ citlivo otvára žiakovi možnosti širšieho výberu, variovania, analogických riešení či zmien. Rozhodovanie a výber riešenia je však už v kompetencii žiaka, keďže v procese tvorby učiteľ podporuje jeho samostatné, individuálne riešenia. Hodnotenie tvorivého výkonu žiaka berie ohľad nielen na splnenie vytýčenej úlohy, ale najmä na jej prekročenie v zmysle tvorivého, samostatného riešenia.

Ročník	2. ročník 1. časť I. stupeň základného štúdia ISCED 1B
Časový rozsah výučby	3 hod. týždenne (skupinové vyučovanie)

UČEBNÝ PLÁN ČÍSLO: 53

Ciele:

Nadviazať na vedomosti a zručnosti z 1. ročníka. Tematické okruhy z prvého ročníka rozšíriť o nové postupy, náročnejšie spracovanie, nové techniky, prácu s grafickými programami, fotografiu a pod. Rozvíjať racionálnu, poznávaciu i emočnú stránku osobnosti žiaka, jeho fantáziu a výtvarné vyjadrovacie schopnosti. Podporovať a usmerňovať vlastné tvorivé riešenia žiaka. Zvyšovať uvedomelosť výtvarného vyjadrovania, podchytiť spontánny detský výtvarný prejav a postupne ho transformovať na prejav autentický.

OBSAH			KOMPETENCIE, VÝSTUPY
<i>Tematický okruh</i>	<i>Edukačná téma /výtvarný problém, námet, technika/</i>	<i>Odporúčané ukážky, postupy a východiskový materiál</i>	<i>Edukačný proces</i>
1. Základné prvky výtvarného vyjadrovania - výtvarný jazyk	<u>1. kresba</u> - svetlo, tieň, šrafúra Vyjadrenie dynamiky, pocitu, stavu rôznymi spôsobmi kresby.	Ukážky rôznych spôsobov kresby.	Precvičovať rôzne spôsoby kresby. Nadobudnúť schopnosť používať vhodný typ kresby /lineárna, valérová/.
	<u>2. teória farby</u> - spektrálny kruh - farebný kontrast - primárne tóny - sekundárne tóny - terciálne tóny - miešanie farieb - využitie miešaných tónov na vyjadrenie atmosféry, priestoru	Rozprávanie o pôsobení čistých a špinavých farieb. Ukážky: - Vasarely - Fulla - detaily zátiší - Césanne - fauvizmus	Malba krycími farbami – tempera, akryl, porovnanie s prácou s akvarelom. Naučiť sa vnímať rozdiel medzi týmito dvoma médiami (napríklad získanie svetlého odtieňa).
2. Kompozičné princípy a možnosti kompozície	<u>3. plocha a tvar</u> - vytváranie rôznych kompozícií vyjadrujúcich rozličné stavy (poriadok, chaos, rýchlosť, napätie, radosť, dramatická situácia a pod.)	Ukážky z dejín umenia.	Kompozičné cvičenia na rôzne témy vytvárané napr. pomocou presúvania základných geometrických tvarov – kruh, trojuholník, štvorec. Vyjadriť sa prostredníctvom jednoduchej kompozície.

	<u>4. vytváranie kompozície z tvarov písmen</u> - vytvorenie znaku, piktogramu, vlastnej značky	Presúvaním tých istých tvarov získať rôzne situácie, porovnávaním pozorovať zmenu obsahu.	Vytvoriť piktogram alebo vlastnú značku.
	<u>5. uvedomovanie si formátu</u> - rozdelenie obrazu na plány	- ukážky krajiny - umelecké diela - fotografie	Naučiť sa vnímať a vyjadriť priestor na ploche, rozlíšiť vpredu - vzadu.
3. Podnety výtvarného umenia /médiá, štýly, procesy, techniky, techniky, témy/	<u>6. grafické techniky</u> - tlač z plochy - tlač z hĺbky - suchá ihla	- ex libris - ilustrácie detskej knihy	Vyskúšať ďalšiu techniku. Pochopiť princíp reprodukcie, tlače z hĺbky. Uvedomiť si zrkadlový obraz.
	<u>7. práca so sklom - jednoduchý líhaný šperk</u> - smaltovaný šperk	Dekoratívne umenie a dizajn.	Získať základné vedomosti a zručnosti v oblasti práce so sklom.
4. Výtvarné činnosti inšpirované dejinami umenia	<u>8. ilustrácia rozprávky</u> - vo fantázii je všetko možné...	Chagall, Dallí , F. Marc, Redon. Expresívna kompozícia rozprávkového motívu.	Maľba temperou, kombinovaná technika atď. Na základe vlastnej skúsenosti a nadobudnutých zručností samostatne vybrať a použiť resp. skombinovať techniku.
5. Podnety fotografie	<u>9. dotváranie fotografie</u> - príp. práca v niektorom grafickom programe	Plagát, reklama.	Doplniť a prekresliť fotografický obrázok, vedome umiestňovať nové časti v celku kompozície, meniť význam zobrazenia.
6. Podnety filmu a videa	<u>10. pohyblivý obraz</u> - jednoduché animovanie obrazu	Ukážky animovania obrazu: - papierikový - kreslený a pod. Počiatky filmu.	Nadobudnúť základné poznatky o animovaní obrazu.
7. Podnety architektúry	<u>11. stavba z papiera, modelovanie z plátov</u>	Ukážky nezvyčajných architektonických riešení - Hundertwasser - Gaudí	Na základe motivácie netradičného ponímania príbytku (architektúry) vymyslieť novotvary (kombinácie tvarov) - vlastnú rozprávkovú architektúru.

8. Podnety dizajnu	<u>12. modelovanie úžitkového predmetu</u>	Inšpirácia tvorbou profesionálneho dizajnéra – Stark.	Pochopiť funkciu, úžitkovosť predmetov.
	<u>13. dizajn a ľudské telo</u>	Návrh divadelného kostýmu, karnevalovej čiapky a pod.	Vytvoriť masku z jednoduchých predmetov, rastlín, papiera. Dopĺňať tvary tela - vytvárať novotvary. Príprava karnevalu.
9. Podnety tradičných remesiel	<u>14. farbenie a vykrývanie</u> - drotárstvo - napr. plošná ozdoba.	Ukážky ľudového umenia.	Vytvoriť jednoduchú ozdobu.
10. Elektronické médiá	<u>15. základné operácie s počítačom</u> námet: - písmená a znaky technika: - operácie s textovým editorom	Ukážky rôznych fontov. Ukážky: - lettristická poézia	Získať základné zručnosti v práci s počítačom. Hrať sa a experimentovať s písmom a znakmi (font, veľkosť, orientácia).
11. Porovnávacie, kombinačné a súhrnné cvičenia	<u>16. poznávanie a porovnávanie rôznych médií</u>	Ukážky realizácií v rôznych médiách a technikách (fotografia, film, kresba, socha...)	Stvárniť rovnaký (jednoduchý) motív v kresbe a modelovaní, porovnávať rozdiely (formy, výrazu). Porovnať tento motív s podobným motívom na fotografii. Rozprávať sa o tom, ako všelijako sa dá zobrazit' to isté.
12. Práca s textilnými technikami	<u>17. maľba na hodváb</u>	Ukážky súčasnej módnjej tvorby, rôzne vplyvy na módnne trendy, návraty štýlov.	Technika batikovania, prípadne podľa zručnosti žiakov jednoduchá kontúrovaná maľba.
13. Škola v galérii, galéria v škole	<u>18. obraz - portrét v galérii</u> Čo je to portrét a čo všetko sa dá vyčítať z ľudskej tváre? Každý má svoj portrét alebo portrét niekoho blízkeho,	Návšteva galérie alebo rozprávanie o galérii na základe edukačných materiálov.	Portrét - zistiť z výrazu tváre náladu a pocity človeka. Kresba alebo fotokoláž diela z galérie.

	na ktorý sa niekedy pozerá.		
14. Výtvarné hry	<u>19. koláž, roláž, asambláž, experimentovanie s fotografiou, tlačou, farbou a predmetmi zo života</u>	Ukážky: - Novák - Kolář - Čapek - Horníček.	Fantastická krajina, neskutočná bytosť, absurdný príbeh. Rozvoj predstavivosti a schopnosti netradičnej kombinácie.

Didaktické postupy a metódy práce:

Vyučovací proces je založený na individuálnom prístupe ku každému žiakovi. Vzhľadom na rozmanitosť detí vo vyučovacej skupine je možné isté vetvenie programu vyučovania. Dôležité sú spätné väzby, ktoré učiteľ získava v priebehu vyučovania z dialógu s každým žiakom. V rámci dialógu učiteľ citlivo otvára žiakovi možnosti širšieho výberu, variovania, analogických riešení či zmien. Rozhodovanie a výber riešenia je však už v kompetencii žiaka, keďže v procese tvorby učiteľ podporuje jeho samostatné, individuálne riešenia. Hodnotenie tvorivého výkonu žiaka berie ohľad nielen na splnenie vytýčenej úlohy, ale najmä na jej prekročenie v zmysle tvorivého, samostatného riešenia.

Názov predmetu	VÝTVARNÁ VÝCHOVA
Ročník	3. ročník 1. časť I. stupeň základného štúdia ISCED 1B
Časový rozsah výučby	3 hod. týždenne (skupinové vyučovanie)

UČEBNÝ PLÁN ČÍSLO: 53

Ciele:

Nadviazať na vedomosti a zručnosti z 2.ročníka. Tematické okruhy z druhého ročníka rozšíriť o nové a náročnejšie techniky /linorez atď./.Naďalej rozvíjať fantáziu a výtvarné vyjadrovacie schopnosti žiaka. Podporovať a usmerňovať jeho tvorivé riešenia. Budovať u žiaka schopnosť vyjadrovať sa prostredníctvom rôznych výtvarných techník a ich kombinácií. Zvyšovať uvedomelosť výtvarného vyjadrovania.

OBSAH			KOMPETENCIE, VÝSTUPY
<i>Tematický okruh</i>	<i>Edukačná téma /výtvarný problém, námet, technika/</i>	<i>Odporúčané ukážky, postupy a východiskový materiál</i>	<i>Edukačný proces</i>
1. Základné prvky výtvarného vyjadrovania - výtvarný jazyk	<u>1. kresba</u> Zážitok - sen. Rôznymi spôsobmi kresby vyjadriť dynamiku, pocit, stav.	Ukážky rôznych spôsobov kresby.	Precvičiť rôzne spôsoby kresby. Nadobudnúť schopnosť používať vhodný typ kresby.
	<u>2. teória farby</u> - farebný kontrast - symbolika - pocitovosť - konkrétny jav - abstraktný jav	Význam reči farieb.	Maľba krycími farbami – tempera, akryl, porovnanie s prácou s akvarelom. Naučiť sa vnímať rozdiel medzi týmito dvoma médiami (napríklad získanie svetlého odtieňa).
2. Kompozičné princípy a možnosti kompozície	<u>3. krajina podľa prírody</u>	Zážitok z prázdnin, práca v plenéri.	Prvé dotyky s priestorom /vpredu, vzadu, veľké, malé, prekryvanie tvarov/.
	<u>4. zoskupovanie</u> - rytmus	Grafika, počítačová grafika, tlač z prírodnín.	Presúvaním tých istých tvarov získať rôzne situácie, porovnávaním pozorovať zmenu obsahu.
	<u>5. abeceda kreslenia</u> - vytvoriť obrázkové písmo - iniciála, ornament - symbol, šifra, piktogram	Ukážky rôznych typov písma v historickom vývoji.	Pochopiť princíp vzniku písma od obrázkového po znakové. Získať prvé skúsenosti s technikou linorezu.

	- prevedenie do grafiky /linorez, slepotlač/		
3. Podnety výtvarného umenia /médiá, štýly, procesy, techniky, techniky, témy/	<u>6. papierový objekt</u> - 3D tvary - rytmus - ornament	Ukážky papierových plastík.	Pochopiť význam symbolu. Vytvoriť plastiku z papiera.
	<u>7. práca so sklom</u> - smaltovaný šperk	Dekoratívne umenie a dizajn.	Získať nové zručnosti v oblasti práce so sklom.
4. Výtvarné činnosti inšpirované dejinami umenia	<u>8. príbeh z gréckej mytológie</u> - naratívna téma	Symbolizmus.	Pochopiť význam symbolu, alegórie.
5. Podnety fotografie	<u>9. dotváranie fotografie</u> - práca v niektorom grafickom programe	Portrét, autoportrét, figúra, podnety z prírody.	Naučiť sa základné princípy fotografovania objektu /svetlo - tieň/. Pracovať v grafickom programe.
6. Podnety filmu a videa	<u>10. pohyblivý obraz</u> - jednoduché animovanie obrazu	Ukážky animovania - papierikový, kreslený a pod. Počiatky filmu.	Základy animovania obrazu. Vytvoriť spoločný krátky film podľa vlastného scenára.
7. Podnety architektúry	<u>11. človek a architektúra</u> - interiér - exteriér	Ukážky moderných architektonických riešení.	Vytvoriť z papiera /kartónu/ kombináciou jednoduchých geometrických tvarov architektonický priestor, interiérový prvok.
8. Podnety dizajnu	<u>12. modelovanie úžitkového predmetu</u>	Ukážky moderného dizajnu.	Pochopenie funkcie, úžitkovosti predmetov.
	<u>13. dizajn a ľudské telo</u>	Návrh kostýmu, čiapky /napr. karnevalovej/.	Vytvoriť návrh jednoduchého kostýmu.
9. Podnety tradičných remesiel	<u>14. tradičné techniky, tkanie, drotárstvo</u>	Ukážky ľudového umenia.	Vytvoriť jednoduchú ozdobu.
10. Elektronické médiá	<u>15. základné operácie s počítačom</u> - silueta - plocha - tvar	Fotokomix.	Zvládnuť jednoduchú kresbu v niektorom z grafických programov. Vytvoriť krátky obrazový príbeh.
11. Porovnávacie, kombinačné	<u>16. poznávanie a porovnanie rôznych médií</u>	Ukážky realizácií v rôznych médiách a technikách	Stvárníť rovnaký (jednoduchý) motív v kresbe a modelovaní, porovnávať

a súhrnné cvičenia		(fotografia, film, kresba, socha).	rozdiely (formy, výrazu). Porovnať tento motív s podobným motívom na fotografii; rozprávať sa o tom, ako rôzne sa dá zobrazíť to isté.
12. Práca s textilnými technikami	<u>17. batikovanie voskom</u>	Ukážky batikovaných látok.	Zhotoviť batikované tričko, odev, doplnok.
13. Figúra	<u>18. figúra v pohybe a v priestore</u> - transpozícia	Kompozičné zostavy, posuny.	Zvládnuť zobrazovanie postavy v pohybe a jej umiestnenie v priestore.
14. Škola v galérii, galéria v škole	<u>19. návšteva výstavy</u>	Návšteva galérie, alebo rozprávanie o galérii na základe edukačných materiálov.	Reflexia na zážitok z videného. Vlastné pochopenie a vysvetlenie prostredníctvom reinterpretácie obrazu žiakom.
15. Výtvarné hry	<u>20. koláž, roláž, asambláž, experimentovanie s fotografiou, tlačou, farbou a predmetmi zo života</u>	Fotokomix, koláž z handričiek.	Nadobudnúť schopnosť vyjadrovať sa prostredníctvom rôznych techník a ich kombinácií.

Didaktické postupy a metódy práce:

Vyučovací proces je založený na individuálnom prístupe ku každému žiakovi. Vzhľadom na rozmanitosť detí vo vyučovacej skupine je možné isté vetvenie programu vyučovania. Dôležité sú spätné väzby, ktoré učiteľ získava v priebehu vyučovania z dialógu s každým žiakom. V rámci dialógu učiteľ citlivo otvára žiakovi možnosti širšieho výberu, variovania, analogických riešení či zmien. Rozhodovanie a výber riešenia je však už v kompetencii žiaka, keďže v procese tvorby učiteľ podporuje jeho samostatné, individuálne riešenia. Hodnotenie tvorivého výkonu žiaka berie ohľad nielen na splnenie vytýčenej úlohy, ale najmä na jej prekročenie v zmysle tvorivého, samostatného riešenia.

Ročník	4. ročník 1. časť I. stupeň základného štúdia ISCED 1B
Časový rozsah výučby	3 hod. týždenne (skupinové vyučovanie)

UČEBNÝ PLÁN ČÍSLO: 53

Ciele:

Prostredníctvom autentických skúseností získaných z výtvarných činností, nadväzujúcich na predmet v predchádzajúcom ročníku, rozvíjať manuálne zručnosti (nástroj, technika, materiál, proces), duševné spôsobilosti (predstavivosť, fantázia, tvorivosť), vedomosti (poznávanie javov, predmetov a vzťahov prostredníctvom ich výtvarného vyjadrovania, poznávanie základných slohov, štýlov a tendencií výtvarného umenia, dizajnu, architektúry, fotografie, filmu) a postoje (formovanie si vlastného názoru, vkusu, prístupu k umeniu a sebavyjadrovaniu). Predmet vedie k získaniu základných kompetencií (na úrovni reflexie i sebavyjadrovania) v oblasti vizuálnej kultúry (výtvarné umenie, fotografia, film, elektronické médiá, architektúra, dizajn), ktorá je v súčasnosti dominantnou oblasťou spoločenských komunikačných procesov. Dôraz sa kladie na spoznanie jazyka - vyjadrovacích prostriedkov a na prepojenie neverbálneho a verbálneho vyjadrovania.

OBSAH			KOMPETENCIE, VÝSTUPY
<i>Tematický okruh</i>	<i>Edukačná téma /výtvarný problém, námet, technika/</i>	<i>Odporúčané ukážky, postupy a východiskový materiál</i>	<i>Edukačný proces</i>
1. základné prvky výtvarného vyjadrovania - výtvarný jazyk	1. <u>negatív a pozitív</u> v plošnom vyjadrení námet: - obrysový tvar technika: - kresba - strihanie - maľba cez šablónu - alt. linorez	Fotografia, negatív, grafika.	variant a) šablóna – negatív-pozitív: kresba tvaru podľa skutočnosti (dôraz na obrys); vyrezanie tvaru – vznik negatívneho tvaru (pozadie); Využiť v kompozícii obidve časti šablóny – radiť, variovať tvary (figúry). variant b) kresba figúr (resp. predmetov) v pohybe (v rôznych polohách), šrafovanie figúry ako plochy, šrafovanie pozadia ako plochy.
	2. <u>negatív a pozitív</u> v plastickom vyjadrení technika: - vtláčanie do hlíny - vtláčanie do modelovacej hmoty	Stopa, basreliéf,	Odtláčať predmety do hlinenej vrstvy – skladať z nich zobrazujúci tvar.

	- sadrový odliatok /reliéf/		
2. možnosti zobrazovania videného sveta	<u>3. kreslenie predmetu podľa skutočnosti</u> námet: prvé dotyky so zátiším technika: - kresba ceruzou, uhlíkom, rudkou, perom - modelácia šrafovaním, tieňovaním, lavírovaním	Ukážky: - kresliarske zobrazovanie predmetov v rôznych obdobiach - upozornenie na linku, modeláciu, svetlo a tieň v ukázkach	Nakresliť predmet podľa videnej skutočnosti (geometrická výstavba proporcií). Pokúšať sa vyjadriť jeho tvar tieňovaním (roztieraním kresliaceho materiálu), šrafovaním, lavírovaním. Zoznámiť sa so základmi konštrukcie tvaru - výsledok by mal zodpovedať základným proporciám videného predmetu.
	<u>4. modelovanie predmetu podľa skutočnosti</u> námet: - figúra sediaca - figúra ležiaca technika: - modelovanie z hliny - modelovanie z modelovacej hmoty	Ukážky: - rôzne ponímanie tvaru a povrchu v sochárstve - Maillo - Rodin - Giacometti - Moor	Modelovať predmet podľa videnej skutočnosti - prvé dotyky s proporciou (budovanie od geometrických tvarov k modelácii). Kontrolovať ho z rôznych pohľadov; zoznámiť sa so základmi konštrukcie tvaru.
	<u>5. maľovanie predmetu podľa skutočnosti</u> základy farebnej výstavby tvaru /svetlo a tieň – portrét spolužiaka/	Ukážky: - Cézanne - Picasso - Mudroch	Maľba s dôrazom na farebnú výstavbu tvaru. Pokus o farebnú modeláciu - svetlo a tieň.
3. podnety výtvarného umenia /médiá, štýly,	<u>6. kubizmus a konštruktivizmus</u> a) námet: - zátišie (predmety odvoditeľné od geometrických tvarov) technika: - kolorovaná kresba, maľba b) námet:	Ukážky: - kubistická maľba - kubistická plastika - futuristické umenie - konštruktivizmus vo výtvarnom umení - konštruktivizmus v architektúre - Gris	Variant a) spolu s učiteľom analyzovať geometrickú štruktúru predmetov v zátiší (hľadať v predmetoch v zátiší základné geometrické tvary - nakresliť základnú geometriu každého predmetu). Z takto „rozložených“ predmetov skladať obraz.

	<ul style="list-style-type: none"> - veža - nadviazanie na portrét v predchádzajúcej kapitole v kubistickom podaní 	<ul style="list-style-type: none"> - Picasso - Braque - Léger - Duchamp - Picabia - Boccioni - Rodčenko - El Lisickij 	
	<p><u>7. surrealizmus</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - základné pochopenie surrealistických princípov tvorby <p>námet:</p> <ul style="list-style-type: none"> - sen - fantastický novotvar <p>technika:</p> <ul style="list-style-type: none"> - kresba - maľba 	<p>Ukážky:</p> <ul style="list-style-type: none"> - surrealizmus - Ernst - Dalí - Miró - Margritte - Ray - Oppenheimová 	<p>Snaha o fantastické (nelogické) kombinovanie rôznych predmetov (ich častí).</p> <p>Cieľom sú tvarové, farebné a kompozičné kombinácie a novotvary.</p> <p>Žiaci svoje novotvary nazvú a slovne interpretujú.</p> <p>Diskusia o nápadoch spolužiakov.</p>
	<p><u>8. abstraktné umenie</u></p> <p>nefiguratívny výtvarný prejav</p> <p>námet:</p> <ul style="list-style-type: none"> - radosť a krása - stopy gesta alebo geometrie <p>technika:</p> <ul style="list-style-type: none"> - maľba (tempery, pastel) 	<p>Ukážky:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rôzne polohy abstraktného umenia - minimalizmus <p>Porovnávanie a diskusia o použitých prostriedkoch a dosiahnutom výraze.</p>	<p>Zvoliť si nefiguratívne vyjadrovacie prostriedky v polohe geometrického, lyrického alebo kombinovaného nefiguratívneho prejavu.</p> <p>Využívať škvrnu alebo gesto, primárne vlastnosti farieb, textúry a faktúry povrchov.</p> <p>Svoj obraz sa pokúsiť slovne interpretovať - dať mu názov, alebo ho nechať bez názvu; výsledkom je geometrický alebo gestický nefiguratívny obraz.</p>
4. výtvarné činnosti inšpirované dejinami umenia	<p><u>9. ranokresťanské a byzantské umenie</u></p> <p>/ <u>mozaika, vitráž</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - mozaika z farebných papierových štvorčekov <ul style="list-style-type: none"> - materiállová mozaika 	<p>Ukážky:</p> <ul style="list-style-type: none"> - antické mozaiky - byzantské mozaiky - súčasné mozaiky - ikony 	<p>Návrh mozaikovej dlažby, úžitkového predmetu.</p> <p>Skladanie motívu z geometrických a figuratívnych tvarov.</p> <p>Využitie opakovania, otáčania a prevrátenia obrazcov.</p>

5. podnety fotografie	<u>10. základy práce s fotoaparátom</u> námet: - fotografovanie ľubovoľných motívov technika: - hra s ostrosťou a neostrosťou /využitie digitálneho fotoaparátu/	Ukážky: - fotografie s rôznou expozíciou a zaostrením - rôzne technické možnosti fotoaparátu - abstraktná fotografia	Po inštrukčácii učiteľa žiaci pracujú s fotoaparátmi. Okrem základných technických úkonov sa oboznamujú aj s výtvarnými problémami komponovania záberu (výsek skutočnosti v hľadáči). Práca so zaostrovaním.
6. podnety filmu a videa	<u>11. záber</u> Čo je to záber? Úvod do filmovania námet: - akcia, dianie v triede technika: - krátky digitálny videozáznam	Ukážky: - sekvencie z filmov (groteska, Chaplin).	Hľadať výsek časti skutočnosti prostredníctvom papierového rámika, slovné vyjadriť dej, ktorý sa v ňom odohráva. Precvičiť si cez hľadáčik kamery (príp. mobilu) rozlišovanie veľkosti záberu, uhlu pohľadu, osvetlenia, farebného naladenia, vyjadrenie miesta, plynutie času.
7. podnety architektúry	<u>12. hravé skúmanie priestoru</u> námet: - hra na zariaďovanie vlastného priestoru - obytný priestor	Ukážky: - pyramída a labyrint v minulosti a súčasnosti - ukážky minulých i súčasných pokusov ako zachytiť prázdno na ploche a v objeme - Loos - Corbusier	variant a) odvodzovať priestor od postavy človeka a jeho pohybov v ňom – tvorba priestorových štruktúr odrážajúcich tvar (funkciu) mapovaného javu (proporcii, pohybov, polôh tela pri rôznych činnostiach). Modelovať „schránky“ na bývanie, na pohyb pre človeka alebo živočíchov.
8. podnety dizajnu	<u>13. návrh loga, značky, ex libris</u> námet: - logo pre vlastnú firmu, obľúbenú hudobnú skupinu a pod. technika:	Ukážky: - typy písma - tvaroslovie vybraných historických slohov a štýlov - logá firiem - ex libris	variant a) každý žiak si vyberie tému (udalosť, firmu, hnutie, výrobok...), ktorú vyjadri značkou, logom; navrhuje logá pre viac rôznych značiek (automobily, športové kluby...) a konfrontuje ich; môže vytvárať značky pod

	- kolorovaná kresba		vplyvom ukážok historických slohov (rokokové logo, kubistické logo...) variant b) návrh ex libris pre svoje knihy; možnosť zapojenia ornamentu, charakterizačného symbolu a pod.
9. podnety tradičných remesiel	<u>14. vytváranie ozdôb a postavičiek zo šúpolia</u>	Inšpirácia tradičnou slovenskou technikou.	Vianočná alebo veľkonočná ozdoba zo šúpolia.
	<u>15. podnety tkáčstva, prípadne drotárstva</u>	Ukážky: - využitie drôtu v sochárstve - tkáčske realizácie v textilnom dizajne - arttex	variant a) podnety tkáčstva - úžitkový objekt. variant b) podnety drotárstva vytvoriť jednoduchú ozdobu - plošnú, opletanie tvaru.
10. elektronické médiá	<u>16. úprava digitálneho obrazu</u> - skenovanie, základné operácie s digitálnym obrazom - príp. ukážky možností úpravy digitálnej fotografie v počítači	- základné úkony s vlastným obrázkom (fotografiou) Ukážky: - technický postup	Žiak si naskenuje obrázok (vlastná maľba, fotografia z časopisu...); obrázok upravuje, transformuje, rozmnožuje, zosvetľuje, stmavuje, zväčšuje, zmenšuje, zaostruje, rozostruje, otáča v grafickom programe. Podobné operácie môže robiť s fotografiou z digitálneho aparátu.
11. podnety hudby	<u>17. grafická partitúra</u> , - pokus o jej hudobnú interpretáciu námet: - nový spôsob zapisovania hudby technika: - kresba /tuš, pero, fixka/ - farebná kresba - maľba	Pokus o nový, vlastný spôsob zapisovania zvuku, hudby. Ukážky: - grafické partitúry - historické formy zapisovania - tvorba okruhu - Fluxus - Tóth - Adamčiak	Žiaci zapisujú hudbu (do notovej osnovy alebo do svojho vlastného vymysleného systému) prostredníctvom ikonických znakov, vlastných grafických symbolov, geometrických tvarov. Dôraz môže byť na tvare znakov, ich farbe, ich umiestnení. Následne pokus o hudobnú interpretáciu (spev, nástroj).

	<p>- grafika /linorez, monotypia, suchá ihla/ - koláž, asambláž</p>		
12. podnety literatúry	<p><u>18. operácie s ilustráciou</u></p> <p>námet: - vybraný príbeh</p> <p>technika: - kresba - kolorovaná kresba</p>	<p>Ukážky: - rôzne typy ilustrovania a prístupov k nemu</p>	<p>variant a) reinterpretácia ilustrácie - žiak si vymyslí príbeh podľa predloženého obrázku, tento príbeh posunie ďalšiemu spolužiakovi, ktorý ho ilustruje (bez znalosti pôvodnej predlohy)</p> <p>Môže vzniknúť reťazová hra, na konci sa obrázky konfrontujú.</p> <p>variant b) negatívna ilustrácia: žiaci kreslia ilustráciu textu tak, že znázorňujú to, čo v texte nie je (ale mohlo by byť), následne prerozprávajú text podľa ilustrácie.</p>
13. škola v galérii /galéria v škole	<p><u>19. objavovanie prvkov obrazu</u></p> <p>a) výstava v galérii resp. múzeu - objavovanie iel v galérii a hlbšie uvažovanie o nich na základe predchádzajúceho vzbudenia záujmu o originál diela a jeho bližšie spoznanie</p> <p>b) ľubovoľná sada rôznych reprodukcí diel</p>	<p>a) Návšteva galérie a činnosť v galérii.</p> <p>b) Predstavenie galerijného priestoru a prevádzky sprostredkovane - v triede.</p>	<p>Žiaci rozdelení do dvojíc alebo skupiniek kreslia dielo podľa slovného opisu jedného zo skupiny, ktorý dostane jeho reprodukciiu.</p> <p>Uvažovanie o diele, jeho rozmeroch, autorovi, roku vzniku a následné hľadanie originálov diel a konfrontovanie svojich predstáv so skutočnosťou.</p>

Didaktické postupy a metódy práce:

Vyučovací proces je založený na individuálnom prístupe ku každému žiakovi. Vzhľadom na rozmanitosť detí vo vyučovacej skupine je možné isté vetvenie programu vyučovania. Dôležité sú spätné väzby, ktoré učiteľ získava v priebehu vyučovania z dialógu s každým žiakom. V rámci dialógu učiteľ citlivo otvára žiakovi možnosti širšieho výberu, variovania, analogických riešení či zmien. Rozhodovanie a výber riešenia je však už v kompetencii žiaka,

keďže v procese tvorby učiteľ podporuje jeho samostatné, individuálne riešenia. Hodnotenie tvorivého výkonu žiaka berie ohľad nielen na splnenie vytýčenej úlohy, ale najmä na jej prekročenie v zmysle tvorivého, samostatného riešenia.

Poznámky:

Realizácia prípadných rozširujúcich úloh predpokladá navýšenie hodinovej dotácie v školskom pláne. Vyučovacie hodiny, na ktorých sa pracuje s elektronickými médiami, fotografovaním a filmovaním vyžadujú delenie triedy na skupiny. Učiteľ môže podľa potreby obmieňať námety a techniky.

ZÁVEREČNÁ SKÚŠKA

Na žiackej absolventskej práci /prácach sa celkovo zhodnotí:

- formálna zručnosť- vyjadrenie tvaru, obrysu
 - technická zručnosť - zvládnutie základov techniky
 - mentálna spôsobilosť - vnímanie a zážitok
 - fantázia, predstavivosť a tvorivosť (experimentovanie s farbou, hmotou, tvarom)
- + vedomosti (pomenovať základné kompozičné ťahy; proporcia, symetria, pohyb)

Ročník, časť, stupeň	1. ročník 2. časť, I. stupeň základného štúdia ISCED 2B
Časový rozsah výučby	3 hod. týždenne (kolektívne vyučovanie)

UČEBNÝ PLÁN ČÍSLO: 54

Ciele:

Prostredníctvom autentických skúseností získaných z výtvarných činností, nadväzujúcich na predmet v predchádzajúcom ročníku, ďalej rozvíjať manuálne zručnosti (nástroj, technika, materiál, proces), duševné spôsobilosti (predstavivosť, fantázia, tvorivosť), vedomosti (poznávanie javov, predmetov a vzťahov prostredníctvom ich výtvarného vyjadrovania, hlbšie poznávanie výtvarných slohov, štýlov a tendencií výtvarného umenia aj formou zaradenia hodín s prednáškami DVK, (dizajnu, architektúry, fotografie, filmu) a postoje (formovanie si vlastného názoru, vkusu, prístupu k umeniu a sebvýjadrovaniu). Predmet vedie k získaniu základných kompetencií (na úrovni reflexie i sebvýjadrovania) v oblasti vizuálnej kultúry (výtvarné umenie, fotografia, film, elektronické médiá, architektúra, dizajn), ktorá je v súčasnosti dominantnou oblasťou spoločenských komunikačných procesov. Dôraz sa kladie na spoznanie jazyka - vyjadrovacích prostriedkov a na prepojenie neverbálneho a verbálneho vyjadrovania a rozvíjania vlastného výtvarného vyjadrenia podľa individuálneho zamerania a typu žiaka.

OBSAH			KOMPETENCIE, VÝSTUPY
Tematický okruh	Edukačná téma /výtvarný problém, námet, technika/	Odporúčané ukážky, postupy a východiskový materiál	Edukačný proces
1. základné prvky výtvarného vyjadrovania - výtvarný jazyk	1. <u>mierka,</u> <u>vzdialenosť,</u> <u>proporcie</u> - používanie mierky v umení. technika: - kresba - maľba - koláž	- pozorovanie prírody - fotografia ako predloha	Kresba figúry (resp. predmetov) v priestore. Vplyv priestoru na veľkosť postáv (predmetov) a ich umiestnenie vo formáte.
	2. <u>proporcie ľudskej</u> <u>figúry</u>	- kresba podľa predlohy /modelu/ - nadobudnuté vedomosti využiť v rôznych technikách	Kresba, koláž , kombinovaná technika.
2. možnosti zobrazovania videného sveta	3. <u>figurálna</u> <u>kompozícia</u> - prostriedok na vyjadrenie vzťahov, deja, atmosféry - kompozícia plošná - kompozícia v 3D	Ukážky: - zobrazovanie v rôznych obdobiach - porovnávanie	Kresba, maľba, modelovanie figurálnej, geometrickej kompozície.
	4. <u>maľovanie</u> <u>portrétu /predmetu</u> <u>podľa skutočnosti</u>	Ukážky z dejín umenia. - porovnávanie	Rôzne techniky maľby a ich kombinácie.
3. podnety výtvarného umenia /médiá, štýly,	5. <u>historické slohy</u> <u>-gotika - stredovek</u> - prenos do užitej, dekoratívnej tvorby: - mozaika - vitráž - zlátenie - polychrómovaná plastika	Ukážky svetového a slovenského gotického umenia. Exkurzia do SNG, sakrálne umenie.	Štylizácia v soche a maľbe, geometria architektúry.
	6. <u>kinetizmus</u> mobil – stabil	Ukážky: - Calder - Dobeš - Bartusz	Vytváranie pohyblivých objektov, presah na prírodné vedy - fyzika, kinetika.

			Využitie recyklovaného materiálu.
	<u>7. optické umenie, svetelné umenie</u>	- Vasarely - historické slohy - sfumato, šerosvit - surrealizmus - Magritte - Turrel	a/ vplyv zmeny rytmu v štruktúre a farbe – práca s farebným papierom, kresba – striedanie - lineárna kresba, práca v grafických programoch. b/experiment so svetlom – kombinácia s fotografiou, filmom /ukážky scénického výtvarníctva. Vplyv svetla na dramatickosť a výraz diela.
4. výtvarné činnosti inšpirované dejinami umenia	<u>8. zobrazujúce a nezobrazujúce umenie</u> - od realizmu k abstrakcii	Zrozumiteľné a nezrozumiteľné diela. - Brancussi - Pollock	Práca žiaka – kroky od konkrétneho k abstraktnému - plošná alebo trojrozmerná práca vo viacerých krokoch podľa zamerania žiaka. Snaha o pochopenie cesty k abstrahovaniu – zjednodušovaniu tvaru.
5. podnety fotografie	<u>9. základy práce s fotoaparátom</u> - portrét /nielen človeka/	Vplyv svetla na výraz. Ďalšie spracovanie v grafických programoch podľa schopností žiaka.	Ja, môj kamarát, starček, môj pes/mačka, ráno, večer, v noci.
7. podnety architektúry	<u>10. "babylonská veža"</u>	Ukážky: - konštruktivizmus - Tatlin - staroveké umenie - gotická katedrála - mrakodrap	Vystavať stavbu - vežu z rôznych materiálov- lepením, spájaním, skladaním a rezaním papiera. Recyklovanie materiálu.
8. podnety dizajnu	<u>11. návrh a realizácia odevu/šperku</u>	Odev /napr. ochranný odev – kozmonaut, rytier/. Časť odevu- topánky, čiapka z papiera, igelitu,	Rôzne témy podľa zamerania žiaka.

		recyklovaného materiálu.	
9. podnety tradičných remesiel	<u>12. práca s drôtom-opletanie, ozdoba</u>	Inšpirácia tradičnou slovenskou technikou	Vytvoriť jednoduchú plošnú ozdobu. Opletanie tvaru.
	<u>13. plstenie</u>	Suchou cestou, mokrou cestou podľa možností.	Plstenie - základy techniky.
	<u>14. tkanie, pletenie</u>	Tkanie, pletenie.	Tkanie, pletenie - základy techniky.
11. podnety hudby	<u>15. akčná maľba</u> - prstami - špachtľou - vyškrabávanie - frotáž	Vyjadrenie pocitu z hudby. Ukážky modernej maľby.	Zážitok z počutej hudby.
12. podnety literatúry	<u>16. operácie s ilustráciou</u>	Ukážky: - z návštevy BIB - z archívu - rôzne typy ilustrovania a prístupov k nemu	Spracovanie naratívnej témy.
13. škola v galérii /galéria v škole	<u>17. objavovanie prvkov obrazu</u> - návšteva v galérii	Návšteva galérie a činnosť v galérii.	Tradičný námet - zátišie, krajina.

Ročník, časť, stupeň	2. ročník 2. časť, I. stupeň základného štúdia ISCED 2B
Časový rozsah výučby	3 hod. týždenne (kolektívne vyučovanie)

UČEBNÝ PLÁN ČÍSLO: 54

Ciele:

Prostredníctvom autentických skúseností získaných z výtvarných činností, nadväzujúcich na predmet v predchádzajúcom ročníku, ďalej rozvíjať manuálne zručnosti (nástroj, technika, materiál, proces), duševné spôsobilosti (predstavivosť, fantázia, tvorivosť), vedomosti (poznávanie javov, predmetov a vzťahov prostredníctvom ich výtvarného vyjadrovania, hlbšie poznávanie výtvarných slohov, štýlov a tendencií výtvarného umenia aj formou zaradenia hodín s prednáškami DVK, (dizajnu, architektúry, fotografie, filmu) a postoje (formovanie si vlastného názoru, vkusu, prístupu k umeniu a sebvýjadrovaniu). Predmet vedie k získaniu základných kompetencií (na úrovni reflexie i sebvýjadrovania) v oblasti vizuálnej kultúry (výtvarné umenie, fotografia, film, elektronické médiá, architektúra, dizajn), ktorá je v súčasnosti dominantnou oblasťou spoločenských komunikačných procesov. Dôraz sa kladie na spoznanie jazyka - vyjadrovacích prostriedkov a na prepojenie neverbálneho a verbálneho vyjadrovania a rozvíjania vlastného výtvarného vyjadrenia podľa individuálneho zamerania a typu žiaka.

Laborovanie s výtvarným jazykom a kompozíciou:

- štúdie a zoskupenia textúr (kresby, grafika)
- kompozícia – farebná a tvarová harmónia/disharmónia
- približovanie a vzdľavovanie/mikroštruktúra a makroštruktúra
- jazyk fotografie (svetlo - osvetlenie, zaostrenie, priblíženie, celok a detail)
- postprodukcia fotografie (základy)

Zobrazovanie reality:

- kresliarske pamäťové cvičenia
- kresba predmetov/zátišia s dôrazom na proporcie
- kresba skutočnosti a jej odrazu v zrkadle
- portrét spolužiaka
- štúdia postavy v pohybe (2D, 3D)

Rozvoj fantázie, tvorba vlastných konceptov:

- fantastická architektúra (návrh, príp. model)
- vymýšľanie alegorických postáv
- návrhy odevov pre zvláštne povolania/situácie
- návrhy futurologického dopravného prostriedku
- spolupráca učiteľa a žiakov na vzniku nových tém a kombinácii techník
- kontrast v hudbe prevedený do maľby
- výtvarné vyjadrenie biologických štruktúr (makrosnímky)
 - vymýšľanie alegorických postáv,
 - návrhy odevov pre zvláštne povolania/situácie,
 - fantastické témy alebo spôsoby realizácií navrhnuté žiakom

Podnety z výtvarného umenia:

- futurizmus - základné princípy jazyka
- expresionizmus - vyjadrovanie emócií

- kubizmus - dekonštrukcia – konštrukcia obrazu, plastiky
- práca s fotografiou - sériovanie, roláž
- reliéf - rôzne materiálové formy, inšpirácia starovekým umením Egypta, Mezopotámie, Grécka, Ríma
- optické klamy – ukážky
- pop-art – ukážky, realizácia
- svetelné umenie – ukážky, konštrukcia svetelného (príp. svetelno - kinetického) objektu
- použitie vybraných techník tradičných remesiel
- animovaná návšteva galérie, výstavy umeleckých diel (alebo výtvarné diela sprostredkované iným spôsobom)
- výtvarné reakcie/interpretácie vybraných výtvarných diel

Podnety z iných umení a oblastí poznania:

- kontrast v hudbe prevedený do maľby
- výtvarné vyjadrenie biologických štruktúr (makrosnímky)
- vymýšľanie alegorických postáv
- návrhy futuristického dopravného prostriedku
- fantastické témy alebo spôsoby realizácií navrhnuté žiakom
- spolupráca učiteľa a žiakov na vzniku nových tém a kombinácii techník

OBSAH			KOMPETENCIE, VÝSTUPY
<i>Tematický okruh</i>	<i>Edukačná téma /výtvarný problém, námet, technika/</i>	<i>Odporúčané ukážky, postupy a východiskový materiál</i>	<i>Edukačný proces</i>
1. základné prvky výtvarného vyjadrovania - výtvarný jazyk	<u>1. mierka, vzdialenosť, proporcie</u> - používanie mierky v umení.	Pozorovanie prírody, fotografia ako predloha, práca v plenéri.	Krajina (resp. predmety) v priestore - vplyv priestoru na zobrazovanie predmetov a ich umiestnenia vo formáte /akvarel, koláž z priesvitného papiera/.
	<u>2. proporcie ľudskej figúry</u>	- typy postáv - ukážky fotografií - umelecké diela - vplyv umeleckého slohu, štýlu, kánonu	Kresba, koláž, kombinovaná technika.
2. možnosti zobrazovania videného sveta	<u>3. svet živočíšnej ríše</u>	- pohyb zvierat - rýchlosť - pestrofarebnosť - kontrasty	Prekrývaním, sériovaním, radením, vytvoriť dojem pohybu, rýchlosti stáda, húfu.../ sériovanie, štylizácia./ Ukážky futuristických diel - sériovanie, štylizácia.
	<u>4. maľovanie zátišia /predmetu podľa skutočnosti</u>	Ukážky: - diela majstrov baroka - moderné maliarstvo	Rôzne techniky maľby a ich kombinácie.
3. podnety výtvarného umenia /médiá, štýly,	<u>5. historické slohy</u> - staroveké umenie - reliéfne zobrazovanie	Ukážky: - Egypt - Mezopotámia	Štylizácia a kánon.
	<u>6. fauvizmus</u>	Ukážky: - Matisse - Derain	Kresbová interpretácia vybraného diela doplnená kolorovaním.

		<ul style="list-style-type: none"> - Roault - Dufay - Braque 	
	<u>7. expresionizmus</u>	<p>Ukážky:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Nolde - Munch - Macke - Marc - Kirchner - Kandinskij 	<p>Zachytenie emócie.</p> <p>Psychologizácia výrazu - autoportrét s grimasou v zrkadle.</p>
4. výtvarné činnosti inšpirované dejinami umenia	<u>8. kubizmus</u>	Analytický- syntetický kubizmus.	<p>Deformovanie skutočnosti, viacpohľadovosť, zjednodušovanie tvaru.</p> <p>Vyjadrovanie pomocou základných geometrických telies - plastika, maľba alebo koláž podľa zamerania žiaka.</p>
5. podnety fotografie	<u>9. fotografia ako dokument</u> <ul style="list-style-type: none"> - zachytenie zaujímavého príbehu - fotografia ako reklama nejakého produktu /podľa veku žiaka/ 	<ul style="list-style-type: none"> - ukážky dokumentárnej fotografie - využitie v praktickom živote - fotografia okolo nás 	Vtipná, kritická, varovná interpretácia skutočnosti.
7. podnety architektúry	<u>10. historické slohy</u>	<ul style="list-style-type: none"> - románsky sloh - gotický sloh - renesančný sloh - barokový sloh 	Vytvorenie modelov z papiera alebo hliny.

8. podnety dizajnu	<u>11. modelovanie úžitkového predmetu</u> s ohľadom na jeho funkciu a ergonómiu	- Bauhaus - funkcionalizmus - moderný dizajn	Vybraná technika modelovania podľa typu objektu.
9. podnety tradičných remesiel	<u>12. práca so šúpolím</u>	Inšpirácia tradičnou slovenskou technikou.	Jednoduché ozdoby, figúrky.
	<u>13. práca s kožou</u>	- vypaľovaný vzor - poťahovanie	Vytvorenie šperku /náramok, spona/.
10. podnety hudby	<u>14. tematická práca</u> - citový zážitok	- vyjadrenie pocitu z hudby - ukážky modernej maľby	Tanec, hudba, spev - expresívny zážitok z hudby vyjadrený farbou /fauvizmus, expresionizmus/.
11. podnety literatúry	<u>15. operácie s ilustráciou</u>	Vyjadrenie príbehu kresbou, grafikou.	Suchá ihla, linorez, kolorovaná grafika, sútláč.
12. škola v galérii /galéria v škole	<u>16. návšteva v galérii/</u>	Návšteva galérie reflexia na vybrané dielo.	

Ročník, časť, stupeň	3. ročník 2. časť, I. stupeň základného štúdia ISCED 2B
Časový rozsah výučby	3 hod. týždenne (kolektívne vyučovanie)

UČEBNÝ PLÁN ČÍSLO: 54

Ciele:

Prostredníctvom autentických skúseností získaných z výtvarných činností, nadväzujúcich na predmet v predchádzajúcom ročníku, ďalej rozvíjať manuálne zručnosti (nástroj, technika, materiál, proces), duševné spôsobilosti (predstavivosť, fantázia, tvorivosť), vedomosti (poznávanie javov, predmetov a vzťahov prostredníctvom ich výtvarného vyjadrovania, hlbšie poznávanie výtvarných slohov, štýlov a tendencií výtvarného umenia aj formou zaradenia hodín s prednáškami DVK, (dizajnu, architektúry, fotografie, filmu) a postoje (formovanie si vlastného názoru, vkusu, prístupu k umeniu a sebavyjadrovaniu). Predmet vedie k získaniu základných kompetencií (na úrovni reflexie i sebavyjadrovania) v oblasti vizuálnej kultúry (výtvarné umenie, fotografia, film, elektronické médiá, architektúra, dizajn), ktorá je v súčasnosti dominantnou oblasťou spoločenských komunikačných procesov. Dôraz sa kladie na spoznanie jazyka -

vyjadrovacích prostriedkov a na prepojenie neverbálneho a verbálneho vyjadrovania a rozvíjania vlastného výtvarného vyjadrenia podľa individuálneho zamerania a typu žiaka.

Rozvoj osobnosti v oblasti estetiky a výtvarného umenia:

- dotyky so súčasným výtvarným umením – galérie, literatúra
- dotyky s umením filmu, videa, multimédiá, práca s grafickými programami
- dotyky so svetom dizajnu a architektúry – vlastné projekty

Zobrazovanie reality:

- kresliarske cvičenia
- kresba podľa predlohy – portrét, zátišie ako príprava na nasledujúci, t.j. absolventský ročník
- precvičovanie techniky rôznych podôb kresby

Interaktívna komunikácia učiteľ – žiak, rozvoj fantázie, tvorba vlastných konceptov:

- dôraz na vlastné vyjadrenie nápadov a myšlienok v umeleckom spracovaní
- učiteľ ako sprievodca umením , koordinátor a konzultant

Podnety z výtvarného umenia:

- akčné umenie, pop-art, ready-made, dadaizmus, umenie inštalácie

Podnety z iných umení a oblastí poznania:

- hudba, veda, technika, príroda
- spolupráca učiteľa a žiakov na vzniku vlastných tém a kombinácii techník

OBSAH			KOMPETENCIE, VÝSTUPY
<i>Tematický okruh</i>	<i>Edukačná téma /výtvarný problém, námet, technika/</i>	<i>Odporúčané ukážky, postupy a východiskový materiál</i>	<i>Edukačný proces</i>
1. základné prvky výtvarného vyjadrovania - výtvarný jazyk	<u>1. zámer a náhoda v umení</u>	Náhoda a jej využitie v rôznych výtvarných technikách - škrvy, odrazy, tieň, poškodené veci - fotografia - frotáž - otláčanie	Hľadanie nových tvarov a foriem. Rozvoj predstavivosti žiaka.
	<u>2. kresba podľa predlohy</u>	- detail z fotografie - zväčšenie - makro	Štúdia - kresba.
2. možnosti zobrazovania viditeľného sveta	<u>3. ľudská postava, portrét, autoportrét</u>	Ukážky z dejín umenia.	Kresba, maľba, kombinované techniky, modelovanie.
	<u>4. maľovanie zátišia /predmetu podľa skutočnosti</u>	Porovnávanie rôznych vyjadrovacích spôsobov v histórii umenia.	Valérová kresba.
3. podnety výtvarného umenia /médiá, štýly,	<u>5. dadaizmus a ready-made</u>	- Duchamp - Ray - Schwitters	Vytváranie nových objektov
	<u>6. geometrická abstrakcia a opt-art</u>	- Vasarely - El Lisickij - suprematizmus	Vytváranie príbehu, riešenie plochy. Využívanie rôznych výtvarných techník ako napr. sgrafito, vykrývanie.
	<u>7. umenie inštalácie, akčné umenie</u>	- Klein - Pollock - Kalný	Živelné spracovanie maľby, odtlačky tela, obkresľovanie a opakovanie častí tela, predmetov.
4. výtvarné činnosti inšpirované dejinami umenia	<u>8. stredoveké umenie</u>	- Byzancia - románsky sloh - gotický sloh - mozaika	Dekoratívnosť foriem, štylizovanie, výrazná farebnosť.
5. podnety fotografie	<u>9. fotografia ako zachytenie momentu, zaujímavý detail, fotografia ako</u>	Mikro - a makro snímky, reklama, plagát, dokument.	Fotografia ako podnet k ďalšiemu premýšľaniu. Pestovanie vkusu, odmietnutie samoúčelnosti

	<u>inšpirácia pre ďalšiu tvorbu</u>		a typu ľúbivej fotografie vedúcej ku gýču.
7. podnety architektúry	<u>10. historické slohy v architektúre</u>	Renesancia vo vzťahu s funkcionalizmom. Barok, bio architektúra, high-tech arch /Kaplický, Gehry, Hadid/.	Model z papiera, model z kartónu, materiálková koláž.
8. podnety dizajnu	<u>11. moderný dizajn</u>	Aerodynamický tvar - transport dizajn. Biomorfny tvar - crazy dizajn. Dizajn úžitkového predmetu.	Štylizácia, hľadanie čistého tvaru – spojenie s funkciou.
9. podnety tradičných remesiel	<u>12. drotárstvo a rezbárstvo</u>	Detská hračka, ozdoba.	Hľadanie spojení v použití techník.
	<u>13. keramika a smalt</u>	Úžitkový predmet , šperk.	
10. podnety hudby a multimédiá	<u>14. hudobné štýly - výtvarné obdobia</u>	Priradovanie štýlov k slohom na základe histórie alebo osobného pocitu - prežitku.	Rozvoj citlivosti zvukového a vizuálneho vnímania, imaginácie a divergentného myslenia žiaka.
11. podnety literatúry	<u>15. komix</u>	- popart - Saudek - Danglár	Kresba, tuš, akryl, akvarel.
12. škola v galérii /galéria v škole	<u>16. návšteva v galérii</u>	Návšteva galérie, reflexia na vybrané dielo.	

Ročník, časť, stupeň	4. ročník 2. časť, I. stupeň základného štúdia ISCED 2B
Časový rozsah výučby	3 hod. týždenne (kolektívne vyučovanie)

UČEBNÝ PLÁN ČÍSLO: 54

- **CIELE:**

Esteticko-výchovná orientácia predmetu je realizovaná špecifickým obsahom, ktorý chápeme z jeho formatívneho hladiska v úzkom vzťahu s kompetenciou predmetu-s estetickou funkciou predmetu. Žiaka kultivuje rôzny výber výtvarných činností, poznávanie a osvojovanie si výtvarného umenia.

- **OBSAH:**

V ôsmom ročníku končí I. stupeň základného štúdia. Obsah tvorí, tak ako v predchádzajúcich ročníkoch, otvorený systém. Systém graduje postupnou náročnosťou vo výbere techník, špecializovaným vyučovaním (počítačová grafika, animácia, keramika a pod.), samostatnou operatívnu výtvarnou tvorbu. Tvorba je orientovaná

**OBSAHOVÉ ŠTANDARDY -
KOMPETENCIE:**

V tomto ročníku stúpa gradácia vedomostí, zručností, výtvarných skúseností v jednotlivých výtvarných disciplínach. Žiaci sú cieľavedomo schopní spolupracovať v tímovej práci a samozrejme aj samostatne. Sú zodpovední za samostatný názor a postoj vo svojej výtvarnej tvorbe.

VÝKONOVÉ ŠTANDARDY - VÝSTUPY:

Nároky v gradácii výtvarných disciplín by mali gradovať v samostatnom rozhodovaní pri voľbe, prelínaní, kombinovaní a zlučovaní výtvarných techník, názorov, postupov vo výtvarnej tvorbe. Využívame rozširujúce disciplíny ako keramiku, tvorbu šperku, odevu, designu, inštalácie v priestore, enviromentu, tvorbu objektu a priestoru, multimedialna realizácia, poznatky z dejín umenia. Štúdium v základnom vzdelávaní končí samostatnou výtvarnou prácou s vlastným výberom témy a spracovaním vo viacerých výtvarných technikách, adjustážou samotných prác a ich obhajobou. K celkovému hodnoteniu záverečnej skúšky patrí aj test z dejín umenia.

- **DIDAKTICKÉ POSTUPY A METÓDY PRÁCE:**

Ťažiskom výchovno-vzdelávacieho procesu je vlastná výtvarná činnosť žiaka. Učebné osnovy plnia úlohu navigačného a inšpiračného materiálu, ktorým učiteľ prakticky aplikuje ciele výtvarnej výchovy. Proces je založený na individuálnom prístupe ku každému žiakovi s dôrazom na samostatnosť a individuálne riešenia žiaka. Úlohy nesmú mať charakter diktátu. Dôležitým momentom procesu je motivácia. Hodnotenie tvorivého procesu žiaka berie ohľad nie na splnenie vytýčenej úlohy, ale na jej prekročenie v zmysle tvorivého, samostatného riešenia.

5. ročník, 2. časť, I. stupeň základného štúdia základnej umeleckej školy, ISCED 2B

POČET HODÍN TÝŽDENNE: 3,0 (skupinové vyučovanie)

UČEBNÝ PLÁN ČÍSLO: 54

CIELE:

Predmet je zameraný na estetickú výchovu žiakov a ich rozvoj v estetickom cítení. Hlavným cieľom predmetu je výchova ku tvorivosti žiakov, rozvoj v tvorivom myslení jednotlivca a jeho prínos pre spoločnosť. Výtvarná výchova u človeka vyvoláva celú radu dojmov, ktoré sa navzájom nachádzajú v harmónii, vďaka komplexnosti svojich zložiek ako senzibilita, racionalita, intuícia, intelekt, fantázia, temperament, vedomé i nevedomé duševné stavy. V piatom ročníku sa zameriavame predovšetkým na motiváciu žiaka a jeho uvažovanie nad širšími spoločenskými súvislosťami. Rovnako sa zameriavame na utuženie vôľových a výkonových charakteristík žiaka, vzhľadom k jeho veku. Počas školského roka si majú žiaci šancu vyskúšať a oboznámiť sa s rôznymi technickými disciplinami – kresbou, maľbou, grafikou, priestorovou tvorbou, zapojením súčasných elektronických médií, filmu a videa. **OBSAH:** V piatom ročníku druhej časti končí I. stupeň základného štúdia. Obsah je vytvorený a prispôsobený tak, aby zdokonaľoval žiakove zručnosti a rozvíjal naďalej jeho individualitu a osobnosť. Zároveň sa mnohí žiaci pripravujú na pokračovanie na stredných školách. Obsah a forma vzdelávania v tomto ročníku prihliada práve na túto skutočnosť. Obsah možno vnímať pod pojmi poznávanie výtvarného jazyka, pozorovanie a skúmanie prvkov v ich vzájomnom vzťahu, výtvarné operácie, zobrazovanie vizuálnej realistickej, ale aj fiktívnej skutočnosti. Tieto aspekty sa vo vyučovacom procese môžu vzájomne prelínať a kombinovať. Žiaci pomocou skúseností nadobudnutých na vyučovaní v kombinácii s ich vlastným uvažovaním a charakterom vytvárajú realizácie diel.

OBSAHOVÉ ŠTANDARDY KOMPETENCIE:

VÝKONOVÉ ŠTANDARDY VÝSTUPY:

V tomto ročníku sa prepájajú a kryštalizujú vedomosti žiakov v požímaní jednotlivých výtvarných disciplín. Žiaci sú schopní samostatne riešiť výtvarné úlohy, či už samostatne alebo v rámci skupinovej úlohy. Štúdium v základnom vzdelávaní končí samostatnou výtvarnou prácou s vlastným výberom témy a spracovaním vo viacerých výtvarných technikách, po konzultáciách s učiteľom. Nasleduje realizácia prác a na záver ich obhajoba. K celkovému hodnoteniu záverečnej skúšky patrí aj preskúšanie z dejín umenia.

DIDAKTICKÉ POSTUPY A METÓDY PRÁCE:

Motivácia žiakov a individuálny prístup učiteľa sú v tomto ročníku dôležité. Učiteľ by mal voliť adekvátne typy komunikácie so žiakmi, aby maximalizoval ich pozitívne výsledky. Voľba metód by mala umožniť žiakom sebarealizáciu a tvorivosť, sprístupniť všetky možnosti sebarealizácie a naplnenia úlohy úspešného završenia základného štúdia v záverečnej prezentácii. Dobré výsledky sú závislé aj od kolektívu žiakov v triede a dobrej pracovnej atmosféry.

Rozšírené vyučovanie 2. časť I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy

Rozšírené štúdium je určené pre žiakov s vyššou mierou talentu a schopností. Je u nich predpoklad ďalšieho pokračovania – štúdium na umeleckej škole. Vyučovanie je paralelné s druhou časťou prvého stupňa základného štúdia. Rozšírenie vyučovania sa odráža hlavne v zobrazovaní reality, rozvoja fantázie, vlastné koncepty.

Štandardy

Žiaci po absolvovaní rozšíreného štúdia: sa tvorivo vyjadrujú v kresbe, maľbe, modelovaní, v grafike:

- vedia spracovať vlastné koncepty tvorivým spôsobom
- dokážu výtvarne reagovať na realitu a majú rôzne spôsoby vyjadrovania

- zvládnutie tvarov hlavy a postavy v kresbe, proporčné zvládnutie hlavy a postavy v modelovaní
- majú základné poznatky z umenia a architektúry

Obsah :

Prvý ročník druhej časti prvého stupňa

Laborovanie s výtvarným jazykom a kompozíciou – farebná, tvarová harmónia
 Zobrazovanie reality – vecné štúdie
 Portrét a autoportrét
 Rozvoj fantázie – farebné cvičenia, farebné kompozície
 Fantastické témy alebo spôsoby realizácií navrhnuté žiakmi
 Podnety z výtv. umenia – parafrázy, posuny...

Druhý ročník druhej časti prvého stupňa

Laborovanie s výtvarným jazykom a kompozíciou
 perspektíva, protiklady Zobrazovanie reality – vecné štúdie, portrét, zátišie, pohyb
 Rozvoj fantázie – farebné a kresebné kompozície, ilustrácie - spôsoby realizácií navrhnuté žiakom - spolupráca učiteľa a žiaka na vzniku nových tém a kombinácií Podnety z výtv. umenia – diskusia o vybraných dielach umenia
 Výtvarné reakcie / interpretácie vybraných výtvarných diel

Tretí ročník druhej časti prvého stupňa

Zobrazovanie reality: - kresebné štúdie / architektúra, interiér, hlava, postava/ - modelovanie / čo je socha, čo je skulptúra/, hlava, figura
 Rozvoj fantázie: - výtvarné vyjadrenie abstraktných pojmov - fantazijné témy alebo spôsoby realizácií navrhnuté žiakom Podnety z výtv. umenia: - diskusia o vybraných dielach súčasného umenia - výtvarné reakcie / interpretácie vybraných výtvarných diel/

Štvrtý ročník druhej časti prvého stupňa

Laborovanie s výtvarným jazykom a kompozíciou: - kompozícia tvarov hranatých, oblých, kontrastov, povahy ľudí /abstraktná kompozícia/
 Zobrazovanie reality: - kresliarske cvičenie - vecné štúdie: zátišie, figura /proporcie, detaily/, študia portrétu / detaily, výraz/ - rozširujúce kresliarske cvičenia Rozvoj fantázie: - témy a spôsoby realizácií navrhnuté žiakom - spolupráca učiteľa a žiaka na vzniku nových tém kombinácii techník - inovácie predmetov z celého spektra umenia / stoličky, nástroje-hud./
 Podnety z výtvarného umenia: - návšteva výstavy, galérie s diskusiou o videných artefaktoch - výtvarné reakcie /interpretácie diel/ - výtvarné reakcie /interpretácia architektúry /galeria, dom/
 Všetky ročníky v podstate rovnako nastavené.
 Rozdiel je vo veku, v skúsenosti s technikami a vnímaní reality. V poslednom ročníku dôraz na vybraný odbor umeleckej strednej školy, o ktorý sa absolvent uchádza.

Piaty ročník druhej časti prvého stupňa

Laborovanie s výtvarným jazykom a kompozíciou: - posun a tvorivá manipulácia s vlastnou študijnou kresbou - vlastné experimentovanie s vyjadrovacími prostriedkami
 Zobrazovanie reality: - štúdie portrétu/ stavba, proporcie, výraz, technika/ - štúdia portrétu 3D / viacpohľadovosť, proporcie/ modelovanie

Fantázia, tvorba vlastných konceptov: vlastné návrhy a realizácie konzultované s učiteľom Podnety z výtvarného umenia : experimentovanie s výtvarnými štýlmi - základné témy požadované na talentových skúškach umeleckej školy.

9. Učebný plán

Školský učebný plán je postavený v súlade s cieľmi, uvedenými v aktuálnom kontexte v kapitolách I. a II. Všeobecne možno zhrnúť, že naším cieľom je umožniť a pomôcť každému žiakovi v rozvoji jeho schopností, zručností a vedomostí (kompetencií), ktoré mu dajú pevné základy pre budúci profesionálny i osobný život. Popri kompetenciách, priamo vyplývajúcich zo zamerania ZUŠ, chceme súčasne pripraviť človeka rozhladeného, vytrvalého, schopného kooperovať a pracovať v tíme, schopného sebamotivácie k celoživotnému vzdelávaniu. Budeme tiež formovať u žiakov tvorivý životný štýl, vnútornú motiváciu, emocionálnu inteligenciu, sociálne cítenie a hodnotové orientácie, vychovávať žiakov v duchu humanistických princípov, posilňovať ich kritické myslenie a sebahodnotenie. V spolupráci s rodičmi žiakov budeme vychovávať pracovitých, zodpovedných, morálne vyspelých a slobodných ľudí.

Hodinové dotácie sú v zmysle platných rámcových učebných plánov schválených MŠVVaŠ SR od 01.09.2018 a podľa individuálnych podmienok a možností školy

10. Učebné osnovy

Vychádzajú zo Štátneho vzdelávacieho programu pre ZUŠ a reflektujú profil absolventa a zameranie školy.

V školskom roku 2023/2024 vyučovanie prebieha podľa platných učebných osnov, pre každý predmet sa vypracovali vlastné učebné osnovy pre 1., 2., 3. a 4. ročník prvej časti I. stupňa základného štúdia (primárny stupeň vzdelávania) a 1., 2., 3. a 4. ročník druhej časti I. stupňa (nižší sekundárny stupeň vzdelávania – vid' vyššie školský učebný plán jednotlivých predmetov).

Obsahujú

1. Charakteristiku predmetu – jeho význam v obsahu vzdelávania.
2. Rozvíjajúce ciele, spôsobilosti, ktoré vychádzajú z kľúčových kompetencií.
3. Obsah, prostredníctvom ktorého rozvíjame
4. kľúčové kompetencie a
5. požiadavky na výstup.
6. Metódy a formy práce – stratégie vyučovania.
7. Učebné zdroje – materiál, učebnice a školy, atď.

Tieto učebné osnovy budeme priebežne korigovať a špecifikovať, postupne v ďalších rokoch spracovávať nadväzne pre ďalšie ročníky.

11. Vnútorý systém kontroly a hodnotenia

Vnútorý systém hodnotenia kvality zameriame na 3 oblasti:

1. Hodnotenie žiakov
2. Hodnotenie pedagogických zamestnancov
3. Hodnotenie školy

1. Hodnotenie vzdelávacích výsledkov práce žiakov

Cieľom **hodnotenia vzdelávacích výsledkov žiakov v škole** je poskytnúť žiakovi a jeho rodičom spätnú väzbu o tom, ako žiak zvládol danú problematiku, v čom má nedostatky, kde má rezervy, aké sú jeho pokroky. Súčasťou hodnotenia je tiež povzbudenie do ďalšej práce, návod, ako postupovať pri odstraňovaní nedostatkov.

Cieľom je ohodnotiť prepojenie vedomostí so zručnosťami a spôsobilosťami.

Pri hodnotení a klasifikácii výsledkov žiakov budeme vychádzať z metodických pokynov na hodnotenie a klasifikáciu, ktoré sa budú v tomto školskom roku aktualizovať. Budeme dbať na to, aby sme prostredníctvom hodnotenia nerozdeľovali žiakov na úspešných a neúspešných.

Hodnotenie budeme robiť na základe určitých kritérií, prostredníctvom ktorých budeme sledovať vývoj žiaka.

Pri hodnotení učebných výsledkov žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami sa bude brať do úvahy možný vplyv zdravotného znevýhodnenia žiaka na jeho školský výkon.

2. Vnútroškolský systém kontroly a hodnotenia zamestnancov

Obsah vnútroškolskej kontroly je spracovaný ako osobitný materiál, ktorý sa nezverejňuje.

Hodnotenie zamestnancov na základe:

- Pozorovania (hospitácie)
- Hodnotiaceho pohovoru
- Výsledkov žiakov, ktorých učiteľ vyučuje (prospech, žiacke súťaže, úspešnosť prijatia žiakov na vyšší stupeň školy a pod.)
- Sledovania pokroku žiakov vo výsledkoch pod vedením učiteľa
- Hodnotenia výsledkov pedagogických zamestnancov v oblasti ďalšieho vzdelávania, tvorby učebných pomôcok, mimoškolskej činnosti a pod.
- Hodnotenia učiteľov žiakmi
- Hodnotenia pedagogických a ostatných zamestnancov školy príslušným vedúcim zamestnancom.

3. Hodnotenie školy

Cieľom hodnotenia je:

- aby žiaci a ich rodičia získali dostatočné a hodnoverné informácie o tom, ako zvládajú požiadavky na ne kladené,
- aby aj verejnosť vedela, ako škola dosahuje ciele, ktoré sú na žiakov kladené v ŠkVP.

Dôraz je kladený na konštatovanie úrovne stavu a zisťovanie súvislostí a okolností, ktoré výsledný stav ovplyvňujú.

Vlastné hodnotenie školy je zamerané na:

- ciele, ktoré si škola stanovila, najmä v koncepcionom zámere rozvoja školy a v školskom vzdelávacom programe a ich realita a stupeň dôležitosti
- posúdenie toho, ako škola splňa ciele, ktoré sú v Štátnom vzdelávacom programe
- oblasti, v ktorých škola dosahuje dobré výsledky, oblasti, v ktorých škola dosahuje slabšie výsledky, vrátane návrhov a opatrení.

Monitorujeme pravidelne:

- podmienky na vzdelanie, prostredie – klímu školy,
 - priebeh vzdelávania – vyučovací proces - metódy a formy vyučovania,
 - úroveň podpory žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami,
 - výsledky vzdelávania,
- riadenie školy,
 - úroveň výsledkov práce školy,

Kritériom pre nás je:

- spokojnosť žiakov, rodičov, učiteľov,
- kvalita výsledkov,

Nástroje na zisťovanie úrovne stavu školy sú verejné a interné podujatia školy a analýza úspešnosti žiakov na súťažiach, prehliadkach.

12. ZÁVER

Činitele pre tvorbu Školského vzdelávacieho programu školy na školský rok 2023/2024 boli:

- štátny vzdelávací program,
- zákony a všetky zákonné a vykonávacie predpisy, nariadenia, vyhlášky, dokumenty,
- rámcové učebné plány, základné a odporúčané materiálno-technické a priestorové zabezpečenie výchovno-vzdelávacieho procesu, pedagogicko-organizačné pokyny,
- koncepcia rozvoja a ciele školy,
- swot analýza,
- záväzne dokumenty a materiály školy (štatút, pracovný a organizačný poriadok, mzdové predpisy, kolektívna zmluva, sociálny fond, BOZ a PO),
- tradície školy,
- časový plán organizácie školy,
- materiálno-technické podmienky školy
- výsledky spolupráce s rôznymi inštitúciami,
- predpokladané finančné možnosti školy.

Školský vzdelávací program bol predložený Pedagogickej rade na schválenie **05.09.2023** a Rade školy na vyjadrenie dňa **11.09.2023**.

Dunajská Lužná, 25.august 2023

Renáta Birová, DiS.art.
riaditeľka ZUŠ